

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 29

1704 - 1705

1704: 1

Udi Herrens navn Er denne Protocol tillagd, och af mig begynt at Schrifvis udi d/en 6. Junij 1704 til Sommerstingene udi, NordHorlehns fogderie, Gud gifve Lyche, fred, och Kierlighed, blandt alle, och mig udi dommerEmbedet it retschaffen Hierte til at giøre Ret, och een opliust forstand til at Kiende Ret, och guds naadis Krafft och Wirchning udi mig til at dømme Ret.

Amen.

Dette ønscher af Hiertet
Hans Teiste

1704: 1b

In nomine Jesu.

Anno 1704 dend 6 Junij Er almindeligt Sommer Schatte \Waaben/ och Sageting Holden paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede, med samme Schibredis tilstede werende almue, nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, och Bøyde-Lensmand Laers Dyngeland, med Laugrettismend, Johannes Abeltun, Tore Lysewold, Rasmus Hornæs, Mogns Schage, Tollev Ytre Hope, Jacob Øfstue, Niels Kirche Bircheland och Jens Midtue.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged war sat, och Almuen formanet til freed och schichelighed, medens Retten betientis och Kongl/ig Maj/este/ts Schatter annammedis blef først læst de brefve och ordre, som fremKom at læsis nemblig een deel af Stiftamtmandens breve och ordre til Kongl/ig Maj/este/ts \foged/ om alting at hafve och holde udi beredschab til hans Kongl/ig Maj/este/ts Woris allernaadigste Kongis och Herris, med følgende Svites ankomst paa alle benefnte SchydsSchiffter, baade til fornøden Spiisning, Saavel som Schydsfolch med baade och heste, ligesaa een deel ordre om Soldaters och Mariners underholdning och udreedning, hvilche alle bleve paategnede lydelig at være til dette ting læste och publicerede.

Noch hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste bref och befalning til Stiftamtmanden och biscopen om Kirchernis och Kirchegaardernis reparation hvorledis der med herefter Schal forholdis Dat/eret Kiøbenhavn d/en 3. Maji 1704.

1704: 2

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde til dette ting wed Bøyde lensmanden och widne ladet indstefne

Ole i Fløens datter Daarte for begangen leyermaal med een person *naulig Ole som hafver tient hos Magister Ole Storm, derfor at lide domb til straf och boed efter Loven.

Bøyde Lensmanden Laers Dyngeland och Ole Heldal som stefnevidner forKlarede at Daarte loulig var stefnt, der om de afhiemlede stefnemaalet eedlig

Lensmanden forKlarede ellers at det er nu anden gang hun om denne sag er Stefnt och dog ingen tid møtt.

Hun blef trende gange paaraabt mens møtte iche enten self eller nogen paa hendis wegne.

Afsagd

Daarte Olsdatter wil endnu een gang om denne sag stefnis til neste ting til hvilchen tid hende foreleggis at møde och svare til sagen, och hvis hun da ey møder, schall dog domb efter Loven schie. Ligesaa foreleggis och drengen Ole at møde herom til neste ting

Endelig fremkom Salomon Steffensen Nord Eide med it Schiøde udgifvet och Dateret d/en 6 Junij 1704 af bemelte Salomon Steffensen och Michel Nielsen, til Rasmus Hammersland hver paa it halftt pund Smørs leye udi dend gaard Hammersland, Som blef læst och udi Schiødebogen indført fol/io 29.

Siden blef Raabt om der war flere Som wilde gaa i Rette, eller flere Sager stefnte mens fantis ingen.

Endelig blef Almuen atter formanet at Holde sig udi alt de oplæste ordres efterretlig imod voris allernaadigste Kongis ankomst.

1704: 2b

Anno 1704 d/en 9. Junij Er almindeligt Sommers Sage och Waabenting Holden paa Schougswaags tingsted udi Sartor Schibrede med tilstedeverende Almue nerwærende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, och paa bøyde lensmandens wegne Niels Bildøen, med Laugrettismend Mogns Lærøen, Niels Nipen, Grim Midtvæt Rasmus Hitzøen, Hans Olsen Algrøen Ole Kobbeltveit, Michel Golten och Amun Foldnæs.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, och Almuen formanet til fredelighed och Schichelighed medens Retten och tinget warede, blef dernest oplæst och publiceret de brefve och ordre om anstalten imod Hans Kongl/ig Maj/este/ts Komme med widere, lige de samme som forhen til Schiold Schibreds ting ere læste.

Dernest er och læst Madam Mariæ TorMølen S/a/l/ig/ Raadmand Wegners eftterleverschis udgifne Schiøde til Poul Pouls/en Kongshafn paa Snechewiig med Ringholmen, Langøen och Bratholmen, Schyldende aarlig Smør 1/2 løb fisch 1 W/aag med bøxel och herlighed Dateret d/en 13. Maj 1704 och tillige underschrevet af hendis Laugverge Mohrsen, indført udi den dertil forordnede Schiødebog fol/io 30.

Hereftter blef paaraabt om nogen sager til dette ting var indstefnt, at de da vild instille sig i rette, derpaa Bøyde lensmanden svarede, at ingen sager til dette ting var indstefnt.

Noch fremKom Abel S/a/l/ig/ Christen Bertelsens udgifne bøkelseddel til Laers Olsen paa 1/2 Wa/a/g 6 march fisch udi Eide udi Sartor Schibred, Dat/eret d/en 21. Maj 1704.

1704: 3

Noch Knud Mognsen Bachis udgifne bøkelseddel til sin Søn Michel Knuds/en paa it Span fisch udi Bache udi Sartor Schibrede Dat/eret d/en 12 April 1704.

Saaoch Jens Tøsøen och Anders Bachis udgifne bøkelseddel til Michel Jensen Tøsøen paa *paa 1/2 Waag fisch udi den gaard Warøen i Sartor Schibred Dateret d/en 9. Junij 1704.

Anno 1704 d/en 11. Junij er almindeligt Sommers Sage och Waabenting Holden paa FrechHougs tingsted udi Herlø schibrede \med/ Nærwærende Almue, udi Kongl/ig Maj/este/ts fogdis S/igneu/r Mas Hansen Holms præsens, och tilstede værende til Rettens betiening Bøyde Lensmand Rasmus Frommereide med Laugrettismend Anders Frommereid, Rasmus Houglund, Ole Breedwiig, Johannes Refschaar, Ole Ryland, Poul Herlevær, Johannes Tosche och Laers Erstad.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged war sat, blef Almuen først formanet til fred och Schichelighed medens tinget och retten wared.

Dernest blef oplæst och publiceret, de samme høye ordre och brefve om anstalten imod hans Kongl/ig Maj/este/ts Komme, ligesaa om Soldaternis muntering och udredning, Som forhen til de andre ting er læste, saaoch den Kongl/ig befaling om Kirchernis reparation efter denne tid.

1 Dernest blef læst Edel Holbergs udgifne Schiøde til Madame Catharina Dit La Rockie paa 2 pund Smørs Leye udi dend gaard Schurtveit udi Herlø Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 29. Martij 1704.

2 Welædl/e Commiss/arij Valqvar Riisbrechis udgifne bøkelseddel til Sin datter Margareta van Hattens paa den gaard Iden, Dat/eret Grafdal d/en 16. Maj 1703.

1704: 3b

3 Welb/y/r/dige/ Fru Sidtzelle Kaas S/a/l/ig/ Jonas Lilienschioldz udgifne byxelseddel till Christian Jacobsen Schillanger paa det brug j Stuen (i Fedje) som Christen Hansen brugte, dateret Bergen d/en 14 April 1703.

4 Nog Welb/y/r/dige/ Fru Sidtzelle Kaas udgifne byxelseddel til Christen Rasmusen paa det halfue brug udj Stuen (i Fedje), datered Bergen d/en 2 May Anno 1704.

5 Johan Wolpmandz udgifne byxelseddel til Mogens Johansen paa Nij schilling buggildt udj dend gaard Frechoug udj Herløe schibbrede, dat/eret Berg/en d/en 20 Xbr: (Decembris) 1703

6 Nog Johan Wolpmandz udgifne byxelseddel til Olle Hansen Florwaag paa 4 1/2 schillings Leye udj dend gaard KraKaas, dat/eret Berg/en 4de Martj 1704

7 Welwiise H/er/r Raadmand Hans Weinwichs udgifne Byxelseddel til Mogens Hansen paa dend gaard Erdal schylder aarlig 1 pund 6 march Smør, dateret Bergen dend 24 Decembr/is Anno 1703.

Dernest blef Sagerne paraabte om nogen til dette ting vare indstefnte,

Da fremkom Bøyde Lensmanden Rasmus Frommereid som paa fogdens och Rettens vegne hafde indstefnt Gunnille \nu/ tienende paa Rysland, for Leyermaal efter hendis egen beKiendelse med Anders Abrahamsen som tiente paa Øfsen (Opsøen i Herdla?) derfor at lide tilbørlig domb, til boed och straf efter Loven.

Gunnille Rysland møtte iche, ey heller nogen paa hendis vegne.

Bøyd lensmanden forklarede at hun loulig er varslet och tilsagd med tvende mend nemblig Ole Dale och Ole Wigebøe, at møde til dette ting.

Mens \Anders/ Abrahamsen sagde Lensmanden nu iche at vere stefnt, møtte iche heller.

Ellers var och Niels Rysland varslet om denne samme sag, formedelst hand med een mand til sig nemblig Ole Ryland hafde

1704: 4

Weret paa *Øfsand (Øfsen/Opsøen?) udi Sept/embris maaned nest leden høst, och taget fra Gunnille penge 2 Rixdaler 2 march 14 S/chilling Som Schulle vere for hendis boed formedelst Leyermaals forseelsen, hvilchet Niels Rysland hafver giort uden domb och all øfrigheds ordre eller befalning, altschiønt hverchen Gunnil eller Anders Abrahamsen om denne sag iche har veret stefnt eller feldet domb paa.

Niels Rysland møtte udi egen person och benegted iche, at hand io hafde veret samme tid som ofvenmelt paa *Øfsan, och taget af Gundil de 2 Rixdlr 2 march 14 S/chilling i penge och hafde samme tid med sig Ole Ryland, hvilchet hand sagde sig at hafve giort efter velbyrd/ige frue Cicilia Kaasis ordre som hand hafde een Seddel fra om dette samme at frembviise, til hvem hand och forklarede samme penge at have leveret, och at Gunnille har qvittantzen der for. Widere øfrigheds ordre hafver Niels Rysland iche haftt til denne gierning, det hand och self for Retten bekiente.

Afschiediget

Som Kongens interesse och sagefald verserer under denne sag, saavel paa deris side, som sig med løsefnen forseet hafver, som och paa den anden side med Niels Rysland, som uden laug och domb eller anden tilstreichelig myndighed er hengangen til anden mands gaard och der taget fra hans tyende deris tilhørende, som Niels Rysland nu her Self for Retten tilstaaet haver, Wed Gunnil at hafve giort da hun

1704: 4b

Endnu tiente paa *Øfsan, alt uden foregaaende loulig adfær, lov eller domb eller nogen Ret øfrigheds ordre, Som er een meget utilbørlig uforsvarlig och Laugstridig handel, hvorfor velbyrdige fru Sidzele Kaasis Seddel eller begier iche Kand anseeis Niels Rysland til nogen befrielse.

Ti foreleggis alle disse vedkommende parter, nemblig baade qvindfolchet Gunnille saavelsom Anders Abrahamsen, saaoch Niels Rysland, alle Laudag til nest Kommende Høsteting, til hvilchen tid, de ved denne afsigtis ankyndelse af fogden eller Lensmanden Loulig bør warslis och stefnis til een Retmessig dombs hendelse ofver een hver af dennem efter Loven och forseelsens beschaffenhed.

Bøyd Lensmanden Rasmus Frommereid Hafde paa Schibredets wegne indstefnt Niels Rysland til at fra sig levere til hannem Schibredets Laubog, som Schibredet hafde betalt, somme mænd med 4 och somme med 3 schill/ing efttersom hand dend ey, efter mange mindelig anmodninger har vildet fra sig levere, hvorfor citanten och paastoed omKostning hos hannem igien tillige med loubogens leverantz alt schadisløs wed domb ok exsecution at nyde

Niels Rysland møtte personlig for Retten och negtede iche, at hand io haver Loubogen men rester endnu 10 march paa dens betaling

1704: 5

Derimod Bøyd lensmanden Svarede at Niels har faaet fuld vel betaling saameget som Loubogen har Kundet Koste.

All tilste værende Almue tilstoed at de hafde betalt sin anpart for Loubogen til Niels Rysland, och om Niels endnu skulle restere noget hos nogen mand der for, da ere de erbødig at levere ham det, om hans Kraf er Retmessig.

Afsagd

Som Loubogen hører den gandsche Almue til udi dette Schibred, och er for deris penge indKiøbt, och bør altid beroe och være til een hvers fornødenhed och tieniste hos Lensmanden och udi hans forwaring, Ti bør Niels Rysland levere loubogen til citanten Rasmus Frommereid inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven tillige med 2 march dansche for dend hidintil forwolte omKostning, mens om hand schal nødis det wed Exsecution at indrive Svaris och all dend paavoxende omkostning med dommens Exsecution derforuden af Niels Rysland, derimod hafver Niels Rysland fuld regres at søge igien hos dennem, som hannem endnu noget paa Laubogens betaling Kand med Rette vere Schyldig.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet Stefnen Gundmund i Hennø, for een baad hand Schal hafve ulovlig taget sig til udi Bergen, och siden motte levere

1704: 5b

den tilbage igien til eyermanden som var een fischer udi byen, da hand Kom efter den, hvorfor fogden paastoed hand burde enten beviise hand var ærlig Kommen til baaden eller och bøde der for efter loven.

Bøyd lensmanden forKlarede at hand med vidner loulig er Stefnen.

Gundman i Henne møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Afsagd

Gundman i Henne vil stefnis igien til neste ting, och paaleggis hannem til den tid at møde personlig til sagen at Svare, saafrembt hand ey vil lide for udeblivelse, hvad loven tilholder.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde indstefnt Jens Olsen Fuschanger at lide domb och straf efter loven formedelst, hand iche hafver flyttet och ført it fattig mennische rettelig efter loven, mens den fattige som var een pige omtrent 14 aar gammel fantis siden døed ved een elf, och iche Kom til folch eller huus, siden hand forloed hende;

Jens Fuschanger møtte och Kunde iche negte at hand hafde ført och følget dette mennische til een elfvested mellem Hougland och Berland, hvor hand forloed hende, i den tanche hun nu siden vel self fant veyen til gaards, efterdi hun var saa stoer och gammel hun vel Kunde Schielle paa ont och got.

Afsagd

Jens Fuschanger bør for denne forseelse som af hannem self tilstaaes, nemblig

1704: 6

at hand dette fattige mennische iche haver flyttet och ført til folchis bolig, mens forlat hende ved een Elf udi Marchen; \hvor hun er døed funden/ derfor at bøde efter Loven 3de bogs 12 Cap/itul 24 art/icul til Kongen tredsindztyve lod Sølf.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde och stefnt Clemedt i Rong for begangen Leyermaal udi sit egteschab med Jertrud Joensdatter, derfor at lide tilbørlig efter Loven paa sin yderste formue, Saavelsom och qvindfolchet at bøde sin boed efter Loven.

Afsagd

De begge indstefnte, som nu iche møder for Retten, altschiønt Lensmanden forKlarer at de loulig ere stefnte til dette ting, nemblig baade Egtemanden Clemed i Raang och Jertrud Joensdatter foreleggis laudag til neste Høsteting til hvilchen tid de bør møde och Svare til

sagen, sampt lide domb efter fortieniste til hvilchen tid Lensmanden och mend imidlertid bør udi fogdens eller hans fulmechtiges nerverelse tillige med Sorenschrifveren Registrere och Wurdere all Clemeds boe och midler, at Kongen deraf Kand blifve sin deel efter Loven beholden.

Noch fremkom Torgier Olsen Myrteveits udgifne Schiøde paa den 3de part udi Myrteveit nemblig 1 pund Smør och 1/3 deel tynde Korn til Bergie Nielsen Bøndal Dateret Bergen d/en 12. Jan/uarij Anno 1704 som ord for ord udi Schiødebogen er indført och for Retten lydelig blef læst.

1704: 6b

Anno 1704 d/en 12. Junij Er almindeligt Sommers Sage och Waabenting Holden paa Qvame tingsted udi Allenfits Schibrede med tilstede verende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm och Bøyde Lensmanden *Elleve Mundall med Laugrettismend Anders Arnesen Seimb Laers Olsen Hopland, Halstein Litle Oxe, Anders Eicheland Laers Erichsen Hopland, Hans Sælewold, Christian Lij och Joen Sør Aase

Da efterat Retten af fogden var Sat och almuen formanet til fred och Schichelighed medens Retten och tinget warede, blef først læst de Høy Kongl/ig ordre och brefve om anstalten imod Hans Kongl/ig Maj/este/ts ankomst baade om Soldaternis udredning, saavel som om Schydzen, ligesom til de andre ting forhen er publiceret, och Almuen ofver alt formanet, at holde sig wel udi beredschab efter de oplæste ordre.

Dernest blef læst it Schiødebref udgifven af Marte Næse, Niels Næse, Mogns Espeland och Laers Erichsen, til Ole Oderaas hans hustru och arvinger paa 1/2 løb Smør och 1/2 tynde malt udi den gaard Søre Nesse i Alenfits Schibrede Dateret Eicheland d/en 6. Jun/ij 1704.

Da dette Schiøde var læst, frem Kom Ole Mycheltun, som \er/ Stiffader til \ S/a/l/ig/ / Rasmus Joensens børn, saaoch Erich Nesse som er Stiffader til S/a/l/ig/ Hofver Joensens børn, hvilche begge nemblig S/a/l/ig/ Rasmus Joensen och S/a/l/ig/ Hover Joensen ware Marte Næsis Sønner Ti protesterede disse tvende Stiffadere paa S/a/l/ig/ Joen Næsis Sønnebørns vegne imod dette \samme/ Schiøde at det iche motte eller Kunde Komme disse Sønnebørn til nogen hinder eller forfang udi deris Ret, Saasom

1704: 7

Disse børns formyndere til børnenis grun och beste agter, och erbyder at løse dette deris S/a/l/ig/ faders gods och Jord til sig, alt til disse børns egen nytte och brug i fremtiden, formeener derfor at være nermere til denne Jordeparts løsning, end nogen anden och fremmet, hvilchen deris paastand imod dette Schiøde de nu ting liuste och begierte at protocollaris.

Noch blef læst Marte Joensdatter Næsis udgifne bøkelseddél til Niels Laersen paa 7 bugilde Schilling udi dend gaard Næsse, Dateret Nesse d/en 12. Febr/uarij 1704.

Endnu Ole Klefdals, Ole Tveitis, Rasmus Hougsdal, Hans Sælevolds, Knud Grimstad, Christen Nielsen, Ole Nielsen, och Johannes Fyllingens udgifne Schiøde til Ole Laersen Fyllingen paa 3 Spand Smør och een Half tynde maltis leye udi den gaard Espeland Dateret Qvame tingstue d/en 12. Junij Anno 1704.

Hernest blefve sagerne paaraabte om nogen til dette ting vare stefnte, eller nogen var tilstede som vilde gaa i Rette men ingen frem Kom, og sagde lensmanden at ingen var stefnt. Endelig frem Kom dog.

Ole Nedre Mychingsvold som hafde Stefnt Hans, Christian, och Ole Beraas formedelst deris qveg gaar ind paa hans eng och haver opædt hans eng, derom hand til vidne hafde Stefnt Hans och Christian Øfre Mychingswold, paastod derfor domb ofver dem til at lide der for efter loven och at betale ham Sin Schade igien med omkostningen.

De indstefnte mend af Beraas møtte personlig for Retten och sagde sig iche loulig Stefnt at være forschød sig derfor fra sagen at tilsvare.

1704: 7b

Stefnevidnerne fremkom och bekiente ilige maade at det var iche mere end 8 dage siden de Stefnte i denne sag.

Afsagd

Som Menderne paa Beraas forskyder sig, formedelst de iche loulig ere stefnte det samme och af stefnevidnerne tilstaaes Ti bør Ole Nedre Mychingsvold for denne sag loulig stefne dennem til neste ting, midlertid bør hand med tvende gode mend <strax> lade besigtige och wurdere schaden, tillige med Lensmanden udi parternis nerverelse, hvilche mend och tillige bør møde til neste ting och forklare hvor stor Schaden Kand vere, Saa schal da om parterne midlertid iche Kand foreenis, nermere Kiendis udi sagen hvis ret er, och dend som for urette er da tilfindis sin Schadis och omKostnings restitution igien hos de Schyldige.

Anno 1704 d/en 13. Junij Er almindeligt Sommers Sage och Waabenting holden paa Lygren tingsted udi Lindaas Schibrede nærverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm och Bøyde Lensmand Michel Oenæs med Laugrettismend Tomas Smørdal, Bottel Tveit, Rasmus Wedefiel, Halfvor Regeeraas, Johannes Fammestad, Amund Berge, Niels Nedre Tveit och Knud Tveiteraas.

Da efterter Retten af Kongl/ig Maj/este/ts fogden var sat blef Almuen formanet til fred och Schichelighed medens Retten forhandledis

Dernest blef læst och publiceret til dette ting alle de høye Kongl/ig ordre och brefve ligesom til förrige holdne Sommersting dette aar ere publicerede och antegnede.

1704: 8

Dernest blef Sagerne paaraabte som til dette ting vare indstefnte, och frem Kom først.

Rasmus Olsen som Hafde indstefnt Rasmus Knudsen Holmaas først til betaling for resterende 3 Rixdaler paa Sin S/a/l/ig/ Søsters Berte Olsdatters hiemgiftt och bryllopsgierd, saa och for femb march laante penge til hannem af S/a/l/ig/ Berte Olsdatter derforuden och, Som Rasmus Holmaas har veret hans Stiffader, och intred udi citantens S/a/l/ig/ faders Salig Ole Knudsens boe och midler och hannem som nu eeniste ofverbleven arving efter sin S/a/l/ig/ fader, ingen Registering efter hannem er frembviist, ey heller nogen arvedeel udleveret, iche heller efter Sin S/a/l/ig/ moder Susane Helvigsdatter, som Rasmus Holmaas hafde til egte, och Stiffaderen dog siden giftt sig igien med een anden qvinde, uden at holde loulig Schiffte først, och Schille arvingerne rettelig fra sig, som loven befaler. Ti paastaar citanten, hand enten bør fremb viise

hannem rigtige Schifftte brevve, saavell eftter hans S/a/l/ig/ fader som moder, at intet hafver veret for hannem och Søschine som da var udi live at arve, eller och nu at betale hannem saameget som hand ved Eed Kand Sigte ham for at der har veret til middel udi hans S/a/l/ige/ foreldris boe, da hand der indKom Saavelsom och for foraarsagede omKostninger och endelig at lide tilbørlig domb saavel om dette ofvenmelte, som och for schammelige schieldsord och tiltale mod hans hustru, da hun hannem udi mindelighed om denne hendis mands Ret och tilkommende hafver ansøgt och tiltalt, herom var och stefnt til vidne Laers Holmaas, och Rasmus Huusmand Samme steds om det Schiede Schielsmaal.

Rasmus Holmaas møtte personlig for Retten och tilstoed loulig Stefnt at vere, Laers Holmaas møtte och for Retten, men Rasmus huusmand møtte iche

1704: 8b

Derneft indgaf och citanten sit Schrifftlige forset som blef læst.

Rasmus Holmaas Svarede til sagen først om de 3 Rixdaler, at hand iche Kunde negte de derom talte, och var forligte, det och Lensmanden Michel *Oeenæs tilstoed saaledis ret at vere, at de for Søsterens hiemmegiftt och bryllupsgierd blefve forligte med de tre Rixdaler, som Rasmus Schulde give citanten der for, och Paa disse 3 Rixdaler sagde Rasmus at have betalt 2 Rixdaler, saa hand eftter den forliig ey Schulde restere mer til citanten end een Rixdaler.

Rasmus Holmaas hafde Stefnt tvende mend nemblig Laers Holmaas och Ole Sundsbø til vidne om at hand ey var forligt om mere for hiemmegiftts præntionen end udi alt 3 Rixdaler, det citantens hustru Cidzele Hansdatter benegtede, mens at det var 5 Rixdaler paastoed hun fast.

Om de andre 5 march negtede Rasmus Holmaas iche at de hannem af S/a/l/ig/ Berte var laant, men hand sagde at hafve betalt dem igien til Berte det hand erbød ved eed at forKlare.

Lars Holmaas och Ole Sunsbø forKlarede at de vare hos da forligelsen schiede om hiemmegiftten, och at Rasmus Schulde gifve citantens hustru penge derfor, men enten ded da var 3 eller 5 daler Kand de ey erindre.

Parterne blef Raad til freed och forligelse och endelig formedelst gode mends mellem handling Kom saavit, at de sig med hin anden for Retten forligede saaledis, at Rasmus Holmaas schall gifve och betale til citanten for alle hans præntioner in allis penge femb Rixdaler, som hand til høsten Schall betale udi penge hvormed denne sag saaledis er ophævet, i det øfrige

1704: 9

hvad Schielsmaalet belanger, Erchlerede Rasmus Holmaas citantens hustru for Retten at hand *inten (inted) viste om hende uden all ære och got, och bad hende om forladelse om hand hafde talt nogen hastige ord mod hende.

Malene Iversdatter Hafde indstefnt Mogns Amundsen Fielanger at holde sit løfte med at egte hende, som hand lofvede i forleden sommer, udi Qvalvognesset da de begge tiente hos presten H/er/r Jan Madsen, och da dette løfte Schiede vare de to allene, samme tid laag hand och hos hende paa samme løfte, och dette schiede før Sanct: Hans tid forleden aar. Hun blef af Retten tilspurt om hun med hannem nu enten var eller hafde veret med barn, dertil hun Svarede ney, hun blef och tilspurt hvor gammel hun er, dertil hun Svarede 30 aar, hun bekiente och at hand ey har ligget offtere hos hende end den samme gang.

Mogns Amundsen møtte for Retten och Svarede til stefnemaalet, først at hand aldrig har ligget hos eller øvet sig udi saadant syndig lefnet med Malene Iversdatter, det hand erbød nochsom med sin Eed at Kunde forKlare. Hand negtede och aldeelis at hand aldrig har lovet och tilsagd hende noget egteschab, mens disse tancher har hun Self indbildet sig, hand formodede derfor at retten motte beschierme hannem for saadan hendis galschab, och fortrød det hannem noch at hun saa usandferdelig har bragt ham uschuldig udi slemt bøydeRaab.

1704: 9b

Malene Iversdatter hafde och stefnt Rasmus Holmaas och Amun Houchaas til vidne, som fremstoed och forKlarede at Malene hafde Kaldet dennem tillige med Lensmanden til sig til Qvalvaagsnæs, for at høre om denne sag, och da de der Kom, hørde de iche andet end Malene talte om at hun vilde hafve Mogns til egte, mens Mogns negtede samme tid aldeelis at hand dette aldrig hafde lovet, ey heller vilde hafve hende.

Parterne blefve tilspurt om de noget meer paa begge sider hafde at fremføre, dertil *Maleene svarede ney, mens meente hand burde egte hende.

Mogns Amunsen forKlarede at hun har løbet vild efter hannem mange gange mens hand har schyed for hende, som for noget ont, alligevel har hun ført ham udi dette Schammelige rygte uden aarsag hvorfor hand paastaar at hun maa straffis tilbørlig efter Loven, och hand frikiendis for saadant hendis Schammelige tilleg.

Afsagd

Som Malene Iversdatter saa ubluelig har Sigtet Mogns Amundsen for at have beligget sig, och derpaa lovet hende egteschab det hun hverchen Kand beviise, ey heller er nu, efter saa lang tids forløb, siden hun beKiender dette at vere schied, funden nogen Kiendsgierning dertil, hvormed hun unød och utvungen, aabenbarer sin egen Scham och gjør sig Self til hore, derimod Mogns Amundsen aldeelis benegter denne gierning och hendis sigtelse och erbyder sin benegtelsis eed derpaa, at hand aldrig

1704: 10

enten har ligget hos hende eller lovet hende egteschab, Ti frikiendis hand aldeelis for hendis Sigtelse och tiltale, mens Maleene Iversdatter for saadan \sin/ ublue och Løgnagtige Sigtelse tilfindis efter Lovens 6 bogs 13 Cap/itul 6 art/icul at bøde sine tre march som een løgnere.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet indstefne Baste Lygren for *Slagsmaas (Slagsmaals) øvelse och Kniwe drag, med sine naboer paa Lygren herom var til widne Ole Rasmusen och Anders Christiansen och Amund Knudsen som hos ware, paa samme baad da denne gierning schiede; derfor at lide domb til boed och straf efter Loven.

Baste Lygren møtte personlig for Retten och tilstoed loulig stefnt at were.

De andre parter nemblig menderne paa Lygren møtte ingen af uden Anders Christiansen Lygren, men de andre mend sagde hand iche at vere stefnte,

Baste negtede at hand iche har øvet noget slagsmaal ey heller trechet nogen Knif til nogen af dem, men ellers hafde de samme tid, nemblig, da de sidst fore hiem fra indrulleringen i Kielstrømmen vel haftt nogle ord sammen, saa der Kom paa den sidste een *grae mellem dem, mens slagsmaal negtede hand aldeelis

Afsagd

Som ingen af de \andre/ mend paa Lygren nu møder til sagen at svare uden allene Anders Christians/en och deris personlige tilstede verelse for Retten udi denne sag behøvis til Sandheds oplysning

1704: 10b

Ti foreleggis de alle, nemblig Ole, Anders Amund, Thomas \och/ Laers och Joen, laudag til neste ting, til hvilchen tid de igien tillige med Baste Lygren om denne sag bør indstefnis deris eedlige forKlaring at gjøre Om denne sags tildragelse, alt til een Retmessig dombs Hendelse efter Loven.

Diderich Hynechen Gastgeber udi Brude Knappen hafde och indstefnt Peder som boer udi Raadmandsøyen at lide tilbørlig domb och straf fordi hand dombdristelich imod Kongens allernaadigste givne privilegier, och imod øfrigheds forbud understaar sig endnu der hand boer at bruge borgerlig handel och næring med øltap och andre varer at selge hannem til hinder och fortræd, som dertil er beschicket af øfrigheden, hvorfor hand med tvende mend nemblig Thomas och Baste Lygren, for \omtrent/ een maanedes tid siden, da hand attraperede (Attrappere = få fatt i, treffe, snappe opp, oppfatte) tienistepigen udi Peders huus med øl at tappe och selge, tog af Peders huus een tynde 4 S/chilling øl til widere udfør och paatale ved Retten, som och strax er øfrigheden tilkiendegifvet, och ved stefnemaal er forfult til een Endelig domb. Som Diric Hynechen udi egen person for Retten paastoed, Saavelsom sin aarsagede omKostnings vederlaug igien

Bøydelenmanden forKlarede at Peder udi Raadmandsøyen om denne sag loulig med tvende mend er stefnt, nu anden gang. Ligesaa forKlarede hand, at hand och een gang tilforn forleden høst, har veret hos Peder efter øfrighedens befalning

1704: 11

och da advaret och forbødet Peder med tvende hoshavende mend at hand ey, motte bruge nogen øltappen, eller selge nogen varer der, som Kunde regnis til nogen borgerlig næring.

Peder udi Raadmandsøyen blef paaraabt mens møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Afsagd

Peder udi Raadmandsøen, som ey møder nu altschiønt hand loulig om denne sag er *denne indstefnt, foreleggis laudag til neste ting at møde och til sagen at Svare, saafrembt hand da ey vil vente domb och straf efter Loven, Imidlertid Maa Diderich Hynechen gjøre det øl udi penge som hand hos Peder har taget at det iche schal blifve fordervet och til ingen werdig; til samme tid bør da och indstefnis de mend Thomas och Baste Lygren deris forKlaring at gjøre, hvad der passerede ved dend tynde øls udtagelse saa Schal da endelig och nermere om denne sag saavelsom omKostningerne Kiendis hvis Ret er.

Endelig blef læst Mag/ister Niels Smidts udgifne bøkelseddell til Haldor Iversen Hodne paa een halv løb Smør och it *halt (halft) faar udi dend gaard Hodne i Lindaas Schibrede Dateret Sandwiigen d/en 3. April 1704.

Anno 1704 d/en 16. Junij er almindeligt Sommers Schatte och Waabenting Holden paa Halswiigen udi Gulen Schibrede, nerverende Kongl/ig

1704: 11b

Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm med Laugrettet och tilstedeverende Almue,

Hvor da de høye ordre och brefve om Kongens ankomst ligesom forhen til de andre sommersting er blefven for Almuen oplæst, mens ingen Sager da forekommen, efftersom dend strenge da wærende Nordenvind forhindre min fremkomst til dette ting, hvorfor Sagerne motte beroe til neste ting, men af Schatterne, saavit Almuen hafde at yde blef tagen.

Anno 1704 d/en 18. Junij er almindeligt Sommers Schatte, Sage och Waabenting holden paa Aschelands tingsted udi Radøe Schibrede med tilstedeverende Almue nærwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged Mas Holm med bøydelenmanden Rasmus Sæbøe och Laugrettismend, Joen

Indsylte, Jacob Wildanger, Ole Pedersen Nordanger, Joen Westre Solemb, Knud Manger, Gunner TollesHoug, *Elleve Olswold, och Anders Rasmusen Indhellen.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef Almuen først formanet til fred och Schichelighed medens tinget varede och Retten forhandlede,

Derneft blef och her læst och for Almuen publiceret alle de brefve och ordre, som til förrige Sommersting ere blefven læste, och anneterede (annoterede),

Derneft som ingen breve var videre til dette ting at læsis blef Sagerne paaraabte om nogen nu ware indstefnte, da fremkom først

Magne Qvame som Hafde indstefnt Johannes

1704: 12

Qvidsteen, formedelst hand hafver beschylt hannem for at hafve taget een gied nemblig een fior Kille fra hannem, och derom Stefnt til vidne Michel Qvidsteen, och Hans Øfre Qvame, derom hand paastoed at eftterdi hand er gandsche uschuldig i dette Schammelige tilleg, at Johannes Qvidsteen derfor bør lide tilbørlig domb och straf eftter Loven, och hand for saadan uærlig tilleg ved domb befriis och igjen tildømmis sin forvolte omkostning Schadisløs.

Johannes Qvidsteen møtte personlig i Retten och hafde stefnt Magne Qvame contra for samme gied, som hand endnu fast paastoed och formeente det sin at være och at Magne haver holt den udi sin forvaring och taugd stille dermed, ti paastoed hand domb at nyde sin gied igjen, och at Magne motte lide domb tilbørlig for hand har forholdt hannem dend, hafde och derom indstefnt Endre Qvame, Steffen Qvame och Steffen Sæbø, til widne om, at denne gied Schal vere hans.

Da blef fremkaldet først Magne Qvamis indstefnte vidner och dennem foreholdet deris sandhed at sige, derneft Eden for dem alle, nemblig saavel Magnis, som Johannes Qvidsteens widne lydelig oplæst;

Derpaa Michel Qvidsten først fremstoed och forklared <ved Eed> saaledis at hand forleden omtrent een maaned siden var paa baad med Johannes Qvidsteen. Da war Magne paa een anden baad nest hos hin anden, och den tid hørte hand at Johannes talte til Magne, och sagde du har taget min

1704: 12b

gied til dig som ingen Ærlig mand, och den som tager andens gods er iche bedre end een tyv. Dertil Svarede Magne at lov och Ret schall Schille os derom ad, mere sagde hand iche at vide om denne handel.

Johannes Qvidsteen negtede iche for Retten at hand io hafver talt disse ord til Magne at hand hafde *Kadnet (Kanne = kjenne, mønstre) hans gied och beholt dend.

Johannes Qvidsteen blev tilspurt om hand ret Kiente sin gied, och hvad merche dend hafd hertil hand Svarede at han {d}s merche var een Splidt udi det høyre øre paa hans gied,

Magne forklarede at hand hafde ligesaaledis merchet tvende af sine gieder, och at denne gied som Johannes beschylter ham for, dend hafde hand self merchet, och wille noch utvungen med sin eed forklare, at samme gied er hans egen, och hand self opavlet dend, och aldrig wæret Johannesis gied.

Endre Qvame {och Steffen Qvame} frem Kom och forklarede med eed och opragte fingre at hand iche har seet noget best af Magne Qvamis veret merchet med noget merche uden denne e {g}ene gied, som er gandsche hvid.

Steffen Qvame sagde at hand ved aldeelis intet om denne sag, enten Magne Qvamis creatur har veret merchet eller iche.

Johannes Qvidsteen blev tilspurt om hand Kunde Svære at det er sin gied som Magne haver,

och den han tencher sin at vere dertil hand Svarede ney at hand det iche vil eller Kand,
Da blef Magne Qvame benegtelsis Eed

1704: 13

foreholdet om hand dend Kunde och vilde giøre for denne gied, dertil hand Svarede ja. Derpaa Magne Qvame med sin corporlig Eed for Retten forklarede at hand aldrig har taget, eller haver nogen gied fra Johannes Qvidsteen, mens dend samme hvide gied er hans egen, och har dend Self opavlet, och Schaaret dette merche udi giedens øre som forklaret er, och at det aldrig har veret Johannes Qvidsteens

Parterne blef Raad til forliigelse, dog saaledis at Johannes Qvidsten motte giøre Magne Qvame nogen fornøyelse for denne utidige och Schammelige beschyldning, som hand ey Kunde beviise. Derpaa de och endelig formedelst gode wenners mellemhandling blef for Retten med haandeband forligte saaledis, at Johannes Qvidsteen bad Magne Qvame om forladelse for sin forseelse med denne hastige beschyldning, som hand nu bekiente at have misgrebet sig udi, derhos hand och erclerede Magne Qvame for een Ærlig mand, at hand intet andet viste eller Kunde sige om hannem end all Ære och got, och lovede herefter iche at forgribe sig saa mere, hand loved och tilsagde och at betale Magne sin omKostning igien med 30 schilling hvor med Magne var tilfrids forliigt och efterloed Johannes Qvidsten denne hastige forseelse, och der med denne sag gandsche och aldeelis ophevet, mellem dennem.

1704: 13b

M/on/s/ieu/r Christopher Gaarmand Hafde stefnt Iver Ydstebø, at lide domb til at efterkomme Sit løfte med at forschaffe hannem dend belovede tienistedreng som er Ivers egen Søn, eftersom citanten derudofver nu er forlegen och Kand iche faa nogen anden dreng, Ti Iver med sit løfte och wisse tilsagn med denne dreng hannem har forledet, hvorfor hand paastaar at Iver enten bør forschaffe hannem samme Sin Søn i tieniste eller och een anden udi hans sted som god och dygtig er.

Iver møtte personlig for Retten, och sagde hand hafde vel lovet ham sin Søn i tieniste saaledis, at hand vil fare nord til drengen och om hand Kand faa ham derfra som hand er, da schulle citanten faa ham, och derom schulde hand sige hannem beschied om fiorten dage, och Siden er drengen bleven Siug, Saa hand iche Kunde Komme, men hvad han nu Kand være weed hand iche, hand sagde och at hand iche raader for sin Søn i dette Iver lovede ellers nu strax at ville giøre sin fliid och fare til sønnen, och faa ham til denne tieniste.

Dette var citanten tilfrids med, at Iver dette strax fuldbyrder, midlertid Kunde sagen mod Iver beroe til neste høsteting, hvormed det och forblef och Iver tilholdet at Stille citanten om denne sag tilfrids

Endelig frem Kom Christian Wellomsen med een bøkelseddel Som velb/yrdige Laugmand Knag til hannem hafde udgivet paa een halv løb Smør och een half tynde Malt, udi den gaard Ydstebø Dat/eret d/en 22. Decemb/ris 1703 Som blef læst for Retten

1704: 14

Anno 1704 d/en 20. Junij Er almindeligt Sommers Sage, Schatte och Waabenting Holden paa Eide tingsted udi Echanger Schibred med nerverende Almue der tilstede verende Kongl/ig

Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm med bøyde Lensmand Iver Esem, och Laugrettismend, Erich Totland Anders Totland, Ole Ytre Eichenæs, Iver Indre Eichenæs, Laers Ascheviig, Anders Biørø udi Mogns Indre Eichenæs (sted) som er død, Ole Wadssel och Johannes Mostrøm.

Da eftter at Retten af fogden var sat och Almuen formanet til fred och Schichelighed medens tinget varede och Retten forhandledis, blef dernest læst alle de Kongl/ig breve och høye ordre om anstalten imod hans Kongl/ig Maj/este/ts voris allernaadigste Kongis Komme, ligesom forhen til de andre Sommersting læst och publiceret er, med formaning til Almuen samme udi all lydighed at efterkomme.

Her nest som ingen brever endnu videre frem Kom at læsis blefve sagerne paaRaabte om nogen til dette ting var indstefnte da fremkom først.

Iver Nielsen Røe sin fader Niels Røe, som paa sin Søns vegne hafde indstefnt alle de mend som ere paa hans Søns legd /: efterdi Sønnen Iver er Soldat, :/ nembliq, Knud Velland Anders Velland, Hans Velland, Ole ibidem (Velland), Anders Øfreaas, Siuver ibidem (Øfreaas), Baste ibidem (Øfreaas) Niels Neraas, Michel ibidem (Neraas), Anders ibidem (Neraas) Ole Røe, Niels Nedre Røe Johannes ibidem (Nedre Røe) och Sefind Ascheland alle for hans Søns legd, at betale Sønnen Iver /: efterdi hand sidste Reise Kom Siug hiem fra Kiøbenhafn, :/ for Kost och underholdning udi hans Siugdom siden hand Kom hiem som var it fierdings aar, derfor faderen som nu møtte paa Sønnens vegne, prætenderende vederlag af legden 2 Rixdlr.

1704: 14b

Hvilchet de indstefnte mend paa legden vegrede at betale, mens sagde legsmanden at de for denne prætention hafde bødet citanten 1 Rixdaler, som hand iche vilde vere fornøyet med

Anders och Knud Veeland forKlaredede at de begge hafde tilbødet Iver før hand Reiste til Kiøbenhafn, om hand vilde vere hos dem och giøre der hvad hand Kunde, saa vilde de tage mod ham och beholde hannem, men som hand det negtede och iche vilde, formeener de sig nu iche pligtig at betale ham eller hans fader noget fordi gud paalagde ham een Siugdom efttersom de af god vilie tillige med de andre paa legden hafde tilbødet at legge sammen och betale hannem for sin prætention 1 Rixdlr.

Afsagd.

Eftterdi Menderne paa legden har erbødet Niels Røe, for denne prætention for hans Søn Soldaten Iver Røe penge 1 Rixdaler hvilchen eene Rixdaler de endnu erbyder at erlegge, Ti bør Niels Røe och hans Søn Iver dermed lade sig nøye, och ere de mend paa legden hannem for denne prætention intet mere pligtig.

S/igneu/r Wilhelm Hansen forpagter for Halsnøe Closters gods, hafde indstefnt sine egne Landbønder de opsiddere paa Helleland udi Moedalen, for alt formegen ulovlig Schougerhugst paa hans gaarder och gods mere end nogen leylending maa eftter loven, hvilchet timmer de haver Solt til andre, for een god værd af penge, alt uden hans forlov minde eller Sambtyche, derfor hand paastoed ved Jacob Herslev, som mødte udi Retten paa hans wegne, at de

1704: 15

motte derfor dømmis til at lide dend straf som Loven om saadan formastelse egentlig tilholder.

Laers Hansen och de andre Hellelands opsiddere nembliq Ole Ols/en schaffer, Knud Johansen och Anders møtte, och forKlaredede at de hafver vel hugget een deel timmer af bolverch och fladtimmer, nembliq Laers och Anders hugget och Solt 12 tylter bolverch til Erich Fyllingsnæs Amun Storeimb och Anders Semb der for de fich for een deel 8 march och een deel 6 1/2 march tykten. Om fladtimmeret bekiente Laers och Knud at de hug tilsammen 1 tylt hvorfor de fich 22

march och Knud for sig Self 2 1/2 tylt der for hand fich tilsammen 6 1/2 Rixdaler. Noch hafde de Solt til Jørgen i Smørsgaarden een tylt fladtimmer som de fich 3 Rixdlr 2 march for. Noch til Amun Storeimb hafde Laers allene Solt 6 stocher der for hand fich 8 march, Noch bekiente Laers at hand med *Enchen Johannes Britis Søn* (? : Enkja Brita sin son Johannes. Då kan det stemma med oppsitjaren på bruk 5 på Nedre Helland. Dei andre namna ovanfor er oppsitjarane på bruk 1 - 4. Sjå ættebok for Modalen) hafde hugget och solt til Erich Fyllingsnæs een tylt bielcher for 2 1/2 Rixdaler derforuden bekiente de at hafve hugget nogen wed til H/er/r Anders Gaarman och ichun ført noget lidet til byen.

De blefve tilspurt om deris Eyere nogen tid har givet dem forlov til denne hugster dertil til Svarede ney.

De indstefnte bade alle om Dilation til høsten at \de/ dis forinden Kand self finde och tale med deris Eyere och stille hannem tilfrids, saa de formoder hand derefter, vil eftergifve dennem forseelsen och lade noget falde af sin præntion, och hvis de denne perdon hos ham ey schulle erlange, lovede de at møde til høstetinget och da lide hvad retten och loven tilsiger.

Afsagd

Denne Dilation bevilgis dennem.

1704: 15b

Laers Ytre Eide Hafde stefnt Niels Neraas formedelst hand hafde hugget nogen Schoug udi hans march forleden vinter, derfor hand paastod at hand burde lide tilbørlig domb och straf efter Loven.

Niels Neraas møtte och bekiente at hand hafde weret och hugget der noget lidet ved och det fordi hand hafde self iche nogen veed til sin gaard, hvilchet ingen hafde givet ham forlov til, men hand gjorde det for sin Store trang Schyld.

Citanten paastod at hand hafde ruineret mange træer och begiered domb ofver ham til Straf efter Loven.

Afsagd

Det hugne maa citanten af lensmanden och uvillige mend lade besigtige Stubberne af til neste ting, och da frembføre saadan rigtig forklaring och wurdering der paa Saa Schal nermere Kiendis udi sagen efter loven, om parterne disforinden iche udi mindeligh/ed om denne sag Kand foreenis

Endelig fremkom at læsis.

Welædle frue Mariæ Macoudi udgifne Bøxelseddel til Hans Olsen paa 9 march Smør och 9 Kander malt udi dend gaard Myre udi Echanger Schibred Dat/eret Berg/en d/en 8. Maj 1703.

Maren S/a/l/ig/ Arnoldi de Finis udgifne bøxelseddel til Niels Olsen paa den part udi Fyllingen, som hans fader Erich nyt och brugt haver Dateret Phanøe d/en 14. Febr/uarij 1703.

1704: 16

Anno 1704 d/en 21. Junij, Er almindeligt Sommers Schatte, Sage och Waabenting Holden paa HorsHofde tingsted udi Hosanger Schibrede med Samme Schibreds tilstede verende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm med Bøyde Lensmand Rasmus Hanestvet, och Laugrettismend, Amund Hustrulj Aschild Mieldstad Erich Mieldstad, Ole Litland, Anders Fatland Mogns Hole, Mogns Herland och Johannes Herland.

Da efterat Retten och tinget var sat af fogden blev Almuen først formanet til fred och Schichelighed medens tinget warede.

Dernest blev læst alle de Kongl/ig befalninger och høye ordre, som forhen til de andre Sommersting ere læste derefter fremkom.

Søgni Aschiltsdatter Heldals och hendis barns \formynderis sampt/ Laugwergis Anders Eidis udgifne bøkelseddel til Aschild Jonsen Gousereid paa 11 Schill/ing Smørs leye bugildt udi den gaard Heldal, Dat/eret Heldal d/en 20. Junij 1704, som blev læst.

Noch Harbrand Olsens udgifne bøkelseddel til Sefind Hemmingsen paa 1 pund Smør och 16 Kander maltis leye udi den gaard Fatland i Hosanger Schibrede Dateret Berg/en d/en 18. Junij 1704.

Hernest som ingen breve mere fremkom at læsis, blev Sagerne paaRaabt om nogen hafde stefnt och wilde gaa i Rette, dertil Bøyd Lensmanden svarede ney, efter at hand trende gange for Retten var tilspurt, at Slet ingen Sager til dette ting var indstefnt, derom Laugrettet blev begiert at dragis til minde

Siden efter at Retten var brut fremKom Hover Rachnes och forKlarede at sager var stefnt och Spurde hvorfor de ey fremkom, hand gaf och tilKiende hvad sag det var, nemblig een Slagsmaals sag Da igien motte bøyd lensmanden tilstaa med de indstefnte, at denne sag hafde veret indstefnt til dette ting

1704: 16b

Anno 1704 d/en 23. Junij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa Reistad, Schibredets tingsted udi Mielde, med tilstedeverende Almue, nerwærende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, och Bøyd Lensmanden Johannes Øfste Mielde, med Laugrettismend Baste Johansen Reistad, Hans Rønhofde, Ole Andersen Eide Steffen Eide, Niels Søre Weesetter, Baste Oudestad Mogns Øfste Mielde och Laers Solberg.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blev først læst och publiceret for Almuen de breve och høye ordre om Kongens ankomst, med videre ligesom forhen til de andre Sommersting læst ere.

Dernest blev læst Stifttbefalningsmandens fuldmegtigis velb/yrdige Niels Knags constitution til Johannes Johannesen Øfste Mielde, om at betiene lensmandsforretningerne i sin faders Sted Dat/eret d/en 7. Martij 1704.

Noch læst Baste Olsen Røschelands udgivne bøkelseddel til Magne Olsen *Watland (Votlo) paa 1 pund Smør och 8 Kander malt, udi den gaard *Schoftun (Skaftun) udi Mielde Schibrede Dat/eret Røscheland d/en 23. Jun/ij 1704.

Som ingen breve mere fremKom at læsis, blev sagerne paraabte, som til dette ting vare indstefnte och frem Kom da først.

Jacob Herslov paa S/igneu/r Hendrich Urdals vegne som hafde indstefnt opsidderne paa Sundland, nemblig Jørgen Thomas och Johannes Sundland, at lide domb til at betale hannem dend forfaldne Landschyld och rettighed af deris paaboende gaard Sundland nu for resterende 2 aar nemblig for 1702 och 1703 eftersom hannem ved loulig domb och paafulte Exsecution til udleg har bekommet dend gaard Sunland Schyldende aarlig 2 pund och 6 march Smørs leye, for capital 38 Rixdaler, efter Dommens och Exsecutions forretningens indhold, passeret d/en 27. Octobr/is 1700 som nu originali blev i Rette lagd, och fantis paa-

1704: 17

tegned, for Retten at være læst til it almindeligt vaarting paa Reistad d/en 13. Martij 1704 samme tid bemelte Hendrich Urdal och hafde tingliust Sit forbud til Sunlands opsiddere, iche at betale deris resterende Landschyld af gaarden til andre end hannem efter hans domb och indførsell, Saasom H/er/r Niels Hierman iche endnu hafde villet fornøye och betale hannem efter udlegs verchet det hannem med Rette tilkom, hvorfor hand holdt sig fast til sit udleg, och all rettighed deraf, som een Jordeyere Rettelig tilkom intil hannem blifver fyldistgiort all sin tilkommende capital efter udlegsverchet, med all Schadegield efter Loven, saa hand Kand vere schadisløs, och begierede derfor domb ofver opsidderne først til resterende Landschylds betaling, dernest eyendoms domb paa gaarden *Sunlan efttersom hand forleden 13 Martij udi Retten hafver Deponeret och fra sig leveret, til H/er/r Niels igien at anamme de 20 Rixdaler hand paa løsningen hafde leveret, saasom hand de resterende 18 Rixdaler efter udlegsverchet nu efter saa lang tids forløb, efter mange mindelige anmodninger iche har villet erlegge och con\ten/tere.

H/er/r Niels Hiermand hafde ladet stefne opsidderne paa Sundland contra, til at betale til hannem deris resterende landschyld, efterdi hand paa udlegsverchet har lefveret til Urdal dend største deel til løsning.

Opsidderne paa Sundland møtte och begierede ichun at wide een Eyere, hvem de schulde betale deris Landschyld och rettighed til, och herefter Kiende for deris rette eyere, Saa ere de ærbødig at betale til hvem det schal vere.

Paa H/er/r Niels Hiermands vegne møtte hans tiener Johannes Michelsen Boge med it Schriftlig indleg som blef læst.

Afschediget.

Sagen optagis til dombs til nest Kommende høsteting.

1704: 17b

Bøyd Lensmand Johannes Øfste Mielde hafde Stefnt paa Samptlig Almuens vegne Elling Solberg efter førrige tiltale om Mielde broens ferdig giørelse, efterdi hand lenge siden hafver opbaaret betaling der for af Almuen, nembliq af hver mand 3 Schilling som tilkommer denne bro at ved lige holde Saavit Gierstad sogned angaar, och naar dend blifver ferdig tillegger Mielde sogn sin andeel saavit dennem tilkommer.

Elling Solberg møtte nu iche ey heller nogen paa hans vegne, efter trende lydelig paaRaabelser,

Anders Nordre Wesetter och Gregorius Espevold som Stefnevidner i denne sag frem stode for Retten och forchlarere och afhiemlede med deris eed, at de 17 dage for dette ting, har weret udi hans gaard och forKyndt hannem loulig stefne til dette ting om denne sag, dertil hans hustru Svarede at Elling iche var hiemme, och ydermere at hun levis nu af Stefnemaal; mens de bade hende Sige Elling af dette Stefnemaal.

Laers Solberg, Baste Oudestad, Niels Mele Laers Wefle, Ole Wefle, Knud Schiestad, Anders Borge, Joen Mele, forKlarede alle paa samptlig Almuens vegne af Gierstad sogn at de nu til Olstid for 4 aar siden haver betalt til Elling Solberg hver 3 schill/ing for at hand Schulde forferdige Mielde broen, som hand paatog sig, mod denne om accorderede och anammede betaling, det de erbød med Eed at forKlare och tilstaa.

Afsagd

Som Elling Solberg, om denne samme sag var stefnt til nest leden vaarting, hvor hand da personlig møtte, och begierede opsettelse i sagen til dette ting, hvilchet hannem och den tid blev

1704: 18

bevilget alt paadet hand ey Schulde Klage sig med Retten ofveriilet, dog derhos Laugdag forelagd til dette ting til Sagen at Svare paadet dermed Kunde baade formedelst broens nødvendighed, och med Sagen geraade til een Endschab, Men som hand samme laudags foreleggelse uagted, endnu iche møder eller lader til sagen Svare, der hannem dog af Saa Stoer almue ofverbeviisis penge at hafve opbaaret til denne brois forferdigelse eftter for giorte accord och løfte

Alt saa eftter Lovens 1 bogs 4 Cap/ituls 32 art/iculs anledning, dømmis Elling Solberg strax inden 15 dage at forferdige forbemelte Mieldebroen forsvarligen, saa at den af Almuen blifver upaa anchet och upaaKlagelig, och hvis nogen forulychelse midlertid hender paa denne bro formedelst dends ufærdighed, da beroer det paa Elling Solbergs egen tilsvar, Saa betaler och Elling Solberg denne til dato forvolte omKostning med 4 march dansche, alt under namb och Exsecution eftter Loven.

Johannes Øfste Mielde hafde och instefnt Elling Solbjerg eftter førrige tiltale, for de Schammelige ord och efttertale, Som til nestleden vaarting her for Retten blef handlet om, och af citanten self var begiert opsettelse til dette ting, hafde och nu Indstefnt Ole Hartveit och Anders Tveiteraas for uret vidnisbyrd til nestleden ting, nu at anhøre Anders Weeseter och Knud Veeseters {vidne} och Mogns Øfste Mieldis widne paa deris mund hvad de haver hørt af Ole Hartvet och Anders Tveteraas Self muntlig Sige och forKlare om dette Schielsord, och efttertale eftter Elling Solbergs mund, Som de det fortellede udi Johannes Øfste Mieldis huus.

1704: 18b

Elling Solberg møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Anders Nordre Wesetter och Gregorius Espevold Som Stefnevidne i denne sag, møtte personlig och afhiemlede deris Stefnemaal, at de hafde veret paa Solberg for dette ting 15 dage, och forKyndet dette stefnemaal for Ellings boepel, och de folch som vare paa gaarden.

Knud Wesæter och Anders Vesetter møtte och forKlaredede at de vare udi Johannes Øfste Mieldis huus, da Ole Hartveit och Anders Tveteraas talte til Johannes Øfste Mielde och fortalte hannem ordene hvorledis Elling Solberg hafde talt om hannem Schammelig, hvilche deris ord de sagde at været saaledis, nemblig, om lensmanden, Om fanden nu vil tage hannem den tyv och den Schielm, hvilche ord de ret vel och egentlig sagde sig at Kunde erindre, saaledis at have hørt fortelle af Ole Hartvet och Anders Tveteraasis mund for Lensmanden Self, derom Lensmanden da formante dennem de Schulle vel erindre deris ord och vere dem for Retten gestendig, hvilchet disse \vidne/ sagde at ville och vel Kunde med eed bekræfte.

Afsagd

Som ingen af de paagiældende nu møder til dette ting til wedemaalstale, ti beroer med denne sag til neste ting, at alle vedKommende da Kand vere til wedermæle til hvilchen tid dennem och foreleggis Laudag at møde, at sagen ved een Endelig Slutning Kand geraade til endschab, om parterne dis midlertid iche udi mindelighed Kand blive foreenede.

1704: 19

Anders {Ander}\Arne/sen Tielland hafde stefnt Niels Mognsen Qvidsteen formedelst hans nemblig citantens qvindis fader, Niels Qvidsteens Kone och *Andres Olsen haver, Som alle tre vare Søschine, hafde een Kiedel tilsammen eftter deris besteforeldre, som de eyede hver sin part udi, hvilchen Kiedel citanten formeente sig Ret til at indløse fra de andre med interessanter;

Niels Mognsen Qvidsteen møtte och forKlaredede at citanten haver ingen føye til dette Stefnemaal, ti de som beholte Kiedelen løste den och betalte 4 march mere for dend, end dend var vurderet for, och disse penge for denne anpart i Kiedelen blef levert til de umyndige børns

formyndere efter S/a/l/ig/ Niels Olsen, navnlig Mogns Hafre.

Afsagd.

Som citanten iche Kand beschylde Niels Qvidsteen, at hand haver denne Kiedel uden betaling, mens Niels Qvidsteen den har betalt meer end den var vurderet for, det citanten iche disputerer eller contra beviiser, men allene paastaar løsnings Ret, som iche Kand hentydis til saadan Løsøre, naar det fyldist efter vurdering er betalt, ti frikiendis Nils Mognsen Qvidsteen for denne tiltale, som herrører for saa mange nembliq 16 aar siden, men om citanten Siuntis sig noget herved forurettet, burde hand derfor haft sin tiltale til den umyndiges formyndere, som i saadanne tilfelde efter loven for umyndigis gods bør være ansvarlig

1704: 19b

Anno 1704 d/en 25. Junij er almindeligt Sommers Sage och Schatteting Holden paa Arne tingsted udi Arne schibrede, med samme Schibreds Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm och Bøyde lensmanden Mogns Selviigen, med Laugrettismend, Ole Arnetvet Michel Arnetvet, Ole Seimb, Johannes Olsen Store Tuenæs, Niels Sognstad, Iver Tuenæstvet, Steffen Nordre Qvame och Mogns Helle.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat och Almuen formanet til edruelighed, fred, och Schichelighed medens Retten och tinget vared, blef och her til dette ting læste alle de høy Kongl/ig brefve och ordres, som forhen til de andre Sommersting ere læste och paategnede. Och som ingen breve mere frem Kom til dette ting at læsis, blefve Sagerne paraabte och frem Kom da først.

Hans Pedersen udi Sandviigen hans fuldmegtig Claus Wordemand, som hafde til dette ting Stefnt Maren Simensdatter samme steds efter förrig tiltale /: som var til vaartinget i Sandviigen den 26. Martij nestleden :/ for ærrørige Schieldsord mod hannem och hans hustru, at lide tilbørlig domb och straf efter Loven.

Maren Simensdatter møtte udi egen person. Af de indstefnte vidner møtte ingen uden Ane Andersdatter.

Bøyde Lensmanden Mogns Selviig och Rasmus Hougland som Stefnevidne afhiemlede for Retten at de loulig hafde stefnt alle vedkommende saavel widnerne som andre i denne sag efter seeniste afschieds tilhold.

Citanten paastod at det vidne som møder, motte anhøris och hendis vidnisbyrd nu tagis, och at de udeblifvende nembliq, Ane Jansdatter, Abelone Samuels, och Brite Knuds motte Straffis for ofverhørigheid och modvillig udeblivelse.

1704: 20

Da blef Anne Andersdatter fremKaldet och Eden for hende af Loven lydelig oplæst, derpaa hun {d} gjorde sin Saligheds eed, at Schulle sige sin sandhed om alt hvis (det som) hun viste och hafde hørt i denne sag, Saa Sandt hende gud Schulde hielpe. Frem sagde derpaa at hun da denne action mellem Hans Pedersens qvinde och Maren Simensdatter passerede, da var hun inde udi Anders Knudsens huus i Sandviigen, och hørde at Maren Simensdatter Schieldte Ragnille Hans Pedersens for een Æretyv sagde derhos at dend Schulde hun blifve intil hun beviste hendis Søn noget tyveri ofver, som hun hafde beschylt ham for, Widere Sagde Maren I hafde iche behov at falde mig saa haard, ieg har dog løst Eders compagni och Svaagerschab fra Kagen och brendemerche derpaa Spurde Ragnille hvem det war, da Svarede Maren, det var Røde Niels sin

fader, derpaa sagde Ragnil hvad Kommer hand mig wed, da svarede Maren igien det var dit svaagerschab. Widere hørte hun at Hans Pedersen siden Schielte Maren Simensdatter for een teve, for disse ord, och at hun Schulle blive een tæve for alle tæver. Widere wiste hun iche om denne handel at vidne.

Afsagd

Som Anne Jansdatter, Abelone Samuels och Brite *Knudsdatter efter seeniste Laudags foreleggelse endelig til dette ting at møde deris Sandferdige vidnisbyrd ved eed at aflegge, dog endnu iche møder, der dog denne sag er af dend vigtighed at den angaar æren. Och deris Widnisbyrd til Sandheds opliusning

1704: 20b

uforbigiengelig behøvis, Saa foreleggis dennem endnu laudag herom at møde udi egne personer til neste høsteting, da deris vidnisbyrd at aflegge under straf efter Lovens 1 bogs 13 Cap/itul 7 art/icul hver paa 10 lod sølf om de da efter denne afschieds forKyndelse Sidder dend ofverhørig, Saa Schal och da nermere Kiendelse udi sagen Schie.

Hans Pedersen Hafde och instefnt Guri Rasmus Nielsens efter førrige tiltale til nest leden Waarting, for den hamp, hun Schulde hafve Kiøbt af hans Tiener Simen Hansen. Derom citantens fuldmegtig Claus Vordeman refererede sig til de førte vidnisbyrd, som til Waartinget hafde giort deris forKlaring, saaoch til sit Schriftlig indlagde Stefnemaal med protestation, at de udeblefne widne maa paaleggis at møde til neste ting eller Ret, som af øfrigheden Kand anordnis, deris forKlaring at beedige, paadet sagen Kand befordris til endschab.

Paa Guri Rasmus Nielsens vegne møtte ingen ey heller Simen Hansen self men paa hans vegne, møtte hans moder Maren Simensdatter, och referered sig til det, forhen Schriftlig af hannem er indlagd.

De indstefnte vidner Rasmus Ingebretsen och Thomas Amundsen møtte iche efter seeniste afschied deris giorte forKlaring at beedige.

Ellers om det \Sidst/ Afsagde til Waartinget Sagde Maren Simensdatter at dend afsigt for hendis Søn iche har veret forKyndt, och at hendis Søn Simen nu var ude paa een Reise med Schipper Hans Brodersen.

1704: 21

Maren Simensdatter Hafde och med Schriftlig Kaldseddel Stefnt Hans Pedersen och hans hustru Ragnille contra for Schieldsord, och at de schall beschylt hendis søn for tyveri, hvilchen Kaldseddel och blef læst, *X derudi war och til vidne indstefnt, Anne Bocholt, Anne Andersdatter Anders Knudsen och Rasmus Knudsen, samt Anne Nielsdatter, hvoraf ingen møtte, uden Ane Andersdatter, som sagde hun viste intet videre at widne, end det hun forhen udi den anden sag forKlaret hafde.

Afsagd

Hans Pedersens indstefnte vidner, Rasmus Ingelbretsen och Thomas Amundsen bør møde til neste ting och efter loven beedige dend forKlaring de forhen i denne Sag til nestleden Waarting giort haver, hver under 10 lod Sølf Straf efter Lovens 1 bogs 13 Cap/itul 7 art/icul om de da udeblifver; til samme tid bør och Guri Rasmusdatter och Simen Hans/en møde, och hvis de \enda/ ey vil møde och parere Retten nu dennem anden gang Laudag foreleggis, da schal dog *hendis (føretakast) dom udi sager. Til samme tid bør och de af Maren Simensdatter indstefnte och benefnte vidner møde och deris widne aflegge eedlig nemblig Anne Bochholt, Anders Knudsen Rasmus Knudsen och Anne Nielsdatter, alt til een Endelig och retmessig dombs Hendelse.

Søfren Søfrensen Hafde indstefnt med Schriftlig varsel, Niels Johansen i Sandviig at lide domb til betaling for fem Rixdlr 15 S/chilling eftter hans medgifne regning, som tillige med Stefnemalet blev læst.

1704: 21b

Rasmus Haugland møtte paa Niels *Hansens vegne och indlagde hans Schriftlige Svar mod Stefnemalet som blev læst *x hvorved hand med gienregning liqviderer citantens Kraf, saaledis at hannem Schal til gode Komme hos citanten 9 schilling.

Afsagd

Som Niels \Jo/Hansen indgifver een gienregning Som op løber høyere end citantens Kraf, ti Kand citanten tage copie af samme til nermere besvarelse til neste ting, om hand denne gienregning billiger och tilstaar, saa schal da nermere och endelig Kiendis i sagen.

Kongl/ig Maj/este/ts *fogde hafde ved bøyde lensmanden ladet Stefne Ole Mielcheraaen at forklare och tilkiendegifve om det tyveri hos hannem Schal vere schied nu nylig af hans tieniste pige Eli Olsdatter, hafde och stefnt tösen Eli herom til vedermæle, och at lide tilbørlig domb och straf eftter Loven, ligesaavel och Ane Johansdatter som har veret med i denne gierning.

De indstefnte møtte alle for Retten.

Ole Mielcheraaen forklarede at for hannem var bort Kommen af it lidet Schrin penge 14 Rixdaler, som hand Safnede for Pintz tid nest leden, och disse penge, hafde hans tieniste piige Eli Olsdatter, tillige med hans grandis Johannes Mielcheraaens datter Anne staalet ham fra,

De indstefnte Eli Olsdatter och Anne Johansdatter møtte begge, och bekiente deris forseelse, at de hafde taget pengene til sammen, men Eli Schyldte paa Ane at hun

1704: 22

hafde forledet hende til at være med i denne gierning, de bar och self frem i Retten de penge de hafde taget, som var udi tvende Knuder och blev talt tilsammen at være 9 Rixdaler 4 march 2 S/chilling och mere sagde de at det iche war som de hafde taget, och disse penge hafde de taget iche alle paa een gang mens eftter haanden som de saag leylighed till da Ole iche var hiemme. Videre forklarede Eli at hun sagde Anne af, hvor Ole Mielcheraaen hafde lagd nøgelen til Schrinet, nemblig paa it lidet Schab, och bad hende Kiende der eftter nøgelen, Saa tog hun dend och gich saa begge til Schrinet men Anne tog pengene och deelte dem mellem hende och sig, och Endelig da Ole som var Elis husbond Safnede pengene, och Kiørte hart om eftter dem, da bekiente de, Mens Eli sagde hun hafde vel strax gaaet derom til bekiendelse for hendis huusbond, men Annis fader Johannes Mielcheraaen bad hende saaledis, hafver du dult saa lenge saa dølg endnu for gudschyld, och lovede hende derfor een god egnem om.

Johannes blev herom tilspurt hvorfor hand saaledis hafde helet med dem och bad dem endnu dølg det, dertil hand Svarede hand viste iche andet end de hafde fundet disse penge i byen, som de sagde for hannem

Widere bekiente Eli at Johannes sin qvinde gemte for hende hendis deel af disse penge och sagde, beholder du disse penge som du nu har hos mig saa har du tient wel, Ellers Kunde Eli intet Klage ofver sin husbond och

1704: 22b

moder, at hun io fich hos dennem til all nødtørfthighed af mad och driche och Klæder Saa hun ingen aarsag Kunde have at Klage derover.

Ane tilstoed och self at have veret lige god med Eli och hun Kunde iche negte eller imodsige at

det io var saa sandhed som Eli hafde bekient.

Johannesis qvinde Jertrud Kunde heller icke negte eller modsige, at hun io hafde giemt pengene for Eli, och talt de ord til hende som hun har bekiendt.

Men Johannes och hans qvinde erbød med deris Saligheds eed at forklare, at de icke wiste af dette tyveri, eller at disse penge var Staaen, eller de nydt noget deraf

Johannes Mielcheraaen begierede paa sin och sin qvindis vegne Dilation udi denne sag til neste ting, til sin nermere Erchlering och Sandheds opliusing,

Afsagd

Efterdi Johannes Mielcheraaen begierer Dilation i denne sag til neste ting, Saa bevilgis hannem det, om hand da Kand frembringe hvis (det som) hand tienligt Kand vere til sin befrielse, midlertid bør hand hafve tilsium och waretegt med Sin datter Saavelsom och Ellen Olsdatter blifver forvaret och tilstede til neste høsteting, hvor da udi sagen een Endelig domb och Kiendelse Schie Schall, midlertid beroer och de indleverede Staalne penge Sc: (altså, d.v.s.) 9 Rixdaler 4 march 2 S/chilling udi Rettens forvaring.

1704: 23

Anno 1704 d/en 7. och 8. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede med tilstedewerende Almue nærwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm Saaoch Mons/ieu/r Søfren Glad, som beordret til Schatternis och Kongl/ig Rettigheders opbørsell paa fogdens wegne, med bøydelensmand Laers Dyngeland och Laugrettismend, Johannes Abeltun Rasmus Hornes, Mogns Schage, Tollev Ytre Hope, Jacob Øfstue, Niels Kirche Bircheland Jens Midtue, och Tore Lysewold.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged war sat, blef almuen først formanet til freed och Schichelighed, medens tinget varede och Retten betienis, saa och Schichelig at frem Komme och af clarere deris Schatter och rettigheder.

Dernest blef læst efterfølgende brewe nembliq.

1 Kongens allernaadigst gifne bestallingsbrev til Mons/ieu/r Søfren Glad paa Nordhorlehns fogderi at betiene efter S/igneu/r Mas Holm Dateret d/en 26 Januarij Anno 1704 udi Kiøbenhafn.

2 Hendrich Kortsis och Blantzeflor Schots udgifne obligation til Mag/ister Ole Storm paa Capital hundrede och een Rixdaler 2 march 14 S/chilling Dat/eret Berg/en d/en 2. Jan/uarij A/nn/o 1704 derudi forpantet Lundgaarden med Sit tilhørende.

3 Mag/ister Ole Storms bøkelseddel til Rasmus Nielsen paa Aarestads brug Dateret Berg/en d/en 16. Julj 1704.

4 Mag/ister Niels Smits paa fru Mariæ Heidemans vegne udgivne bøkelseddel til Ole Iversen paa den Jord Harebachis brug Dat/eret Steen d/en 22. Febr/uarij 1704.

1704: 23b

5 Iver Sædal som formynder for S/a/l/ig/ Oluf Simonsens børn, udgifne bøkelseddel till Christopher Svensen paa 1/2 løb Smør och it kvarter malt udi dend gaard Erdal Dateret Erdal d/en 1. Octobr/ris 1704.

6 S/igneu/r Herman Gaarmands udgivne bøkelseddel til Niels Knudsen paa een half løb Smør och een halv tynde Korn udi Søre Rødland Dat/eret Mielde d/en 14. Febr/uarij 1704.

7 S/igneu/r Cordt van Lybechs udgivne Schiøde til S/igneu/r Rolf och Danchert Dancherts paa dend gaard Houcheland med underliggende huusmands Sæder och alt andet Houcheland

tilhørende Dat/eret Houcheland dend 1. Sept/embris Anno 1704.

8 Commissarij Valqvor Riisbrechs udgivne bøkelseddel til Ole Andersen paa dend Jord Kjønnen udi Schiold Schibred Dat/eret Grafdal d/en 14. Julij 1704.

9 Niels Halversen Steensviigs udgiven bøkelseddel til Rasmus Michelsen paa den halve part udi Steenswiig Dat/eret Steensviig d/en 4. Febr/uarij 1704.

10 Ole Mognsens, Marte Dalis och Ane Mognsdatters udgivne Schiøde til Laers Mognsen Bynæs paa dend østre part udi dend gaard Bynæs Dateret Bynæs d/en 17. Aug/ustij 1703.

Hernest blef sagerne paaraabte och foretagne som til dette ting var indstefnt, och frem Kom da først

Hans Jacobsen Todis beschichede fuldmegtig Jacob Jensen Hersløv, som hafde ladet indstefne S/igneu/r Lodvig Middelstrop at lide domb til betaling for fembten march dansche \ herrørende for 1 ty/nde Salt / Schadisløs med omKostning.

Lodvig Middelstrop møtte personlig for tinget och tilstoed fordringen, hvilchen och citanten beviiste med Lodvigs egen hand at vere och herrører for 1 tynde Spansch Salt. Dat/eret Søreid d/en 13. Aug/ustij 1703.

Afsagd

Som gielden af Lodvig Self vedgaais ti bør hand de paastefnte 15 march dansche til citanten schadisløs betale inden fembten dage under Exsecut/ion efter Loven.

1704: 24

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde ladet ved bøyde Lensmanden stefne Anders tienende hos Kirsten Joensdatter for Leyermaal begangen med een tøs tienende sammesteds Som heder Maren, derfor at lide domb til at betale Kongens boed efter Loven.

Laers *Dyngelang och Mogns Torsen Sølen hafde begge Stefnt Anders om denne sag, det Lars Dyngeland for Retten afhiemlede.

Anders møtte iche ey heller nogen paa hans wegne.

Fogden paastoed at dend indstefnte motte foreleggis at møde til neste ting, ligesaa qvindfolchet, paadet Kongens boed tilbørlig Kand Observeris och Søgis.

Afschediget

Denne indstefnte Anders Saavelsom qvindfolchet Maren begge *tienene\nde paa Ondeland, som dette Leyermaal med hin anden haver begaaet, bør igien til neste ting efter foregaaende warsel møde och til sagen Svare, til een Endelig och Laugmessig dombs hendelse i sagen.

Fogden hafde och til dette ting ladet indstefne Herman Moritz at lide domb for fortilig Sammenliggende med sin Kieriste, der for hand paastoed at bem/el/te Moritz burde lide domb til Egte boed efter Loven.

Herman Moridz møtte personlig i Rette til sagen at Svare, der hand och forKlarede mod Stefnemaalet at hand iche har ligget for tiilig hos sin Kieriste; men paastoed at den som Sigter hannem derfor bør det loulig beviise. ForKlarede derhos at hand nu paa fembte aar har veret giftt med sin Kieriste, och aldrig tilforn veret

1704: 24b

Søgt eller tiltalt for saadan sag, hafde och nu langt mindre formodet for saadan sag at tiltalis.

Fogden begierede Dilation och opsettelse udi denne sag til neste ting, sagen och beschyldningen nermere at forKlare och beviislig giøre.

Herman Moridz der imod paastoed domb.

Afsagd

Som citanten Self begierer opsettelse til neste ting, sagen och beschyldningen nærmere beviislig at Demonstrere, saa Kand samme Dilation ey wegris mens bevilgis.

Fogden hafde och til dette ting ladet Stefne Daarte Olsdatter Fløen efter førrige tiltale til Endelig domb at lide, ligesaa personen Ole.

Lensmanden Laers Dyngeland afhiemlede for Retten at hand nu til dette ting tillige med Rasmus Aarestad hafde loulig stefnt och warslet hende udi hendis foreldris Ole i Fløens huus. Men drengen Ole var nu iche at findis.

Daarte møtte iche, ey heller nogen paa hendis vegne.

Lensmanden och een deel af Almuen \ Sc: (altså, d.v.s.) Niels Tvet och Michel Mittu / forKlaredede at Daarte har nu ladet sig beligge anden gang och aulet tvende børn uden Egteschab, dog med samme person.

Afsagd

Saasom Daarte Olsdatter \och dend person Ole/ endnu ingen gang efter foregaaende loulige varsel och Stefnemaal har willet møde och til sagen Svare, det dog om {hendis} \deris/ begangne løstighed her for Retten forKlaret er af troverdige mend at hun sig nu anden gang med leyermaal haver forseet, och aulet tvende børn med den person \Ole/, Som hun Schal were trolovet med, dog endnu iche Copuleret med sam/m/e

1704: 25

Ti anseeis och dømmis for Ret, at baade Daarte Olsdatter och dend person Ole som <dobbelt> Leyermaalet med hin anden har begaaet bør begge {eftter Loven}, Saasom de hinanden endnu iche hafver egtet, bøde for første barns auling udi løstighed efter Lovens 6 bogs 13 Cap/itul 1 art/icul hun for sin person 12 lod Sølf och hand 24 lod sølf och begge at stande aabenbare Schrift for forseelsen, om det iche allerede schied er.

Mag/ister Ole Storm hafde stefnt til dette ting Lenche S/a/l/ig/ Jacob Giisis, samt Jørgen Elfring med Schriftlig Kaldseddel angaaende it Schiøde S/a/l/ig/ Jacob Giise schal udgivet til bemelte Elfring och derudi melt om Mølledals Jord och huuse som Jorden tilhører med videre, som be/mel/te S/a/l/ig/ Jacob iche schulle veret eyende eller haftt nogen magt ofver at bortschiøde til nogen, derfor hand paastoed samme Schiødis Mortification, saavit denne utilbørighed angaar, Stefningen blef læst *x

Paa Mag/ister Oles vegne møtte Herman Strangesøn.

Paa *de (den) indstefnte Lenche S/a/l/ig/ Jacob Giises vegne møtte hendis Svaager Peder Segelken och forKlaredede paa hendis vegne at hendis S/a/l/ig/ mand iche har soldt mere end Møllen med vanbruket och det ved Møllen staaende waanhus, mens aldrig Soldt eller Kundet selge Mølledals Jord tilhørende vaan och fæhus eller lade eller ager och eng eller Schoug och march lotter eller lunder eller nogen saadanne gaardens pertimentier, Saasom hendis S/a/l/ig/ mand var ichun een Leylending dertil, och *ich Eyede noget der udi;

Jørgen Elfring møtte och sagde hand hafde nu iche Sit Schiøde med sig denne gang, mens begierede copie af hvis (det som) for Retten denne gang passeret er samt af citantens indlagde, til neste ting at besvare

1704: 25b

Afs/agd

Dend begierte Dilation och copie bevilgis Jørgen Elfring til neste ting, til hvilchen tid hand och bør i Retten fremschaffe Sit Schiøde som paastefnt er, til Rettens efttersium och een endelig retmessig paaKiendelse.

Hendrich Kortz paa Lundgaarden Hafde instefnt de tvende Mend Niels Jansen och Niels Laers/en Store Tveit om at bevidne med hannem deris Sandhed \ved eed/ at hand ingen anden brug eller næring holder eller haver, end allene sit paasiddende Jordebrug, som een anden Odelsbunde, herom hand eftter deris Sandferdige forKlaring begierede at Sig it tingsvidne motte Stedis.

De indstefnte Niels Jansen och Niels Laers/en Store Tvet møtte personlig for Retten og eftter giorte Eed med opragte fingre, forKlarede de at de icke wed, eller haver viist, at Hendrich Kortz har brugt eller bruger anden næring eller brug end allene det lille Jordebrug paa Lundgaarden som een anden bonde.

Derpaa afscheedigis at hannem tingsvidne icke Kand herom vegris mens bevilgis.

Som ingen flere fantis eftter trende paaRaabelser der vilde gaa udi Rette mere Saa blefv af Retten udnefnte ny LaugRettismend til Rettens betiening *tilstunde aar 1705 nemblig gamble Tommes Dolviig Niels Tittelstad, Ole Houge, Mogns Søilen, Jacob Torsen \Nedre/ Bratland, Peder Lille Borge och ny unge mend Halwor Hornæs, och Niels Steensviig som hafver at aflegge deris Laugrettis eed for Laugmanden.

1704: 26

Anno 1704 d/en 10. och 11. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Bildøen udi Sartor Schibrede, med tilstede werende Samme Schibreds Almue, nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saavel som Bøyde Lensmand Anders Bildøen med Laugrettismend, Mogns Lærøen, Niels Nipen, Grim Midtveit, Rasmus Hitzøen, Hans Ols/en Algerøen Ole Kobbeltveit, Michel Golten och Amun Fadnæs.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged war sat blef Almuen først formanet til fredelighed, Edruelighed och Schichelighed medens tinget warede och Retten forhandledis Dernest bleve læste de brevve som frem Kom och eftter annoterede findis. (Annotere = opptegne, anmerke)

1 Mons/ieu/r Glads bestallingsbrev, och Stifttamptschriverens ordre om Schatternis och alle Kongelige Rettigheders opbørsel.

2 Mariæ Elisabeth Tor Mølens udgifne Schiøde til Iver Olsen paa dend Jord Aase udi Sartor Schibrede, som Schylder aarlig 5 pund fisch med bøxel och herlighed Soldt, Dat/eret Berg/en d/en 27. Aug/ustij 1704.

3 Noch it Andet hendis Schiøde til Iver Rasmusen paa 1/2 løb 1/4 tynde malt med bøxel och herlighed udi dend gaard Tøsøen Dateret Berg/en d/en 9. Aug/ustij 1704.

4 Noch it hendis Schiøde til S/igneu/r Diderich Lampe paa den gaard Algerøen Schyldende aarlig 4 Waager fisch med bøxel och herlighed Dateret d/en 22. Aug/ustij 1704.

5 Diderich Lampis udgifne pante obligation til S/igneu/r Giert Echof paa Capital 200 Rixdlr til pant Sat dend gaard Algerøen udi Sartor Schibrede beliggende Dat/eret Berg/en d/en 5. sept/embris 1704.

6 Biscoppens Doct/or N/iels Randulfs udgivne bøxelseddel til Peder Rasmus/en paa 1/2 W/aag fisch udi dend gaard Angelviig Dat/eret Berg/en d/en 10. Julij 1703.

7 Nok een Biscoppens bøxelseddel til Ole Rasmus/en paa den fierde part udi Waage i Sartor beliggende den part som Thomas er fradød Dat/eret d/en 15. Decem/bris 1703.

1704: 26b

- 8 Mag/ister Niels Smits udgivne bøkelseddel till Casten Mognsen paa 2 pund Smørs leye udi den gaard Bielcherøen, Dat/eret Steen d/en 26. febr/uarij 1704.
- 9 Noch een Mag/ister Niels Smits bøkelseddel til Niels Nielsen paa 1 pund Smør och 1/3 deel af it Spand fisch Dat/eret Steen d/en 10. Maj 1704.
- 10 Mag/ister R/udolph Burrennæj udgivne bøkelseddel till Wincentz Endresen paa 2 Spand fisch udi dend gaard Hambre Dat/eret Berg/en d/en 20. Sept/embris 1704.
- 11 Iver Rasmusens udgivne bøkelseddel til Laers Laersen paa 1/2 løb Smør och 1/4 malt udi dend gaard Tøsøen Dat/eret Berg/en d/en 7. Aug/ustij 1704.
- 12 Mariæ Elisabeth Wegners udgifne bøkelseddel til Ole Nielsen paa 1/2 løb och 1/4 deel tynde Malt udi dend gaard Tøsøen Dat/eret Berg/en d/en 7. Maj 1704.
- 13 Hans Olsen Schouges udgifne bøkelseddel til Christopher Iversen paa 1/2 Waag och 2 march fischis leye udi dend gaard Nordwiig i Fields Sogn. Dateret Bildøen d/en 10. Octobr/is 1704.
- 14 Mette Raunsbergs udgifne bøkelseddel till Michel Ingelbrets/en paa 1 pund fisch udi Øste tveit (Østetveit) i Sunds giæld Dat/eret d/en 6. Decemb/ris 1703.
- Dernest som ingen flere breve var at læse bleve sagerne paa Raabte, da frem Kom først

Mag/ister Nichlaus Stabel Sogneprest til Sund, Som wed Bøide lensmanden hafde ladet warsle disse efternevnte mend af hans meenighed nafflig Niels Hambre, Knud Bache, Elling Worland Niels Nipen, Aamund Hambre, Tore Kousland Mogns Dale, Gamble Ole Golten, Unge Ole Golten, Michel Golten, Ole Kleppe, Halvor Høyland, Niels Glæsnæs och Ole Bache noch Joen Trelewiiigen, Axel Mørch, Thomas Børnes, Hendrich Waage, Ole Christophers/en Tofitten, Johannes *førstrømmen (Strømme i Sartor sk.r. eller Forstrøno i Os sk.r.), Hans huusmand ved Tøsøen Johanne hos Klocheren, Birgitte Olsdatter, Ziri i Snecheviig, Ole Tveiten, Unge Niels Glæsnes Anders och Michel Bache alle til it

1704: 27

Tingswidnis erholdelse om at remonstrere (innvende, protestere, gjøre motforestillinger) de Klagter som een deel af almuen ofver citanten for hans Kongl/ig Maj/este/ts haver indgivet, alt paa det Sandheden maa Komme for liuset, hernest fremblagde citanten een Suppliq til Stiftamtmanden med paategned resolution som blef læst.

De indstefnte møtte een stor deel af nembliq Niels Hambre, Knud Bache och flere, som alle forschiod sig och iche wilde vedtage denne Sag nu at tilsvare eller vidner at anhøre, formedelst de iche har haftt dend warsels tid som loven siger,

Magister Stabel mod denne protestation Svarede och protesterede, saaledis, at dersom de viste sig een retferdig sag at hafve, da vedtage de wel nu at svare til sagen och anhøre vidner men som de nu forschyder \sig/ och derved foraarsager Stoer omKostning, protesterede hand at samme omKostning maa udfalde ofver dennem self.

Contraparterne her imod Svarede at omKostningen maa udgaa ofver den Schyldige och den som er aarsage til denne Klage.

Afschiediget

Som de indstefnte forschyder sig denne sinde och protesterer fast paa at ville være loulig Stefnte, førend de vil vedtage gienmæle i denne Sag, med vidnernis forhør Saa Kand denne sinde iche med denne sag videre foretagis, mens henviis isgien til loulig Stefnemaal til den tid, som tinget herom particular at holdis, af fogden vorder berammet, Som de wed Kommende vel betimelig paa begge sider vorder tilkiende givet til deris efterretning, om de midlertid iche Kand blifve udi mindelighed foreenede.

1704: 27b

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde efter Kongl/ig allernaadigst befaling til dette ting indstefnt Knud \Monsen/ Gastgieber udi Buchen at lide tilbørlig domb til straf och boed efter loven, formedelst hand, dend tid hans Kongl/ig Maj/e/st/ets/ Reiste her igiennem, utilbørligen med hug och Slags ofverweldelse hafver begeget Erich Steffensen Aagotnæs, da hand war der udi Buchen efter øfrigheds befaling paa sin wagt, til at opbie och fare udi flötning med Hans Kongl/ig Maj/e/st/ets/ och Svitten, producerede der hos først dend Kongl/ig befaling til denne sags alvorlige Paatale, som blev læst. Derhos och Stifttbefalingsmandens ordre til hannem Sagen paa Erich Aagotnæs vegne at Søge och paatale.

Knud i Buchen møtte self udi egen person tillige med Erich Aagotnes, for Retten och forklarede de begge for Retten at de med hin anden om denne sag alt venligen ware foreenede, och Sagde Erich at Knud och hafde fornøyet ham och Stillet ham vel tilfrids for sin Schade, Saa hand i alle maader med hannem er vel tilfrids och wel forliigte, derpaa de och for Retten Ragte hin anden deris hender, at de slet intet widere hafde paa hin anden at prætere eller wilde prætere enten for Schade, boeden som hans Kongl/ig Maj/e/st/ets/ hannem Erich Aagotnæs allernaadigst haver givet och forundt, ey heller for omkostninger mens hand for alt, hvad naun det end have Kand, af Knud er fornøyet och tilfrids Stillet for, Saa hand aldeelis intet mere i nogen maade haver ofver Knud at Kiere och Klage mens tacher allerunderdanigst voris aller-

1704: 28

naadigste Konge, for saadan naadig resolution och befaling, hannem til hielp {och} redning och fornøyelse for den tilføyede uret.

Afschiediget

Efterdi Erich Aagotnæs her for Retten Self frivillig har tilstaaet och bekient at hand Saa wel er forliigt med Knud Mognsen om denne sag, ligesaa af hannem Schied saa god fornøyelse for alle sine præteitioner, at hand slet intet mere prætere af Knud Mognsen enten udi een eller anden maade, da som Hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Høye befaling om denne sag, egentlig och allene hensigter dertil, at Erich Aagotnæs for denne Schiede ofverlast motte blive tilbørlig fornøyet; ligesaa høyst be/mel/te Kongl/ig Maj/e/st/ets allernaadigst bevilget och givet Erich Aagotnes alle de bøder som Knud for denne gierning Kunde vorde tilfunden efter Loven, Saa seesis da deraf ey rettere; end at Erich Aagotnæs io ochsaa hafver self magt denne sag med Knud i Buchen at forliige,

Ti Forbliver det wed deris giorte forligelse och Kand da saaledis ey widere dom eller Kiendelse schie udi denne sag, mellem parterne men som Stiftamtmandens ordre til fogden melder at hand endelig schal tage dend domb beschreven, som udi denne sag falder och det paa Knud Mognsen Gastgiebers bekostning, ti bør Knud samme dombs beKostning betale med 9 march danske alt under Exsecution efter Loven.

1704: 28b

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde Stefnt Rasmus Jacobsen for Leyermaal med een qvindis Person naunlig Ingebor Jacobsdatter, derfor at lide domb til boed efter Loven.

Jacob Aase møtte paa sin Søns vegne och Sagde at disse tvende personer vil egte hin anden, och dersom det iche Schier da beloved och tilsagde hand paa sin søns wegne at wille Svare til hans boed.

Afsagd

Med denne sag beroer til neste ting om Rasmus Jacobsen midlertid egter dette qvindfolch, at da Kand wiidis hvad boed hand bør betale, til Kongen och siden omgaais nermere til Kongens

interessis beobagt hvad ret bør vere.

Som eftter trende paaraabelser ingen flere fantis som wilde gaa i Rette da blefv hernelst udnefnte ny LaugRettismend til Rettens betiening in Anno 1705 nemblig gamble mend som tilforn har gjort deris Laugrettis eed, Hans Lerøen Ole Lærøen, Hans Schouge, Michel Windenæs Johannes Aagotnæs, Niels Arefiord, och unge mend, Anders Bache och Mogns Kallestad som har sig hos Laugmanden at instille deris LaugRettis eed betimelig at giøre.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede *tingsvinde om Schydsens betaling for dette aar 1704 til tingreisernis fornødenhed, nemblig om nogen Kunde Klage at de io Regtig var betalte dertil Almuen och Laugrettet Svarede och tilstoed at Schydsferds pengene rigtig var betalt och ingen derover Klagede.

1704: 29

Anno 1704 d/en 13. och 14. Octobr/is Er almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holden paa FrechHougs tingsted udi Herlø Schibrede, med samme Schibreds tilstedewerende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm med bøyde Lensmand Rasmus Frommereid och Laugrettismend Rasmus Hougland, Ole Bredviig, Johannes Reefschaar, Ole Ryland, Poul Herlevær, Johannes Tosche {och} Laers Erstad och Anders Frommereide.

Da eftterat Retten af K/onlig M/ajestets foged var sat blef Almuen formanet til fred edru och Schichelighed.

Dernest blef læst de breve som frem Kom at læsis saa som først

Mons/ieu/r Glads bestallingsbref och ordre om Schatternis opbørsel dernest.

1 Judit S/a/l/ig/ Hendrich Nielsens, Anders Hes, Hendrich Selthuis, och Annæ Hessis udgifne Schiøde till <Raadm/and> Hans *Nielsens Weinviig paa 11/20 parter udi dend gaard Florwaag och Erdal, Dat/eret Berg/en d/en 31. Julij 1703.

2 Catharina de Creqvi S/a/l/ig/ Peder Lembs udgifne Schiøde til Peder Knudsen paa een Løb Smørs Leye [udi] den gaard Schurtveit, Dateret Berg/en d/en 25. Aug/ustij 1704.

3 Och strax paa steden for Retten bøyde bem/el/te Peder Knudsen igien dend halve løb udi samme gaard til Johannes Knudsen som nu tiener hos Enchen Sønveve Laersdatter der paa samme Jordepart boer, och det formedelst Johannes Schal egte Enchen igien. Samme bøydesedel blef nu och her for Retten læst och paategnet.

4 Laers Knudsen Landsviigs udgifne bøydesedel til hans Søn Hans Laersen paa 1 pund och fire marcher Smør udi dend Jord Landsviig Dateret Bergen d/en 17. febr/uarij 1702.

5 Mag/ister Anders Bruns udgifne bøydesedel til Iver Nielsen paa 1 pund Smør och 1 Mæle Malt, udi Hopland i Herlø Schibred: Dat/eret Berg/en d/en 15. Decemb/ris 1703.

1704: 29b

6 Welb/yrdige H/er/r Laugmand Knags udgifne bøydesedel til Magne Amundsen, paa 1/2 løb Smør och 7 1/2 march Smørs leye udi dend gaard Fosse udi Herlø Schibrede, Dateret, Berg/en d/en 19. Febr/uarij 1704.

7 Stifttschriverens S/igneu/r Herman Gaarmands udgifne bøydesedel til Johannes Johansen paa it pund Smør och 8 Kander malt, udi dend Jord Miaatveit i Herlø Schibred Dat/eret Mielde 28. Jan/uarij 1704.

8 Kirsten S/a/l/ig/ Laers Søfrensens udgifne bøydesedel til Niels Andersen paa 4 1/2

Schilling udi dend gaard Holme, Dateret Berg/en d/en 27. Martij 1704.

D/en 14. Octob/ris

Som ingen brefve flere end ofvenmelt frem Kom at læsis, bleve de Sager paaraabte, som til dette ting var indstefnte och frem Kom da først.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde til dette \ting/ indstefnt Anders Abrahamsen och Gunnille Arnesdatter efter förrige tiltale for deris Leyermaal at lide tilbørlig domb til at betale deris boed efter Loven, hertil var och stefnt Niels Rysland efter seeniste afschied och Laugdags foreleggelse, domb at lide for Sin formastelse, med de penge och verd hand uden domb och øfrigheds ordre har taget fra Gunnille Arnesdatter

Anders Abrahamsen møtte iche alt schiønt hand ved seeniste afsigt var laudag forelagt til Dette ting, hvilchen afsigt Schafferen Mons Dale forKlarede at hafve loulig anKyndet och stefnt alle ved Kommende efter seeniste afschied til dette ting.

Niels Rysland møtte iche heller ey heller nogen paa hans wegne.

Gunnille Arnesdatter møtte och tilstoed loulig stevnt at være, och bekiente frivillig, at Anders Abrahamsen har ligget hos hende, och hun iche Kunde sige sig fri for at hand io har be-

1704: 30

drevet løsagtigheds øvelse med hende, och derimod lovede hende Egteschab, i hvorvel hand nu siden har giftt sig med een anden

Kongl/ig Maj/este/ts foged protesterede at *Abraham och Gunnille bør dømmis til \at/ bøde hver deris leyermaals boed efter Loven, och Niels Rysland, Som er gangen til andens gaard och der uden domb eller tilstrechelig ordre taget Gunnille sine penge fra imod hendis vilie, och bortført dem af gaarden med sig, derfor at bøde enten for boeran eller for hverch efter Loven.

Gunnille forKlarede at Niels Rysland for 8 dage siden har levert hende hendis penge igien, som hand imoed hendis vilie tog hende fra.

Afsagd

Som det er første gang Anders Abrahamsen om denne sag er stefnt, och hand nu iche mod Gunnille Arnesdatters beschylndning er til gienmæle, Niels Rysland iche heller efter seeniste Laudags foreleggelse møder alt schiønt hand loulig er stefnt, Saa til ofverflod at \de/ sig iche Schal Klage med Retten ofveriilet, foreleggis endnu Anders Abrahamsen och Niels Rysland Laudag til neste ting, at møde <personlig> til een Endelig dombs hendelse i denne sag och det under dend boed och straf som Loven tilholder for ofverhørighed mod retten om de da udebliver, til hvilchen tid Gunnille Arnesdatter igien maa vere for Retten tilstede til gienmæle imod dennem begge, saasom Sagen da nest guds bistand iche lenger fra dom schal opholdis.

1704: 30b

Fogden hafde Stefnt Gundman udi Henne efter förrige tiltale til endelighed.

Gudman Møtte iche, mens det gandsche Laugret forKlarede om hannem at hand er een arm \gammel/ dreng, och eyer iche Klæderne paa Kroppen.

Fogden och bøydelensmanden Rasmus Frommereid blef tilspurt om de hafde nogen beviis, at Gundmun hafde Staalet denne baad dertil de Svarede, at de ingen vidner derom haver, mens har hørt, at hand hafde taget baaden, och at Eyermanden har taget den tilbage igien, mens hvad Eyermandens nafn er weed de iche saasom de iche heller Kiender hannem.

Afsagd

Denne sag anseeis af ingen værdig saasom slet ingen beviis føris mod Gundmand i Henne, om

denne Sigtelse; hvorfor hand och for denne tiltale frikiendis.

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde och Stefnt Clemet i Rong och Giertrud Joensdatter efter förrige tiltale, hafde och efter Seeniste afschied ladet registrere och wurdere begge deris midler och Eyendeele, ved Lensmanden och mend, som udi Retten blef anviist, och befantis der af, at deris midler iche nær tilregte til Schyldens betaling Saasom de begge ere gandsche fattige och udarmede, det och Laugrettet om dennem bekiente, saa i sandhed at være, Saa hvorvel der hos dem intet er at faa, Kand dog Justitien ved een Endelig domb efter Loven iche hendis, mens afsigis, Altschiønt ingen \af de indstefnte/ efter laugdags <foreleggelse møder> \dømmis/ dog begge, nemblig, Clemet bør at bøde for Leyermaalet efter yderste formue, och Giertrud sine 12 lod Sølf efter loven, och begge at staa aabenbare Schriftt for forseelsen.

1704: 31

Niels Andersen hafde indstefnt eftterschrefne for giæld, Halwor Olsen Marøen for 1 Rixdlr 15 schill/ing Niels Rasmus/en i Blom for 3 Rixdlr 5 march 3 Schill/ing, Poul Sture for 1 Rixdaler 6 Schill/ing, domb at lide til Schadisløs betaling.

Ingen af de instefnte møtte alt Schiønt Lensmanden forKlared at de vare loulig stefnte.

Afsagd

De indstefnte foreleggis Laudag till neste ting, da endelig at møde och til sagen at Svare, saafrembt de da ey vill lide domb til Schadisløs at betale det paastefnte.

Laugmanden Niels Knag Hafde och til dette ting indstefnt Gunder Andersen Søre Houglund som er hans Landboende, formedelst hand nu har indesiddet med 4 aars Schat Landschyld och anden Rettighed, efter hosføyede regning, derfor at dømmis \det Schyldige at betale och/ fra Sin Jord och brug, Saasom hand och lader Jordens huuse gandsche fordervis och nedraadne och er iche god for at holde lenger ved garden.

Bøyde lensmand forKlaredede at hand med Laers Tveiten och Johannes Kollevaag, loulig hafde indstefnt til dette ting Gunder Andersen som dog iche møtte enten self eller nogen paa hans wegne.

Jacob Herslev paa Laugmandens vegne Mødte och fremblagde hans regning paa det resterende nemblig, af Laxevaagen 4 aars Landschyld och Rettighed á 10 march er 6 Rixdaler 4 march, 4 aars Schat aarlig 1 Rixdaler 12 S/chilling er 4 Rixdlr 3 march, tredietage 1 march 8 S/chilling Weymester och Schriverpenge 1 march 8 S/chilling in alles hand er Schyldig 11 Rixdaler 4 march.

1704: 31b

Hand forKlaredede ochsaa at Gunder har Solt en deel af husene bort och brender op Resten ligesaa op brender Giersgarden (gierdesgarden) och saaledis gandsche ødelegger och forderver garden, ti hand er iche god for enten at saa Slaa eller høste Jorden.

Afsagd

Som Gunder Andersen Søre Houglund nu iche møder, altschiønt lensmanden hannem med tvende widner loulig Stefnt hawer Saa wil hand igien om denne Sag Stefnis til neste ting, til hvilchen tid hannem Laudag foreleggis, at møde under den straf Loven tilholder, saaoch da domb at lide efter Loven och sagens beschaffenhed.

Fogden Mas Holm hafde til dette ting Stefnt Christopher Witter Fendrich ved det Bergenhusische National Regimente, efternefnste widner at anhøre, deris eedlige forKlaring om den hugst han har giort udi Schougen paa Fladøen, alt uden fogdens minde eller Samptyche, at

hand derom siden paa tilbørlig sted, Kand derefter Søge och erholde sin Ret och Satisfaction efter Loven, vidnerne var Ole Amuns/en Gunnill Samuelsdatter, \och/ Ole Nielsen, Jan paa Jelten med Sin qvinde Johanne och tienistpige Kirsten paa indstefnte Fendrichens vegne møtte Mogns Mognsen Tofthing som tiener hos fendrichen widnerne at anhøre.

De instefnte widnisbyrd møtte alle udi egne personer, och efterdi wederparten her hafde een mand for Sig tilstedeuerende til sagen at svare Saa blef Eden for vidnerne først lydelig forelæst, da fremstoed først.

1704: 32

Ole Amunds/en Som med opragte fingre aflagde Sin Eed at vilde sige sin sandhed i denne sag och derpaa bekiente Saaledis at hand har seet at fendrichens folch hug udi Schougen paa Haaøen hattel och bierch nu omtrent halfandet aar siden och samme dreng hedte Tord och da hand for bort med weden, foer hand lige til fendrichens gaard och Schibede veden af baaden paa land, och fendrichen Støed da self derhos och saag derpaa, och udi baaden Kunde \da/ vere it got heste las ved, och iche mere dette sagde Ole iche at have seet mere end dend eene gang, mens wel flere gange seet, at fendrichens folch der har hugget brache.

Gunnill Samuelsdatter blef dernest fremb Kaldet som och med opragte fingre for Retten aflagde sin eed at sige sin Sandhed och derpaa forklarede at hun hafde tient paa Sunde nu nestleden winter hos {fendrichen} \Jan paa Jelten/, da saag hun at fendrichens folch hug \strange/ weed udi Schougen paa Haaøen trende gange vist som hun Kunde erindre, och denne ved førte de hiem til fendrichens gaard och brente den der op, och fendrichen och hans Kieriste wiste vel af at de hentet weden der, och det var bierche veed, som de førte hiem udi een færing, videre sagde hun sig ey at vide.

Ole Nielsen aflagde iligemaade sin Eed at sige sandhed och bekiente saa at have seet fendrichs folchen nogle gange hafver hugget eener och Brache udi Haaø Schougen Ligesaa saag hand at Toer som tiente hos fendrichen, hug der i Schougen een gang nogle biercher, som hand førte hiem til fendrichen. Wider sagde hand ey at wiide.

1704: 32b

Mogns Mognsen som Møtte paa fendrichens vegne sagde at Ingen wed er huggen der i hans tid nemblig it halft aar som hand der har tient uden allene 2 bører Schate, och det Schiede efter fendrichens fruis befaling, och videre hafde \iche i denne sag at sige/

Om denne Schiede forklaring begierede *fogen (fogden) it tingswidne som hannem iche Kunde wegris, mens er bevilget.

Gunnill Samuelsdatter hafde indstefnt Fendrich Witters Kieriste Mette Lucia fordi hun forleden waar, medens Gunnill var udi Marchen hos Kyrene, da haver hun gaaen ind udi hendis husbunds Jan Svensens huus som da boede paa Sunde och der uden nogen folchis hosværende eller viidschab af dennem som huset tilhørde bort och udtaget een liden Kiste med Gunnille sine Klæder udi, saaledis at boen hvorudi Kisten stoed, var laas for och dend først brut, Siden Kisten opslagen och Klæderne udtagen \nemblig/ it hvidt liv, it graat Klædis Snørliv, it grønt raschis Schiørt (Rask = tynt ullstoff) it blegt linlæreds forklæde, 2 fine halstørklæder, it par hvide hoser, och 1 march i penge hvilchet Alt er Schied af hende uden all aarsag eller brøde, och som citantinden beklaged sig for sin Kiste och Klæder, da har fendrichens Kieriste Self Schulle Sagt hende, at hun hafde hendis Kiste och Klæder, Ti paastoed hun domb ofver hende at nyde Sit igien Schadisløs, och derforuden stillede til Retten, hvad hun med denne gierning videre hafde fortient.

1704: 33

Mogns Mognsen paa sin Madmoders Mette Luciaæ wegne møtte, och svarede at hans madmoder har gifvet ham ordre at Svare til denne sag her for denne Ret saaledis først at hun {tog} lod sin dreng som nu er død udtage denne Kiste, som Schiede efter hendis befaling, fra Gundille, fordi Gundille skulle gaaet ind udi hendis lade och Staalet høe, och baaret hen udi hendis husbonds Lade, och derfor haver hans Madmoder taget och holt hendis Kiste och Klæder, hvor af Gunnel endnu intet har faaet tilbage.

Imod denne beschyldning Svared Gunnill at naar hun derom loulig bliver Stefnt och Mette Lucia hende saadan sag loulig ofverbeviiser, da wil hun dertil nermere Svare, ellers sagde hun at denne beschylding mod hende war gandsche usandferdig.

Afsagd

Som denne sag, efter saavit *allerde (allerede) derom forklaret er fornemmis at anrøre ære och redelighed, Saa henviisid dend /: efterdi Madame Mette Lucia som denne sag angaar er een Kongens Krigsofficerers hustru :/ efter Lovens første bogs andet Cap/tul 7 art/icul til KrigsRetten, der nermere at Examineris och Kiendis udi.

Som ingen Sager flere var, blev ny Laugrettismend udnevnte til Rettens betiening Anno 1705 nemblig Anders Dale, Jan Kierregaard, Ole Hestnæs, Ole Koursbø, Gregorius Træet och unge mend, Niels Herløvær, Hans Frommereid och Rasmus Nordre Sæle som har deris Laugrettis eed betimelig at aflegge.

1704: 33b

Fogden begierede her tingsvidne om flytnings rigtige afbetaling ligesom nest tilforn udi Sartor. Derom almuen och Laugrettet Svared och vidnede, at ingen har noget derpaa at Klage, at io fløtnings pengene ere rigtig bleven betalt hvorfor tingsvidne herom icke Kunde vegris.

Anno 1704 d/en 15. och 16. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Qvame tingsted udi Alenfitz Schibrede med tilstede werende Schibreds Almue, nærværende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, med Bøyde Lensmand *Elleve Mundal och Laugrettismend Anders Caperdal udi Anders Seimbs sted, Laers Olsen Hopland, Halstein Litle Oxe, Anders Eicheland, Laers Erichsen Hopland, Hans Sælewold, Christian Li, och Joen Søraase.

Derefter Som Retten af fogden var sat och fred liust, sampt Almuen til edruelighed och Schichelighed formanet meden Retten och tinget warede, blef læst efteranteignede breve nemblig først.

[1] Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbrev och ordre om de Kongl/ig rettigheders opbørsel.

2 Bischoppens Doctor Niels Randulfs udgivne bøkelseddel til Anders Olsen paa 1/2 løb Sm/ør udi den Jord Erstad, Dat/eret d/en 14. Julij 1703.

Hernest er sagerne paraabte som til dette ting ware indstefnte nemblig.

Hans Haaland och Magne Qvame som formyndere for Ole Erstads børn Niels, Joen, Søgni hafde Stefnt børnenis Stiffader Thomas Erstad at fra sig legge til deris forbemelte myndlinger de midler som var efter deris S/a/l/ig/ broder

1704: 34

Ole Olsen hvis formyndere Stiffaderen Thomas Erstad Self var, och var samme afdøde broders midler in allis eftter sin S/a/l/ig/ fader och moder penge 14 Rixdaler 3 march det citanterne formeente at Stiffader nu eftter S/a/l/ig/ Olis dødelig afgang bør levere til dend afdødis Søschiende som de Rette och nermeste arvinger eftter ham.

Thomas Erstad møtte udi egen person i retten och forKlarede sin Sag mod citanterne saaledis at hand icke negtede at dend afdøde Ole Olsens arwe midler io saaledis var ret dend sum 14 Rixdaler 3 march, Som hand tillige med myndlingen indehafde, for det andet forKlarede hand at hans myndling Ole Olsen, var it meget Svagt och Wanført barn udi 4 aar och 4 maaneders tid medens hand var hos hannem, saa hand i all den tid hafde Stor møye med omsorg och tilsium for dette Schrøbelige barn, som omsider døde, Siden lod hand det Sømmeligen begrave och udlagde all bekostning dertil. Formeente derfor at de Ringe midler som Ole hafde, icke Kunde præterendis nu af hans Søschiende eller deris formyndere, mens at hand ey allene burde nyde de 14 Rixdlr 3 march til wederlaug baade for tilsium och underholdning udi denne hans \lange/ Svagheds tid, mens och at Søschiende Eller vennerne burde vederlegge hannem mere til for begravelsens bekostning Ti hand formeente at ingen schulle ville paatage sig Saadan Svagt barn med tilsium och Røgt allene under 4 Rixdaler for aaret, och paastaar derfor største billighed at have, at fordre mere til end de 14 Rixdlr 3 march och formodede endelig for citanternis tiltale at blifve friKient.

Baste Erstad, Ole Tveit och Jens Qvame tilstoed och beKiente med Thomas Erstad godvillig at Barnet *hafvde een Sær och langvarig Svaghed.

Afsagd

Eftterdi Thomas Erstad har haftt och underholdet dette Svage barn \Ole Olsen/, som var hans myndling ofver 4 aar tid, och det der foruden med een Søm/m/elig

1704: 34b

begravelse til Jorden bested, Saa, Er dend lille arvedeel, som Ole Olsens midler var nemblig ichun 14 Rixdaler 3 march eftter billig Schiønsomhed, icke mere tilstreichelig, end til wederlag for denne lange røgt och tilsium Som Thomas Erstad dermed saa lang tid haftt hafver, Sampt for Barnet(s) Jordefær hvorfor Thomas in allis icke mere tilleggis mens bør med de 14 Rixdlr 3 march udi alt lade Sig nøye. Ti friKiendis hand dermed for widere citanternis tiltale, och denne afdøde Ole Olsens midlers widere tilsvær, ligesaa blifver och citanterne hereftter fri for all tiltale af de andre medsøschiende for denne afdøde Ole Olsens midlers tilsvær i alle maader.

Laers Hopland Hafde Stefnt *Elleve Mundal med Schrifttlig Kaldseddel til afregning och rigtighed mellem hin anden for nogle bygninger de tillige udi Bergen har veret betinget om och opbyggt Som citanten formeente at Komme tilgode paa. Stefningen blev læst.

Ellev Mundal møtte udi egen person i Rette och begierte at naar Laers Hopland leverer hannem igien eller udi Rette de regninger hand udi Bergen til hannem har leveret, Saa vil hand gierne tilstaa och Svare hannem nermere Regnschab och afregning.

Laers Sagde sig herimod ingen regninger av Elleve at hafve faaet,

Derimod Ellev Mundal erbød sin Eed at forKlare det med, at Laers hafde faaet Regning udi Bergen.

Afschiediget

Eftterdi Laers Hopland som citant ey Søger andet end afregning och rigtighed, Saa

1704: 35

Kiendis dend paastand billig, men som Loven 1 bog 5 Cap/itul 14 Art/icul befrier dommeren for dend besvær med parternis udregninger da til at adschille parternis tvistigheder Schal eftter Loven tilforordnis dennem forstandige mend mellem til udregning och liquidation udi parternis

nærværelse Saa snart det nogen *sids (sinds) af dennem vorder begiert, hvilchet bør Schie och efterkommis inden neste ting, Saa schal da, naar videre paatalis och parterne disforuden iche vorder forliigte, nermere endelig Kiendis och dømmis dennem imellem.

Hernest som ingen flere Sager war blev ny Laugrettismend udnevnte til Rettens betiening nest Kommende aar 1705 nemblig Laers Lechnæs, Ole Mitgaren, Ole Hannisdal, Ole Klevedal, Mattias Hosdal, och Niels Elsaas och unge mend Som hafver betimeligen at aflegge deris Laugrettis Eed nemblig Niels Store Oxe och Jacob Tofttinge.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede och til dette ting tingsvidne om nogen paa fløtnings betaling hafde at Klage, at de io hafde faaet deris rigtige betaling dertil Laugrettet och tilstede verende Almue Svarede at de slet intet derofver viste sig noget at have at Klage.

Anno 1704 d/en 17. och 18. Octobr/is er Almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holden paa Aschelands tingsted udi Radø schibrede, med tilstede værende Almue, nerværende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, med Bøyde-Lensmand, Rasmus {Frommereid} Sæbøe, och

1704: 35b

Laugrettismend, Joen Indsylte, Jacob Wildanger, Ole Pedersen Nordanger, Joen Vestre Solem, Knud Manger, Gunner Tolleshoug, *Elleve Olswold, och Anders Rasmusen Indhellen.

Da efter Retten war sat af Kongl/ig Maj/este/ts foged och Almuen formanet til Edruelighed freed och schichelighed medens Retten och tinget vared blef først læst de breve som frem Kom at læsis, Saasom først.

Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbrev och ordre om Schatters och contributioners opbørsel, dernest.

1 Mag/ister Ole Storms udgivne bøkelseddel til Niels Olsen paa halffparten af Endre Johansens Leyemaal som er 18 march Smør och 1/4 deel \ ty/nde / malt udi Wetaas i Mangers gield Dat/eret Berg/en d/en 13. Junij 1704.

2 Christopher Gaarmands udgivne bøkelseddel til Siur Johansen paa 1 pund Smør och 8 *Kand malt udi den gaard Marøen, Dat/eret Marøen d/en 16. Jan/uarij Anno 1704.

3 Catharina S/a/l/ig/ Peder Lems udgivne bøkelseddel til Gudman Nielsen paa 1/2 løb Smør udi den Jord Riisnæs i Radø Schibred, Dat/erit Mielde d/en 11 April Anno 1703.

Dernest bleve sagerne paaraabte som til dette ting ware indstefnte, och frem Kom først

Michel Bøe som hafde stefnt Anne Nord Bøe formedelst hun Schal hafve tillagd hannem tyvesag for at hand schulle staalet hos Jens Lam, och gravet sig ind igiennem hans tag och *baaret (bort/å bore) sig med een naver derind, och for denne gierning sagde hun at citanten havde ord for baade udi dette Schibred och andre Schibreder, der for hand paastoed domb at hun saadan paasagn enten bør beviise, eller Self lide derfor och blive een løgnere, och hand ved Retten at frikiendis for saadan Skammelig paasagn.

Paa Anne Nord Bøe sine wegne møtte hendis mand Amun *Nordbø, och tilstoed at hans hustru om denne sag loulig er bleven stevnt.

1704: 36

Hand Svarede ellers paa sin hustruis vegne til sagen, at deris stridighed Kom først deraf at citanten hafde Slaaet høe fra hannem om deris mercher, och den tid de ragede deris høe, sagde citanten til dem at hand hafde med uwillie verch slaget ofver Merchet, och bød dem det Slagne høy igien, men Amun vilde iche tage det igien, da brød Michels sin Kone først ud med Schieldsord och sagde til Amun du har iche behov at were saa Kiech, din Kone har ord for at hun har staalet baade i flor och lade. Derimod Amunds Kone har Svaret Michel saaledis, du har ord for at du har ligget paa Jens Lams tag och videre sagde hand iche at veret talt.

Michel hafde stefnt Mogns Hansen Bø som da var hos til widne om dette Schieldsmaal, och forKlarede at hand ingen flere vidner hafde som var hos och hørte dette

Mogns Hansen fremKom och forKlarede at hand var hos paa Engen och hørte da dette mellem Michel och Amuns qvinde passerede, nemblig Michel hafde slaget Amun noget for nær, och derfor bød Michel ham strax høet igien, mens Amuns qvinde Svarede, har di staalet det, saa Kand de nu have det, derefter schielte hun ham for at nemblig at Michel har ligget paa Jens Lams tag, och baaret sig der ind, och det har hand ord for. Widere viste hand hand iche at widne.

Afsagt.

Anne *Nord: bø* (Nord Bø) bør møde her for Retten udi egen person til neste ting, och Svare til denne grove beskyldnings sag, Saafrembt hun ey vil lide dom til straf efter loven for udeblivelse alt paadet sagen nermere Kand examineris til Rettens fornødenhed, och tilbørlig Satisfaction for den forurettede;

Brite Nielsdatter Brat Toule hafde Stefnt Sønneve Namtveit for slagsmaal, som hun har øvet mod

1704: 36b

citantinden for 3 uger siden paa Namtveit derfor at lide domb til boed och straf efter Loven, Sønneve møtte personlig i Rette och forKlarede Self at hun hafde slaget Brite, men sagde det Schiede fordi hun hafde Schieldt hende

Brite derimod negtede at hun iche hafde Schieldt hende, men Sønneve hafde først ransaget hendis Kiste, och da Brite talte derom da Slog Sønneve hende først med nævene och siden med een Scho saa hun bløde i munden och paa haanden.

Brite hafde och ladet indstefne widner om denne sag nemblig Torris Namtvet och hans qvinde Anne, som nu iche møtte for Retten mens laugrettet forKlarede om dem, at de hafde nu Loulig forfald.

Afsagd

Som de indstefnte widner nu iche møder at rettelig Kand erfaris om Sønneve har slaget Brite til blods eller iche, paadet Kongens boed derefter dis rettere maa observeris, saa foreleggis samme widnisbyrd Tørris Namtvet och hans qvinde, at de til neste ting bør møde for Retten i egne personer och forKlare deris sandhed \eedlig/ til een Retmessig dombs hendelse i sagen, saa bør och Brite Brat Toule, och Sønneve Namtveit da være personlig til wedermele.

Else S/a/l/ig/ Herman Schyts hafde ladet stefne Knud Jacobs/en Lindaas at lide domb til at levere tilbage 4 Rixdaler och 1 ort for een Koe, som \han/ hafde Selt til citantinden, Som hun siden lod føre tilbage til Laers Grindem, som Koen for hende havde Kiøbt af Knud Jacobs/en, fordi Koen war saa gammel at den Kunde iche tygge.

1704: 37

Knud Jacobs/en møtte for Retten och forKlarede at hand hafde Solt Koen til Laers Grindem och da Laers Grindem Slutted Kiøbet med ham da Sagde hand hannem først at Koen var 16 eller 17 aar gammel, och wilde hand da iche haftt den, som hand besaag den før hand Kiøbte da

Kunde hand ladet den blifve, ellers var Knud self med Laers och førte den til byen och anammede der self sin betaling der for och sagde ellers at Elsebe lod Mielche Koen ved sin pige før hun talte pengene der for.

Laers Grindem møtte i Rette paa citantindens vegne och tilstoed at hand slutted Kiøbet med Knud om Koen, och saag den *for (før) hand Kiøbte den, och at Knud sagde ham før hand Kiøbte, at Koen war saa gammel Sc: (altså, d.v.s.) 16 á 17 aar. Ellers berettede hand at Elsebe hafde haft Koen 14 dage i byen før hun sende dend til hannem hiem igien.

Afsagd

Efter Laers Grindems egen beretning fornemmis at hand hafver Kiøbt och slutted Kiøbet med Knud Jacobs/en om Koen, och iche Elsebe S/a/l/ig/ Herman Schyts, hvorfor Knud Jacobs/en iche Kand findis Elsebe S/a/l/ig/ Schyts nogen tilsvaer Schyldig for denne Koe, Særlig som Laers och Self forklarar at Knud før Kiøbet Schiede har Sagt hannem Koens alder, och hand Self dend beseet och taget for god efter deris Kiøb, Ti frikiendis Knud Jacobsen for denne tiltale, och naar Elsebe S/a/l/ig/ Schyts wed Retten Søger och tiltaler sin mand som er Laers Grindem for dette Kiøb, da Schal derom nermere gaais hvis Ret Kand were.

1704: 37b

Jens Lamb Hafde stefnt, Erich Qvalem, Rasmus Qvalem och Rasmus Indsylte och Laers Nielsen tienende hos Joen Indsylte formedelst de hafver ladet sig finde med Kremmerhandel at Selge tobach, hannem til indpas och Schade som er een borger, och er af øfrigheden bevilget sin borgerlige nering at hafve udi det fische leye Bøwaagen, derfor hand paastaar de ey allene bør dømmis til at entholde sig aldeelis fra saadan Kremmeri herefter, som dennem iche ved Kommer, mens allene bør blifve ved deris bonde avl och brug, mens och at de bør anseeis til boed och straf for denne formastelse imod Øfrigheds anordning, saaoch betale hannem sin omKostning igien Schadisløs

Jens Lamb fremblagde dernest een Supplication herom med paategnede Stiftamtmandens resolution som blev læst.

Jens Lamb anviiste dernest een stor deel qvittantzer och beviisligheder for consumption, vogtpenge Servis och andet, som hand Svarer for sit Borgerschab.

De indstefnte møtte alle personlig och tilstod at de hafde solt noget lidet tobach nemblig wed deris børn, som undertiden Kunde Kiøbe een march tobach at udselge.

De tilstoed och at føroplæste Amtmandens resolution har wæret oplæst paa Kirchebachen for almuen.

Erich Qvalem Svarede halstarigen for Retten at naar ingen anden bonde Selger tobach saa Schal hand holde inde dermed men ellers iche

Afsagd

Eftersom Jens Lam beviiser at have øfrigheds consentz til sin nering och borgerlige brug udi det borger leye Bøwaag, och frem

1704: 38

Viiser derhos Stiftamtmandens resolution och forbud at ingen bør giøre hannem indpas udi saadan hans borgerlige handel der paa steden Och de instefnte her for Retten iche har Kundet negte eller modsige, at de io ere antreffede med at selge tobach, som de vil undschylde er Schied ved deris børn, da Kiendis herom saaledis, at hverchen de eller andre omboende bynder, enten Self eller wed deris børn, bør eller maa befatte sig her efter med nogen saadan handel enten med tobach eller andre Kremmerhandel enten lidet eller stort, Mens hvis nogen dermed herefter vorder antreffet, bør ey allene deris warer vere forbrut, mens och af fogden tiltalis och straffis af Retten vedbørlig for saadan halstarig opsetzighed och ulydighed imod høy øfrigheds befaling

och anordning, Och som Erich Qvalem som formand for de indstefnte der och Self for Retten har givet sin halstarighed tilkiende frem for de andre, imod den høy øfrigheds wilie och befaling, Ti dømmis hand till at betale Jens Lam igien sin foraarsagede omKostning med dette Stefnemaal och proces in allis til Dato med 5 march dansche alt Schadisløs inden 15 dage/, under nam och Exsecution efter Loven.

Welbyrd/ige Fru Maria Lilienschiold hafde til dette ting indstefnt Abel, Sebion och Gullich Feste til betaling for een hest, som Mons/ieu/r Kobro dennem hafde laant forleden Sommer, Paa Sletten, til at Kiøre noget høe med, och hesten siden døde, ti formeente citantinden at de burde betale hesten efterdi ingen brugte den siden de havde brugt den.

1704: 38b

Niels Erichsen Pletten møtte paa fruens vegne och paastoed domb ofver de indstefnte.

Gullich och Sebion møtte och forschød sig fra dette tingsted at svare til denne sag, eftersom de henhører under Allenfits tingsted, och naar de der, til deris werneting loulig blifver stefnt, da wil de nermere Svare til sagen;

Fruen hafde och indstefnt widne Mogns Ydstebø och Mogns Giere, som møtte i Retten och forKlarede at de hafde seet hesten dagen efter da de Fæste mend hafde Kiørt med den da Kunde den *Knap gaa, mens blodet stoed igiennem næsen paa den, mens om hesten hafde det af Kiørselen eller af alder det Kunde de iche sige eller vide, men hesten var gammel och udleved ofver 16 aar.

Afsagd

Som de mend af Fæste henschyder Sig til deris werneting for Allenfits Schibred Saa Kand ieg iche imod Loven drage dem derfra, mens naar de der loulig vorder stefnt och søgt, Schal nermere Kiendis udi sagen hvis ret Kand vere.

Noch fremKom at læsis S/igneu/r Herman Gaarmands udgifne bøkelseddel til Johannes Michelsen paa atten march Smør och 12 Kander malt udi Øfre Tveit i Mangers giæld, Dat/eret Mielde d/en 30. Jan/uarij 1704.

S/igneu/r Erasmus de Abelin hafde ladet stefne SorenSchrifver Christian Abo med Schriftlig Kaldseddel at lide domb til at indfri och Schadisløs betale een Sin udgivne obligation til hannem Dateret Berg/en d/en 17. Maj 1684 hvorpaa er resterende Capital 10 Rixdlr med renter til Dato tilsammen Nitten Rixdaler foruden omKostningen, och

1704: 39

blev Kaldseddelen læst.

Paa S/igneu/r Abeliins vegne comparered Jacob Herslov som och i Rette lagde dend original obligation som och blev læst,

S/igneu/r Abo møtte och tilstoed obligationen rigtig och wel at vere, och iche negtede betaling der efter til citanten pligtig at være.

Afs/agd

Dend paastefnte och i Rette Lagde obligation bør S/igneu/r Christian Abo, med sine resterende Renter til Dato, beløbende tilsammen til 19 Rixdaler, eftersom der imod ingen giensigelse hafvis, Schadisløs til citanten indfri och betale inden 15 dage under Exsec/ution efter Loven.

S/igneu/r Johan Wolpmand hafde och citeret Sorenschriveren S/igneu/r Christ/ian Aboe til Schadisløs at indfri och betale een til hans S/a/l/ig/ moder S/a/l/ig/ Divert Wolpmands udgivne

obligation paa capital 80 Rixdaler, med sin Resterende renter siden d/en 24. Martj 1701 derom Jacob Herslov paa Wolpmands vegne møtte och først i rette lagde hans Schrifftlige Kaldseddel som blev læst. Dernest i rette lagdis obligationen in originali som och blev læst.

S/igneu/r Aboe møtte personlig och tilstoed gielden eftter forskrifvelsen rigtig at vere och lovede betalningens fyldistgiørelse.

Afschiediget.

Dend paastefnte obligations summa som er Capital 80 Rixdaler, med sine paaløbende renter til betaling Schier, bør S/igneu/r Christian Abo, Saasom hand ingen giensigelse derimod hafver, Schadisløs til citanten indfri och betale inden fembten dage hereftter under namb och Exsecut/ion eftter Loven

1704: 39b

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierde och tingsvidne her til dette ting om Schydsferdens betaling om nogen hafde der ofver at Klage ofver ham dertil Almuen och Laugrettet eenstemmig Svarede, at de aldeelis intet derover i nogen maade hafde at Klage, mens tilstoed at fløtningen var dem altid vell och rigtig betalt.

Hereftter blev ny Laugrettismend waldt och udnevnt til Rettens betiening udi dette Schibrede det tilstunde aar 1705 nemblig Magne Qvame, Halvor Indre Sæbø, Steffen ibidem (Indre Sæbø), Wellom Nødtvedt, Magne Nødtvet, Ole Miøs, och unge mend som hafver betimelig at infinde sig hos Laugmanden och giøre deris Laugrettis eed, Johannes Qvidsteen, och Johannes Biercheland.

Om øde Jorder vidnede LaugRettet Paa fogdens tilspørgelse at Bratte Toule och Kaalaas er øde udi, Sc: (altså, d.v.s.) 2 pund 12 march udi Br/atte Toule och udi Kaalaas 2 march och 10 1/2 march Smørs leye

Anno 1704 d/en 21. och 22. Octobr/is Er Almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Halswigens tingsted udi Gulen Schibred, med tilstede werende Almue, nærwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, med bøyde Lensmanden Ole Hougsdal och Laugrettismend, Elling Miømen, Hans Miømen, Ole Qversøen, Joen Eide Ole Halswiig, Mons Riisnæs, Mons Hetleviig (Hatleviig) och Ole Duesund.

Da eftterat Retten af fogden var sat och Almuen formanet til edruelighed fred och Schichelighed medens tinget holtis blev dernest læst efttermelte breve.

Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbref och ordre om Schatters och rettigheders opbørsell.

1704: 40

1 Mag/ister Frideric Kramers udgifne bøkelseddel till Anfind Poulsen paa 1/2 løb Smør udi den Jord Weselwiig Dat/eret Evenwiig d/en 17. Mart/ij 1704.

2 H/er/r Johan Madsens udgivne bøkelseddel till Joen Baarsen Hougsdal paa 18 march Smør och 6 Kander malt udi dend gaard Qvame i Gulen Schibred liggende Dat/eret Lindaas d/en 7. Octob/ris 1702.

3 Giertrud de Finis udgifne bøkelseddel till Knud Hendrichsen paa 2 pund Smør udi den gaard Lund i Gulen Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 20. Jan/uarij 1704.

4 Giertrud de Finis udgifne bøkelseddel til Niels Toersen paa 1 pund Smørs leye (udi den

gaard) Duesund udi Gulen Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 16. Dec/embris 1702.

5 Rasmus Jensens udgifne bøxelbref til Tord Siverts/en paa 1/2 løb Smør och 1/2 Mele malt udi dend gaard Haveland udi Gulen Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 12. Nov/embris 1703.

6 Giertrud de Finis udgifne bøxelseddel till Mogns Joensen paa 1 pund och 6 march Smør, udi dend gaard Anviigen Dat/eret Berg/en d/en 22. Sept/embris 1703.

7 Mons/ieu/r Peder Hofmands udgifne bøxelseddel paa Mag/ister Niels Smits vegne til Laers Einersen paa 1 pund Smør och 1/3 deel ty/nde malt udi Nørland Dat/eret Sandviig d/en 6. Martij 1704.

8 H/er/r Jan Madsens udgifne bøxelseddel till Ole Nielsen Matre paa 1/2 løb Smør udi dend Jord Bogen (Bauge) i Gulens Schibred Dateret Lindaas d/en 17. Novemb/ris 1703.

9 Mogns Knudsen Esems udgifne bøxelseddel til Niels Michelsen paa 18 Marcher Smørs leye udi den Jord Biørne Klet, i Gulen Schibrede Dateret Esem d/en 17. Junij 1704.

10 Mogns Esems bøxelseddel til Steffen Hansen paa 1 pund Smørs leye udi dend Jord Hucheland i Gulen Schibred, Dat/eret Esem d/en 22. Martij 1704.

11 Anders Gaasis som fuldmegtig paa Welbyrd/ige Iver van Ahns vegne, bøxelseddel til Ragnald Joensen paa it pund Smør och 1 faar udi den Jord Tverberg udi Gulen Schibrede, Dat/eret Copanger d/en 24. Maij Anno 1704.

1704: 40b

D/en 22. Octobr/is blefve sagerne paraabte som til dette ting war indstefnte och frem Kom da først.

Erich Bertelsen Are Klet, som hafde Stefnt, Johannes Laersen Øyen fordi hand har lagt hans yngste broder Gudmun saavel som hannem Self tyveri til, at den yngste broderen Gundmun Schulde hafve staalen fra Johannes een *Søm laa* forleden vinter nest efter Kyndelsmis, och at citanten Erich schulde ført dend tilbage igien der hand blef tagen, hvorfor, formedelst saadan uærlighed och ubeviislig beschyldning, som citanten paastaar baade sig och sin broder at vere fri for, hand formeener at Johannes Øyen bør dømmis efter loven och blive dend samme, som hand har Schyldt dem for och derforuden betale dem omKostning igien som hand saaledis har forarsaget.

Johannes Øyen møtte udi egen person i Rette och tilstoed Loulig stefnt at være och forKlarede om denne *Søm laa* saaledis at hand aldrig har tyvschyldt enten citanten eller hans broder Gundmun for denne *Søm laa* men som Gundmun var hos hannem omtrent ved Kyndelsmisse da hand hafde brugt samme *Søm loe* til sin baad, och hand siden iche strax Kunde finde dend igien, da Kom hand anden dagen efter til Gundmun paa Are Kletten, och Spurde hannem, om hand iche Saag samme *Sømløe da hand førre dag var hos hannem, och beKlaged sig derhos at hand dend hafde mist och Kunde iche finde den igien och widere sagde hand sig iche at have beschyldt enten een eller anden for samme *Søm laae* det hand och formeente ingen hannem loulig schulde Kunde ofverbeviise, mens

1704: 41

holder dend for iche at fare med Sandhed som hannem beschylder derfor, at hand Schulde Sigtet nogen om samme ting for tyv.

Erich Bertelsen beraabte sig herimod paa vidner til at beviise, at Johannes hannem og hans broder for tyven har beschyldt, och sagde sig samme widner at have stefnt nembliq Rasmus Hosteland och Ole Qvame,

Disse begge mend vare tilstede och forKlarede self at de iche vare stefnte til dette ting

Johannes Øyen protesterede imod disse vidne at hand iche heller var stefnt dennem at Anhøre, derforuden protesterede hand och mod Rasmus Hosteland at hand er Erich Are Klets Svaager,

och derfor partisch, formeente derfor hand iche til widne Kunde eller motte tilstedis i denne sag, Ellers benegtede hand frembdeelis aldrig at hafve nevnt eller beschylt nogen af dennem for tyv, men allene Spurt om dend *Søm loe*.

Bøyde Lensmanden som hafde samme *Søm loe* hos sig udi forvaring til Rettens uddrag forKlarede at samme sømloe var brusten mit paa och i det meste værd 8 schilling.

Parterne blefve tilspurdte om de iche wilde forliigis om denne sag; dertil Erich Svarede at naar Johannes vil tage sin beschyldning tilbage och erclere dennem, da wil de gifve ham sagen efter Johannes derpaa blev tilspurt om hand enten beschyldte, eller hafde noget at beschylde disse tvende brødre for, eller viste andet om dem end hvis som ærligt och redeligt er derimod Johannes *Svare och erclerede dem at hand intet ont hafde eller viste dennem at paasige, men denne mistanche och *groll mellem dem, var allene om denne *Søm loe*

1704: 41b

som hand aldelis iche tyvschylte dem for, ey heller hafde giort, hvorfor hand gierne ochsaa erchlerede dem i dend post, och heller begierede forligelse end ueenighed. Herpaa parterne for Retten, efter Rettens tilschyndelse bleve wenligen med haande band foreenede, at de herefter aldrig mere, Schulle bære nogen ond tanche til hin anden for denne sag, mens altid vere och blive gode venner.

Afsagd

Saasom denne sag hverchen loulig beviiser Johannes Øyen over, ey heller er af saadan inportantz, at nogens ære derfor Kand nærgaais, Johannes Øyen derforuden aldeelis benegter beschyldningen, och til fornøyelighed har ercleret citanten och hans broder, Saa ophævis sagen hermed och bør dend aldrig nevnis eller Komme Erich och hans broder Gudmun Are Klet, til nogen præjudice eller forKleinelse paa deris ærlige nafn og rygte i nogen maade;

Tore Siurs/en Haveland hafde stefnt Iver Glosviig for hand schulde beschylt hannem for han skulle taget nogle oster fra hannem och derfor aarsaget een ond bøjde ømmel om ham, ligesom hand Schulde staalet Oster derfor hand paastod Enten hand burde denne sigelse beviise, eller dømmis derom til hans befrielse.

Iver Glosviig fragich at hand iche hafde beschylt citanten der for, ey heller endnu beschylder hannem, mens hand misted een gang nogle Osters, mens gud veed hvem dem tage.

1704: 42

Citanten sagde sig ey anden vidne hertil at have end at Lensmanden hafde talt derom, och at derom gich hemmelig tale i bøyden som hannem fortrød.

Afsagd

Efttersom ingen hverchen beschylder eller Kand beviise Tor Siufrsen nogen Saadan sag ofver, Som ved Stefnemaalet forKlaret er, ti er och blifver hand fri for saadan ord och beschyldning, och maa iche nogen Løs bøydesnach om saadan sag, Komme hannem herefter til nogen præjudice eller æris forKleinelse i nogen maade hvormed och denne sag er ophevet.

Bøyde lensmanden Ole Hougsdal paa fogdens wegne hafde stefnt Casten Jacobs/en Schiellie Havnen, Ole och Hans Waswiig, formedelst Ole och Hans Waswiig, har beschylt Casten Jacobs/en fordi hand har taget oster paa deris land,

Parterne paa begge sider sagde at de om den tvistighed som nu er ofver 2 aar siden dend passerede, lenge siden ere forligte Saa de har ingen mere tiltale til hin Anden derom, hvormed denne sag er ophevet.

Lasse Sætnæs hafde stefnt Laers Røe for hand i fior høst hafde taget 1 1/2 faun huggen weed fra

citanten udi Hegwaagen som den stoed, derfor hand formeente hand burde straffis som for tyvnet och betale hannem sin ved och omKostning igien.

Laers Røe Møtte personlig och benegtede at hand iche havde taget veden, men paastoed at citanten burde loulig beviise sin beschyldning.

Lasse derimod beraabte sig paa vidne nemblig Mogns i Kidøen och Hans i Wasøyen, och Anders Sætnæs Som hand vil Stefne herom til neste ting.

1704: 42b

Afsagd

Eftterdi Lasse Sætnæs beraaber sig paa widner som hand haver nevnt til beviislighed mod Laers Røis benegtelse, Ti givis hannem och Sagen Rum til neste ting at hand da samme widne loulig Kand indstefne samt Laers Røe igien til vedermele om sagen, Saa Schal da nermere dømmis hvad Lougmes Kand vere.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsvidne her ligesom til de andre høsteting om Schydsfærdens betaling, dertil Laugrettet och Almuen Svarede, at ingen derofver haver at Klage, men attesterede at de altid derfor er rigtig bleven betalte

Hernest blef walt och udnevnte Laugrettismend til Rettens betiening udi tilstundende aar 1705 nemblig, Niels Eide Tore Eide, Lasse Sætnæs, Peder Nesse Niels Kielbiu, Laers Opdal, och unge mend som hafver betimelig at gjøre deris Laugrettis eed nemblig Ole Mitbøe, och Hans Undertun.

Fogden begierede och tingsvidne om hvad øde gods her udi Schibredet er, Derom Laugrettet forKlared at udi Øfre Berge er 1 pund och 6 march øde, udi Lund 1 pund, udi Biørnebotten 1/2 pund och udi Svaberg 1/2 pund Som de alt med eed forKlared ret at vere och widere øde gods wiste de iche her udi Schibredet.

1704: 43

Ole Andersen Steene Ole Nielsen och Peder Gundersen Steene begierede tingsvidne om hvor meget ulychelig deris paaboende gaards Steenis huuse baade Stue och lade med floer och fæet derudi af ildswaade er opgaaen och fortæret nu 3de dage for Juelen Sidst leden Aar 1703 Saa at de paaboende derudofver har lidet stoer Schade och deris welfert mist, saa de derofver ere blefne udarmet och fattige mend.

Her om Samptlig Laugrettet och Almuen forKlared at dett saa udi sandhed er, at dend gaard Stene samme tid som forbemelt afbrente aldeelis \med Stue flor och lade/ och opsidderne derudofver er gandsche udarmede och mist deris timelig welfært, hvorom dennem det begierte tingsvidne iche Kunde vegris mens af Retten er tilsted

Anno 1704 d/en 24. och 25. Octobris Er almindeligt Høsteting Holden paa Lygrens tingsted udi Lindaas Schibred nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, med Bøyde Lensmand Michel Oenæs och Laugrettismend Thomas Smørdal, Bottel Tveit, Rasmus Wedefield, Halvor Regeeras, Johannes Famestad, Mogns Hundven paa Amun Bergis wegne, Niels Nedretveit och Knud Tveteraas.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, och Almuen formanet til Edruelighed freed och Schichelighed medens tinget och Retten wared, blef først læst

Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbref om fogderiet, Saaoch hans ordre om Schatters och Rettigheders opbørsel her i fogderiet.

Dernest

1704: 43b

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede och her for Retten tingswidne om hvor mange Øde Jorder her udi Schibredet er, derom Almuen och LaugRettet forKlarede at udi Kaaredal er øde dend halve part som er 3 1/2 Schillings leye udi Wæraas øde 2 pund 9 march udi Kaalaas øde 1/2 løb och 18 march Sm/ør udi Houchaas 1/2 løb udi Wedefiel 1/2 løb 9 march, Søre Fieldsbø 1 Waar løb alt øde, udi Nedre Tvet 5 1/2 Schil/ing er 1 pund 9 march øde, udi Bachebø 1/2 løb øde, udi Konglewold 1 løb 12 march øde, udi Løetveit 1 pund 9 march øde udi Brunteland 2 pund øde udi Hougsmyr 1 pund 3 march øde <udi Øfretveit øde 2 pund och 6 march> udi Dragøen 1/2 løb øde hvilchet de med eed saaledis ret at were hvorom och tingswidne er consenteret.

Fogden begierede och tingswidne om Schytzens betaling her ligesom til de andre ting derom Almuen och Laugrettet ligeledes forKlarede, at ingen hafver over Schydzens betaling ofver fogden at Klage, mens altid rigtig er bleven betalt.

Hernest som ingen breve mere fremkom til dette ting at læsis, bleve Sagerne paraabte, om nogen til dette ting var indstefnte da frem Kom.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet Stefnæ Baste Lygren efter førrige tiltale til neste ting for Slagsmaal och Knivdrag til sine naboer hafde och efter seeniste Laudags foreleggelse ladet warsle, Ole, Amund, Thomas, Laers Joen och Anders Lygren, til at widne deris Sandhed herom wed eed.

Baste Lygren møtte udi egen person i Rette och alle de indstefnte mend af Lygren møtte ochsaa personlig.

1704: 44

Da blev Eeden for dennem alle efter loven lydelig oplæst, dernest fremstoed først

Ole Rasmusen som med eed och opragte fingre Eedlig vidnede saaledis, at da de fore fra Kielstrømmen i waar da inRulleringen der Schiede, ware de 7 mand paa baaden med Baste, som sad bag i Schotten, och da Kom de paa Snach om Nordfarerne, da velsigned Baste Nordfaren, de andre Svared, dem som gjør dig vel mod, dem Signer du, da svared Baste intet dertil, mens de andre sagde end mere naar een ærlig mand gifver een anden noget da tacher hand derfor, mens at signe for det mand faar er Kieltrengs wiis, alt holdt Baste med Nordfarerne, da sagde Anders Christiansen som/m/e far (farer) til Jagterne fra een til anden och Schienchis med brendeviin, och naar de farer ifra igien Schieldis de for Hore bucher der for blev Baste wreed, och gjorde sig grum i baaden, Reiste sig op och regierede grumt, da sagde de andre til hannem, gjør dig iche *Wrey det er iche dig meent och ingen taler dig til, men Baste wille iche lade sig Sige eller styre, ti hand war och meget druchen, och i det samme hand saaledis romsterede falt hand ud i Siøen, da tage de andre hannem strax ind igien, och da hand var igien ind Kommen, holdt hand een blot Kniv udi handen mens hand hverchen truede eller unsagde nogen med den, iche heller saa attestanten at hand enten Slog eller rørte nogen mand til det onde, mens hand var druchen,

vred, och ustyrig i andre maade, ellers fore de alle venner hiem.

Baste forklarede Self at hand brugte *Kiven (Kniven) først at faa mad med, och hafde dend iche til anden ende i haanden, end vilde stiche den ind i Schieden igien

1704: 44b

Alle de andre indstefnte widner efter aflagde corporlig eed widnede det samme saaledis som Ole Rasmusen hafde vundet, med dette tilleg at Baste hverchen Slog eller truede nogen, ey heller hyttede med Kniven til nogen, mens at hand var meget druchen vidnede de alle.

Afsagd

Som Baste Lygren efter vidnernes forklaring, iche Kand ofverbeviisis at have giort nogen uschiel imod nogen, enten med hug eller Slag, ey heller truet nogen med sin Kniv til onde, langt mindre giort nogen Schade dermed, mens allene været uroelig i sin druchenschab, hvortil de andre paa baaden werende med deris vexeren (Latinsk ord med mange tydingar, bl. a.: splid, terging, støt) har givet ham anledning, alt saa frikiendis hand denne sinde for fogdens Søgning och tiltale mens formanis herefter at holde sig fra saadan overflødig druchenschab, saafrembt hand ey for forargelse vil anseeis Straffeligg.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Rasmus Boedal for Slagsmaal i Kielstrømmen nestleden bededag med Ole *Spicherøg (Spicherøy?), och Stefnt til vidne derom Marte udi Kielstrømmen med hendis tienere, at lide tilbørlig domb.

Indstefnte Rasmus Boedal møtte iche eller nogen paa hans wegne, alt Schiønt hand ved Lensmanden och mend loulig er bleven stevnt.

Afsagd

Rasmus Boedal foreleggis under straf efter Loven til neste ting at møde och til sagen at Svare, saafrembt, hand ey wil lide domb efter tiltalen och Lovens tilhold, til samme tid maa och Marte Kielstrømmen Stefnis med til widne.

1704: 45

Hernest blef wald och udnevnte \ny/ Laugrettismend til Rettens betiening nest Kommende aar 1705 nemblig Anders Hundven, Amund Qvalvaag, Mogns Maraas, Ole Schodven, Ole Spiudøen, Michel Schaarnæs, och unge mend som haver betids at gjøre deris Laurettis eed nemblig Michel Gaulen och Rasmus Holmaas.

Anno 1704 d/en 27. och 28. Octobr/is Er almindeligt Høste schatte och Sageting holden paa Eide tingsted udi Echanger Schibrede, \med/ nerverende Schibredets Almue, udi præsent Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm med Bøyde Lensmand Iver Esemb och Laugrettismend, Erich Totland, Anders Totland, Ole Ytre Eichenæs, Iver Indre Eichenæs, Laers Ascheviig, Anders Biørøe, Ole Wadzel Johannes Mostrøm.

Da efter at Retten af fogden var Sat Och almuen formanet til fred, edruelighed och Schichelighed medens tinget och Retten holtis blef først læst,

Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbrev paa fogderiet, saa och hans ordre af StifftAmptschriveren om alle contributioners opbørsel,

1 Dernest Postmester Rotgier Werdelmands udgivne Schiøde til StifftSchriveren S/igneu/r Herman Gaarmand, paa den gaard Ytre Eidsnæs udi Echanger Schibrede Schyldende aarlig 1 løb Smør och 1 tynde malt. Dateret Berg/en d/en 12. April 1704.

2 Else S/a/l/ig/ Hofmands udgifne Bøxelseddel till Iver Goutesen paa 12 march Smør 6 Kander malt och 2 Kander Korn udi den gaard Jordal udi Echanger Schibrede Dat/eret Sandvigen d/en 6. Maj 1704.

[3] Dernest tingliust Hendrich Kortz *somp hans hustruis Blantzefflor Schottis Odelsløsnings-Ret, och Wilie til at løse igien de gaarder Otterstad och *Hernes i Echanger Schibrede (Ingen Hernes i Eikanger - kan det vera Heggernes? Hærnes finst i Evanger) och nu liust hans forfald ved pengemangel.

1704: 45b

[4] Noch læst Clamer Eberhard Meltzers udgifne bøxelseddel Paa KorsKirchens wegne udi Bergen til Amund Johansen paa 1/2 løb Smør och 1/4 deel tynde Korn udi Søre Qvinge udi Echanger Schibrede Dateret Berg/en d/en 4. Junij 1700.

Hernest Som ingen breve mere frem Kom blef Sagerne paraabte som indstevnte var och frem Kom da.

Laers Aschidsen Echanger som hafde Stefnt Niels Mognsen Fyllingen, formedelst hand hafde til hannem sagd och truet at hand vilde bort tage merchesteene som stoed imellem Nedre Echanger och Fyllingen, hvilchet citanten nu fornemmer er Schied och steenene borte, hvorfor hand benefnte Niels Mognsen, som nu tiener hos Rasmus Hoedal, haver stefnt, at Svare til denne sag, och lide tilbørlig dom derfor efter Loven, saasom Echangers eyere formeener Sig ved samme merchers bort tagelse fornermet, paastoed och dend foraarsagede omKostning igien Schadisløs ved domb Saavel som tilbørlig adschillelse om deris mellemhavende sag och stridighed.

Niels Mognsen møtte personlig for Retten och sagde sig at vere stevnt herom, men berettede at hand aldels intet viste om denne sag eller disse ord hand beschylidis for,

Laers Aschidsen som och møtte udi egen person Svarede, at disse ord passerede af Niels Mognsen paa Nedre Echanger udi Smedien, hvilchet Laers erbøed med Sin Saligheds eed at bekræfte

Niels Mognsen negtede ordene aldeelis, aldrig at have talt, ligesaa, at hand aldrig har viist hvor disse Steene Stoed.

Laers Sagde sig at Kunde vise och beviise Steden hvor disse Merchesteene har staaet, baade med levende vidne och anden god beviislighed.

1704: 46

Niels Mognsen begierede at steden motte besigtigis loulig af Rettens middel hvor stenene hafde staaet, och at citanten och motte beviise at Steenene der har staaet.

Afsagd

Efterdi det er een høyt paageldende Sag efter loven at fløtte eller forandre Merchesteene, och citanten Laers Aschidsen beraaber sig paa at Kunde viise Steden och loulig beviise hvor disse omtvistede Steene har staaet och nu ere bort tagne, da anseeis det fornøden, at steden hvor disse merchesteene har staaet, først loulig bør besigtigis och der tillige widnisbyrd paa aasteden føris udi Niels Mognsens biværelse, Saavel som de andre ved Kommendis, at *steenene der har staaet til Merche, och siden ere bort tagen eller fløttet, hvilchet naar Schied er schal siden nermere Kiendis om sagen hvis Ret er. Om parterne dis forinden iche udi mindelighed Kand blive forenede.

Bøyde Lensmand Iwer Esem hafde Stefnt Ole Helleland for nogle Schammelige ord hand Schulde sagd om citanten och hans tvende brødre, nembl/ig at dend eene bad, den anden Snigte och den tredie Stal, och disse ord hafde Laers Helleland Sagt til hannem at Ole saaledis hafde

talt, hvorfor hand protestered at Ole saadant enten burde beviise, eller och lide tilbørlig for saadan Schammelig efttersagn, eller och fra legge sig det tilbørlig, her om var och Laers Helleland Stefnt til vedermele och vere sine ord tilstendig.

Ole *Heldal (Helleland) møtte udi egen person och negtede aldeelis at hand aldrig har talt saadanne Schammelige ord om citanten och hans brødre, ti hand

1704: 46b

sagde sig ingen aarsage dertil at wide, och bekiende for Retten, at hand intet om dennem wiste eller Kunde sige andet, end det som ærligt och got er, och gjorde det hannem ont at Laers Helleland har ført saadan usandferdighed om hannem, som hand paastoed hand aldrig Schulle Kunde beviise,

Laers Helleland blef paaraabt men møtte iche, ey heller nogen paa hans vegne.

Afsagd

Efterdi Ole Helleland benegter aldeelis, iche at have talt nogen tid de ord, Som hand tiltalis for af citanten, Saa \paa/gielder och angaar denne Sag besynderlig Laers Helleland, som ordene først har sagt och for citanten tilkiendegivet, Ti som Laers nu efter Stefnemaalet iche møder at Svare til sagen, foreleggis hannem Laudag til neste ting, da hand bør møde under straf efter Loven, til sagens ansvar, Saa schal da nermere Kiendelse Schie til adschillelse, om parterne dis forinden om denne sag iche bliver foreenet.

S/igneu/r Wellom Hansen Hafde Steffnt opsidderne paa Helleland formedelst deris ulovlige Schougehugst efter förrige tiltale.

Ole Helleland møtte men Laers møtte iche.

Jacob Herslev møtte paa citantens wegne och forKlarede, at Laers hafde lovet at ville stille ham tilfrids, dog ey endnu sit løfte efterKommet, ellers unte hand hannem och de andre endnu dilation til neste ting efter deris begier, om sagen midlertid Kand bileggis.

1704: 47

Afschiediget

Efter parternis wylie och consentz paa begge sider beroer denne sag endnu til neste ting, om de disforinden sagen i mindelighed Kand afstille.

Welbyrd/ige Frue Maria Macodie hafde Stefnt Mogns Houge til domb at lide, Schadisløs at betale hende Resterende landschyld och rettighed in allis 16 Rixdaler, efter indlagde regning som blev læst, som alt er foruden dette Sidste aar 1704 hvorfor hun och paastaar domb til betaling efterdi aaret nu er mest forløben.

Mogns Houge møtte udi egen Person for Retten, och benegtede iche gielden, mens beKlagede sin uformuenhed, och lovede at wille strebe och til veye bringe de {t}n\ne/ høst saameget som hand Kunde.

Paa citantindens vegne møtte Lensmand Iver Esem och paastoed domb til fuld betaling baade for den gandsche gield, och dette aars landschyld med, tilsammen 19 Rixdaler.

Gandsche Laugrettet forKlarede at Mogns Houge war een meget fattig mand, och bad for ham;

Endelig bleve parterne for Retten saaledis forliigt at Mogns Houge schulle betale for al Søgningen strax penge 12 Rixdaler eller och Stille nøyagtig caution derfor at betalingen strax Schal følge ufeylbar, dertil sig strax for Retten indstillede til caution for disse penge til citanten at betal is inden trende Solemercher, nemblig Mogns Biørnewold och Johannes Tofte. Hvormed citantindens fuldmegtig da var tilfrids, och denne sag dermed ophævet.

1704: 47b

Ole Helleland Hafde Stefnt Laers Helleland formedelst it qvernhuus som citantens formand Niels Helleland hafde halffparten udi, hvilchet Laers som hafde den anden halve part derudi, Siden Schifftet eftter Niels, haver allene tilholdet Sig alt, och det for 2 march som hand hafde at Kræve eftter Niels, hvilche 2 march Ole \har/ tilbydet Laers at betale, och nyde sin qvernhuuspart igien men som Laers det iche har villet, begierer hand domb der om, ligesaa tilholder Laers sig een bagstehelle som er 10 march werd 1 dexel som er 8 S/chilling verd, och det for 3 march, der hand dog iche eyed meer end halffparten derudi, her om hand och begierede domb om hand iche imod betalningen bør nyde sin part igien som hand Laers har tilbødet, och Laers derforuden betale ham denne forvolte omKost/ning igien.

Laers møtte iche denne gang.

Afsagd

Laers Helleland bør om denne Sag møde och Svare citanten til neste ting, Saafremt hand da ey wil lide domb baade om Sagen och beKostning eftter Lovens formeld.

Fogden S/igneu/r Mas Holm *begiere tingsvidne om Schydzens betaling her lige som til förrige ting, dertil Laugrettet och Almuen Svarede at Schydsen altid er rigtig betalt och de hafde eller wiste intet derofver at Klage.

Fogden begierede och tingsvidne om det øde gods herudi Schibredet, derom Laugrettet widned och forKlaredede eedlig at eftterfølgende antegnede Jorder och gods ligger udi dette Schibrede øde, nemblig

1704: 48

udi Næsbø øde halffparten, som er 2 pund udi Nedreaase øde 1/2 løb och 9 march udi Røed øde 13 march Smør, udi Klev øde 1 pund 8 march Udi Myr øde 1/2 løb 6 march.

Som de med deris boemercher beKrefter.

Hernest blefve waldt och udnefnte ny Laugrettismend til Rettens betiening nest Kommende aar 1705 nemblig gamble mend Siuver Indre Eidsnæs, Joen Nedre Echanger, Laers Nedre Echanger, Anders Ytre Eidsnæs, Iver Ytre Eidsnæs, Aslach Lij, Ole \ Ols/en / Lij och een ung mand, Ole Kalsaas, som sig haver hos Laugmanden at instille betimelig, Sin Laugrettis eed at giøre.

Hernest blef restantzen læst och tinget dereftter ophævet.

Anno 1704 d/en 30. och 31. Octobr/is Er almindeligt Høste, Schatte och Sageting holden paa HorsHofde tingsted udi Hosanger Schibrede nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, med bøyde Lensmand Rasmus Hanistvet och Laugrettismend, Amun Hustruli, Aschild Mielstad, Erich Mielstad, Ole Litland, Anders Fatland, Mogns Hole, Mogns Herland och Johannes Herland.

Da eftterat Retten af fogden var sat och almuen formanet til edruhed freed och Schichelighed medens retten och tinget vared blef først læst efttertegnede breve Sc: (altså, d.v.s.)

Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbref paa Nordhors fogderie eftter Mas Holm.

Dernest blef tingliust Hendrich Kortzis och hans hustruis Blantzeflor Schottis løsnings Ret och tilkiendegivelse, at wille løse efttertegnede hendis OdelsJorder igien udi Hosanger Schibred,

nemlig Miøs Helldal och Herland, Liusede derhos nu Sin pengemangel.

1704: 48b

1 Noch læst Mag/ister Ole Storm Sogneprest til KorsKirchen Hans udgivne bøkelseddel til Laers Johansen paa 2 pund Smør 1 Mæle och 8 Kander malt udi Dend jord *Lune (Lone) i Hosanger Schibred, Dateret Berg/en d/en 8. Maj 1704.

2 Johan Wolpmands udgivne bøkelseddel til Ole Hansen paa 17 march Smørs leye udi den Jord Tveiten udi Hosanger Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 3 Maj 1704.

3 Mogns Holis, Peder Aaseims och Arne Ryslands udgivne bøkelseddel til Niels Olsen Mielstad paa 1/2 løb Smør och 1 pund Smør udi dend gaard Hole udi Hosanger Schibred Dat/eret Hole d/en 8. Mart/ij 1704.

4 S/a/l/ig/ Borgemester Smits børns formynderis Hans Ruus Jonas Ruus Johan Widing, och Johannes Brøgers udgifne bøkelseddel til Erich Joensen paa 1/2 løb Smør och een fierding malt, udi dend Jord Rysland i Hosanger Schibred Dat/eret Berg/en d/en 11. April 1704.

5 Ditto S/a/l/ig/ Smits børns formynderis udgivne bøkelseddel til Erich Johansen paa dend anden halve part udi Rysland nemlig 1/2 løb Smør och 1/4 malt, Dat/eret Berg/en d/en 9. Apr/il 1704.

6 Johan Friderich Tuxens Obrist Leut/enant ved fri Compagniet i Bergen hans udgivne bøkelseddel paa \ S/a/l/ig/ / Børre Bortviigs umyndige børns vegne til Haldor Torchelsen paa 1/2 løb 6 march Smør och 1/2 tynde Malt udi Nordre Bysem Dateret Berg/en d/en 29. April 1704.

7 Knud Olsen Heldals udgivne Schiøde til Ole Andersen Litland paa 20 march Smør 1 Mæle och 4 Kander malt udi den gaard Heldall i Hosanger Schibred, Dat/eret HorsHofde d/en 30. Oct/obris Anno 1704.

8 Mag/ister Ole Storms udgivne Bøkelseddel til Ole Tørris/en paa 1 pund Smør och 1 qwarter malt udi den gaard Bircheland udi Hosanger Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 21. Maji 1704.

1704: 49

Hernest blev Sagerne paaRaabte, om nogen til dette ting vare indstefnte, da fremKom først

Kongl/ig Maj/este/ts foged och begierede tingsvidne om Schydsens rigtige afbetaling udi dette Schibrede ligesom udi de andre, dertil Almuen och Laugrettet Svarede her ligesom til förrige ting at de slet intet derover hafde at Klage i nogen maade.

Mons/ieu/r Peder Hofmand hafde til dette ting ladet indstefne, opsidderne paa Høviigen naunlig Iver och Anders, for ulovlig Schouger hugst ofver Leilendings Ret, derfor at lide tilbørlig domb och straf eftter Loven, herom Jacob Herslov som fulmegtig paa S/igneu/r Hofmands wegne indgaf sin Schriftlige Kaldseddel som blev læst, derudi och til widne var indstevnt Halvor Dyrdal och Niels Toftt deris sandhed och widenschab herom eedlig at forKlare.

De indstefnte Iver och Anders Høwiig møtte udi egne personer for Retten och tilstoed loulig stefnt at were och Svarede ellers til Stefnemaalet, at de iche Kunde negte at de io har hugget een deel bolverch timmer udi deris Schoug nemlig Anders tilstoed at hafve hugget och Solt 10 tyltet til Hanistveit Mendene, och Iver bekiente at hafve hugget 8 tylt/er och ligesaa Solt det til Hanistveit menderne och Johannes Hanistvet betalte dem pengene der for nemlig 7 march for tyltet, och det som Kunde vere noget Stødt, fih de mindre for och endnu ligger der een deel udi Elven som iche er Kommen ned til fiorden, det Kunde de iche wide hvor meget det er, och naar det Kand nedKomme Schal Hanistvet mendene have det med Saasom de dennem har betroet til deris fornødenhed.

1704: 49b

De Klagede ellers at deris store fornødenhed har drevet dem til at hugge dette och hielpe sig med, Saasom de udi 7 aars tid icke har hugget mere end det de nu har bekient.

De blefve af Retten tilspurt om de hafde nogen forlov af deris Jordeyere til denne hugster dertil de Svarede ney.

Bøyd Lensmand Rasmus Hanistvet møtte och efter Stefnemaalet til wedermæle, och benegtede aldeelis at hand icke har Kiøbt een stoch af disse mend, mens at hans Naboer nemblig hans broder Ole, och hans Søn Johannes har Kiøbt och faaet dette timmer beKiente hand ochsaa;

Halvor Dyrdal och Niels Toftt som vidner, forKlarede at hvis (det) som Iver och Anders Høviig nu Self har bekient, er det samme som de Kunde vidne, uden allene dette, at de tilforn Self har bekient for Dem, at Rasmus Hanistvet hafde faaet timmeret,

Dertil Iver och Anders Svared, at de icke bedre har wist, men Johannes betalte dem der for, icke heller har *Lensmandet gjort nogen betingning med dem der om.

Iver och Anders blef tilspurt om de nogen tid har tilbudet deris eyere at Kiøbe dette tim/m/er først, och frem for andre, dertil de Svared ney.

Afsagd

Efttersom Indstefnte Iver och Anders Høviigs Saavelsom Lensmanden Rasmus Hanistvets egen bekiendelse udfalder lige om dette hugne timmers afhandling, \Sc:/ (altså, d.v.s.) at Ole och Johannes Hanistvet, det har baade betinget, faaet, och betalt, Ti wil de herom Stefnis til neste ting, tillige med Iver och Anders Høviig, Sagen til fornødenhed at tilsvare, Saa Schal da herom nermere Kiendis hvad Lougemes Kand være.

1704: 50

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Bøyd Lensmand Rasmus HanisTvet, for sagens fordølgelse, Som schiede til nestleden Sommersting, och blev Laugrettet samme tid der om til vidne Kaldet nemblig da nogle gange for tingbordet af Sorenschriveren blef Raabt och paa Kaldet om her var nogen Sager, indstefnt, da benegtede Lensmanden at ingen var, och dog siden igien aabenbaredis tvende som Lensmanden ey self Kunde samme tid benegte ti er hand nu herom stefnt at lide tilbørlig straf derfor efter Kongl/ig anordning.

Lensmand Rasmus HanisTvet møtte i Retten och forKlarede om den formeente Slagsmaal sag, at det var imellem de begge Laerser paa Jelviig, och dend negted hand icke at dend io var stefnt til sommerstinget, mens forKlarede at hand icke torde lade dend fremKomme, fordi hand icke hafde nogen vished derom, bad derfor om forladelse derfor denne gang.

Dend anden sag om Spaden sagde hand bestoed saaledis at Knud och Anders Tveiten var udi nogen tvist med hin anden, saa {Anders} \Knud/ vilde Stødt til Anders med Spaden, hvor for Anders hafde taget Spaden fra Knud och bragte Spaden til Lensmanden, Sagde derhos at hand ingen Schade hafde faaet af Spaden och alt siden har Spaden været hos Lensmanden udi hans forvaring, men dette er aldrig bleven Stevnt paa, mens Spaden hørde Mogns Tveiten til, och Mogns har een gang begiert af ham Spaden igien, Som Lensmanden vilde {<icke>} lade ham faa *dem (den), *vulle (ville) \hand icke/ bære den {til hannem} men dend som hafde baaret den frem, vilde hand och Schulle bære den tilbage igien.

1704: 50b

Fogden Sette i Rette ofver Lensmanden, at hand efter hans egen bekiendelse befindis Schyldig udi Sagernis fordølgelse, och derfor paastoed at hand burde dømmis til boed och straf efter Kongl/ig Schatteforordning Dat/eret 6 Martij 1694.

Laugrettet widnede eenstemmig om at saaledis tilgich nestleden Sommersting som forhen

forKlaret er, nemblig at Sager bleve paaRaabte, mens Lensmanden Sagde at ingen Sager var.
Afsagd.

De begge Laerser paa Jelviig som med hin anden Schal haft den tvist, Saavelsom Knud, Anders och Mogns Tveiten bør til neste ting \under straf efter loven/ møde her for Retten udi egne personer, til disse sagers nærmere Examen och hans Kongl/ig Maj/este/ts rettigheds beobagt. Til samme tid bør och Rasmus Hanistveit være til wedermæle, Saa Schal da endelig efter Loven och Kongl/ig Anordning udi sagen Kiendis och dømmis hvis Ret bør være.

Hernest blef walt och udnefnte ny Laugrettismend til Rettens betiening nest Kom/m/ende aar 1705 nemblig gamble mend Johannes Rachnæs, Joen Bysem, Siuver Aschildsen FieldSchaal, Siuver Andersen Fieldschaal, Ole Lødtveit, Wemmen Ware, och unge mend Som haver deris Laugrettis eed betimelig at aflegge nemblig Ole Grimstad och Johannes Langeland.

1704: 51

Anno 1704 d/en 3. och 4. Novembr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Reistad tingsted udi Mielde Schibred, med tilstede verende Schibredets Almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm med Bøyde Lensmand Johannes Øfste Mielde, och Laugrettismend, Baste Johansen Reistad, Hans Rønhofde, Ole Andersen Eide Niels Reistad paa Steffen Eidis vegne, Niels Søre Wesett, Baste Oudestad, Mogns Øfste Mielde och Laers Solberg.

Da efter at Retten af fogden var Satt og Almuen formanet til freed Edruelig- och Schichelighed medens tinget wared, blef først læst

Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbrev paa Nordhors fogderi, Saavelsom hans ordre om contributionernis opbørsel, ligesom forhen til de andre ting.

1 Dernest blev læst H/er/r Peder Finnis Sogneprest til Sellø giæld hans udgifne Schiøde til Laers Steffensen, paa 9 Schillings Landschyld udi dend gaard Halleland i Mielde Schibrede, Dateret Howe, d/en 16. Junij 1704.

2 Noch it andet H/er/r Peder Finnis udgivne Schiøde til Anders Andersen paa 4 1/2 Schill/ing Landschyld udi den gaard Halleland Dat/eret Howe d/en 16. Jun/ij 1704.

3 Mariæ Macodiis udgivne bøkelseddel til Anders Mognsen Antun paa 18 march Smør och 12 Kand/er maltis brug udi samme gaard Antun Dat/eret Bergen d/en 9. Maj 1704.

4 Ditto Mariæ Macodiis udgifne bøkelseddel til Simon Sivertsen paa 18 march Smør och 9 Mæler malt udi den Jord Niaastad i Mielde Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 27. Febr/uarij 1704.
Hernest fremstoed for Retten.

Jacob Herslev, som befulmegtiget af dend dydige Matrone Karen Hansdatter Lugt paa hendis tvende børns Leonard Laersen GrøtKe och Daarte Catharine GrøtKis wegne, och begierede at hannem efter de tvende her for Retten indKaldede trowærdige widnisbyrds, nemblig den hederlige och wellærde mands

1704: 51b

S/igneu/r Jens Gaarmands, och S/igneu/r Petter Hendrichsen Kiøbkis /: Som begge her udi sognet ere boende \och Prougyldige mend/ :/ deris Sandferdige udsigelse och forKlaring om dend hederlige nu S/a/l/ig/ mands H/er/r Laers Michelsen GrøtKis forðum medtiener udi ordet her til Hammers Prestegiæld hans herKomst, dødelige afgang och efterlatte børn och arvinger,

motte it louligt tingswidne meddeelis hvilchet hannem (Jacob Herslev) af Retten iche Kunde wegris, hvorfor och udi henseende til dette louligen at Stedis, blev først Eden de welbe/mel/te indKaldede och tilstede verende widner foreholdet, om deris Sanhed herudinden at Sige och widne, som dem Retteligst er widende och bekiendt, derpaa de Deponered for Retten Edlig deris forKlaring saaledis som følger nemblig

At dennem wel er bekant och witterligt at Karen Hansdatter Lugt war S/a/l/ig/ H/er/r Laers Michelsen GrøtKis forstum medtiener her til Hammers Prestegield, hans egte hustru, och at disse tvende børn Leonard Laersen och Daarte Cathrine GrøtKer ere \samme/ S/a/l/ig/ afgangne H/er/r Laers Michelsen GrøtKis efterlatte Egte børn aulet med \ velb/emel/te / Karen Hansdatter Lugt och at velb/emel/te S/a/l/ig/ H/er/r Laers Michelsen GrøtKe war Barnfødi udi Helsingør af Erlige Egte foreldre, nemblig hans fader hede Michel Laersen GrøtKe och hans Moder Daarte Hansdatter Seidelin, Begge for Rum tid siden ved døden afgangne, och at welbe/mel/te H/er/r Laers Michelsen lewede med sin Kiere hustru Karen Hansdatter udi Egteschab udi 10 aars tid och midlertid aflede disse tvende <benevnte> børn Leonard och Daarte Cathrine tilsam/m/en

1704: 52

Som blefve til werden fødte nemblig Sønnen Leonard Laersen d/en 16. Junij Anno 1690 och datteren Daarte Laersdatter d/en 24. Januarij 1684 hvilche børn begge nu ere och opholdis udi den{d} meget Hederlige mands H/er/r Anders Gaarmands Sogneprest her til Hammers Prestegield, hans huus hos deris Moster dend Hederlige Matrone Thale Sophie Lugt, men dend S/a/l/ig/ mand /: disse børns fader -: bem/el/te H/er/r Laers Michelsen GrøtKe er wed døden afgangne dend 25. Novemb/ris Anno 1690 och hafde vel udi sit Egteschab aulet med sin hustru flere børn, mens alle de andre ere och ved døden afgangne uden disse tvende benefnte Som ere dend S/a/l/ig/ mands eeniste Rette och sande \egte/ børn och arwinger

Och At dette saaledis for Retten passeret udsagd och \eedlig/ forKlaret er af de bemelte tvende widner S/igneu/r Jens Gaarman och Petter Hendrichsen Kiøbke, attesterer wi her under med woris undertrygte Signeter.

D/en 4. Novemb/ris blefve sagerne paraabt och foretagne som til dette ting vare indstefnte och blef da først foretagen de sager, som nestleden Sommersting var optagen saasom udi dend sag mellem S/igneu/r Hendrich Urdal paa dend eene och Mag/ister Niels Hierman sampt opsidderne paa Sundland paa den anden side er Kiendt och dømbt udi Saaledis.

Som S/igneu/r Hendrich Urdal efter Loulig foregaaende domb, passeret her til Hiemtinget udi Mielde Schibrede Anno 1699, har faaet wed Exsecution til Sin betaling loulig indførsel udi den gaard Sundland i Mielde Schibrede beliggende

1704: 52b

Schuldende aarlig 2 pund och 6 march Smørs leye, dend hederlige Mand H/er/r Niels Hierman da tilhørende, som be/mel/te Hendrich Urdal d/en 22. Octobr/is Anno 1700 er udlagd och indførsel udi Schied for 38 Rixdaler, hvilchet Jordegods dend hederlige mand Mag/ister Niels Hierman efter mange mindelige tilbud alt siden indførselen Schiede, iche har willet med betaling och fornøyelse efter Exsecutions forretningen tilbageløse, och dog formeent at ville tilholde sig Landschyllden och rettigheden af samme gaard ligesom hand dend fuldKommen Kunde have indfriet och igien tilbageløst, der hand dog allene, ichun paa løsningen har ladet levere penge 20 Rixdaler til S/igneu/r Urdal, Som bemelte Urdal igien har bødet Mag/ister Hierman tilbage der hand efter saa mange mindelige Anmodninger iche Kundet bekomme de paa udlegget resterende 18 Rixdaler, hand hafver och endelig, der hand war nød til at Søge Sin Ret wed denne sags paatale och Stefnemaal, først Loubødet Mag/ister Niels Hierman til tinge de

udlagde 20 Rixdaler tilbage Som Mag/ister Niels Hierman ey har willet modtage, hvorfor bemelte Urdal dennem udi Retten har deponeret til Mag/ister Hiermans tieniste och afhentelse naar hand vilde, paadet hand ey vilde fraviige sin Ret til Sundland efter indførsels werchet, til Sin fulde och Schadisløse betalnings erholdelse, dog alt midlertid iche nydt enten Sin betaling, ey heller rente af sine penge, ey heller Rettigheden och afgifften af Sit udleg Sundland, alt formedelst dend hederlige mand Mag/ister Niels Hierman, har vildet tilholde sig gaarden, dend loulig Schiede indførsel uaget, och forbødet opsidderne Jørgen

1704: 53

Thomas och Johannes, at levere och betale nogen Landschyld eller Rettighed til be/mel/te Hendrich Urdal hvilchen fortrædelighed har aarsaget citanten Urdal til denne proces,

Ti Som det nu er trende fulde aar Siden Hendrich Urdal denne gaard Sundland wed loulig indførsel bekom, och Mag/ister Niels Hierman saaledis har haft fuldkommen tid noch efter Lovens 5 bogs 6 Cap/itul 2 Art/icul samme udlegde gaard \siden den tid/ at indløse, Ti maa och bør Hendrich Urdal nu beholde samme Jord Sundland saa frit som Sit eget Arvegods, och Bør de benefnte opsiddere paa Sundland \ fuldkom/m/en / Svare och betale till Hendrich Urdal all resterende landschyld rettighed och tredie aars tage af samme Jord Sundland Som Svaris och betalis bør, alt Siden hand gaarden ved indførsel bekom, som er siden d/en 27. Octob/ris 1700 *inde 15 *dag under adfer efter loven/

Och som Magister Niels Hierman har forvoldet Urdal denne proces och omKostning, imod all billighed eller føye, Ti bør hand betale der for igien til Hendrich Urdal i Schadegield och omKostning penge 6 Rixdaler, alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven, eller och Kand de Kortis af de leverede 20 Rixdaler, och beKommer saaledis Mag/ister Hierman tilbage, af de i Retten deponerede penge, 14 Rixdaler, Som blifver hannem parat, naar hand dem vil anamme {enten}

Bøyd Lensmand Johannes Øfste Mielde hafde til dette Ting Steft Elling Solberg efter førrige tiltale for den usømmelige ord och Scham/m/elige paasagn, och paastoed allene at Elling Solberg

1704: 53b

motte dømmis til at efterleve dend høy respective Amptmands befaling om denne sag passeret d/en 7. Martij dette aar, med at giøre hannem her for Retten den tilbørlige Erchlering, Som Samme respective resolution ham tilholder

Elling Solberg møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne,
Afsagd

Som Elling Solberg iche endnu møder i Rette alt Schiønt hand ved Laudags foreleggelse loulig hertil er warslet, Saa Kand derfor iche med denne sag lenger opholdis, mens dømmis herudinden saaledis at, Elling Solberg bør efter dend høy respective Stifttbefalingsmandens resolution af Dato 7. Martij 1704 for sine uqvems ord och tale om citanten, giøre hannem \offentlig/ her for Retten tilbørlig erclering, som bør Schie til nest Kommende Waarting, Saafrembt hand ey vil straffis efter Loven for ulydighed mod domb och modvillig udeblivelse, Och bør ellers hvis (det som) Saaledis om Lensmanden Johannes Øfste Mielde af hannem ubesindelig och uføyelig Kand vere talt, iche Komme Lensmanden til nogen præjudice eller forKleinelse i nogen maade.

Monsieur Nicolaj Tülhof hafde wed Jacob Herslov som fuldmegtig ladet indstefne til dette ting Mag/ister Niels Hierman Sogneprest til Hougs domb at lide til at indfri och betale Schadisløf Sin til hannem udgifne obligation Dat/eret Hougs d/en 5. Novemb/ris 1703 Som bemelte Herslov i Rette lagde in originalj och blev læst, och er indeholdende den Capital 164 Rixdrlr 1

march 9 S/chilling.

1704: 54

Mag/ister Niels Hierman blev trende gange lydelig paaraabt, mens møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Anders Nordre Wesetter och Niels Søre Wesett som Stefnwidner i denne sag fremstoed for Retten och afhiemlede stefnemaalet med deris Eed at de om denne sag var tillige med Lensmanden hos Mag/ister Niels Hierm/an udi hans huus och Stefnede ham med loulig 14 dagers warsel.

Afsagd

Mag/ister Niels Hierman foreleggis udi denne sag efter Loven Laudag til neste ting at Svare til sagen och Sin egenHendig udgivne obligation, til een Endelig dombs hendelse uden lenger ophold udi saa puur Sag efter Loven.

Mag/ister Ole Storm Hafde Stefnt Mag/ister Niels Hierman med Schriftlig Kaldseddel domb at lide til betaling for 5 Rixdlr 4 march 6 S/chilling for een consistorial dombs forfærdigelse, Som Mag/ister Niels ey udi mindelighed har beqvemmet Sig til, stefnemaalet blef læst.

Jacob Herslov Møtte paa Mag/ister Storms vegne och i Rette lagde een special Regning paa fordring som ovenmelt, som och blev læst, paastoed derefter Schadisløs domb saavel for de 5 Rixdlr 4 march 6 S/chilling Som for forvoldende omKostning

Mag/ister Niels Hierman møtte iche ey heller nogen paa hans vegne

Anders Nordre Wesett och Niels Søre Wesett Som Stefnwidner fremstoed for Retten och afhiemlede Stefnemaalet loulig at vere Schied med 14 dagis warsel for Mag/ister Hierman

Afsagd.

Mag/ister Hierman foreleggis om denne sag laudag til neste ting Sagen at tilsvare, eller da dom at lide efter Loven

1704: 54b

Iver Esem bøyde Lensmand udi Echanger Schibrede hafde ladet Stefne, Elling Solberg til domb at lide tilbørlig efter Loven, for ubewiislig och ærrørig beschyldning \och uloulig arest/ for een bielche, Som hand citanten har tillagd, at Schulle ligesom Staalet fra hannem, der dog bielchen har veret citantens egen, och aldrig tilhørt Elling Solberg, Sampt at erstatte ham all forvolte Schade och omKostning igien formedelst samme urette och vrangne beschyldning, Saasom citanten till sin æris conservation denne beschyldningssag er nødtvungen at paatale och udføre Herom Jacob Herslov møtte i Rette paa Iver Esems wegne, men Elling Solberg møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Anders och Ole Gierstad som Stefnwidner fremstoed for Retten och afhiemlede stefnemaalet saaledis at de vare paa Ellings gaard Solbjerg d/en 18. Octob/ris och forKyndede Stefnemaalet denne sag angaaende for hans qvinde sampt hans tienistedreng Johannes Nielsen at de Kunde sige Elling det igien.

Afsagd

Elling Solberg bør til neste ting møde udi egen person for Retten och svare till denne Sag, Saafrembt hand ey vill lide for modvillig udeblivelse efter Lovens medfør.

Johannes Øfste Mielde paa Arwingernis wegne efter S/a/l/ig/ Peder Hachenæs, hafde Stefnt Elling Solbjerg til betaling for 7 Rixdaler 4 march som Elling var Schyldig S/a/l/ig/ Peder Hagenæs

1704: 55

for afKjøbt tømmer, hvilchet arvingerne och paa Skifttet efter S/a/l/ig/ Peder Hagenæs har angivet och omtalt, och da til Rettens paatale henviist, derfor de nu om dette samme hafde Stefnt til een endelig och Schadisløs domb at erholde.

Elling Solberg møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Anders och Ole Gierstad som Stefnevidne fremstoed for Retten och afhiemlede Stefnemaalet, at de hannem om denne Sag loulig har Stefnt med 14 dagis varsel.

Afschiediget

Om dette Kraf bør Elling Solberg møde her for Retten udi egen person til neste ting, och da efter Lovens 1 bog 14 Cap/itul 6 art/icul(s) anledning, om hand dette Kraf modsiger, at aflegge derom sin benegtelsis eed efter loven, om hand for denne søgning vil befriis, hvis iche! da at anhøre dend Sigtendis eed til een Endelig dombs hendelse i sagen

Johan Wolpmand Hafde Stefnt Elling Solberg och Knud Schiestad, formedelst de hafver iche loulig och forsvarlig arbeidet och bygget Reberbanen udi Sandwigen ved Bergen, hvorfor dend igien ved een liden vind er omblest saasom dend iche med nagler och band tilbørlig har veret forseet, der om hand refererede sig til dend derpaa Schiede besigtelse strax efter Banen var nedfalden, Ti paastod hand nu ved Sin fulmechtig Jacob Herslev, at de burde dømmis til at opbygge Banen igien forsvarlig paa deris egen bekostning.

1704: 55b

Jacob Herslov i Rette lagde ochsaa een besigtelse som var Schied paa dend ned blæste bane Som blev læst.

Paa Elling Solbergs wegne, saavelsom paa egne møtte Knud Schiestad och indgav deris Schriftlig forset som blev læst.

Knud Schistad begierede copie af den i Rette lagde besigtelse til neste ting.

Afsagd

Dend begierte copie bevilgis Knud Schistad och Elling Solberg til neste ting, hvor midlertid dennem tilRaadis denne sag udi mindelighed at afhandle, och hvis det iche Kand Schie schal da endelig nermere Kiendis udi Sagen hvis ret Kand vere.

Hans Jørgensen Guldarbeider hafde Stefnt Hans Mæle for tvende Render, Hans Mæle hafde Solt til ham och anammed der for penge 15 march danske, och dog iche levert Renderne til citanten, mens brugt dem til S/igneu/r Johan Schrøders ildhuus, ti paastoed hand domb til sin betaling igien at nyde \Schadisløs/ och at Hans Mæle bør Søge Sit for samme Render igien hos Johan Schrøder, herom Jacob Herslev paa S/igneu/r Hans Jørgensens wegne begiered domb.

Hans Mehle Kunde iche negte at hand io har anammet disse penge af citanten for Rendene men war elles saa druchen at hand aldelis iche Kunde staa for Retten och Svare noget ord til Sagen, hvorfor ieg denne Sinde ey videre med Sagen Kunde fortfare,

Ti er herom saaledis afschiediget.

1704: 56

Efterdi Hans Mæle formedelst druchenschab iche denne Sinde er saa beqvem at hand Kand Svare noget til sagen, alt Schiønt hand er Self ved tinget, Saa er ieg saaledis nød til at opsette denne sag til neste ting, til hvilchen tid Hans Mæle foreholdis at anstille sig bedre for Retten, och bør hand for denne ophold och dis mere omKostning, som hand ved sin egen forseelse forvolder citanten wed Sagens endelige udgang, Svare och betale citanten Schadisløs.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsvidne om Schydzfærens betaling til dette ting, ligesom til förrige, derom Almuen och Laugrettet forklarede ligesom de andre, at ingen hafde at Klage ofver Schydzens betaling

Hernest Som ingen Sager efter paraabelse mere frem Kom, blef ny Laugrettismend wald och udnevnt til Rettens betiening Anno 1705 nemblig gamle mend, Niels Mit Mielde, Jens Hunham/m/er, Ole Rongved, Niels Rongved, Niels Klevland, Haldor Wichne, och unge mend som betids haver at giøre Laugrettiseed hos Laugmanden, nemblig Anders *Aschelan och Ole Olsen Wevle.

Anno 1704 d/en 5. och 6. Novembr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting holden paa Arne tingsted udi Arne Schibrede med tilstede verende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, med Børge Selviig udi Lensmands

1704: 56b

Sted, och Laugrettismend Ole Arnetvet, Michel Arnetvet, Ole Seimb, Johannes Ols/en Store Tuenæs Niels Sognstad, Iver Tuenæstvet, Steffen Nordre Qvame och Mogns Helle.

Da efterter Retten och tinget af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat och Almuen formanet til Edruhed fred och Schichelighed medens tinget varede blef først læst

Mons/ieu/r Søfren Glads bestallingsbrev paa Nordhors fogderie Saavel som H/er/r Cammererer Moritzens ordre til hannem om alle contributioners opbørsel af Almuen dernest

1 Mariæ Elisabeth Tor Møllens udgivne Schiøde till Johannes Olsen Tuenæs paa 1/2 løb Smør 1/2 hud och 1/2 Mæle malt, udi den gaard Garnæs udi Arne Schibrede Dateret Berg/en d/en 13. Maj 1704.

2 Peder Pedersens foged ofver Lyse Kloster gods udgivne børseddell til Mogns Iversen paa 1/2 løb Smør och 3/8 deel tynd/e Malts *Lanschyld udi dend Jord Romsloe i Arne Schibrede Dateret Lyse Kloster d/en 25. Martij 1704.

Dernest som ingen breve mere fremkom at læsis bleve sagerne paraabte som til dette ting vare indstevnte och frem Kom først.

Kongl/ig Maj/este/ts foged Mas Holm som hafde Stefnt Mogns Sælviigen, fordi hand for nogen tid siden haver antastet och taget een tyv med Kosterne (tjuegodset) och saa taget penge af tyven, och ladet dend igien løs och paa fri foed, uden at fremføre dend til fogden, och hendis (avseia) domb paa hvor for fogden paastoed, at hand for saadand undersleb (underslag) ey allene bør Straffis med pengemult efter Schatteforordningen, mens och med høyere och mere straf efter Sagens beschaffenhed, och iche burde mere Saadant Embede betros, efttersom hand nu med saadan aabenbar undersleb er befunden.

1704: 57

Mogns Sælviigen møtte personlig for Retten och tilstoed loulig stevnt at være, och derhos bekiente denne sags tilstand Saaledis, at hand iche Kunde negte hand io hafde taget och antastet dett qvindfolch som hafde staalet fra Amund Miaatvet, och førde det med sig til Frechhoug hvor hand sente bud til Amund Miaatvet som Kom der til hannem, och gav Amund ham 2 Rixdaler, saa fich hand Sit gods igien som tyven hafde staalet, som var een deel *Wald molds* (vadmels) Klæder, och saa Slap hand tyven løs igien och loed hende gaa, mens hvad tyven hedte viste hand iche, och dette passerede nu nestleden vinter, Endelig bekiente ochsaa Mogns Sælviigen, at hand

denne sag har dult och iche gifvet dend fogden tilkiende, hvorfor hand for denne forseelse bad om forladelse, och lovede ey at wilde øfve saadant mere, och widere hafde hand iche til sin befrielse mod denne sag, men fogden paastoed domb effter denne hans egen bekiendelse.

Afsagd

Eftterdi Mogns Sælviigen Self nu for een Siddende Ret har tilstaaet och bekiendt denne sags tilstand Saaledis, at hand hafver taget och antastet een tyv, som hafde Staalet een deel Klæder fra Amun Miaatvet i Herlø Schibred och ført samme tyv til Frechhoug, och der taget 2 Rixdaler af Amun Miaatvet for Kosterne som hand lod Amun der tage igien, hvoreftter hand och der Slap tyven løs paa fri foed och iche førte dend til fogden som Loven befaler, Ei heller gifvet det fogden tilkiende Ti Seeis der af aabenbarlig, at hand der ved har begaaet een utroschab, imod Loven och dends Høy Kongl/ig Schatteforordning Dat/eret Kiøbenhavn

1704: 57b

d/en 13. Maj 1693 hvorfor hand och dømmis effter samme forordnings egentlige tilhold udi saadan tilfælde at bøde til qvesthuset (hospitalet) penge 10 Rixdaler, Och som fogden hafver høy øfrigheds ordre for, at bestille till Lensmend Slige personer, Som hand best Kand see sig tient med Saavit Kongl/ig Maj/este/ts tieniste angaar, ti staar det til hannem om hand lengere vil betroe Mogns Selviigen Lensmandstieniste, eller och forsiune Sig med een anden god mand, som hand bedre Kand were forseet med.

Kongl/ig Maj/este/ts foged havde och stevnt Ole Mielcheraaen, Sampt Johannes Mielcheraaen och hans qvinde Giertrud, Saavel som pigerne Eli Olsdatter och Anne Johansdatter effter førrige tiltale til Sommertinget om de penge Ole Mielcheraaen var fratagen nu til endelig dombs hendelse.

De indstefnte møtte alle udi egne personer och fremblagde Eli Olsdatter tvende attester den eene fra dend hederlige mand H/er/r Johan Madsen, den anden fra hendis førrige huusbund Halvor Regeeraas om hendis forhold som de i alle maader gifver hende got rychte och widnisbyrd om, før hun nu er Kom/m/en udi denne forseelse.

Johannes Mielcheraaen møtte och fremstoed och effter Rettens foreleggelse forKlarede hand eedlig, at hand aldrig enten har vist af da dette tyveri Schiede, ey heller været med widere derudi, ey heller nydt nogit af pengene mens bekiente sig gandsche uschuldig i denne sag

1704: 58

Hans qvinde Giertrud fremstoed dernest for Retten, Men hun Kunde iche giøre eed paa at det var hende saa gandsche uvitterligt, mens forKlarede saaledis at hun aldeelis iche viste af da de toge pengene, iche heller at de hafde staalet nogen penge, men da hun fich see at de hafde penge, Sagde de for hende at de hafde fundet dem, herom hun for Retten blef tilspurt om hun och Kunde forKlare dette hun nu sidst bekiente med sin eed, hvilchet hun och wegrede, dog negted hun endnu fremturlig at hun iche wiste at de hafde Staalet pengene, for forgangen Jule aften, da hendis datter Anne hafde Kiøbt 3 all/en 4 schill/ing læret i byen och Kom hiem med til hende, och da sagde hun hende at de hafde taget pengene hos Ole. Widere sagde hun iche af at vide, eller Kunde bekiende, och som hun udi alt var tviflraadig om Eden at giøre, ansaa Retten iche Raadeligt for hendis Salighed, at foreholde hende eden at giøre, ey heller Kunde mand faa anden bekiendelse af hende her om.

Anne Johansdatter tilstoed self at hun dealte pengene til Eli saamange som hun fich, men Eli bekiente at Johannes hustru Giertrud giemte hendis part for hende, och at hun sagde til hende hvor de pengene hafde faaet.

Ole MielKeraaen paastoed fast at hand hafde mist flere penge end de 9 Rixdlr och 4 march men Eli sagde hun viste aldelis intet mere af end hun har bekient.

Da efter sagens ofverveyelse, er med Laugrettets Raadføring och Sambtyche endelig Saaledis udi denne Sag Kiendt och dømbt.

Som følger.

1704: 58b

Denne forseelse begaaet af de tvende umyndige Piger Ellen Olsdatter och Anne Johansdatter imod Ole Mielcheraaen /: idet de ere Kommen over hans nøgel, Som hand iche vel hafde forvaret under laas eller luchelse, och der med oplugt hans Schrin udi hans fraverelse och udtaget saamange penge, som de for Retten Self har bekient och indleveret nemblig 9 Rixdlr 4 march 2 S/chilling :/ Anseeis at være Schied af ungdoms daarlighed och uforstand, och som dette er dend første gang disse umyndige Piger udi denne utroschabs gierning er befunden, och de ellers haver it got Schudsmaal baade af Almuen och andre troværdige vidnisbyrd, at de aldrig tilforn saadan forseelse eller usømmelighed om dem haver hørt, hvorfor de och alle bad for dem denne gang for haard straf at forSchaanis. Da efterdi Elli Olsdatter och Anne Johansdatter ere endnu unge uforstandige och umyndige piger, som ey anderledis Kand anseeis end børn, Ti dømmis de for denne forseelse til straf denne gang saaledis, at deris foreldre eller husbond for denne gierning bør Scharpelig refse och straffe dem med hug til een alvorlig paamindelse iche offtere at Komme Saaledis igien, och blifver de saaledis denne Sinde for videre straf befriede; Och som Johannes Mielcheraaen med sin corporlig eed har forKlaret, at hand hverchen har veret medvidere i denne gierning, ey heller dult eller faaet noget deraf, saa frikiendis hand efter Loven 6 bog 17 Cap/itul 18 art/icul, och bør for denne Sag vere Angerløs; Och alt Schiønt der Kand havis formodning at Johannisis qvinde Giertrud

1704: 59

Kand hafve været medviidere och dølget med i denne sag, dog Som derom iche havis nogen fast och paabyggelig vidnisbyrd, imod hendis benegtelse, Saa Kand ieg iche heller dømme hende for denne gang anderledis, end hun och at blifve for tyv befriet, mens, adwaris derhos alvorlig her efter at holde hendis datter och *tiuende fra dislige usømmeligheder, Saafrembt hun ey vil anseeis med haardere Straf efter Loven. Och bør saa endelig Ole Mielcheraaen tilbage leveris och anamme Sine udi Retten nedsatte penge igien, hvormed denne Sag ophevis.

Siuwer Garnes Hafde Stevnt, Ole och Peder Garnæs formedelst de hafver hannem beschylt for at Schulle staalet fra dennem een Sigd, dernest och een Naver, och for det tredie at hand Schulle fløttet merchesteen, derforuden, hafver de ofverfaldet hannem, och Stødt ham for Sit brøst saa hand lenge Spøttet blod derefter saaoch revet hans Kuffte i Stycher paa hans liv Som Schiede omtrent for 2 maaneder siden derom hand paastoed for dend Schammelige Ærrørige beschyltning, at de det hannem enten loulig bør overbeviise, eller och lide derfor tilbørlig efter Loven, och for Slags och Støds ofverfaldet, at bøde sin boed efter loven, herom hand til vidne hafde Stefnt Niels och Anders Garnes och Marte Garnæs.

Ole och Peder Garnæs møtte personlig for Rette och tilstoed loulig Stefnt at være, och negted at de iche har beschylt ham at have Staalet Sigden men for Naveren tilstoed de at have Schylt ham for tyv for, ligesaa tilstoed de och at have beschylt ham for at have Sat och Reist een Merchesteen, Som de formendte uret och hafde de derover at Klage, Men for Sigden

1704: 59b

sagde de at hand haver Schylt dem for, och om Støden och Schuen negted de paa denne maade at de Schude hin anden mens Ole Pedersen Garnæs negtede iche at hand io hafde Revet Siuver Garnæsis Kuffte i Støcher och Endelig uden gifven ord och aarsage Schieldede hand nu

offentlig for Retten Siuver Garnæs for een Schielm, Som Siuver Strax Schiød Laugrettet til widne paa.

De infstefnte widner Niels och Anders Garnæs møtte och forKlaredede \først Niels/ ved eed at hand intet mere derom wed end dette, at hand saag at Ole och Peder Garnæs omtrent for 2 maaneder siden paa een søndag var begge om Siuver Garnæs och Støtte och Schude hannem da Sagde attestanten til dem, det var iche Ret de gjorde, de burde \iche/ vere to paa een paa een hellig dag mere viste hand ey at vidne

Anders Garnes forKlaredede med Eed och opragte fingre at hand samme tid hørde at Siur Kaldede Peder for een Sigde tiuv, och hand saag at Ole reef Siurs Kuffte i Stycher, men han Saag iche mere och weed iche mere at vidne uden at dette Schiede paa een Søndag.

Marte Garnæs møtte iche for Retten

Ole och Peder Garnes beraabte sig paa vidnisbyrd til neste ting om deris tilstaaed beskyldninger at beviise, hvorfor de til den tid begierede Dilation

Afsagd

Dend begierte Dilation bevilgis Ole och Peder Garnæs til neste ting, da deris paaraabende beviisligheder at føre, til samme tid bør och Anders Garnæsis qvinde Marte, møde udi egen person for Retten, hendis widnisbyrd om denne sags tildragelse eedlig at aflegge Saa Schal nærmere Kiendis hvis ret er.

1704: 60

Besse Johansen Fosmarchen Hafde tillige med Sin Svaager Jacob Mogensen, Stefnt Niels Indre Arne som formynder for deris hustruers Marte Rasmusdøttris tilfaldne arv effter deris S/a/l/ig/ moder, Samme at dømmis til dennem at levere fuldKom/m/en och Schadisløs med forvolte omKostninger, efftersom hand det ey effter mindelig Anmodning har villet gjøre, de hafde och Stefnt til vidne de mend som hafde veret paa Schifftet effter deris S/a/l/ig/ moder, at widne hvad lod och middel dennem tilfalden var, nemblig Anders och Joen Indre Arne.

*De (den) indstefnte Niels Indre Arne møtte och tilstoed at have veret begge Søsternis formynder mens negtede at deris arv iche var saameget som citanterne fordrede, negtede och iche at levere dem hvis (det som) ret er.

Citanterne indlagde een Seddel paa Slet papier uden haand, hvorpaa stod tegnet een deel gods disse Søstre Schulde vere udi arv tilfalden, hvilchen Seddel de sagde \at/ være det Schifftebref, som de fich och haver intet andet faaet, men som dette iche Kunde anseis til nogen effterretlighed udi Retten blev det citanterne igien tilbageleveret och Saaledis

Afschiediget.

At Besse Johansen och Jacob Mogensen bør inden neste ting Søge Sorenschriveren Christian Aboe och forsiune sig med een loulig Lodseddel af Schifftebrevet, hvad deris hustrue er tilfalden, Saa Schal Niels Indre Arne dereffter Som formyndere tilfindis at gjøre dennem tilbørlig ret och rigtighed for hvis (det som) deris hustruer Kand tilKomme.

1704: 60b

Fogden begierede tingswidne her ligesom til de andre ting om Schydzens betaling, derom Almuen och Laugrettet Svarede her ligesom de andre Steder at de Slet intet derofver hafde at Klage.

Hernest blev vald och udnevnte LaugRettismend til Rettens betiening nestKommende aar 1705 nemblig Gamble mend Steffen Hiorteland, Mogns Hiorteland, Mogns Bogetvet, Knud i Berget, Iver Riisnæs och unge mend som betimelig hafver Sig at indstille deris Laugrettis eed at gjøre

nemblig Marcus Hole Gregorius Toftt och Mogns Blindem.

Sandviigs sager beroer til Sandviigs ting Som berammis for Julen.

Anno 1704 d/en 15. Decembr/is Er eftter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms berammelse, holden Høste, Schatte och Sageting udi Store Sandviigen med Sandvigs tilhørende almue nerverende Paa Kongl/ig Maj/este/ts fogdis vegne S/igneu/r Søfren Trulsen Glad, med Børre Selviig udi Lensmans Sted och Laugrettismend, Gregorius Lj, Mogns Bogtveit, Anders Mielcheraaen, Ole Mielcheraa Mogns Flachtvet, Laers Aastvet, Jørgen Qvame och Steffen Qvame.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, blev først læst følgende antegnede breve nemblig

Kongens forbud om werving uden Kongl/ig bevilling Dat/eret Friderichsberg d/en 10. Octobr/is 1704.

Noch een Kongl/ig befaling om undermunterings forfærdigelse strax til de 4 Compagnie Som det fattis af det Bergenhusische Regiment.

Noch læst Capituls Taxten paa Korntienden Dat/eret och Schied paa Consistorio d/en 20. Nov/embris 1704.

Noch læst Johanne S/a/l/ig/ Poul Brechis (Brochis) Schiøde til Christen Søfrens/en

1704: 61

paa een Søboed och grund i Sandviigen, Dat/eret 25. Octobr/ris 1704.

Noch læst Kongens befaling om at ingen maa Schrifve for bønderne, uden deris beschichede Sorenschriver Dat/eret AgersHuus d/en 24. Sept/ember 1704.

Hernest blev Sagerne paraabte som til dette ting vare indstefnte och frem Kom først

Søfren Søfrensens Kieriste Trine Castens som hafde nu stefnt eftter førrige tiltale Ragnil Steffensdatter til at lide domb at betale hende de forhen paastefnte 5 Rixdlr 15 S/chilling hvor imod hende da Schal blifve levert det indløste Schiørt tilbage, som hende da tilkommer.

Ragnille møtte personlig i Retten, och paastoed at burde nyde optynde for hendis tappen, som er den tyvende tynde, derimod Trine Castens negtede at hun iche har tilsagd hende nogen optynde, hun modsagde ochsaa Ragnellis indlagde regning at dend iche var Ret mens at dend war afhandlet mellem dem *for (før?) den seeniste afregning da hun blev Schyldig de 5 Rixdlr 15 schill/ing, untagen de to Rixdaler af Hans Pedersen, som Siden er betalt.

Afschiediget

Som Ragnille Steffensdatters mand Niels Johansen wed sit indleg Dat/eret 25. Jun/ij nestleden Self tilstaar och ey benegter de fordrende 5 Rixdaler 15 S/chilling io at were Ret, och Ragnill ey Kand beviise at derpaa siden mere er bleven betalt end de 2 Rixdaler som ved Hans Peders/en er bleven leveret, Trine Castens och benegter ey mere til betaling siden dend sidste afregning \at/ have bekommet end de to Rixdlr af Hans Pedersen, Ligesaa benegter hun och ey at were hende Schyldig eller haver lovet hende nogen optynde, som Ragnill ey heller Kand beviise, Saa wiser det Sig tydelig noch at Ragnille bliver citanten Søfren Søfrens/en Schyldig 3 Rixdaler och 15 schill/ing, som hun och dømmis til

1704: 61b

schadisløs at betale til citanten inden fembten dage med een half Rixdaler hidintil forvolte

omKostning under namb och Exsecution efter Loven och hvad Sig den paastand om Schiørtet belanger bør Trine Castens lade det følge til Ragnille naar hun betaler saamange penge \tilbage/ Som hun haver laant och faaet paa Samme Schiørt da hun det udsette, och derhos fornøyer hvis billigt Kand vere for pengenis brug och Endelig for optynde frikiendis Søfren Søfrensen aldeelis efterdi wederparten aldeelis ingen beviis derom Kand fremføre.

Hans Pedersen hafde warslet Maren Simensdatter efter förrige tiltale, Maren Simensdatter hafde och warslet Hans Pedersen igien om deris mellemverende tvistigheder, derom och møtte een deel af deris widner paa baade sider.

Endelig bleve parterne Raad til at forliigis, som de och for Retten lod sig beqvemme til, saaledis, at de sagde sig iche at wide noget ont med hin anden, derpaa de och for Retten gafve hin anden deris hender at de herefter iche mere vilde tenche paa denne hastighed och tvist som hafver været mellem dennem i denne sag, men hvis Schieldsord som paa begge sider mellem dem Kand være passeret, schal være alt som utalt dødt och Magtisløst, hvor med denne sag och derved er aldels ophævet død och magteløs Kient, och omKostningerne paa begge sider lige opfløyen.

1704: 62

Udi den anden sag mellem Hans Pedersen och Guri Rasmus Nielsens, sampt Simen Hansen om dend beschyldning for hampen, møtte Hans Pedersen med sine vidner Rasmus Ingelberts/en och Thomas Aamundsen, men paa den anden side møtte ingen uden Maren Simens som begierede opsettelse i denne sag til it andet ting, det samme Hans Pedersen och consenterede, och begierte, hvorfor efterdi begge *sids parter dette begierede, saa forblifver det derved, och tilraadis parterne och midlertid Sig udi mindelighed om denne sag at foreene.

Anno 1704 d/en 18. och 19. Decembris Comparerede paa Kongl/ig Maj/este/ts fogdis Wegne S/igneu/r Søfren Glad tillige med mig her udi Kongshafn til it particular tingsholdelse mellem dend hederlige och wellærde mand Magister Niclas Stabel och den allmue af Sunds meenigheder som paa hannem deris Klagemaal for voris allernaadigste Konge haver indgifvet, alt efter förrige tiltale och Seeniste afschied til Høstetinget d/en 11. octob/ris nestleden, Saavelsom Kongl/ig Majestets fogets beramelse nu her til denne tid och sted derom at Samblis, derom och efter Kongl/ig Maj/este/ts fogdis anordning ved bøyde lensmanden Anders Bildøen, betimelig har vered tilsagde efternefnste Eedsworne Dannemend til Rettens betiening nemblig Ole Eide, Niels Landraa, Michel Windenæs, Johannes Aagotnes, Mogns Foldnæs, Amun Foldnæs, Niels Arefior og Michel Snecheviig, for u-partiischheds Schyld eftersom de andre ordinari Dette aars

1704: 62b

Laugrettismend Schal Were interesseret med udi sagen och de indgifne Klagter, och derfor iche Kand betiene Retten udi denne sag. Hvilche ofvenbenefnte mend, af Lensmandens Søn Niels Bildøen Schal være paa Kirchebachen herom advaret och tilsagde, dog altschiønt fogden och ieg her paa steden har weret, ligesaa parter och wederparter med een stor deel indstefnte widner, Ere dog ingen af de tilnefnste mend til Rettens betiening med mig, endnu frem Komne til i dag \ d/en 19. Decemb/ris / Klochen henimod 10 slet {...} Lensmanden iche heller møtte, mens allene fremsent sin tiener Ingelbret Erichsen, som forKlarede at alle de otte benefnte mend til Rættens betiening saaledis har weret tilsagde betimelig; uden allene Amun Foldnes, \och Niels Arefior/

Ellers forklarede bemelte Ingelbret och, at samme mend da de blefve tilsagde, gafve deris uvilje tilkiende imod denne Rets betiening \baade/ formedelst Lange weye, och af hvem de Schulle betalis for deris umage.

Magister Niclas Stabel erbød sig dog {udi} at wille forklare och fremblegge sine beviisligheder mod Klagterne, Som ieg vegrede efterdi ieg iche hafde fuldt Laugrette til rettens betiening som Loven egentlig befaler, hvorfor ieg for de tilstede verende tilkiendegav, at ieg iche widere Kunde forrette eller foretage udi denne sag denne Sinde, mens maa bryde af intil Retten louligere Kand faa sin fremgang.

1704

1705

1705: 63

Anno 1705 d/en 14. Jan/uarij Er Extraordinar ting holden udi Hiermunds Hafn udi Sundhorlehns fogderie, efter høy øfrigheds anordning angaaende de Klagter almuen af Strandebarms giæld, hafde til hans Kongl/ig Maj/e/st/ets/ indgivet om deris foged S/igneu/r Ole Laers/en och Sorenschrierveren S/igneu/r Peder Heiberg, Samme at Examinere, da war Self personlig tilstede paa Stifttbefalningsmandens vegne Welædle och Welb/yrdige H/er/r Laugmand Niels Knag denne Rets betiening at bivaane, Som och hafde constitueret mig udi *Sorenschriveris Sted til Rettens betiening tillige med it uvilligt Laugrette af Hardanger af Joendals Sogn, nemblig Bøyde Lensmand Laers Drage, med Eedsvorne mend Ingelbert Eichen, Engell Bache, Laers Biercheland, Torgier Aase, Laers Halderager, Torchild Torviigen och Torchil Eide.

Da efter at Retten af Welbemelte Velbyrd/ige Her Laugmand war Sat och tilstede verende Almue formanet til Schichelighed, opleste først Laugmanden dend høy Kongelige befalning til dette forhør. *x Dernest foretog hand sig dend indgifne Supplication, som hannem var copie af tilsendt, *x och derefter udi fogdens Ole Laersens nerverelse, Saavelsom Sorenschriverens Peder Heybergs, efter dendes posters indhold, begynte Sagen at Examinere med almuen nemblig først de Klagende hvor af Hans Rasmusen, Peder Nielsen, Ørie Roaldsen, Anders Jacobsen, Joen Christophersen, Hans Olsen, Swerche Olsen, Steen Pedersen, Swale Andersen, mens Knud Siwersen, Anders Anders/en, och Torchil Olsen møtte iche.

1705: 63b

1 Och blef saa først \igien/ oplæst den første post udi Supplicationen om de 6 Schill/ing som fogden schulde opbaaret til sin egen nytte paa høstetinget 1703, och Almuen eller de Klagende tilspurt om de samme 6 Schill/ing til fogden udgivet hafver, dertil de Svarede at den som Supplicationen Schrevet haver, har derudi forseet sig, mens disse 6 schill/ing henhører til de andre poster och war Supplicationen opsat och Schreven af Klocheren udi Qvinherret naunlig Niels Simensen, førend de dend saag, och Kom bem/el/te Klocher til dem som Supplicationen forsegleet haver, paa Woge paa Warelsøen med samme opsatte Suppliq, da \de/ der var forsamlede, mens om Klocheren enten Self hafde conciperet den, eller nogen anden for ham, det wiste de iche.

2 Dernest oplæst den anden post indeholdende 6 schill/ing for Odelsmantallerne som fogden schulde opbaaret af hver mand derimod Klagerne Svarede at fogden Ole Laersen har ichun nydt

dette een gang, och det har de godvillig givet ham, saasom hans formand och saaledis nød, och bekiente de alle at deris tanche, om alle de poster de har angivet for hans Kongl/ig Maj/e/st/ets/, iche har veret at Klage ofver fogden eller Schrifveren i nogen maade mens, allene, at underdanigst forspørge sig derom, och dersom Supplicationen anderledis er Schreven och forfattet da er det iche deris, mens Schrifverens Schyld som den for dennem har Schrevet.

3 Den tredie post om fangehuset och de 2 schill/ing af hver mand, der for betalt, til dets forferdigelse

1705: 64

Dertil Supplicanterne Svarede at de dennem hafde til fogden udgivet, och fogden Self tilstoed dennem at have bekommet Anno 1702, och derfor efter Cammer collegii ordre bygget fangehuus, men som det aar iche var fangehuus, holdt Almuen wagt ofver den fange Peder Rasmus/en som Sad hos Lensmanden, hvilchet Supplicanterne och wedstoed ret at vere, och at fangehuus Strax derefter, efter at fogden Self hafde faaet sig een gaard, blef bygget, och siden hafver de iche veret beSverit med nogen wagt ofver nogen fanger at holde.

4 Dend fierde post om de 4 schillings betaling til fogden udi de nestleden 2de aar for bekostning paa de ertappede tyve och Løsgiangere, derom Svarede fogden self och tilstoed at hand hafver faaet af almuen med deris gode wilie och efter deris egen Schiede sambtyche och accord med hans formand, saavelsom med hannem Self tre schilling af hver mand, for at holde bøydene Reen och fri i mueligste maader for saadanne folch, och at dette ey Schulde Komme, enten almuen i almindelighed eller nogen mand udi Særdelighed til videre beKostning nogen tid, end de samme 3 schill/ing dertil Supplicanterne Svarede at det sig och om denne post i sandhed saaledis forholdt som fogden forKlarede, och om den eene Schilling forKlarede almuen, at de dend udi mange aar før denne fogdis tid, har givet den ud godvillig til Staaderfogdens underholdning och løn (Norsk Hist. Leksikon: Stodderfogd = ein tenestemann som skulle føra tilsyn med tiggara, omstreifarar og andre lause eksistensar)

1705: 64b

5 Dend fembte post om 2 schillings udgift til fogden til een tingbaad, dette negtede fogden iche, at hand dem io har faaet, {dog} Mens den eene Schill/ing til Segl negtede Ole Laersen aldeelis, der for nemblig de 2 S/chilling, har fogden ladet bygge een beqvem tingbaad, som er til Almuens egen Nytte och til Kongl/ig Schatters dis Sichrere conservation paa och ofver de farlige fiorder i uveyr dertil Supplicanterne self tilstoed och bekiente at de ey hafver gifvet denne foget mere end de to schill/ing mens dend trede Schilling var gifven til förrige foged Falchvar Laersen, och bekiente de at det iche har weret i deris tancher at Klage ofver disse 2 schill/ing, mens det at veret {...} *Schriferis forseelse, som deris meening udi Suppliquen har confunderet. (Confundere = forvirra, gjera forvirra)

6 Om de 20 Schill/ing \av hver løb smør/ for fredtold och weedpenge det Negtede fogden iche, men hvis (det som) han i saa maader har opbaaret, staar indført och qvitteret for udi hver deris bøger och Svaris Cammeret Regenschab for, hvilchen post, om Kongen dend allernaadigst vil efterlade almuen, seer hand det gierne, och schal da aldrig fordris af hannem.

7 Post om 2 Schillings betaling for ny Schatte bøger, och de gamble bøgers Cassering, Dette negtede fogden iche, at hand io hafver faaet dog med almuens wilie och Sambtyche, eftersom meste parten af deris gamble bøger ware udschrevne, maculeret och fordervede deraf almuen een deel af de gamle

1705: 65

fremviiste, som de hafde brugt och vare Schreven udi for 10 aar, och war den given udi S/a/l/ig/

Amptmands Hans Nielsens tid mod 8 Schillings betaling. Mens nu hafde de af denne foged faaet ny bøger med pergament indbunden, \ for 8 S/chilling St/yck / Som de Kand bruge 14 aar, hvormed almuen sagde sig at were wel tilfrids, och Klagede der iche paa.

8 Post om de 28 Schillings betal/ning til fogden for at *for andre* (forandre?) Odelsmens nafne och gods udi Odelsmantalet, dertil fogden Svared at hand dette hafde faaet hos een deel och det med deris gode vilie, och at der ey Schulde findis ofver 2 á 3 i dette Schibred som det Kand have betalt ellers forKlarede hand, at det saaledis har veret een gammel Schich, som aldrig nogen mand tilforn har vegret sig udi for fogdens umage eller Klaget derover dertil och Almuen och Suppicanterne svarede at det saaledis har veret een gammel Schich, och aldrig veret nogen foget wegret, udi det heele Stiftt.

9 Post om de 24 Schilling indschrifningspenge for hver \ny/ bøxelmand udi mandtallet at indføre, dertil fogden Svared at om denne post har \sig/ samme beschaffenhed som den nest förrige, at det har weret een gammel Sedvanlig Schich ofver gandsche Bergens Stiftt, och har ingen mand ladet sig finde weigerlig derimod, det samme beretted och Sorenschriveren at nogle faa har givet hannem dette godvillig. Hertil Almuen och Svarede och tilstoed at det har veret gammel Schich, och ingen vegrit sig der udi.

1705: 65b

mens de allene her om allerunderdanigst har villet forspørge sig.

10 Post Angaaende Undermunterings anschaffelse, dertil Svarede fogden Saavelsom til alle de andre poster mod hannem \endnu/ Schriftlig som blev alt for tilsteverende almue oplæst. *x

Endelig tilspurde Laugmanden Almuen om de ellers hafde noget ofver fogden Ole Laersen at Klage i nogen maade enten for foruRettelser ved Schatternis annammelse, eller anden haard och utaalelig adfær i andre maader. Dertil dend gandsche tilsteverende Almue eenstemmigen svarede ney, at de slet intet ofver hannem i saa maader hafde at Klage, mens gaf hannem it got Schudsmaal och eftermele, udi alle ting. Och som paa deris Suppliqve fantis een deel linier Schrevet under deris naune och boemercher angaaende fogdens och Schriverens Sammenstemmelse til deris undertrychelse som derved er ofver Klaget Svarede Suppicanterne dertil, at de aldrig wed af, ey heller haver begiert, eller for dennem læst dend underschriftt ey heller hafver de dend nogen tid Samptygt, hvorfor de ey heller Sagde sig at ville Svare dertil, ey heller sagde de sig at vide hvem det maa hafve paaschrevet, mens at Klocheren Som Schrev Suppliqven, hafde den nogen tid eftter at de hafde forsegleet dend hos sig og hand motte wide hvem det hafde giort.

1705: 66

11 Post om Sorenschriveren for formegen løns tagelse paa Arweschiffter etc:

Herom fremKom Laers Solberg och fremlagde it Schifftbrev forrettet d/en 9. Decembr/is 1698 paa Solberg eftter Niels Mortensen Samme bois formue beløb sig 169 Rixdlr 15 S/chilling derimod var gielden med Schifftets bekostning 88 Rixdlr 2 march 0 S/chilling och fich Enchen paa sin lod 40 Rixdlr 2 march 6 S/chilling hendis eeniste Søn lige saameget, Schifftbrevet var forfattet paa 7 arch papier, och det første arch St/emplit papier til 3 march paa dette Schiffte war Sorenschriverens Salær 4 Rixdaler och til St/empel 3 march.

Laers Samsons/en Engedal formeente at Schrifveren hafde faaet formeget paa Schifftet paa Fosse eftter Samson Torgiers/en hvorum Sorenschriveren fremviiste Sin arvebog at samme Schiffte blev holdet 1701 d/en 21. Octobr/is och boens formue var 78 Rixdlr 4 march 4 S/chilling Gielden med Schifftets bekost/ning 15 Rixdlr 7 schill/ing Kom til deeling paa een broder lod 25 Rixdlr 2 march 11 S/chilling och 1 Søster lod 12 Rixdlr 4 march 5 S/chilling der for Sorenschriverens Salær med St/emplit papier 3 Rixdaler.

Amun Nedre Waage fremviiste it Schifftbref Schied eftter Magdele Nedre Waage Anno 1701 d/en 28. Jun/ij indeholt boens formue løsøre 133 Rixdlr 1 march 10 S/chilling Jordegods 2 løber, ingen giæld, Schifftbrevet var paa 6 arch papier, Schriveren Salær 5 Rixdaler, St/emplit papier 1 Rixdaler.

Supplicanterne och Almuen blev tilspurt

1705: 66b

af Laugmanden om der war nogen mere som hafde at Klage eller nogen Schifftbrevet at frembviise som de Siuntis sig forurettet wed, dertil de Svarede ney

Endelig tilspurte Laugmanden och Almuen om de ellers i andre maader hafde noget ofver Schriverens forhold at Klage dertil de Svarede ney,

Sorenschriveren indlagde endelig Sit Schrifftlige Svar och erchlering imod Supplicanternis andragende saavit hannem angich, Som blev læst. *x

Fogden hernest tilspurde for Retten Laugrettet, som ware af Hardanger, saawelsom een deel andre tilstedeverende af hans fogderie, om de hafde eller wiste sig noget ofver hannem at Klage at de det da nu vilde fremsige. Dertil baade Laugrettet och den tilstede werende Hardangers almue saawelsom flere tilstedeverende af hans fogderie alle Svarede eenstemmig at de slet intet hafde enten paa \deris/ fogd{en} eller Schriver at Klage mens tachtet ham ære och got och war med dem i alle maader vel tilfridz

Dette forhør begierede fogden Ole Laers/en och Sorenschriveren Peder Heiberg at dennem beschrefven och under forsegling motte tilstedis, Som blev bevilget

1705: 67

Eftter at, dette foranførte forhør war Schied mellem fogden Schrifveren och almuen af Sundhorlehn frem Kaldede Laugmanden for samme siddende Laugrette, dend almue af Hardanger och Halsnø Klosters gods som hafver indgivet deris Klage for hans Kongl/ig Maj/e/st/ets/ ofver S/igneu/r Wilhelm Hans/en Ombudsmand ofver Halsnø Klosters gods hvilche och til dette ting paa dette sted derom at møde har weret ind Kaldede.

Af de Klagende møtte {Tosten Lione} Michel Tveit, Andor Torblaa, som iche hafde unterschrevet Suppliqlven med mens Klagede dog det samme som udi Supplicationen er melt, hvorom {.....} de forKlarede, at hverchen de som supplicationen har unterschrevet, ey heller de som nu her for Retten møder, nogen tid har søgt andet derved end allene forspørge sig allerunderdanigst, om de schulle betale saaledis, och om de der for iche Kunde hereftter blive forschaanede och benaadede, ellers bestaar deris andragende i følgende poster som blev læst nembliq

1 At Ombudsmanden har givet dem ny bøger, hvorfor de har 8 S/chilling betalt til Ombudsmanden, herom de Klagende fremwiiste een deel bøger bestaaende af 22 blader indbunden udi pergament

1705: 67b

og giennemdragen af S/igneu/r Wilhelm Hansen under hans forsegling derom Bynderne paastoed och begierte at de motte beholde samme bøger intil saa lenge de ware fuldSchrefne om der Schiønt schulle Komme een anden Ombudsmand, saa vare de da wel tilfrids med dem, dette belovede Welædle och Velb/yrdige Her Laugmand dennem, at de motte och Schulde nyde, altschiønt Ombudsmendene forandredis

2 Om den Rixorts betaling for hver bøxelmands indførsel i ledingsbogen hvilchet de tilstede verende tilstoed hannem at have betalt til hans fuldmegtig Jørgen Høg.

3 Om flötningen 7 á 8 mile tillige dertil Svarede och tilstoed almuen och de Klagende at det schiede forleden aar 1703 da S/igneu/r Wilhelm Hansen Reisede paa den Commission med, angaaende Halsnø Klosters gods is besigtelse och da flöttede 12 mand først 3 miile siden leyede de andre 12 mand for sig til Stor{ø}en, och gaf hver mand 1 march, som var for deris Reise fra Hardanger til Storen tilsammen 7 miile, Om dette de iche Klagede paa Ombudsmanden, ti de viste wel Lovens tilhold, men de sagde sig allene at have søgt och angivet dette, udi

1705: 68

meening at blifve forschaanet for Schytzen.

4 Angaaende Leedingen af Schind Klagede de, at de maa give af it bucheschind 3 march, it giedeschin 24 S/chilling it faareschin 12 S/chilling 1 Kalschind 8 S/chilling herom Almuen bekiente at deris allerunderdanigste meening och ansøgning var ichun, at de motte derfor nyde allernaadigst forlindring effterdi de iche Kand nyde meer end half werd der for naar de dennem in natura maa Selge och afhende.

Herimod indstillede Ombudsmanden S/igneu/r Wilhelm Hansen Sit Schriftlige Svar och erchlering {af følgende indhold Som blef læst nemblig.}

Anno 1705 d/en 23. Januarij Er extraordinarij ting holden paa fogdens S/igneu/r Mas Holms gaard Fladøen formedelst tvende fanger, som der ware aresterede henbragte der for och formedelst at forekomme Almuen stor besver och omKostning med samme fanger, er dette ting der af fogden berammet til Rettens dis Snarere expedition med samme fanger, och war samme dag Kongl/ig Maj/este/ts foged Self tilstede, med bøide Lensmanden af Radø schibrede, hvor dend eene fange hiemme hørde, nemblig (lensmann) Rasmus Sæbø, med Laugrettismend af Samme Schibrede, Peder Wetaas, Endre Wetaas, Magne Nødtvet, Wellom Nødtvet, Mogns Giere Ole Miøs, Johannes Qvidsteen, och Johannes Bircheland.

1705: 68b

Da effterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged war sat, blef først foretaget denne Sag.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde med loulig Kald och warsel ladet wed Bøyde Lensmanden Rasmus Sæbøe, och de tvende mend Halvor Sæbø och Steffen Sæbø, indstefne til dette ting Søgni Olsdatter formedelst hun schal have avlet it barn med Ole Sæbdal som er een giftt mand, och fød samme barn i løndom paa gaarden Sæbøe udi Ole Nielsen Indre Sæbøis huus som schal vere Schied d/en 12. Decembr/is nestleden, och barnet effterat det var fød til werden, fundet hos hende udi een Seng dødt och uden all lif eller aande, saa at der schulle vere formodning at hun och wed den loulige fødsel och Self Schulle omkommet hendis eget barn, derom hand formeente at hun burde lide domb och straf effter Loven 6 bogs 6 Cap/itul 8 art/icul Saasom hun sit foster self med vilie hafde ombragt. Saavelsom och indstefnt Ole Sæbdal som dette utilbørlige Leyermaal haver begaaet derfor at lide tilbørlig domb effter Loven 6 bogs 13 Cap/itul 25 art/icul til straf paa hans gods och midler effter \sin/ yderste formue, och widre effter Loven, om hand Kand befindis medviidere och at have Sambtychet udi denne loulige barneds fødsel och dets ombringelse, Saa var och indstefnte qvindfolchets fosterforeldre som \hun/ havde veret i huset hos nemblig, Ole Sæbøe och hans qvinde Sigr Ellingsdatter, deris sandhed at forklare i denne Sag, om alt hvad dennem Kand være widende, baade om Søgni Olsdatters tilstand och forhold, i deris huus, medens hun med dette barn har gaaet frugtsommelig, ligesaa om hendis adfær udi Barselnøds och fødselens tid, alt til sandheds opliusning och een Retmessig dombs erholdelse.

1705: 69

Indstefnte Søgni Olsdatter, Saavel som Ole Sæbdal med Ole Sæbøe och hans qvinde Sigrī møtte alle personlig i Rette, och bekiente at de alle til dette ting loulig vare indstefnte

Søgni Olsdatter blev saa først for Retten frem bragt och formanet Self at bekiende och sige Sin sandhed, om alt \och/ hvorledis hun med denne hendis barns loulige fødsel har omgaaet. Da begynte hun sin beKiendelse saaledis at det første hun Kom udi saadan omgengelse med Ole Sæbdal, var forleden winter eftter Julen da Ole var hiembeden til hendis fostermoder Sigrī Indre Sæbø som er Ole Sebdals Søster, da laag hand første gang hos hende udi Ole Sæbøis Stue och de to var allene inde udi Stuen, mens hendis fosterforeldre laage udi Sengebuen, hun blev tilspurt om hand lovede hende noget for det hand motte ligge hos hende, dertil hun Svarede ney, mens sagde, hun tenchte iche der schulle verte noget ilt af, endelig blev hun tilspurt hvor oftte hand saaledis hafde besøgt hende och ligget hos hende, dertil hun Svarede at det iche er schied mere end tre gange, och den sidste gang var 14 dage før Wor fruedag forleden faste och aldrig har hand enten givet eller lovet hende noget der for, hun blev tilspurt naar hun Self først fornam at hun var med barn, dertil hun Svarede at hun det fornam ved Olsoche tider nestleden Sommer, ti da Kiente hun at fosteret rørde sig udi hendis liv, och som hun da fich een anden Siugdom til, Kunde hun iche vide at det schulde være saa nær med hende, hun blev tilspurt om hun enda iche aabenbarede dette for nogen at hun var med barn, ligesaa om hun iche talte med Ole Sæbdal midlertid, och sagde

1705: 69b

Hannem deraf, dertil hun {d} Svarede ney, at hun torde iche Sige hverchen hannem eller nogen anden derom, mens gich saa af sin eenfoldighed gansche stiltiendes hen, och eftterdi ingen merchede dette paa hende eller talde hende til derom, da viste hun ochsaa iche bedre end tie stille med sig Self, dog Spurte hendis fosterfader Ole Sæbø hende een gang, som Kunde vere 8 dage før hun {d} føde barnet, om hun var med barn siden hand hafde hørt nogen ømmel derom, men hun {d} Svarede ham ney, fordi hun torde iche aabenbare det, ti hun schiemtis alt formeget derved, Endelig gich hun lige fort och gjorde sit arbeide, mens omtrent 3 dage før hun fich barnet, fich hun noget ont, och da Kiente hun barnet levede enda udi hendis liv, dog gich hun iche de 2 første dage til sengs, ti hun tenchte alt det var anden Siugdom, iche heller Klagde hun sig for nogen ofver det onde hun følede, mens den trede dagen tog det onde hende saa hart at hun iche Kunde staa op den dag, men blev beliggendes udi hendis Seng i Stuen, och de andre folch i huset gich der baade ud och ind, och dend dag Kunde hun iche føle eller fornemme nogen bevægelse af fosteret udi hendis liv, men tenchte da det motte staa ilde til, eftterdi hun fich saa meget ont. Endelig mod aftenen, da de andre folch var ude och Stiede med creaturerne, Kom det saa hastig ofver hende, at fosteret forløstis fra hende i Sengen medens hun laag \paa sin venstre side/, och hun sagde sig iche at wide hvad dette var, ey heller gaf det noget liud fra sig ti det var dødt, ey heller tog hun eftter det med sine hender, fordi hun da var

1705: 70

alt for svag, ey heller saag hun det ti det var mest mørcht i stuen, ey heller Kunde hun i denne sin nød, Kalde nogen til hielp, ti der var ingen inde i stuen, mens hun laag saaledis stille hen och var mest Sandzeløs af den store Smerte hun lidde, och da det leed een lang stund paa aftenen Kom først folchene udi huset ind da laag hun stille hen och de spurde hende da om hun vilde iche have mad, mens hun Kunde iche for Smerte Svare dem noget, hvorfor ingen heller da talte hende mere til, men om morgenen nest før det begynte at lyse da Kom Lensmanden Rasmus Sæbø ind i stuen til hende och Spurde hende hvad slags Siugdom hun hafde, da Svarede hun

først Gud weed det saa gich Lensmanden ud och Kom strax ind igien med folchene paa gaarden, da talde baade hand och de andre til hende och spurde hvorledis det stod til med hende, da tog hun ned med sin side, och tog frem fosteret och wiste dem och tagde dermed stille da Spurde lensmanden hende, hvorfor hun iche hafde aabenbaret dette for nogen tilforn, da Svarede hun hannem at hun iche hafver tordt Sige nogen det, siden strax efter, tog Lensmanden tvende mend til sig och besigtede barnet siden er barnet bleven Jordet, och hun alt siden veret hos sine fosterforeldre, intil nu hun er hid til tinget ført. Endelig blev hun tilspurt hvor gammel hun er dertil hun Svarede 20 aar,

Hernest blev Ole Sæbdal som leyermaalet med hende hafver begaaet frem Kaldet, Som bekiente det alt saaledis Sandhed at vere som Søgni forKlaret hafde, hand blev och af Retten tilspurt, om hand iche wiste at Søgni war ved hannem bleven med barn, førend hund fødte barnet

1705: 70b

dertil hand Svarede ney at hand det ey viste før dend samme fredags aftten da barnet var bleven fød, och da Kom der een fattig Kone och sagde ham det, hand blev endelig tilspurt om hand Kunde med sin eed forKlare dette at hand Ey viste deraf eller har raadført Søgni i nogen maade til at føde i løndom, och saaledis omgaa i dulsmal med denne barnefødsel dertil hand Svared ia och erbøed derom sin Eed.

Søgni blev dernest atter tilspurt, om hun iche med Sin vilie, och Sine hender eller Lemmer hafver enten forsetlig eller uforvarlig tilhiulpet at omKomme och faa livet af sit foster, eller och tenchte hemmelig at giemme det af veyen, saa ingen schulle faa det at see eller vide; dertil hun Svarede hun med een god Samvittighed Kand sige sig fri derfor.

Ole Sæbø och hans hustru Sigri Ellingsdatter blev hernest frem Kaldet och tilspurte om dem iche var witterligt at Søgni var med barn førend hun Kom i barselseng, dertil de Svarede och erbøed med deris eed at forKlare at de aldrig viste det stoed saaledis til med hende, før hun Kom udi barselseng, men Ole Sæbø tilstoed ellers at hand vel een gang Kort tilforn spurde hende hvad hende Schade, efterdi hun Siuntis saa tych, da Svarede hun hannem at det var hendis moders Siuge, och widere fich hand iche af hende at vide hernest blev \de/ tilspurde om de gich ud och ind udi stuen den fredag som hun fødte barnet, och de tvende dage nest før iche nogen tid fornam noget tegn til barnesiuge af hende dertil de begge Svarede ney at de aldrig Kunde merche det var saaledis fat med hende, hvilchet de gierne wilde aflegge deris eed paa.

1705: 71

Endelig blev Lensmanden Rasmus Sæbø tilspurt om hand efter fødselen hafver efter fogdens befalning besigtet fosteret før det er bleven Jordet, dertil hand Svarede ia, at hand det tillige med de dannemend Endre Qvame, Steffen Sæbø, Hans Qvame, och de danneqvinder Brite Indre Sæbø och Marte Sæbø, vel besaag och fantis paa barnet ey noget eller ringeste tegn i nogen maade til, at det Schulde vere drebt eller med wilie omKommet, ti det war heilt och wel paa alle lemmer och saa vel ud i alle andre maader;

Hernest blev eeden for alle de indstefnte liudelig oplæst, och dennem derefter formanet wel at betenche deris Salighed och tilspurt om de nu med een god Samvittighed Kunde beedige det de har bekient, saaledis ret och sant at vere och at dem intet videre om denne gierning och handel dette barns fødsel och død angaaende er witterligt end allerede af dem forKlaret er. Derpaa Ole Sæbdal, Ole Sæbø och hans qvinde Sigri Ellingsdatter, bleve til eeds tagen hver paa deris giorte bekiendelse, Som de for Retten beKreftede sandhed at være, och dem iche mere widende om denne sag, Saa Sandt gud dennem Schulde hielpe.

Afschiediget

Sagen optagis til dombs til neste ting, midlertid maa Lensmanden forschaffe de mends och

qvinders attest Som barnet tillige med hannem haver besigtet til sagens fornødenhed, och Kand Søgni Olsdatter midlertid blifve udi forvaring och tilsium af hendis fosterforeldre Ole Sæbø och hans hustru, och bør til samme tid Ole Sæbdals

1705: 71b

boe och midler rigtig Registeret blifve, at Kongens deel deraf for hans forseelse Kand blifve udi conservation, ligesaa bør och hvis (det som) Søgni Kand vere eyende midlertid antegniss och blifve in Seqvestro (i arrest) til endelig domb Schier.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde och til dette ting ladet indstefne een Løsgiengersche naunlig Chatrine Olsdatter for begangen tyveri hos Steffen Flachtveit, 14 dage før Juel nestleden derfor at lide tilbørlig straf ok domb eftter lovens 6 bogs 17 Cap/itul 34 art/icul Saasaom dette er anden gang hun med tyveri er betred och derfor formeente och paastoed fogden at hun nu burde miste Sin hud paa Kagen och brendis paa Sin Ryg.

Tyven Chatrine Olsdatter var tilstede for Retten och medhafde een deel af Kosterne (tjuegodset) nembliq een deel linnets Klæder som hun Self bekiente at have staalet fra Steffen Flachtvet 14 dage før Juel nestleden, noch bekiente hun at hun samme tid stal mere fra hannem som var tvende Sølfringer to Sølfnaaler it Sølfspenne til een Stach, och 2 march 4 S/chilling i penge, noch een deel barne Klæder mere end de hun her for Retten har frem bragt dette alt war udi een Kiste som Støed udi hans Sengeboed, och hun gich om natten ind i boen igiennem winduet som Støed ichun løse och saa leete hun i mørche til hun fant Kisten och paa Kisten Støed een Kornhiit, den løfte hun av, och Kisten fich hun Strax aaben ti den war iche fast i laas, tog saa alt dette derudav

1705: 72

och gich ud igien tilbage, samme wey som hun Kom ind, och forføyede sig saa dermed til byen først udi Sandviigen gich hun ind til Mogns Halversen, gich saa strax derfra igien ned til nøstet til Thomas Secretarus, och der war hun Julen over midlertid solte hun først til Jørgen Olsen *gulsmæ (gullsmæ) een Sølfring Som hand gaf hende 28 Schil/ling for noch een Sølfnaal for 8 S/chilling Siden Solte hun til Christopher Kiøning (Kiøning) it halftt Spende for 8 schill/ing och til Unge Johannes solte hun een Sølvring for 20 Schill/ing noch Solte hun it halftt Spende til een guldsmed paa *myralmind (Muralmenningen?) som er Mag/ister Jochum Kaais Svaager, for 1 march, och ingen af dem Spurde hende eftter, hvor hun dette haver faaet, och siden hun hafde Solt dette Sette hun den anden Sølfnaal i pant hos een pige udi Synnæsbacken som heder Daarte Amunsdatter for 8 schill/ing och af Klæderne hafver hun Solt een næsedug och een lang dug til een Syndfiording och Siden der hun af Steffen Flachtvet var tagen fat, gich hun med hannem til alle disse oven benefnte guldsmede, som alle iche Kunde negte at de dette io hafde Kiøbt och faaet for saadan pris som oven melt, mens de formeente och paastoed iche at ville levere noget tilbage uden deris penge igien.

Steffen Flachtveit som disse Koster ere Staalet fra Sagde, at hun har staalet flere Klæder end hun har tilstede bragt, dertil tyven Svarede at hun maa have tabt nogen barne Klæder om natten mellem Eidsvaag och Sandviigen. Noch bekiente hun at hun forleden aar ved hellig tre Kongers tid hafde Staalet fra Amun Miaatvet i Herlø Schibrede een Stach een Rød Klædis mands ullenschiorte noch tre alen *Waldmal (vadsmål) \och/ een qvittel, och udi Stachen var it lidet Sølfspende.

1705: 72b

Dette Stal hun och ud af hans Sengeboed och tog siden een færing ved landet och Roede hen til Mielcheraaen med Kosterne, der gich hun paa land, och da hun hafde gaaet een half miil paa weyen til byen blef hun tagen af Gregorius Søraase, som førde hende hiem med sig. Siden, Som Lensmanden Mogns Selviigen da var paa Hitland och drach, Sente Lensmanden de tvende mend Knud och Ole Toppe til Søraas efter hende och toge hende der bunden ofver henderne, och førde hende til Lensmanden der hand var, siden førde de hende til Frechoug, och der fich Mogns Selviig nogen penge af Amund Miaatvet, och slap hende saa løs igien, och widere tyveri end dette vilde hun ey bekiende at have giort.

Fogden forblev ved sin førrige i Rette Settelse och begierede \dom och/ straf over hende efter Loven.

Afsagd

Efterdi Cathrine Olsdatter nu Self for Retten tydelig har tilstaaet och bekient hvorledis hun tvende gange hafver Staalet nemblig dend første gang fra Amun Miaatveit udi Herløe Schibrede een deel Klæder som Schiede wed hellig tre Kongers tid forleden aar, hvorfor hun da var paagreben men af Lensmanden Mogns Selviig igien ustraffet løsladen, den anden gang haver hun nu efter egen bekiendelse och tilstaaelse Staalet een deel Sølf och Klæder fra Steffen Flachtvæt udi Arne schibrede, Som hun *hed (hid) och did har bortsolt och adsprid, och allene

1705: 73

nogle faa linnet Klæder her for Retten med sig af Kosterne frem bragt, da efterdi hun saaledis anden gang er befunden med Tyveri, Kand wi ey rettere finde efter Loven end dømme hende, som hun och denne gang af os dømmis efter Lovens 6 bogs 17 Cap/itul 34 Art/icul til at miste Sin huud paa Kagen och brendis paa Sin Ryg, och Siden forviisis dette fogderie med den paamindelse at dersom hun siden lader sig her finde, da schal hun paagribis och til anden och haardere straf worde anseet, och *{s}om Kosterne til hendis refselsis bekostning ey Kand \vere/ tilstreichelig forholdis dermed i det øfrige efter Loven.

Anno 1705 d/en 26. Febr/uarij Er efter Kongl/ig Maj/este/ts fogdis S/igneu/r Mas *Hansens Holms Anordning Ting berammet och holden, paa dend gaard Natland udi Schiold Schibrede, med Samme Schibreds nerwerende Almue som noget paa tinget Kunde hafve at bestille da tilstedewærende paa fogdens wegne S/igneu/r Søfren Trulsen Glad, med Schiold schibredis Bøyd Lensmand Laers Dingeland, och LaugRettismend, Thomas Dolwig, Niels Tittelstad Ole Houge, Mogns Søilen, Jacob Nedre Bratland Peder Lille Borge, Halvor Hornæs, och Niels SteensWiig,

Da efterter Retten af fogdens fulmegtig war sat, och tilstedeverende formanet till fred- och Schichelighed for Retten och medens tinget warede, er først eftermelte breve læst Sc: (altså, d.v.s.)

1 Kongens Allernaadigste befaling, om at ingen maa Schriwe noget for Almuen eller nogen bonde uden deris rette beschichede Sorenschrifver.

1705: 73b

2 Dernest Kongens allernaadigst paabudne Schatteforordning for dette aar 1705 Dat/eret KiøbenHavn d/en 17. Jan/uarij 1705.

3 S/igneu/r Johannes Brøgers Lodsedel under S/igneu/r Thomas Christensens Raadstue Schriver i Bergen hans haand Paa hvis Jordegods hannem efter hans S/a/l/ig/ fader Borgem/ester Laers Søfrens/en er tilfalden paa sin lod, och beliggende udi Schiold Schibrede,

nemblig til Penge anslagen, udi Nedre Natland 116 Rixdlr 4 march udi Øfre Natland 50 Rixdaler, udi Holme 10 Rixdaler, udi Henøen i Herlø schibred 25 Rixdlr udi Sædal i Schiold Schibred 12 Rixdlr 3 march.

4 Madame Kirsten Jaensdatters (Joens-) Schriftlige forbud tingliust om Natlands och Tvederaasis Schoug, at de omKringboende holder sig fra u-tilbørlig derudi at hugge enten ved eller andet, under wedbørlig straf, eftersom derom saa ofte tilforn er gjort freedliusning till tinge, och de det saa lidet har hidintil agtet ti maa een hver herefter, efter saa loulig advarsel och forbud tage sig vare for paa følgende Schade.

(5) S/igneu/r Johan Wolpmand lod Ligeledis tingliuse freed over Tweits och Fanetofttis Schoug med alvorlig forbud til omKring boende och ved Kommende at holde sig derfra, och tage sig ware for paafølgende Schade.

(6) Madame Mariæ {SI} Elisabet Wegners udgifne bøkelseddel til Poul Laersen, paa 1/2 løb Smør 1/2 tynde Malt och 1/2 huud udi den gaard Søraase i Schiold Schibred Dat/eret Berg/en 12. Apr/il 1704.

Som ingen flere breve efter paaraabelse frem Kom at læsis, bleve de indstefnte Sager paaraabte och frem Kaldet, och frem Kom da først

Kongl/ig Maj/este/ts Ammunicions och Proviantforvalter wed Bergenhuus festning

1705: 74

S/igneu/r Christian Schabo, som til dette ting med Schriftlig Kaldseddel hafde ladet indstefne Welædle och Welbyrd H/er/r Assistentz Raad Hans Munthe domb at lide til at indfri och schadisløs betale sin udgivne obligation til S/a/l/ig/ Hans Jørgensen Smit Dat/eret 7. April A/nn/o 1691 paa Capit/al 700 Rixdlr, hvilchen Kaldseddel først blev læst. Dernest i Rette lagde citanten den udi Stefnemaalet paaberaabte \original/ obligation som och blev læst. Noch lagde hand i Rette sin transport och adKomst til samme obligation udgifven af Capitain Gillio Ettersen d/en 9. Martij 1704 som och blev læst. Noch een anden transport meldende om samme obligation Dat/eret d/en 11. Nov/mbris 1704 af Gill/io Etters/en som och blev læst. Dernest i Rette lagde sin opsigelse paa Samme obligation til betaling Schied ved Bergens Raadstue tienere Christen Handrop och Jan Buch d/en 31. Octob/ris 1704. Noch indlagde hand sin endelige paastand och beregning efter obligationen paa Capital, Renter och bekostning, bedragende in allis til 627 Rixdlr 28 S/chilling Som och blev læst.

Paa Welædle och Welbyrdige H/er/r Assistentz Raad Hans Munthis wegne frem Kom och møtte udi Rette Nicolaus Pettersen, Som fremlagde i Rette mod Stefnemaalet och citantens tiltale, Sin Principals Schriftlige Svar och forset Som och blev læst. Dernest it Schiødebrev udgifvet af S/a/l/ig/ Hans Jørgens/en Smit d/en 7. April 1691 hvorpaa fantis tegnet tid efter anden udi adskillige Smaa Summer af Munthe at were betalt dend Summa til beløb 586 Rixdaler, under hvilchen paategnelse oksaa fantis det nafn Karen Riisbrech.

1705: 74b

Noch i Rette lagde hand een Revers af Capit/ain Ettersen paa 20 Rixdlr herrørende af Een deel bord och huner, Noch een Missive fra Madam Karen Riisbrech och een Copie af een lodseddel vedKommende S/a/l/ig/ Hans Jørgensens datter Karen Hansdatter som denne sag er uvedKommende.

Parterne blefve paa begge sider tilspurte om de noget videre hafde at i Rette legge dertil de Svarede ney och begierede citanten domb.

Afsagd

Som dend i Rette lagde Welædle och Welb/yrdige H/er/r Assistentz Raad Hans Munthis

obligation, udgifven d/en 7. April 1691 til S/a/l/ig/ Hans Jørgensen Smit, Som war Capitain Gillii Ettersens formand, befindis louligen ofverdragen til citanten S/igneu/r Christen Schabo af bemelte Capitain Ettersen /: efterat hand den med Sin frue Madam Karen Riisbrech er blefven Raadig och Eyere til, :/ nemblig der for at \Søge och/ giøre sig betalt capital och Renter saameget Som Debitoren derpaa endnu Retmessig Kand befindis Schyldig, hvorefter S/igneu/r Schaboe udi mindelighed och wed beschichelse har søgt det Resterendis betaling, och dog intet erhholdet, hvor imod Velbyrdige H/er/r Assistentz Raad Munthe foregifver dend meste deel af denne Debit at have betalt til Madam Karen Riisbrech, det hand formeener at beviise med it i rette lagd Schiøde af S/a/l/ig/ Hans Smit udgiven, hvorpaa findis af hannem Self tegnet adskillige Summer paa adskillige tider at have udlagd, {hvilch} bedragende til den Capital 606 Rixdaler

1705: 75

som hand formeener hannem paa denne obligations Rest bør Kortis och til gode Komme, men som intet af alt dette findis paategnet eller afschreven paa original obligationen, uden allene dend capital 350 Rixdaler, at were betalt, och det dog iche saa just til de belovede terminer efter obligationen, der dog Loven udtrychelig befaler udi fembte bogs 13 Cap/itul 54 art/icul at naar noget paa handschrift enten af Capital eller rente betalis, da Schal det af creditore Self derpaa afschrivis, Ti Kand denne H/er/r Assistentz Raad Munthis paastand udi denne sag iche anseeis til nogen afKortning for hannem paa hvis (det som) hand efter i rette lagde pure obligation Seeis ok befindis at were Schyldig, Saasom och Loven wed fembte bogs 13 Cap/itul 4 Art/icul udtrychelig befaler at ingen omtvistet giæld eller regnschab imod saa pure och rigtige *handschriftt bør anseeis

Ti Kiendis och dømmis herwed for Ret, at Welbyrd/ige H/er/r Assistentz Raad Hans Munthe, bør denne forbemelte Sin udgifne obligation til S/a/l/ig/ Hans Jørgensen Smit Schadisløs indfri och til citanten S/igneu/r *SCabo betale dens Resterende Capital som er 350 Rixdlr med tilbørlige Renter efter forskriwelsen, \intil betaling Schier/ Sampt forwolte omKostning til Dato med denne dombs løsning in allis 4 Rixdaler, alt inden fembten dage under namb och Exsec/ution efter Loven,

1705: 75b

Och dersom Welbyrd/ige H/er/r Assistentz Raad Munte Siunis sig nogen ret Kraf och Søgning at hafve til Capitain Gillis Ettersen eller hans frue Madame Karen Riisbrech for den optegnede Regnings Summa paa det nu i Retten frembviste Schiøde, da hafver hand \sig/ derom Sin loulige SøgningsRet forbeholden efter Lowens fembte bogs 13 Cap/itul 5 art/iculs \anleiding/, Som wiiser hvorledis i saa maade bør omgaais.

Welædle och Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Niels Knag hafde med Schriftlig Kaldseddel ladet indstefne Welædle och Welb/yrdige H/er/r Assistentz Raad Hans Munte til Schadisløs domb at lide til betaling for sin udgivne obligation til S/a/l/ig/ Hans Clausen Dat/eret d/en 1 Julij 1692 hvilchen Kaldseddel først blev læst.

Jacob Herslov som møtte paa citantens vegne frembviiste dernest sin ordre fra H/er/r Laugmand om at staa udi Rette i denne sag och domb at esche efter i rette lagde Documenter som och blev læst. Dernest indlagde hand den udi Stefnemaalet ommelte obligation \med hosfølgende opsigelse/ som och blev læst. Dernest nogle Missiver fra Welb/emel/te Munte handlende om samme giæld, och tilsigende betaling, saaoch indeholdende at samme penge er tilbørlig opsagt, hvorefter Jacob Herslov eschede domb til betaling for Capital med Renter och rentis Renter, efterdi det er umyndige børns penge.

Paa Welædle H/er/r Assistentz Raad Muntis vegne møtte Nicolaus Petters/en och efter

1705: 76

hand hafde anhørt for antegnede Documenter oplæse, indgav hand til Svar mod Stefnemaalet H/er/r Assistentz Raad Muntis Schriftlige och egenhendig unterschrevne forset som blev læst.

Parterne hafde icke mere at i Rette legge paa nogen af siderne, men citantens fuldmægtig eschede domb.

Afsagd

Som ingen giensigelse giøris af Velædle och Welb/yrdige H/er/r Assistentz Raad Munte imod dend i rette lagde pure obligation hvorom Welbemelte Assistentz Raads andre missiver til citanten ochsaa ey allene giør forsichring noch om dens rigtighed mens och løftrer om dens betaling, da som dette er umyndige børns penge som endelig efter Loven, icke maa blive frugtisløs henstaaende;

Ti Kiendis och dømmis for Ret, at Welb/yrdige H/er/r Assistentz Raad Hans Munthe samme paastefnte obligations Capital \ nembl/ig 60 Rixdlr / med paaløbende Renter och Renters Renter siden d/en 1 Julij 1693 efter forskrivelsens egentlige indhold <och til Datum Som beløber til 47 Rixdlr 4 march tilsammen Capital och rente 107 Rixdlr 4 march> <alt> Schadisløs til citanten bør betale \ med 3 Rixdalers omKost/ning / under namb och Exsecution efter Loven.

Mag/ister Ole Storm hafde ladet warsle Mølleren Jørgen Elfring nu at møde efter förrige tiltale och Seeniste afsigt med Sit Schiøde paa Møllen, af S/a/l/ig/ Jacob Giise udgiven, herom Møtte paa citantens vegne Herman Strangesen och paastoed at

1705: 76b

Elfring motte tildømmis Schadisløs at betale all forvolte omKostning, efterdi hand ey udi mindelighed samme Schiøde har willet forandre, eller til forandring for Retten frembviise.

Jørgen Elfring møtte personlig i rette och producerede trende Schriffter, det første it Schiøde Dat/eret 7. Maj 1697 udgiven af S/a/l/ig/ Jacob Gise och S/a/l/ig/ Johan Hendrich Slutler \til S/a/l/ig/ Jochum Gevers / det andet it Schiøde udgifven af Jacob Giise til S/a/l/ig/ *Hendrich Slutler Dat/eret Mølldal d/en 14. Junij 1695 det trede een Contract mellem S/a/l/ig/ Jochum Gevers och Elfring Dat/eret 12. April 1699 om Møllens afstaaelse til Elfring hvorefter Elfring formeente at dend halve løb i Mølldal med lade och floer ager och eng, och besynderlig fæmarch tilhører hannem med Rette, och hans Schiøde at bør blifve udi sin fulde Valeur.

Afschiediget

Denne sag optagis til neste ting, at brefverne midlertid Kand revideris, til een endelig och retmessig paafølgende domb.

Mag/ister Niels Smit hafde til dette ting indstefnt Hans Knudsen Soldat boende paa Kirche Bircheland tilbørlig dom at lide \til straf/ for hans ugudelige forhold i mange maader, saavelsom dom at lide tilbørlig, fordi hand har indesiddet med nogle aars *Lanschyld Rettighed och tiende, samt Kongelige rettigheders indeholdelse, derfor at dømmis \, ey allene til Schadisløs betaling mens och/ fra sin Jord, och om hans forhold \var/ til vidne indstevnt Niels, Ole och Strange Bircheland saa och hans egen qvinde Ane Mognsdatter.

1705: 77

Herom Møtte paa citantens vegne hans Tiener Laers Jensen, som fremblagde hans husbonds paastand Schriftlig, som blev læst.

Hans Knudsen møtte udi egen person som bekiente loulig om denne sag at vere stevnt.

Ligesaa møtte och alle indstefnte widner udi egne personer,
Dernest fremblagde citanten H/er/r Søfren de Finis Attest om Hans Knudsens forhold som och
blef læst

Bøyd lensmanden Laers Dingeland forklarede at hand tillige med Mogns Mellishoug hafde
veret sammen och stefnt Hans Knudsen, och da de stefnede ham, Schielded hand dennem ud
med mange ubeqvems ord och Serdelis och med dette ord Leilachere som er it foragteligt ord
paa dette maal om ærlige mend.

Naboerne Niels, Ole och Strange Bircheland fremstoed for Retten och forklarede alle om Hans
Knudsen, at \hand er/ een meget ufredelig *forteæden \mand/ och lever it forargeligt levnet, och
har truet med ont, Saa de alle berer stor frygt for hannem, hand lever och it meget slemt lefnet
med Sin qvinde, som hand Slaar och drager; hvilchet de gierne sagde med Eed at Kunde tilstaa
de bekiente ellers och Sambtyched alle at Presternis Attest om hannem ere udi alle ord Sandhed,

Hans egen qvinde Anne Mognsdatter fremstoed och Klagende det samme at hun iche lenger
hos hannem Kunde bestaa formedelst hans fortredelige onde levnet.

Almuen och Laugrettet bekiente og Alle, at de har hørt meget om Hans Knudsens
fortrædelighed och onde lewnet.

1705: 77b

Citantens tiener indlagde een Regning paa hvis (det som) Hans Knudsen indesider med af
Lanschyld och andre Rettigheder som blev for hannem læst, dertil hand Svarede, at hand ey
Kunde negte at hand io var det opschrevne Schyldig untagen Korntienden sagde hand at have
betalt til H/er/r Søfren medens Mag/ister Niels war udi Kiøbenhavn, och det var tilsammen 5
quarter Korn.

Afsagd

Denne sag formedelst sin wigtheds Schyld eftter de førte beviisligheds forklaring om
Hans \Knudsens/ forargelig lewnet *henwiis (henwiisis) til den geistlige Ret at paatalis och der
først at paadømmis och hvad sig den anden paatale belanger om hans indesiddelse med
Rettighederne och gaardens Ruining, da saafremt Hans Knudsen iche strax før *Plog aande*
(plogonna) betaler sine resterende rettigheder til Sin Jordrot Mag/ister Niels Smit \eftter i Rette
lagde regning som hand nu tildømmis/ Saa bør hand Jorden iche lenger nyde, mens have dend
forbrut, och den strax entwiige, før den wed hans uduelighed hereftter mere blifver ruineret och
forderwet, derforuden bør och Hans Knudsen for ubeqvemsord til Stefnevindnerne denne gang
bøde til de fattige 2 march dansche, och give citanten for ibragte omKostning \til Dato/ penge 5
march dansche alt under Exsecution och adfer eftter Loven.

1705: 78

Tollev Hope Hafde indstefnt Ole Eide for Slagsmaals ofverlast, med Schriftlig {Kaldseddel}
forklaring som blev læst, hand hafde och indstefnt herom til widne Ole Hope Niels Andersen,
Thomas Eide, och Brite Johansdatter deris Sandhed i denne sag Eedlig at forklare och bevidne
Bøide lensmand Laers Dyngeland forklarede at hand med Mogns Søwiig louglig hafver stefnt
Ole Eide.

Laers Mognsen Bynæs møtte paa Ole Eidis wegne fremførende *Olis begier om Dilation til
neste ting sagen at tilsvare.

Trende af vidnerne nemblig Ole Hope Niels Anders/en och Thomas Eide møtte alle for retten
och forklarede Ole och Niels at de var paa baad med Tollev Hope samme tid da dette
passerede, och roede de da fra Byen och strax de Kom forbi Nordnæs Kom Ole Eide med dem i
Lag, och talte hand til *Tolleve om een Kande øl och een Kande wiin at holde Selschab sammen
til Kongshavn, och schulde Tollev betale wiinen och Ole ølet, derfor sagde Ole til Tolleve du

vil altid vere ved letteste enden din tæve. Derimod Tollev Svarede er ieg tæve saa følger hunden med. Siden da de Kom nermere Kongshavn lagde Ole \Eide/ dem om bord och slog strax efter Tollev med aaren, men Rammed ham iche første gang, Siden Slog hand atter til Tollev med aaren 5 gange och Rammede ham paa hovedet Ryggen och Armene och slog iche noget Slag feil af de 5 Slag, omsider Slog hand aaren i stycher

1705: 78b

paa ham, da roede de det beste de Kunde fra ham intil de Kom til deris eget land ved Hope, da Kom Ole efter til lands och tog \hand/ Tollev der paa ny fat, uden all given aarsag och Slog Ole Tollev ned i Siøen i fieren tvende gange med bare neven, och sette sig saa paa Tollevs bryst med Sine Knæ och Knugede ham af al magt det beste hand Kunde, da omsider bad Ole Hope ham holde freed och iche saa ofverfalde hans grande, da gich hand endelig fra Tollev, och Tollev forføyede sig paa weyen hiem, de forKlared och, at Ole Eide udi denne action Reev Tollevs Kuffte i Synder, videre wiste disse tvende iche mens erbøed dette med Eed at forKlare naar paaeschis.

Thomas Eide forKlared at hand var paa baad med Ole Eide, och forKlared hand all passagien ligesom Ole Hope och Niels Andersen det hafde forKlaret, tilleggende dette at Tollev Hope gjorde ham slet intet til dette, mens Ole Eide, efter at hand først hafde Slaget Tollev i baaden, truede hand Thomas i baaden med een aare dersom hand iche roede saa fast, at hand Kunde naa Tollev igien ved landet, som och schiede, och Ole Eide steeg op inden for, for at bemøde och faa Tollev fat igien. Videre viste hand ey men erbød sig och dette med Sin Eed at forKlare.

Afschiediget

Ole Eide bevilgis den begierte Dila-

1705: 79

tion til neste ting, til hvilchen tid hand alvorlig foreleggis personlig at møde och Svare til hvis (det som) i dag ofver hannem Klaget och forKlaret er, Saa bør och alle vidnerne til samme tid igien at møde personlig i Rette deris vidnisbyrd efter Loven at beedige til een Endelig och Retmessig dombs hendelse.

Laers Bynæs Hafde Stefnt Ole Olsen Indre Hope til betaling for 10 march penge som hans formand Halver Hope var Schyldig citantens fader for *Temmer (tømmer) hand hafde faaet af hannem, hvilche hand nu søger paa egne Sine umyndige Søschildis vegne.

Ole Olsen Indre Hope møtte i Retten och sagde hand weed sig slet intet til citanten Schyldig, eller noget om dette Krav.

Laers Bynæs beraabte sig paa Anders Søwiigen at Kunde widne herom, ligesaa formeente hand Oles qvinde Brite Hoope som wiste bedre herom, dette iche Schulde med sin Eed Kunde benegte, begierte derfor til neste ting disse begge at indstefne til Sandheds opliusning.

Afsagd

Sagen givis Rum til Laers Bynæs Kand loulig faa indstefnt Anders Søwiigen och Brite Hope, for Retten, deris sandferdige beKiendelse herom at giøre, til hvilchen tid Ole Olsen igien vil stefnis til wedermeele, Saa Schal nermere herom Kiendis hvis ret Kand vere \saa/frembt parterne disforinden iche udi mindelighed foreenis.

1705: 79b

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde indstefnt Anders Olsen tienende paa Ondeland, for begangen Leyermaal med een pige naunlig Maren som ochsaa tiener paa Ondeland, \begge/ at lide domb

til sine bøders betaling, alt efter forrige tiltale och seeniste afschied.

Anders Olsen møtte personlig i Rette men Maren møtte iche,

Anders tilstoed Leyermaalet at have begaaet, och bekiente at hand endnu iche har staaet Kirchens Disciplin, for Sin forseelse.

Afsagd

Anders Olsen Som denne begangne Leyermaals forseelse med dette qvindfolch Maren tilstaar, dømmis at hand derfor efter Loven bør betale til Kongens foged sine leyermaalsbøder med 24 lod sølf, och disforuden for den Syndige øvelse udstaa Kirchens Disciplin {paa} udi det Sogn hvor gierningen er øvet.

Anno 1705 d/en 28. Febr/uarij hafver ieg efter høy øfrigheds anordning betient bytningsRetten til nogle widners loulige forhør efter S/a/l/ig/ Minch van Høvens arwingers fuldmegtigs Mons/ieu/r Hendrich Hartvigs begier, Som for Retten er oplæst, och udi de acter som her passerer blifver indragen, Samme tid var nerwerende til Rettens betiening Laugrettismend, Berent Nagel, Danchert Danchers/en, Christian Hellemand, Hendrich Mejer Giert Mester, Hendrich Lexov och Herman Lading.

1705: 80

Da blef først oplæst min constitution af Stifttbefalingsmanden til Rettens betiening i denne sag.

Paa reqvirentens Mons/ieu/r Hendrich Hartvigs wegne comparerede for Retten dend Wel constituerede Procurator Mons/ieu/r Poul Juul, som fremblagde Hartvigs udgifne Stefnemaal til dette forhør *X hvorwed war indstefnte Raadmand Hans Wegner, Raadstue Schriver Thomas Christens/en, Byfogden S/igneu/r Hans Ruus, oberformynderen Dideric Mule Ludolph Hammechen, \och/ Christopher Becher, alle som widner til at udsige och widne {ved} efter Loven det dennem Kand vere vidende om hvis (det som) passeret er udi S/a/l/ig/ Mench van Høvens Sterfboed af Welædle och Welbyrd H/er/r CommenDeur Capitain Hendrich Greve, med brevers och papiers giennemsøgning udi Sam/m/e Sterfboed och derom til wedermele stefnt velbe/mel/te Hendrich Greve til it louligt tingsvidnis erholdelse.

Paa Welædle och Welbyrdige H/er/r Commandeur Capitain Hendrich Grevis wegne comparerede udi Retten dend Welbeschiche Procurator S/igneu/r Petter Badscher Som tilstoed Paa sin Principals vegne loulig Stefnt at were, proponerede ellers paa principalens vegne, at hand formeener sig ey ved dette stefnemaal at vere pligtig at tage ved gienmele, men at det saavelsom Rettergangen at wære loustridig, først fordi citanten derudi hans Principal ey absolut Sag giver eller Sagen egentlig naungiver hvorom hand referered sig til Lovens 1 bogs 4 Cap/itul 5 art/icul 2 d/d fordi hand ey efter bemelte Lovens bogs 14 Cap/itul 1 art/icul paa fersch foed och Saa Snart hand derom blef vidende hannem har Sigtet, hvortil hand dog ey haver nogen billig aarsag, men nu først lang tid derefter at mere end aar och dag er Exspireret siden S/a/l/ig/ Minch v/an Høven ved døden er afgaaen

1705: 80b

och {hand} \war/ hand herom sin Principal til efterretning først dommerens Kiendelse begierende.

S/igneu/r Poul Juel her imod Svarede, at som hand har Kaldet Welbyrdige H/er/r Commandeur Capitain Greve allene til at anhøre widner, men ey til nogen domb ofver hannem at hende, saa Kunde de af hans fulmegtig allegerede Lovens articler ey forhindre widnernes førelse, och derfor ansaa hand det uforuden vidløfttig der imod at Svare, men henstillede det til sin beleilig tid.

Paa indstefnte widners vegne møtte nemblig paa Byfogdens S/igneu/r Hans Ruusis,

Raadmanden Hans Wegners och Raadstue Schriverens S/igneu/r Thomas Christensens *vegne møtte* Mons/ieu/r Uldrich Rosenlund och indgaf deris Schriftlige Svar til Stefnemaalet Som blev læst.

Christopher Becher møtte och personlig i Rette men forschiod sig fra at giøre nogen forKlaring om det paastefnte førend de andre vidner och personlig møder,

Diderich Mule och Ludolph Hammechen mødte iche ey heller nogen paa deris wegne.

Welb/yrdige Hendric Grevis Procurator absenterede sig fra Retten och wilde iche høre noget af det som Schriftlig var indgivet af de trende boens forvaltere, Sc: (altså, d.v.s.) Ruusis; Wegners och Th/omas Christens/ens

Afschiediget

Efterdi de trende indstefnte widner nemblig H/er/r Raadman Wegner, H/er/r Byfogd Hans Ruus och Raadstue Schriver Thomas Christens/en udi deris Schriftlige indgivende Self tilstaar at de tilforn herom paa Hendrich Hartvichs Schriftlige begier, haver given Schriftlig Svar, {disforuden} och det som deris widnisbyrd udi denne sag søgis om, iche er ord allene som schal vere

1705: 81

udi Sterfboen passeret, mens gierning, Saa finder ieg iche stridigt imod Loven, at de io nu, alle som indstefnte ere, bør gifve deris Sandferdige widnisbyrd eedlig om samme handel, hvorledis det er tilgangen, hvorfore alle de indstefnte \och i stefnemaalet benefnte/ widner herwed foreleggis personlig udi Retten at møde her paa Bytinget nest Kommende onsdag d/en 4. Martij, da efter Lovens 1 bogs 13 Cap/itul 6 \och 7/ art/icul deris widnisbyrd udi egne personer med eed at forKlare och beKreftte, om alt hvis (det som) dennem om denne handel witterligt er eller af parterne til Sagens opliusning Kand blive tilspurt, til samme tid bør och Welbyrd/ige Hendrich Greve enten Self eller och ved sin fuldmegtig vere til gienmæle.

1705 d/en 4. Martij blev Retten atter wed mig betient udi dend Sag, angaaende forhøret om hvis (det som) Schal vere passeret udi S/a/l/ig/ Minch van *Hovens Sterfboed, nerverende af de for antegnede Laugrettismend, *Beren Nagel, Danchert Danchers/en Christian Hellemand, Giert Mester, Herman Lading och Lyder Geven.

Da fremblagde Mons/ieu/r Poul Juel {først} i Rette Sit Stefnemaal med seeniste ergangne afschieds paategnelse, Som Kalsmendene Bottel Anders/en och Peder Torchelsen for Retten forKlarede och med eed afhiemlede, at de med samme afschied haver weret hos een hver af de udi Stefnemaalet benefnte personer, och dennem Samme anKyndiget, til i dag igien at møde her for Retten.

Paa H/er/r *Schout bj nacht* (Schoutbynacht) Hendrich Grevis wegne møtte S/igneu/r Petter Badscher, Som refererede sig til sin seeniste giorte Exception mod stefnemaalet

1705: 81b

och nu ydermere fremblagde een resolution af Stifttamptmandens fuldmegtig paa hans Principals andragende som blev læst. Wed hvilchen resolution mig atter af Velb/yrdige H/er/r Stifttbefalingsmandens fulmegtig Velbyrdige H/er/r Laugmand Niels Knag er forbøden och anbefalet ey at antage nogen widnisbyrd til eed, uden SagSøgeren først schal gifve Sin contrapart fuld sag for nogen mishandling, da efterdi min myndighed til dette \forhørs och/ sags betiening dependerer af Stifttbefalningsmandens constitution, Och mig nu atter af samme øfrighed wed wis foreschrefne maade \och conditionen/ er forbudet vidnerne til eeds at tage, Saa Kand ieg mig med denne sag ey videre befatte, inden mig her efter anviiis och forschaffis

høyere øfrigheds ordre och constitution dertil.

Anno 1705 d/en 5. Martij Er efter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds anordning och berammelse ting holden paa FrechHougs tingsted udi Herløe Schibrede, nerverende paa Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms vegne Mons/ieu/r Søfren Glad som fuldmegtig och Laugrettismend Anders Dale, Paa Jon Kieregaards vegne Rasmus From/m/ereid Paa Ole Hestnæsis vegne, Mogns Joensen Frechhoug Niels Tveiten paa Ole Koursbøis vegne, Hans Frommereid, Anders Bragstad, paa Rasmus Nordre Sælis vegne, Knud Landsviig paa Niels Herlevers vegne, *och

Da efterat Retten af fogden var Sat och tilstedeverende blev til freed och Schichelighed formaned, medens retten blef betient.

1705: 82

Dernest blef læst Kongens allernaadigste Schattebref for dette aar 1705.

Noch Kongens befaling om hvorledis och wed hvem Almuens Klagter och Suppliqver herefter Schal Schrivis, nembl/ig ved deris Sorenschriver och ingen anden.

Hernest blefve Sagerne paraabte som til dette ting var indstefnte, och fremKom da først

Velædle och Welb/yrdige H/er/r Laugmand Niels Knagis fuldmegtig Ahahverus Jeger, som hafde paa Sin Principals vegne ladet indstefne Gunder Andersen Søre Hougland efter førrige tiltale til høstetinget nest leden, och den da ergangne afsigt, nu een Endelig domb at lide til at have forbrut och entwige sin gaards brug samt betale Resterende Schat, Lanschyld och aaboed efter uwillige mends Schiøn.

Gunder Andersen møtte udi egen person her for Retten, och negtede iche, at hand io var Schyldig och Sad inde med hvis (det som) antegnet er, och welb/yrdige H/er/r Laugmand Krever, Som for hannem blef oplæst och beløber til 11 Rixdlr 4 march. Hand tilstoed och at hafve Solt noget af husenis timmerfang til Jacob Toftt. Hand bekiente och, at hand hafde ladet Sin broder Slaa noget forleden høst, Klagede ellers at hand iche er god for at betale det hand er Schyldig, och eyer intet at holde eller Styre gaarden med.

Laugmandens fulmegtig paastoed een endelig domb ofver hannem efter førrige i Rette Settelse.

Afsagd.

Som Gunder Andersen och hans qvinde tillige med ham tilstaar, och iche benegter at de io det paastefnte, nemblig resterende Schatt och rettigheder for 4 aar beløbende til 11 Rixdlr och 4 march retmessigen Schyldig er, mens beKlager deris Armod at de det iche Kand betale, eller ere megtig gaarden len-

1705: 82b

gere at Styre, de bekiender och at de hafver hensolt til andre af gaardens huusis timmerfang \och ladet slaa paa Jorden af andre/ som er gansche utilbørligt, imod deris Jordeyeris vidschab och wilie,

Ti dømmis och Kiendis for Ret at Gunder Andersen først af hvis eyendeeler hand endnu Kand have udi behold, bør betale til citanten de resterende Rettigheder beløbende til 11 Rixdaler 4 march Schadisløs med 8 march danske udi forvolte omKostninger, och derforuden Som gaarden iche lenger ved saadan uduelig Leilending {bør} \maa/ ruineris och geraade udi mere

forderv, bør Gunder Sin brugende Jordepart have forbrut och den entviige for hvem Jordherren dend herefter vil feste til, och det alt under Exsecution och adfær efter Loven.

Hernest blef læst Velb/yrdige H/er/r Laugmand Knags udgifne bøkelseddel til Clemed Baards/en paa 1/6 *par udi gaarden Søre Hougland och 1/6 part udi Laxevaagen Samme gaard tilliggende, Dateret Hoep d/en 18. Octob/ris 1705.

Welb/yrdige H/er/r Laugmand loed och til dette ting fredLiuse offentlig Schougene til Søre Hougland, *Dovanger, Rafnanger och Nordre Hougland, Som fogden derhos liuste forbud om, och advarede een hver sig for Schade at tage vare.

Welædle och Welb/yrdige H/er/r Laugmand Knag hafde och stefnt til dette ting Ole, Magne och Anders Hougland for uloulig Schougerhugst at lide tilbørlig domb, ey allene til at betale det

1705: 83

uloulig hugne timmers werdig, mens och Landnam efter Loven sampt forvolte omKostninger Schadisløs, herom Velb/emel/te H/er/r Laugmands fuldmegtig Ahahverus Jeger comparerede och begierede domb efter Loven.

Af de indstefnte møtte Ole Hougland allene men de andre indstefnte møtte iche, Bøyde Lensmanden Rasmus Frommereide forKlarede at alle loulig med tvende mend til dette ting var indstefnte, det Ole iche benegtede io Ret at vere ellers Sagde Ole at hand møtte paa alle de andris vegne och tilstoed først, at de hafde tilsammen hugget de 3 tylter timmer och Solt til de tvende mend af Oster noch tilstoed hand at de har hugget 3 tylter Stuer som var til Knap..lter. (Noko av ordet skjult av ein blekk-klatt, men skal nok vera: Knapholter, d.v.s. klapholt = bl. a. emne til tønnestav). Videre vilde hand ey bekiende eller tilstaa at de har hugget, Sagde ellers hvis (det som) de hafver hugget for meget och ofver deris *gebohr (Gebot?, som er tysk og betyr: påbud) det vil de indfinde sig hos Eyeren och tilfrids Stille ham for, och begierede derfor Dilation herom til neste ting;

Afschiediget

Dend begierte Dilation bevilgis de indstefnte til neste ting, at de disforuden Kand Søge at faa denne sag udi mindelighed foreenet, och hvis det iche Kand Schie, Schall naar widere Stefnemaal och paatale Schier til neste ting, nermere udi Sagen Kiendis hvis ret er.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde til dette ting stefnt Anders Abrahamsen och Niels Rysland efter førrige tiltale och Seeniste afsigt til een Endelig domb, herom Lensmanden afhiemlede varselen

Ingen af de indstefnte møtte personlig men Ole Dale møtte paa \Niels/ Rysl/and/s vegne

1705: 83b

och liuste hans forfald, at hand var saa Siug hand iche Kunde Komme til ting, men paa Anders Abrahamsens vegne møtte ingen

Afsagd

Efterdi Anders Abrahams/en endnu iche efter Loulig Laudags foreleggelse møder eller for sig lader møde, Ti efter Lovens anledning udi 1 bogs 4 Cap/itul 32 art/icul, Saa och efter fogdens Sigtelse, och Gunnil Arnesdatters widne och bekiendelse ofver ham dømmis hand for sin Løstgigheds øvelse med bemelte Gunnil Arnesdatter at bøde til hans Kongl/ig Maj/este/ts 24 lod Sølf och hvis hand iche har at betale boden med da at lide udi anden maade tilbørlig efter Loven;

Och som det er liust loulig forfald for Niels Rysland, formedelst hans Svaghed, Saa beroer

Sagen med ham til neste ting, til hvilchen tid hand igien til een Endelig endschab och sluttelig domb vil indstefnis;

Endelig dømmis och Gunnille Arnesdatter efter egen bekiendelse om sin forseelse med løsagtigheds øfvelsen at bøde derfor til Kongen 12 lod Sølf, alt under Exsecution efter Loven.

Endelig blev læst Joen Olsen Floens udgivne bøkelseddel til Rasmus Knudsen Landsviig paa 2 Schilling Jords brug udi Landsviig Dat/eret Frechhoug d/en 5. Martij 1705.

Och som ingen flere efter lydelig paraabelse frem Kom at gaa i Rette, er tinget endt.

1705: 84

Anno 1705 d/en 30. April Er af Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm it particular ting berammet at holdis paa Frechhoug tingsted udi Herlø Schibbrede formedelst een misgiernings Sags forhør och Expedition med it qvindemennische naulig Brite Jacobsdatter, Som Sig først udi Leyermaal haver forseet och dernest fød udi Løndom saa fosteret er omKommen; och ware her til dette ting tilstede paa Kongl/ig Maj/este/ts fogdis vegne S/igneu/r Søfren Glad, med Lensmand Rasmus Frommereide och Laugrettismend, Anders Dale, Gregorius Treet, Mogns Frechhoug paa Ole Hestenæsis vegne, Ole Koursbøe, Hans Frommereid, Jon Kierregaard, Niels Herlewær, och Rasmus Nordre Sæle.

Da efterat Retten war sat blev af Kongl/ig Maj/este/ts foged frem Kaldet och wed Lensmanden frembragt for Retten det qvindfolch Brite Jacobsdatter, som til dette ting efter fogdens befaling och udgifne Kaldseddel loulig var indKaldet til Examen och paafølgende domb, for hendis letfærdigheds øfvelse och misgierning med Barnefødsel udi Løndom, Som och er blefven omKommen, derfor efter sagens beschaffenhed, at lide tilbørlig domb til straff och refselse efter Loven, hertil var och til gienmæle indstefnt Helie Rasmus/en Opheim, som qvindfolchet har bekient och udlagd for sit Omkomne barns fader, Saavel som widnisbyrd til sagens opliusning nemblig Mons/ieu/r Ahahverus Jeger, Guri tienende for budeye hos H/er/r Laugmand Knag, Erich huusmand paa Hops gaard, Giæble Sætre och hans qvinde Brite alle til at widne deris sandhed om denne Sag och Brite Jacobsdatters mishandling \och omgang/ med denne barns fødsel i løndom, Saavit dennem er widende til een Retmessig dombs hendelse.

Brite Jacobsdatter, Saavel som Helie Rasmusen och alle de andre indstefnte widner møtte alle personlig for Retten, och tilstoed om denne sag och til denne Ret louligen indstefnte at være, hvorfor de och møtte om deris sandheds forKlaring at give saavit dennem vitterligt er.

1705: 84b

Derpaa blev da Brite Jacobsdatter først af fogden fremstillet och formanet alvorligen at bekiende och udsige sin Sandhed om all denne handel, fra første begyndelse och intil enden.

Brite Jacobsdatter \Som Sagde sig at vere wed 30 aar gammel/ derpaa forKlarede for Retten u-bunden och fri-willig, at hun før dette sidste barn, har tilforn haft it barn, aulet med fogdens dreng Ole, hvorfor hun har staaet Sin pligt och Kirchens Disciplin hos den Hederlige mand H/er/r Johan Matsen paa Lindaas, och nu siden udi hendis tieniste hos Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Knag paa gaarden Hop, hafver hun anden gang forseet sig udi Leyermaal och løsagtig levnet med Helie Rasmus/en der samme steds tienende hvilchen hun nu angav for at være sin Rette och eeniste barnefader til dette sidste barn som udi dølsmaal er fød, och At hun

iche har haft med nogen anden mandsperson til dette barns auling (avling) at bestille, det hun gjerne erbød med hendis eed at forklare, ellers berettede hun at bemelte Helie Rasmus/en har ichun een gang haft saadan legomlig omgiengelse med hende, och iche oftere, och det samme Schiede paa Hellen, da de to allene fore paa een baad sammen fra byen ud til Hope, Som var forleden aar, da de hafde alt begynt at slaa høet paa gaarden Hope;

Helge Rasmus/en bekiente instendig det samme at hand iche oftere har haft saadan legemlig omgengelse med Brite, end denne eene och samme gang och negtede hand iche, at hand io vel motte vere fader til dette barn, mens aldrig medviidere, i Ringeste maader med hende, om denne gierning.

Brite forklarede videre, at hun iche self viste hun war med barn, før det leed til trettende helgen i Julen, da Kiendte hun at barnet var *qvegt (kveikt?). Siden har hun alt taugd stille dermed och iche aabenbaret det for noget mennische, uden allene for Helge da han var igien kommen, fra Sogn, Som var omtrent 14 dager efter Kyndelmis nestleden hvortil Helge da svarede och meente det var intet om

1705: 85

Noch berettede hun, at hun och siden een gang, Som Kunde vere een maaned for Paasche nu sidst leden, talte til hannem om at hun var saaledis, och sagde Gud bedre mig ieg er fast med barn, hvor schall ieg hen, da Svarede hand hende, tie Stille det staar intet paa;

Herom Helge som Stoed til wedermæle bekiente self, at hand samme tid bade hende holde Sig Spachfærdig och tie stille, och meente iche werre dermed end alting motte gaa Schichelig och ærlig til.

Brite forklarede ellers paa fogdens nøye tilspørgende, om Helge nogen tid har ombedet hende, heller af wiist och sambtycht med hende, at hun Schulde dølge det, och føde i dølsmaal, eller Søge eenlige steder udi marchen til hendis fødsels tid dertil aldeelis ney at alt saadant har været Helge gansche uvitterligt, och hand det aldrig enten begiert eller Sambtycht, eller af viist før nu gud bedre at det saaledis er Schied.

Nermere forklarede hun, at Paasche Aften da hun stoed och læssede mæg, fich hun noget ont och sagde <det> til Erich huusmand, som Kiørde mægen, Kasted saa greben ned, och gich op udi Løen til Budeyen Guri Olsdatter och bad hende gaa ned och lesse for sig saa wilde hun Sc: (altså, d.v.s.) Brite igien stie for hende men Guri vilde iche fra sin Stigen \Som var til qvæls/ midlertid hvilede Brite sig nogen Stund i Løen, gich saa siden ud igien hen, och sagde hun saa *Soven (sauene?) hen paa bøen, der wilde hun gaa hen och see om de vare der alle, och den tid hun enda var udi Løen, sagde hun sig iche at finde til saa meget ont, mens da hun war henkommen paa bøen it got Styche norden for fæhuuset, da fich hun Rettelig ont, och it Stund Sætte hun sig ned, reisede sig saa op igien, och endelig efter nogen tids forløb blev hun forløst, mens ingen mennische var da hos hende ey heller wiste her udaf, och da barnet var fød paa it plag, Som hun lagde under før hun fødde det, det samme som hun siden Svebte det udi, da tog hun een Kniv som hun hafde hos sig och Schilde barnet fra sig med, mens barnet sagde hun var gandsche dødt fød, och

1705: 85b

Havde intet liv, da tog hun det plag som barnet var fød udi, som hun sagde at hafve brugt for varme Schyld, och Swebte barnet, som var it drengbarn først der udi, lagde det saa fra sig, medens hun opweltede een Steen \eller to/ som laag strax derhos paa marchen, och udi dend hule som Steenen hafde ligget udi, der ned lagde hun da det indsvebte barn udi och tog een Mossedot och lagde \først/ ofven paa barnet, Siden weltede hun steenen igien der ofven paa, {och} bedechedt {dend} igien med sam/m/e mosse som der hafde veret paa, førend hun {d} opweltede den, gich saa lige derfra hiem igien til gaarden, och gich lige ind udi borrestuen och lagde sig til

sengs och tagde gansche stil for alle och sagde ingen ud af hvad med hende war passeret, førend anden *poschedag, da Geble Sætres Kone och Kirsten Castberg \Kom ind og/ Spørte hende hvorledis hun foer, om hun iche blef frisch igien och wilde staa op igien, mens hvad hun den tid Svarede dem dertil, sagde hun sig nu iche at Kunde mindis, mens nogen stund derefter, beKiente hun, eftterat Brite Sætre hafde Kient paa hendis brøster, Self runt ud for dennem hvad passeret var med hendis barn, och hvorledis til var gangen, Siden eftter denne bekiendelse var Schied Støed hun op, och gich hen med, Ahvero, Geble, Erich huusmand, Scholemesteren paa gaarden, Brite Sætre, och wiisde dennem Steden hvor barnet var ned lagd, da weltede Erich først steenen af hullet, men Self tog hun barnet op af hulen, och tog Svebet der af och wiste alle folchene det, bar det saa hiem til gaards och lagde det i borrestuen intil dagen nest eftter som var tredie paaschedag, da blev baade hun och barnet henførte til fogden paa Fladøen, och hun \da/ strax udi fengslig forvaring sat, och barnet eftterat det war besigtet, lagd udi een liden Kiste och hen baaret til Kirchegaarden ved Alvær.

1705: 86

Hernest blew widnerne frem Kaldet och hver i sær foretaget til deris forKlaring at giøre och fremstoed da først.

Mons/ieu/r Ahahverus Jeger som for Retten, eftter forhen lydelig oplæste Eed af Loven, med opragte fingre gjorde sin Eed, Saa sandt hannem gud Schulle hielpe, at wille sige sin Sandhed om alt hvis (det som) hannem udi denne sag var widende derpaa hand forKlarede at hand intet noget om denne sag er bekant eller bevust før Anden *Poschedag, nest leden, da hand Kom hiem fra Bergen til Hoep, gaf folchene i huset som hiemme var hannem strax tilkiende, dette som var passeret med Brite Jacobsdatter, da lod hand strax Kalde Geble Erich huusmand och de andre folch paa gaarden strax at følge Brite hen til steden at frembwiise hvor hun hafde henstuchet barnet, derpaa de strax alle fulte med hende derhen, och bad hende tage barnet op, men hun Sagde ney at hun ey Kunde, Och da hun hafde viist dennem Steden och steenen, och Kunde iche for afmegtighed røre den tog Erich steenene och welted af hullet, och war under steenen udi hullet runt om gandsche fast tilstappet med mosse omtrent 3 fingers bred, som de først optoge, och der under fantis barnet ned lagd indsvebt udi een hvid ulden dug, och om Kring bunden med traad, som Brite self af hullet optog, och saagis ingen besudling paa barnet, men var temmelig Reent och medens Brite Siddende paa Marchen ved hullet da holt barnet paa sit fang, besaage de alle som med vare, barnet, mens Kunde iche see noget merche paa barnet til nogen drabs eller mords gierning der ved, uden det var rødt op wed dend eene *tynding (tinning) och hagen paa det halve Ansigt, ellers war barnet it fuldKommet foster, med haar bevoxen hoved, och Kunde vel veret dend Rødhed paa det halve ansigt, motte

1705: 86b

entstaaet (Tysk: Entstehen = oppstå), af dend tunge steens trychelse som hafde veret lagd ofven paa barnet. Da dette var schied ude paa marchen, it got Styche uden for Bøens gierdisgaard der barnet laag ginge de alle hiem igien, och Brite bar barnet hiem med sig, {...} tredie paaschedag, som var dagen nest eftter tog attestanten, Erich och Gieble med sig och førde Brite med barnet strax til fogden paa Fladøen, och tilkiende gav hannem sagen, och da dette alt Schiede war hverchen Laugmanden Self eller hans frue hiemme paa gaarden mens udi Byen och Komme iche hiem før tredie *Poschedags aftten mere wiste Ahahverus iche om sagen at vide

Hernest fremstoed Gieble Rasmus/en Sætre som och eftter oplæste lovens eed och formaning, med opragte fingre aflagde sin Eed at vilde sige sin Sandhed saa sandt hannem Gud Schulde hielpe forKlarede at liden stund før Ahahverus hiem Kom anden Paaschedag, blef først aabenbaret denne handel med Brite och da hand Ahahverus var hiemKommen, tog hand hannem och de andre folch med, tillige med Brite och gich hen udi Marchen som barnet var

henlagd, och forKlared i det øfrige alt ligesom Ahahverus tilforn ret eenstemmigen.

Derefter fremstod Erich Laersen, som och med opragte fingre aflagde sin Eed, Saa Sandt hannem gud Schulle hielpe, at ville sige sin sandhed, och fremsagde derpaa, at hand aldeelis intet wiiste hvor det var beschaffen med Brite, enten hun hafde een eller anden Slags Syge, men *Posche Aftten da hun læssede møg Klagede hun sig at have ont i Ryggen, och siden saa hand hende iche, før den tid, hand var Kaldet af Ahahvero at gaa med at see der barnet var henlagt som var anden *Poschedag, i det øfrige vidnede

1705: 87

och forKlarede hand alt eenstemmigen det samme ligesom Ahahverus hafde forKlaret.

Geblis qvinde Brite Sætre forKlarede iligemaade ved eed och opragte fingre Saa sandt hende gud Schulle hielpe; at hun ey mere om denne sag er widende end dette, at de wel hafde een mistanche om Brite efttersom de fornam hun var noget mere end ordinari tych, at hun motte være med barn, dog wiste de ike noget vist derom, efttersom hun holt det altid dult for dem, førend den dag, som var anden *Poschedag nest leden, da hun tillige med Kirsten Castberg, gich ind til hende der hun laag udi borgestuen, och Kirsten talte til hende och spurde hvor det Stod til med hende och om hun iche snart vilde staa op igien, dertil Brite Svared at hun i dag iche var god for at staa op, derpaa Spurde *Kisten hvad hun bestillede udi Marchen nest leden løfverdags aftten som var paasche aftten hvorpaa Brite Svarede gud bevare os Kom iche med Sligt snach til mig, Endelig wilde Brite een lang tid intet beKiende andet, end alt vilde vere undschylt, mens da Brite Sætre tog paa hendis bryster gich hun først til beKiendelse, om alt ligesom forhen forKlaret er, och passerede alt siden ligeledis Som Ahahverus forKlaret hafver, det denne attestant ligesaaledis eenstemmig forKlarede och widere var hende iche bevust.

Hernest frem Kom Guri budeye som och med Eed och opragte fingre forKlarede saa sandt hende Gud Schulde hielpe Sandt at vere dette følgende Saavit hende om denne sag er bevust nemblig hun med Brite hafde altid ligget udi seng sam/m/en paa Hope, och da Guri fornam at Brite blef saa tych talte hun til hende och Spurdte hvor det var fat da Svared Brite altid hun hafde ont for brystet och hendis egen tid var forstoppet, widere wiste

1705: 87b

Guri intet om hendis tilstand, før det som Schied var med hendis barnefødsel, blef aabenbaret for Brite Sætre och Kirsten Castberg och hvad siden er passeret Kunde hun iche vidne om Saasom hun har mott passe paa hendis arbeid och Stiing med creaturerne.

Helge Rasmusen fremstod och negtede iche at hand io har haft legemlig omgengelse med Brite Jacobsdatter til dette barns auling (avling) dog iche mere end een gang som forhen forKlaret er, mens erbøed med sin Saligheds eed at forKlare at hand aldrig har veret vidende eller medviidere udi, at hun har haftt eller faaet saa ont udi sinde, med at føde udi løndom och saaledis omKomme sit foster, och langt mindre Samtycht eller Raadført hende dertil, derpaa fogden protesterede at hand motte derom aflegge sin corporlige Eed, som och af Retten hannem strax er paalagd hvilchet hand och strax for Retten gjorde och med sin Saligheds eed och opragte fingre Saa sandt hannem gud Schulde hielpe, forKlarede at hand har været gansche uvidende och uschuldig udi denne Britis gierning och <onde> forset, och aldrig enten wiist \af/, Raadført hende eller Samtycht med hende til saadan gierning.

Kongl/ig Maj/este/ts faged protesterede paa een endelig domb ofver Brite Jacobsdatter for denne misgierning efter lovens 6. bogs 6. Cap/itul 7 och 8. artiel, at lide och imod Helge Rasmusen at hand paa sin egen tilstaaelse maa dømmis at bøde sin leyermaals boed efter loven med 24 lod sølf, eller och om hand iche Kand betale, da at lide i andre maader paa Kroppen efter Loven.

1705: 88

Bøyd Lensmanden Rasmus Frommereide frem bragte til fogeden for Retten 4 Rixdaler penge Som hand berettede var Brite Jacobsdatters fortiente løn for hendis tjeneste hos Laugmanden, mere berettede Brite Jacobsdatter self, iche at hafve til middel, uden it lidet Schrin med noget smaarusch udi af ingen værdi som staar paa Laugmandens gaard.

Afsagd

Eftter denne Sags nøye Examination, fornemmis Saawel af Brite Jacobsdatters egen frivillige tilstand och bekiendelse for denne Ret, som af de førte vidnisbyrds eedlige forklaringer, at hun først, ey allene udi all den tid hun har gaaet frugtsommelig, hafver fordult och fortiet saadan hendis tilstand, for alle folch och medtjenerne paa gaarden, Som dog wed tilspørgelser, befindis at hafve gifvet hende anledning, til at aabenbare den frugtsommeligheds tilstand hun var udi, mens och endelig da hun /: som iche Kand holdis for een ukyndig barnemoder udi saadan tilstand \eftterdi hun har faaet it barn tilfor/ /: fornam barnefødzels tiltrengelse och tilnærmelse, \da/ hafver hun søgt eenlighed, och henstuchet sig langt hen udi marchen, fra alle folch och ordentlige midler, Som udi barnefødzels nøden Paa all Sømmelig maade och maneer Kunde veret hende behielpelig,

1705: 88b

Och der iche allene fød sit barn udi løndom mens och der nedgravet det udi een hule och til Schiul bedecht det med Mosse och een Stoer Steen, Som siden igien eftter aabenbarelsen, ok {befunden} paa tredie dag eftter fødselen {der} er funden \der/ noget Schamfeert paa den eene side af ansigtet, Saa i hvor wel Brite Jacobsdatter aldeelis benægter iche at hafve lagt haand paa samme Sit fordulte barn til noget mord eller ombringelse, Saa Kand hun dog iche være fri for Suspicion om saadan ond handell eftterdi hun hafver saa ilde henlagd sit foster, och det \paa saadan fortenchelig maade/ trychet och tildegt med den tunge steen.

Ti eftter all denne tydelige beschaffenhed, Kand wi ey rettere finde och dømme eftter Loven end at Brite Jacobsdatter, for denne hindis onde och forargerlige misgierning bør eftter Lovens 6 bogs 6 Cap/itul 7 ok 8 articler miste hendis hals och saaledis Schillis fra livet.

Och som Helge Rasmusen Self har tilstaaet hans forseelse med leyermaalet begangen med bem/el/te Brite Jacobsdatter, saa bør hand derfor bøde til Hans Kongl/ig Maj/este/ts 24 lod Sølf, och hvis hand iche haver at bøde med da at lide i andre maader med fængsel paa Kroppen eftter lovens 6 bogs 13 Cap/itul 1 art/icul och derforuden udstaa Kirchens Disciplin som tilbørligt.

1705: 89

Anno 1705 d/en 6. Maji hafver ieg eftter Manufactur Directeurs udi Bergen S/igneu/r Jacob van Widæ begier, och Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms opnevneelse til uwillige Eedsorne mend, Wæret paa den gaard Fondenæs udi Lindaas Schibrede forsamled med de tilnefnte Dannemend af Lindaas Schibredis Edsvorne mend naunlig Michel Oenæs, Amun Qvalwaag, Ole Schodwen, Anders Hundven, Michel Gaulen, och Rasmus Holmaas, til at besigtige dend gaard Fondnæsis tilstand af huuse och bygning Ager och eng udmarch och fægang med videre dends tilliggelser, om samme Jord er ved god hefd och dygtig och god for at Svare til dend Landschyld, Schatter och Rettigheder som den er Sat och staar for udi Matriculen, nemblig, denne gansche Jord Fondenæs *[: som \nu/ brugis och bebois af Sex mend, nafnlig Ole Halversen, Laers Bessesen, Laers Olsen, Mogns Joensen, Hans Pedersen och Joen Mognsen, :]* Schylder aarlig eftter Matriculens *formed (formeld), Smør to løber, Malt 1 tynde och

halfanden Mele, och faar 2 Stycher, Kand Schatte af tre løber;

Til denne besigtelse var och paa Aasteden personlig tilstede S/igneu/r Jacob van Vida som besigtelsen har Søgt och begiert, saasom paa Eyerens vegne, och paa hans Welædle Høyærværdigheds Bichoppens udi Bergens Doctor Niels Randulfis vegne \i henseende Saavit denne forretning hannem Kunde vere eller blive ved Kommendis/ dend ærværdige och Høy-lærde mand H/er/r Johan Madzen Sogneprest til Lindaas, Saavelsom nogle af gaardens opsiddere.

Da forføyede wi os først hen ud paa Engen och til agrene, dernest til gierdet och udi udmarchen och \ud/haugene, och siden beseet husenis tilstand, och leylighed, som wi alt eftter nøye Schiøn och efttersiun har befundet Saaledis.

Jorden udi Sig Self med ager och eng inden gierds besaage wi wel och befant Agrene nu alle tilsaade,

1705: 89b

saavelsom Engene och bøen vel *flydde (flidde), med Jerdisgaarder vel och forsvarligen indhegnet och Kand ofver all Jorden Saais 12 tynder reen hafre, Saa at Jorden med ager och eng befindis god beleylig och døgtig for dend Landschyld och Schatt dend udi Matriculen er antegnet for, Udmarchen och haugebeed til denne Jord <liggende> besaage wi och\saa/ och befant den god, for dend heele Jord derpaa at Kunde fødis tilsam/m/en 40 bester af Kiør, foruden heste och {S.....} Smaler, hvad sig husene paa gaarden belanger, befant vi dem eftter nøye besigtelse saaledis, at de trende mends Ole Halversens Laers Bessesens och Mogns Jonsens huse ere alle lovføre {och} gode och forsvarlige, men de andre trende mends huuse, befant wi nogen brøstfeldighed paa, Som Kand bedrage in allis reparationen derpaa til 6 Rixdaler 3 march Som opsidderne bør och loved \strax/ at forbedre, til all upaaKlagelighed, derforuden var \ochsaa/ fornøden nøst til gaarden, och hafver opsidderne ochsaa nogen næring af fischerie til deris daglige underholdnings \hielp och/ fornødenhed, Saasom de boer nær och beleyligt ved Siøen til saadant brug Saa at denne gaard eftter all saadan besigtet beschaffenhed, er \af os anseet/ god och dygtig for at Svare till dend Landschyld, och Schat dend er sat for, mens Schoug er aldeelis ingen til denne Jord, hvorfor opsidderne til deris brendis fornødenhed maa bruge torv, och Rødder som de \i deris udmarch/ Kand finde och opgrave

Dette Saaledis om denne Jords tilstand, af os wel besigtet, och udi all sandhed rigtig befunden beKreftter wi under voris Signeter och boe mercher.

Anno 1705 d/en 3. Junij hafver ieg eftter Johannes Abeltuns begier, och fogdens opnevneelse til Sex uwillige Laugrettismend af Schiold Schibrede, wæret paa gaarden

1705: 90

Apeltun tillige med de Sex opnefte Laugrettismend Laers Dingeland, Mogns Millishoug, Tore Lysewold, Knud Rippe, Albert Tittelstad <och> Niels Henne Alle tilsammen forsamlede til at besigtige een havegaard som opsidderne paa Søre och Nordre Aase nylig Schall hafve opsat, dermed Johannes Abeltun Klager sig paa sin march fornermet, hvorom hand och eftter besigtelsen er Schied begierer domb och adschillelse paa aasteden;

Da eftterat Retten var først Sat och begynt udi huusit, fremblagde først Johannes Abeltun som første citant, Sin begier herom til fogden, med fogdens paategnede opnevneelse, och tidens berammelse, Som blef læst. Dernest Sin Schriftlig udwirchede Stefning och paastand som och blef læst.

Alle de indstefnte parter och widner møtte och her betimelig paa Aasteden Apeltun, nemblig Widnerne Rasmus och Haagen Hornes, Mogns Schage <var siug> och \møtte iche, men/ Laers Røe møtte och forKlarede Mogns Schagis forfald, \at hand var Siug./ Af opsidderne paa Søre och Nordre Aase møtte alle de udi Stefningen benefnte. Af opsidderne paa Niødtvet møtte Laers och forKlarede at *Elleve var udi loulig forfald Som Soldat nu ved General Munstringen i Bergen. Paa Nødtveits Eyeris wegne, indgaf Magister Niels Smit Saasom fuldmegtig paa Velbyrd/ige frue Annæ Mariæ Heidemans wegne sin Schrifftlige paastand och Svar mod stefnemaalet, som blev læst. Paa Søre och Nordre Aasis Eyeris wegne møtte Mons/ieu/r Johan Bager nemblig Paa Madame Weigners side, Som paa Egen, och hendis Jorders Søre och Nordre Aasis opsidderis wegne, hafde ladet Stefne Johannes Abeltun contra, ligesaa hafde och Nødtvets opsiddere

1705: 90b

ladet stefne Johannes Abeltun contra, med formeening at hand dennem ved sit Stefnemaal forurettede, och paaførde unødig omKostning och proces som de paastode hand dennem igien burte betale, efttersom de fast formeente at iche skulle befindis, de, hannem paa sin Jord, eller *eller Jords tilhørende nogen uret hafde tilføyet. Mens paa dend Jord Nødtveits side, paastod baade opsidderen Laers, och Jord Eyerens fuldmegtig Mag/ister Smit at Johannes Abeltun bringer dennem til Schade och fortrensel paa deris Jord Nødtveit een uloulig och utilladelig wandstemme, til sit qvernhuus, Som hand aldeelis iche Stemmer noget vand op paa sin egen Jords grund, mens allene dennem til schade, derom de nu paa begge sider forschøde sig nermere til Marcheschiellet, och Rettens och dannemends besigtelse och Schiøn paa aasteden.

Alle de indstefnte och ofven antegnede parter och widner tilstoede, och beKiente sig alle Loulig om denne sag och her til aasteden, instefnte at vere.

Efterat dette saaledis udi gaarden Abeltuns huuse er blefven forrettet och antegnet, och Samblingen af alle vedKommende parter der først Schied, forføyede wi os alle ud paa marchen til de omtvistende steder och *haagaarder, alt øyensiunlig och omstentlig at besigtige begynte saa woris marchegang først fra Een sted Kaldis Klubben, westerst paa Abeltuns bø, hvor hagegaardens norderste ende begyntis, som af Aasis opsiddere forleden aar blef opsat, der fra strechede sig samme haagard op ad marchen lige Sør eftter, op imod Candelscharet peegende hvilchet wi fulte, och fandt der op ad Siuf par Marchesteene med Sine widner, Som garden var sat eftter, lige eftter samme Steenis udwiisning udi Nord och Sør, fra den nederste ende ved Klubben, och til den øfverste ende

1705: 91

Som løb an udi det westre brøt paa Candelscharet; Mens ellers wiste Johannes Abeltun os an trende steder, noget westen for dend for benefnte hagegaards linie ved dend øfverste och Synderste ende, som hand och foregaf at vere Merchesteene, mellem Søre Aase och Abeltun, hvilche wi besaag, och fant den eene sted 4 steene sammen, Som vi iche Kunde holde for rette merchesteene, de andre 2 steder laag och nogle steene, mens de ware meget stoere, och iche sat som Marchesteene, och deris udwiisning udi linie eftter hin anden, peegede lige fra dend øfverste, som laag udi een brat lie Synderst, lige udi Nordost til Norden, Nord eftter, lige \mit/ ofver Jorden Abeltuns Ager och Eng, och peegede saaledis Schiewt øst ofver och gandsche forbi de andre 7 merchesteeners linie.

Herom til opliusing widnerne blef frem Kaldet och formanet nest Edens foregaaende oplæsning at widne deris Sandhed, som dennem best Kunde vere vidende. Derpaa først fremstoed

Haagen Hornæs omtrent 56 aar gammel som vidnede at hand hafver hørt af Sin S/a/l/ig/ fader Vincentz Nødtveit, det hand ret vel Kand erindre at Schielnet mellem Aase och {Abe} Schiold

hvorunder Abeltun er optagen, gich lige op i Stende fieldet Westen i Candel Scharet, mens om Merchesteene har hand iche wist noget om, och mere wiste hand iche udi denne sag at widne.

Rasmus Hornes wiste intet om Schielnet at vidne mellem disse Jorder

Hernest fremstoed Laers Røe omtrent 53 aar gammel opfødt af barndommen paa Søraase forklarede at hans fader nu S/a/l/ig/ Laers Søraase Sagde een gang til hannem, paa den Rinden der de Synderste par Marchestene ligger, af de 7 par som haagaarden er opsat efter, \saaledis/ at her gaar

1705: 91b

Schifttet lige Sør igiennem op i dend Vestre Kanten af Candeelscharret mellem Aase och Schiold, och widere wiste hand iche her om eller udi denne sag at widne.

Johannes Abeltun blev tilspurt om hand hafde nogen flere eller andre widner Som hand udi denne sag Kunde vide sig tienlig dertil hand Svarede ney

Derpaa blev da Haagen Hornæs och Rasmus Røe til eeds tagne paa deris giorte forklaring Som de tilstoed Sandt at være Saa sandt gud dennem Schulde hielpe.

Den tvistighed mellem Johannes Abeltun och Nødtveits opsiddere om wandstemmen toge vi ochsaa i øyesiun, och befant at samme Stemmegaard var lagdt paa dend eene side paa Abeltuns land och den anden ende paa Schiolds land, omtrent halfanden allen høy, ok som landet er *flach ofven for da naar wandløbet er stort, och Stemmen iche aabnis saa at wandet Kand flux faa sit udløb, da demmer det op, ofver it Styche af Nødtveits udmarch, som de ellers Kunde Slaa gres paa, *naa (naar) demmingen iche fordervede, och forhindrede det ellers fant sig och der Siuf par Marchesteene fra Stemmen op ad, som wiiser lige Syd S/yd Vest fra Stemmen lige til Eschelien, hvilchet er och schal were ret Schiel och deele mellem Nødtvets udmarch och Abeltuns.

Parterne paa alle sider blev tilspurt om de hafde noget widere at frembføre, dertil de Svarede ney, untagen Madame Weiners fuldmegtig, Som repeterede sin förrige protestation mod Johannes Abeltun, at efterdi baade med Marchesteene och Johannes egne Stefnte vidnisbyrd er beviist at haagegaarden er Sat ret och lige efter Marchschiellet som tilbørligt, hand derfor burde tildømmis at betale omKostning for denne unødige paaførte proces, och

1705: 92

dend opsette hagegaard efter de 7 par Marchesteene at Kiendis ved magt.

Parterne blev paa alle sider tilRaadet at foreene sig udi mindelighed om denne tvistighed, hvor udi Rettens middel och lignede dem imellem det beste mueligt, Saa at de endelig paa alle sider for Retten ved haandebaand saaledis er worden forliigte nemblig først Johannes Abeltun med Aase gaarders opsiddere saaledis, at dend opsatte haagaard, Som er sat /: som forhen forklaret er ./ efter de 7 par Marchesteene neden fra Klubben op ad til det vestre brout udi Candeelscharret, lige udi Sør och Nord det Kiender Johannes Abeltun herefter for Ret och gyldigt Schiel imellem Abeltun och Aase gaarders udmarch, dog Schal samme haagaard paa dend norderste Ende ved Klubben, föris bedre West saa at dend Kand staa i lige linie fra merchesteene nord efter lige paa Klubsnæset, och som Aase gaarder Schylder 5 løber och Abeltun ichun een half løb, Saa tilKommer Abeltun herefter at holde dend ellefte part af dette hagegierde wed lige, och maa Johannes Abeltun for sin beqvemmelig och fornødenheds Schyld hafve it leed paa dend norderste ende af haagaarden ved de første Marchesteene, och schall hand ochsaa have sit Styche at ved lige holde paa den norderste ende, och ingen af parterne herefter hugge noget paa den andens side, mens blifve inden gierdet hver paa sine egne grentzer och ingen herefter gjøre hin anden forfang eller fortræd i nogen maade, men hvilchen som imod denne foreening Schulde findis brøde Schyldig Schal och være Straffeldig derfor efter loven och billighed.

1705: 92b

Mellem Johannes Abeltun och Nødtveits opsidderne er forliigelsen Saaledis ved handeband for Retten Sluttet mellem Laers Nødtvet och Johannes at Stemmegaarden hereftter Schal blive som hidintil, uformeent af dem paa Nødtveit, men Johannes Abeltun, schal iche holde eller Stemme vandet naar der er stort vanløb, iche heller offtere end hand Sielf for sin fornødenhed vil male, Saa at de paa Nødtveit ingen Schade eller fortred hereftter schal lide ved demmingen Saa Schal det och blive hereftter med gierdet, Som hidintil ingen part til fortred, mens der med paa begge sider Rette sig eftter Loven och hereftter *skal och ingen fornerme hin anden med hugster, men som gode venner och naboer leve fredelig och wenlig med hinanden i alle maader.

Anno 1705 d/en 5. Junij haver ieg Eftter Velædle och Welbyrdige H/er/r Cammer Raads och General Told forwalters Hans Schrøders begier weret paa Gaarden Milde udi Schiold Schibrede tillige med Kongl/ig Maj/este/ts foged udi Nordhorlehn S/igneu/r Mas Holms tilordnede vice foged och fuldmægtig Mons/ieu/r Søfren Trulsen Glad, Sampt 6 af bemelte foged opnefnte och anordnede Eedsvorne Laugrettismend af Schiold Schibrede naunlig Niels Schiold, Knud Rippe, Laers Søraase, Niels Henne, Michel Midtue och Mogns Grimen tillige med Bøyde lensmanden udi Schiold Schibrede Laers Dingeland alt eftter Høyædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens respective resolution och anordning gifven paa Velædle och Velb/yrdige H/er/r Cammer Raad Schrøders begier Dat/eret Bergen d/en 9. Maji 1705 Som først eftter at Retten var sat, paa gaarden *Milde (Milde) blef læst.

Paa H/er/r Cammer Raad Schrøders vegne var herom tilstede hans beschichede fuldmægtig S/igneu/r Helmiche Welling, Som eftter for anførte resolution begierede

1705: 93

nu een Retsindig och upartiesch Schiønsomhed och besigtelse af tilstedeverende Rettens middel, at Schie och siden beschreven at givis om det begierte, eftter dend respective Stifttamptmandens ordre och resolution, \nemblig/ om hofvedgaarden Mildis, med underliggende Næsis, godhed af ager eng och udmarch, for at Svare och betale Kongl/ig Maj/este/ts Schatter, leding, landschyld och andre Rettigheder, i høyeste maader, Saavit som de Kand finde och eragte gaarden Milde med Næset och alt tilliggende udmarch eftter Sin godhed Kand taale.

Derpaa wi strax forføyede os ud til Marchegangen och begynte først wed Næset, Som Støed ichun een liden hytte paa, och war Næset nu alt lagd under fæfoed derfra ginge \vi/ først nord eftter Marchen och befant sig dend udmarch nest wed Næset temmelig god, mens den anden udmarch Som Strecher Sig nord och Nordost Runt omKring gaarden Milde er gansche tør och slet, bestaaende mest af bare Berger och nogen bløde myrer imellem, med løng och Eenerbrache, Saa at dend beste udhauge eller march til Milde, er Næset och it lidet Styche derfra nord eftter; Gaarden ellers udi sig Self inden bøes af ager och Eng, bestaar af een haard leergrund, och Mager Jord, dog temmelig god til Kornsaed, Saa at wi anseer at derpaa Kand Saais omtrent 16 tynder, och ofver alt, naar Næset med Sit Styche udmarch ligger och Regnis under Gaarden Milde Kand der da paa den gandsche Jord tillige med Næset fødis omtrent tredivochfire Kiør af ordinarie norsk fæ, och tvende heste foruden Smaaqqveg. Och som Gaarden Milde Saaledis formedelst den slette udmarch Schyld, nødwendigst behøver Næset til subsistents, anseer wi iche raadeligt eller gaunligt at Næset Kand separeris fra hovedJorden Milde, Som dend er optagen under, mens naar de{t}n bliver til och wed hovedgaarden \som dend høyelig behøver/ Taxerer wi denne Jord

1705: 93b

Milde med alle forbemelte tilliggelser af nemblig Saavel Næset som den anden udmarch, hvor udi och findis Schoug til fornøden brendevend, in allis god for Landschyld *Iike (ikke) høyere end til 3 løber Smør och leding aarlig 3 march 13 s/chilling af løb/en och Kand saa iche heller Schatte høyere end af tre Løber \Smør/

Dette wi saaledis eftter nøyeste gransching och besigtelse hafver befunden, och Siunis os eftter voris rettiste Schiøn, dette saaledis billigt at være Som wi och til bekræftelse giver under voris Signeter och boemercher.

Anno 1705 d/en 6. Junij hafver ieg eftter Welædle och Welbyrdige H/er/r Cammer Raads och General Toldforwalters Hans Schrøders, begier och Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms opnevneelse til uvillige Laugrettismend at være mig følgagtig, Weret paa Gaarden Milde tillige med de dannemend Niels Schiold, Knud Rippe, Laers Søraase, Niels Henne Michel Midtue och Mogns Grimen, alle Eedsvorne laugrettismend af Schiold Schibrede hoswerende Samme Schibrede bøyde lensmand Laers Dingeland, for at udsee Rette Schiel och Schiffte eftter Marchesteeners udviisning, mellem gaarden Mildis tilhørende udmarch och de hosliggende gaarders Søre och Nordre Giellestads udmarcher, Som Velbemelte H/er/r Cammer Raad, begierer at hafve Rigtig *deelse (delelse?) och med gierde fra hin anden Separeret, Ligesaa, Søre Giellestad, Som halffparten nemblig 1 løb 1 pund och 21 march \{Smørs ley}/ tilkommer Lectoratet og den Anden halve part nemblig 1 løb 1 pund 21 march \.../ (eftter?) Smørs <beregning> tilkommer Velb/yrdige H/er/r Cammer Raad Schrøder Self saavelsom og, gandsche Nordre Giellestad,

1705: 94

Denne Søre Giellestads udhauge, begiered iligemaade Velb/yrdige H/er/r Cammer Raad, at udsteenis och Rigtig deel is mellem opsidderne, til adschillelse mellem hans Landbynders Jordepart och Lectoratets at een hver hereftter rigtig Kand wide, nyde och bruge sit, och med een haugegaard være adSchilte, Som de alle bør participere udi at opsette och wed lige holde hver eftter sin andeel af Jord och brug.

Herom blev da først paa Aasteden Milde Retten Sat, och Welædle \ och Velb/yrdige / H/er/r Cammer Raads begier med fogdens paategnede opnevneelse, och videre paaschriftt oplæst.

Alle de wedKommende och indstefnte parter, møtte och ware tilstede, nemblig, paa citantens wegne, som Eyere \for Milde och/ tillige for Nordre Giellestad och halffparten af Søre Giellestad, S/igneu/r Helmich Welling Med opsidderne paa samme gaarder nemblig Erich, Asser, Arne, Mogns och Hans Nordre Giellestad, och Hans Laersen, Jørgen Nielsen och Rasmus Michelsen Søre Giellestad paa H/er/r Cammer Raad Schrøders eyende halvepart i gaarden paa dend eene, och paa Lectoratets wegne dend Welærverdige mand Mag/ister Niels Smit med Magne Olsen och Mogns Mogns/en opsiddere paa Lectoratets part i Søre Giellestad paa den anden side.

Da frembviiste Velbe/mel/te Mag/ister Smit it *eltgammelt bref om Schiel och Schiffte giort och oprettet mellem de gaarder Søre och Nordre Giellestad Anno 1574 in Junio som blev læst.

Dernest begave wi os til Marchegangen, och Som citanten war tilfrids, at det med Schifftet mellem de Begge Jorder Søre och Nordre Gillestad inbyrdis motte forblive udi Sin Stand eftter det gamble brev, Saa forbliver det och derved, uden videre Schiffte eller gransching mellem disse gaarder indbyrdis, Mens imellem *Mielde, och disse Jellestad gaarder, forfore vi all marchen och nøyte efttergranschede leiligheden och Mercherne tillige med Jellestads opsiddere

1705: 94b

som os følgede, och anviiste de os dend gamle Jerdisgaards merche, Som hafde gaaen paa dend nordre Side och begyntis fra den sted de Kalder Skitnepolden hen udi *grøne brechen* (Grøne Brechen) och twert hen til Langedalen ofver Stochelhougen, och lige wed Kongs Hougen ned i \gierdet ved/ wandet Strechende sig eftter compasen udi lengden fra Nord Nordost til Syd Sydwest, och derfra igien op paa Klippen Nord Nordost til dend Store Wasdals Hougen hen udi Syd Sydvest, och derhen ofver lige ned udi Steensgaardswiigen, hvor det endis, mens herom forklarede dend gamle Hans Gillestad Som er dend eldste mand paa Gillestad, at de paa Gillestaed af gammel tid hafde forliigt sig saaledis med *Mieldis Eyere, at de af *Mielde schulle hafve nogle Sc: (altså, d.v.s.) 4 á 5 Stycher Kiørs fri foster udi Gillestad Marchen, fordi deris gierdisgaard motte gaa saaledis lige ofver och ned i Steensgaarswiigen, Och fra denne gamle gierdisgaard Kunde wi iche wiige, Mens Schilnet bliver endnu her eftter, eftter samme gamle gierdis *uviisning (udviisning).

Anno 1705 d/en 6 och 7 July er almindeligt Sommers, Schatte och Waabenting holden Paa Halsviigen udi Gulen Schibrede med Samptlige tilstedeverende Almue nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged S/igneu/r Søfren Trulds/en Glad, med Bøyde lensmanden Ole Hougsdal och Laugrettismend Niels Eide, Mogns Flolij paa Tore Eidis wegne, saasom hand haver loulig forfald, Paa Lasse Sætnæsis wegne Ole Fhibisdall, Peder Nesse, Niels Kielbiu, Laers Opdal, Ole Mitbø och Hans Undertun

Da eftterat Retten af fogden var Satt och Almuen til ædruelighed fred och Schichelighed formanet medens tinget warede, blev dernest læst lydelig eftterantegnede Kongl/ig Maj/este/ts och øfrigheds breve och befalninger, nemblig først Schattebrevet for dette aar, Som och eftter Kongl/ig befaling hereftter ord for ord er indført och er af indhold saaledis.

[1] Wii Friderich dend Fierde af Guds Naade, Konge til Danmarch og Norge, etc: Giøre alle witterligt, at wj Endnu udj disse wanschelige og widt udseende tidens tilstand

1705: 95

U-omgiengelig er foraarsaget udj Vort Rige Norge, foruden Consumptionen udj Kiøbstæderne, sampt familie- og Folche-schatten paa Landet, og dend ordinarie tiære og Trælast Tiende, fremdeelis at paabyde, Saasom wj og her med allernaadigst paabyde og befale, at leylandings, odels, proviant, dend ordinaire Rostieniste, Soldater, Kioel-pengene og deslige Sædwanlige Skatter, Item Capitulernes og Presteskabetz schatter, Ligesom de udj forbigangne aar have Været paabudne, og har for indeverende aar 1705 at schal udReedis og betales, dog at Tieniste-Karle og drengeskatten, Endnu til widere voris allernaadigste anordning u-paafordret forbliver, Saa og, at Hurums (Høre?) Annex udj Wangs præstegield, under Fiele Field I Walders Fogderie, fremdeelis, som hidindtil nyder forschaanelse udj de ordinaire schatter til en tredie deel, Tj er her med denne Vorris allernaadigste willie og anordning, at alle og Een hver Vore Kiære og tro *undersatter, som byge og boe, Vort Rige Norge, schulle Være tiltenchte, Samme skatter, Ligesom eftter hver Stædz leilighed og Lighed udj Forordningen af den 6. Martj 1694 ere taxerede og Satte, udj indeverende aar 1705 præcisse og uden Ringeste Restantz, til de der udj bestemte Terminer, og det Ligesom samme Forordning her udj ord fra ord, *matte være igientagen og indført, Rigtig og u-feilbar at betale, og schulle Vorris Betiente og Fogder Som Samme Contributioner ere anfortroede at opberge, her med alvorligen Være befalede, pengene iche allene til de udj forskrevne Forordning Satte Terminer, med minste Restantz mueligt er, at indsamle, saa at Assigationerne, som Militien der paa givet Vorder, uden ophold, prompte Kand blive betalte, men de schulde og Være tilholdne, at dersom imod ald forhaabning sig

schulle tildrage, at udj befalingen nogen modtvillig efterladenhed og forsømmelse maatte formerchis, som Kunde foraarsage hinder og ophold udj Vorris tieniste og Miliciens Betaling efter at schattetingene ere holdte, og der intet Videre, End som betalt er, dend gang er at formode, Strax før de Reisse fra tinget, for hver tinglaug, at forfatte et Rigtig Restantz Register over det, som for dend forløben termin Enda u-betalt er forbleven, hvilchet af Amptmanden, som da paa tinget bør at Være tilstede, eller i hans absens, hans der til beschichede Fuldmægtige, hver gang schal Confereris og paaschrivis Rigtig at Være, Naar det er sceed maa Fougden Være tilladt, at give dennem, som Assigation paa hannem have, samme Restantz j betaling, for saavidt dend *strechher, hvilche de da efter Forordningen om Execution paa Lemfeldigste Maader maa inddrive, uden

1705: 95b

Hvilchen Rigtighed, iche Nogen Excecution maa udstædis, eller J Ringeste maader af Nogen J hvo det og Vere Kand bevilgis, og schulle Vores Stiftt-Befalingsmend og Ambtmænd, wærrer forpligtede at Stande os til Rette, om de imod forhaabning schulle dissimulere der udj, at Nogen particuliere Fordringer, Eller andet, Som iche directe af Vores schatter og Retigheder deriverer, i Saadanne Restantz Register schulle underløbe, Som wj j alle maader under Vores Kongl/ig U-Naade, Vil have forbudet iche maa scee, Og paa det Fougderne og Rettens Betiente, desbedre maa beforders og afstæd Komme, have wj allernaadigst bevilget, at de en hver udj Sit Fogderj, til de almindelige schatte og Restantztinge, af Almuen her efter schal schydses og fremføres, og der till nyde fire heste til Landz, og en Baad med fire Roers Karle til wandz, hvorfore, hver person, som schydses til Landz eller Vands, maa nyde for hver Miil fire schilling danske, som dennem af Fougden schall betales, og naar det af Amptmanden er attesteret, dennem udj deris Regenschaber, foruden Videre ordre til udgiftt passere, Hvorimod, den alvorligen schal Vere forbudet, ingen Videre frj skydtz, End til Samme almindelige schatte og Restantz tinge, det Være sig af Villighed eller tvang, Kort Eller Lang vej, under hvad Prætext det og Være Kand, under derris Bestillings Fortabelse, og Vores General Fiscals Tiltale, enten begiere eller tage; Bydende og befalende her med, wores Geheime Raad og Vice Stadtholder J Norge, Item Græver, Friherrer, Stifttbefalingsmænde, Superintendenter, Ambtmænd, Stifttambtschriver, Fogdere, og alle andre vedkom/m/ende, som dette Vores allernaadigste skatte-Brev under wore Cammer Seigl tilschichet Vorder, at de iche allene der over tilbørlig holde og nøye tilsee, at Voris Kiere og troe *undersatter og Almue *n (nu) ingen U-Ret j schatternis beregning eller deres oppebørseler sceer, men og, at de dem til alles efterretning saavel af Predichestolene, efter forrettet Gudztieniste, Som og paa tingene Lydelig Lade Læese og forKynde, og ellers dem Selv Saavidt hver der af VedKom/m/er, der efter allerunderd/anigs/t Rette og forholde, Givet paa Vores Kongl/ig Residents udj Kiøbenhavn den 17 Januarij Anno 1705

(L:S:) under Vor Kongl/ig haand og Zignet
Friderich R:

1705: 96

2 Dernest Kongens befaling om at ingen her efter maa Schrifve Suppliqver eller andet for Almuen eller nogen boende uden deris beschichede Sorenschrifvere Dat/eret Agershuus d/en 24. Sept/embris 1704.

3 Kongens befaling til Amptmend och fogderne om Rigtig Examination och liqvidation ved Regnschaberne med hver bonde angaaende Rettighedernis betaling och restantzerne, Sampt fogde regnschabernis paategnelse af Amptmenderne med widere Dat/eret Kiøbenhafn d/en 7. Febr/urij 1705.

4 Kongens allernaadigste forordning om Land Militien udi Norge Dat/eret Kiøbenhafn d/en 28. Febr/uarij 1705.

5 Kongens befaling och forbud imod utilbørlig hverving och folchis udførelse af landet Daterit Fridericsberg d/en 10. Octobr/is 1704.

6 Kongl/ig Allernaadigst forordning om Tinger, Marcheder och tienders ydelse 11 dage lenger hen i Calenderen Dat/eret Kiøbenhafn d/en 21. Febr/uarij 1705.

7 Kongl/ig Allernaadigst forordning om forhold med Strandet Schibe och gods Dat/eret Kiøbenhavn d/en 21. Martij 1705.

8 Stifft Amptmandens resolution om hvorledis tinghold herefter af Almuen best Kand udreedis til tilbørlig underholdning for Rettens middel Dat/eret Berg/en 17. Jun/ij 1705.

Herefter fremKom *bøxelsedler at læsis Som ey Kunde wegris, efterdi de ere udgifne før dend Kongl/ig Allernaadigste befaling om Land Militien er hid ankommen och publiceret.

1 Laugmand Niels Knags udgifne bøxelseddel til Ole Ottes/en paa 1 pund 16 1/2 march Smørs leye udi den gaard Birchenæs udi Gulens Schibred Dat/eret Berg/en d/en 15. Decemb/ris 1704.

2 Laugmand Knags bøxelseddel til Niels Michelsen paa 1 pund 3 march Smør udi dend gaard Birchenæs daterit Berg/en d/en 15. Decemb/ris 1704.

3 Madame Giertrud De Finis udgivne bøxelseddel til Gullach Mogensen paa 1/2 løb ringere 4 1/2 march Smør udi den Jord KiellingWold i Gulen Schibred Dat/eret Haarviig/ 24 Jan/uarij 1705.

4 Madame de Finis udgivne bøxelseddel til Niels Michelsen paa een Jordepart udi dend gaard Flolie, Dat/eret Haarviig d/en 2. Febr/uarij A/nn/o 1705.

5 Laers Nagels udgivne bøxelseddel til Joen Ottesen paa 1 pund Smør, med bøxel och herlighed ham tilhørende udi dend Jord Brandanger Dat/eret Berg/en d/en 31. Jan/uarij 1705.

6 Johan Frimands udgivne Bøxelseddel til Steffen Nielsen paa 1 pund Smør i Lille Mathre Dat/eret Sandviigen d/en 18. Octob/ris 1704.

1705: 96b

7 Noch S/igneu/r Johan Frimands udgivne bøxelseddel til Johannes Olsen paa it pund Smørs leye udi dend Jord Lille Matre, Dateret Berg/en d/en 28. Octob/ris 1704.

8 Giertrud de Finis bøxelseddel til Johannes Knuds/en paa 3 Schillings leye bugilt udi dend gaard Anviig i Gulen Schibrede Dat/eret HaarWiig d/en 4. febr/uarij 1705.

9 Bischoppens Doctor Niels Randulfis udgivne Bøxelbrev til Peder Anders/en paa 1/2 løb Smør udi dend gaard Hendrichsbø, Dat/eret Berg/en d/en 10. febr/uarij 1705.

10 M/agister Rudolph Burenei Rectoris Scholæ Berg/en udgivne bøxel Seddel til Joen Mogensen paa 1/2 løb Smør udi den gaard Hiertaas Dat/eret Berg/en d/en 9. Jan/uarij 1705.

11 Jacob Widings udgivne Bøxelseddel til Iver Olsen paa 2 pund Smørs leye udi den Jord Store Watzø, i Gulen Schibrede, Dat/eret Berg/en d/en 7. Martij 1705.

12 Peder Lindgaards udgivne Bøxelseddel til Lasse Joens/en paa 1/2 løb och 6 march udi dend Jord Strømme i Gulen Schibred Dateret Berg/en d/en 4. febr/uarij 1705.

13 Jacob Widings Kieristis udgivne bøxelseddel til Jan Hansen paa 1/2 løb Smør 1/4 tynde malt udi den gaard Ytre Midtun i Gulen Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 17. Apr/il 1705.

14 H/er/r Johan Madsen Sogneprest til Lindaas udgifne bøxelseddel til Jetmun Olsen Høviig paa 1/2 løb Smør och 1/2 tynde malt udi den gaard Riisnæs i Gulen Dateret d/en 16. Febr/uarij 1705 paa Lindaas.

15 Arnoldi de Finis udgifne bøxelseddel til Claus Ellingsen paa 1/2 pund Smør udi dend gaard Sande i Gulen, Dat/eret Berg/en d/en 28. Martij 1705.

16 Giertrud de Finis udgifne Bøxelseddel til Joen Rasmus/en paa 9 march Smør udi dend Jord Aandeland i Gulen Schibrede, Dat/eret Horwiigen d/en 4. April 1705.

Hernest bleve Sagerne paraabte om nogen til dette ting vare indstefnte da frem Kom først

Michel Mogensen Nyhammer Som paa Sin Søster Charlotta Mognsdatters wegne som

formyndere hafde indstefnt Mogns Undal til Schadisløs betaling domb at lide først for resterende Koeleyer tilsammen 4 Rixdaler, Noch Smaleleye 1 Rixdaler, och for tvende leyekiør och it Kied, at levere tilbage, Saasom dend umyndige Søster nu er giftt, och hand Som formyndere søgis for hendis midlers tilsvar.

1705: 97

Mogns Undal møtte for Retten, och tilstod det paastefnte och antegnede Schyldig at were, nemblig baade de tvende leye Kiør, det Kied, och de femb Rixdlr Koe och Smaleleye, som hand lofvede redelig at ville erlegge och betale, och tilfridsstille citanten eller Charlottis Kieriste der for till høsten, uden all modsigelse

Afsagd.

Som Mogns Undal Self tilstaar det paastefnte Schyldig at være, och ingen giensigelse derimod haver, Saa bør hand och det samme til citanten lefvere och betale Schadisløs med 2 march 8 s/chilling til Dato anvente omKostning alt \inden 15 dage/ under namb och Exsecution efter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingswidne om hvor Almuen i dette Schibrede betaler deris fischetiende, dertil baade Laugrettet och tilstede werende Almue Svarede och forKlarede at {de} altider saalenge nogen mand Kand mindis har almuen af Evenviigs giæld betalt deris fischetiende \nemblig Kongens part/ paa Slottet udi Bergen til tiende tageren der, hvilchet Laugrettet med Eed beKreftede saaledis i Sandhed at vere.

Bøyde Lensmanden forKlarede ingen Kongens Sager eller faldsmaals sager til dette ting at vere.

Anno 1705 d/en 9. och 10. Julij er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Lygrens tingsted udi Lindaas Schibrede, med tilstede verende Almue, nærwerende Vice fogden udi Nordhorlehn S/igneu/r Søfren Glad, Saaoch Bøyde Lensmanden Michel Oenæs med Laugrettismend, Anders Hunven, Amun Qvalwog, Mogns Maraas, Ole Schodwen, Ole Spiudøen, Michel Schornæs, Michel Gaulen, och Paa Rasmus Holmaasis wegne, Michel Fielsende

1705: 97b

Da eftter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var Sat och Almuen formanet til eedruelighed freed och Schichelighed medens tinget warede, blef først læst alle de Kongelig brewe och høye befallinger, som til det første ting udi Gulen Schibrede ere bleven læst och forhen specialiter antegnede dernest læst

1 Madame Mariæ Elisabet Tor Møllens udgifne Schiøde til Anders Opland, paa 1/2 løb Smør 1/2 Waag fisch och 1/2 tynde Korns landschyld udi den gaard Aaraas udi Lindaas Schibrede beliggende Dat/eret Bergen d/en 3. Julij 1705.

2 Mag/ister Joachim Kaais udgivne bøkelseddel til Laers Michelsen paa 18 march Smør och 1/2 pund fischis leye udi dend Jord Oxnæs i Lindaas Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 13. Febr/uarij 1705.

3 Laugmand Niels Knags udgifne bøkelseddel til Erich Jacobs/en paa 21 march Smørs leye udi den gaard Østreim udi Lindaas Schibred, Dat/eret Hope d/en 24. April 1705.

4 Noch Welb/emel/te Laugmandens udgivne bøkelseddel til Anders Laersen paa 21 march Smørs leye udi samme gaard Østreim Dat/eret Berg/en d/en 11. April 1705.

5 Knud Bastesens udgifne gavebref til hans datter Karen Knudsdatter och hendis festemand Gudman Bertelsen, paa dend halve part udi dend Jord *Rosne (Rosnes) udi Lindaas Schibrede Schyldende aarlig 18 march Smør och 8 Kander Malt, Dat/eret Rosnæs d/en 5. Januar 1705.

6 Mag/ister Anders Bruns udgivne Bøxelseddel til Mogns Andersen paa 2 pund Smør udi den Jord Brunteland Dat/eret Berg/en d/en 16. Maj 1705.

7 H/er/r Johan Madsens udgivne bøxelseddel til Michel Michelsen paa 1/2 løb \Smør/ och 3 Meler Kornes leye udi dend gaard Schaarnæs Dat/eret Lindaas d/en 26. Martij 1705.

8 Maren S/a/l/ig/ Peder Buschis udgivne bøxelseddel til Hendrich Nielsen paa 1 Span Smør och 1 1/2 mele malt udi dend gaard Saltnæs i Lindaas Schibrede Dateret Oenæs d/en 9. Febr/uarij 1705.

9 Noch Maren S/a/l/ig/ Buschis udgivne bøxelseddel till Mogns Mogns/en paa 1/2 løb Smør och 1/2 tynde Malt udi den gaard Oenæs, dat/eret Oenæs d/en 5. Jan/uarij 1705.

1705: 98

10 Noch Maren S/a/l/ig/ H/er/r Peder Buschis udgifne bøxelseddel til Mattias Amunds/en paa 2 pund Smørs Leye udi dend Jord Sysloch Dat/eret Oenæs d/en 2. Martij 1705.

11 S/igneu/r Herman Gaarmands udgifne bøxelseddel till Knud Nielsen paa 18 march Smør och 1/2 tynde Malt udi dend Jord SiurSæt (Sirset) Dat/eret Mielde d/en 18. Decemb/ris 1704.

12 H/er/r Johan Madsens udgivne Bøxelseddel til Laers Jacobs/en paa 1/2 pund Smør 4 Kander Korn och 1/6 deel huud aarlig Landschyld udi den gaard Soleimb i Lindaas Schibrede Dat/eret d/en 24. April 1705.

13 Johan Wolpmands udgivne bøxelseddel til Michel Michelsen paa 4 1/2 Schillings leye udi den Jord KnarreWiigen Dat/eret Berg/en d/en 4. Maj 1705.

14 Mariæ Elisabet Tor Møllens udgivne bøxelseddel til Mogns Iversen paa 1 pund Smør och 1/3 tynde malt udi dend Jord Huchaas, Dat/eret Berg/en d/en 7. April 1705.

15 Mons/ieu/r Peder Hofmands udgivne bøxelseddel til Arve Pedersen paa 16 march Smør och 5 1/3 Kande Malts leye udi den Jord Hodneqvam Dat/eret Sandvig d/en 13 Apr/il 1705.

Hernest blef Sagerne paraabte om nogen til dette ting war indstefnte, och frem Kom da først.

Johan Jochum Kling Gastgeber udi Kielstrømmen Som hafde med Schriftlig Kaldseddel til dette ting ladet Stefne Lensmanden Michel Oenæs formedelst hand Schulle hafve hans qvinde Marte Jeremiesdatter een tyvesag tillagd och beskyldt for, herom var och til widne Stefnt Ole Olsen UdKielen, Hans Hendrich Suues, Ole Fondnesbø deris vidnisbyrd eedlig at aflegge, och derefter til een Retmessig dombs hendelse, hvilchet Stefnemaal først blev læst.

Men som Stefneseddelen iche var paategnet loulig at være forKyndt blef Stefnavidnerne paraabt. Som Jochum Kling forKlarede at have veret Erich och Laers Sætre, hvilche begge forKlarede at de først fich Stefnemaalet fra Jochum Kling Mariæ bebudelsis dag om Morgenen som var d/en 2. Julij nestleden och Samme dag fore de med Klings egen tiener Hans Hendrich Suues, Som hafde Kaldseddelen med Sig, och først til Lensmandens huus *Kloch omtrent 8 Samme hellig dag, Siden fore de och til {de} widnerne och

1705: 98b

anKyndigede dem Stefnemaalet, Som de alle fant,

Bøyde lensmanden Michel Oenæs var udi Retten tilstede, mens forschiod sig fra Sagen at tilsvare eller gienmæle vedtage, efttersom hand iche loulig er bleven stefnt.

<Af> de instefnte vidnisbyrd møtte Ole UdKielen och Ole Fyndisbø, Som och forKlarede at de vare stefnte i denne sag SepteSochdagen nest leden.

Jochum Kling paastoed, at efterdi Lensmanden forschiuuder sig formedelst Stefnemaalets Schyld som hand paastaar iche at vere loulig noch, saa begierede hand Dilation til at stefne

hannem och widnerne loulig noch til neste ting.

Afsagd

Efterdi med Stefnemaal och warsels tiden udi denne sag iche er Loulig omgaaet som af Stefnedvidnernes forklaring Kand fornem/m/is och indstefnte Lensmand Michel Oenæs vegrer at wedtage gienmæle før hand loulig vorder stefnt, Saa Kand med denne sag ey videre forfaris eller udi Retten foretagis forinden alle de i Sagen ved Kommende louligen hertil vorder indstefnte, Saa schal da om herefter videre paatalis nermere udi sagen gaais hvis Ret er.

Jochum Kling hafde indstefnt Zacharias udi Wichene til betaling for 1/4 deel Ruug 3 march 4 s/chilling domb at lide til Schadisløs betaling med forarsagede omkostning, \Noch Even Oxnæs for 4 march 6 s/chilling och Anders Oxnæs for 1 march/

Zacharias i Wichene tilstoed det paastefnte Retmessig Schyldig at were, mens meente at vilde Korte med citanten, udi betaling, fordi hand tre gang har faret til tinge och widnet med hannem udi een Sag, hvilchet hand meente sig iche Schyldig uden betaling for sin tids forsømmelse

1705: 99

Kling derimod paastoed at hand hafde holdt dem fri med mad och driche och Self beKostet dem at frem føre baade til ting och fra,

De andre tvende indstefnte nemblig Even och Anders Oxnæs, møtte ochsaa i Retten och beKiente at Jochum Klings fordring var Ret, mens deris paastand for widnisbyrd, var den samme som Zacharias i Wichenes, at de derfor har iche betalt, Mens villet Korte med hannem i betalingen.

Afschiediget

Som de indstefnte trede mend nemblig Zacharias i Wichene for 3 march 4 s/chilling Even Oxnæs for 4 march 6 s/chilling och Anders Oxnæs for 1 march, alle tilstaa *Jochim Klings Sag och fordring at vere rigtig, och de samme Schyldig, Saa Kiendis och dømmis de hermed til at betale citanten samme sit Kraf inden fembten dage Schadisløs \hver/ med 2 march til Dato for wolte omkostning alt under namb och Exsecution efter loven hvilchet om de med misbetaling inden forelagde tid forvolder, maa de da widere Svare och tache sig self for mere omkostning ved domb och Exsecution, och dersom de siunis Sig efter deris formeening nogen ret adgang at hafve til Kling for deris til Kiende gifne præntion, da naar de ham derom loulig Søger och tiltaler, vederfaris dem da hvad Retten Kand medføre.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Peder Huse i Fedie fordi hand Schal hafve merchet een Smale i fra Joen Koper, derfor domb \och straf/ at lide som vedbørlig, efterdi hand saaledis har tilegnet och tilmerchet sig andens gods, herom var til vidne stefnt Ole Stoberg, och Anne Kaaper,

Ingen af de indstefnte mødte efter trede lydelige paraabelser, ey heller nogen paa deris wegne alt schiønt de med tvende vidner nemblig Thomes Caaper och Mogens Stoberg loulig och betimelig har veret indstefnte, som lensmanden forKlarede.

1705: 99b

Fogden paastoed de alle motte foreleggis loulig Laugdag til neste ting under straf at møde och til sagen at Svare.

Afsagd

Peder i Huse och de andre indstefnte vidner foreleggis alle laugdag til neste ting at møde och til sagen och Stefnemaalet at Svare, alle under straf efter Loven om de da udebliver paadet Sagen til een Endelig och Retmessig domb Kand befordris.

Fogden begierede af Laugrettet och Almuen it Sandferdigt widnisbyrd och forKlaring om dennem er widende, at noget Strande Vrag her udi Schibredit er forefalden det aar 1700 de da wille derom gifve deris sandferdige vidnisbyrd ved Eed, at hand derom it louligt tingsvidne derefter Kand erlange. Hertil baade Laugrettet och Samptlig Almuen Svarede, at dennem iche var vitterligt at noget Strande vrag samme aar 1700, var falden, det {de} \Laugrettet/ gierne med deris Eed beKreftede, hvorefter fogden tingsvidne blev bevilget.

Noch frem Kom at læsis tvende bœxelsedler nemblig

16 Giertrud de Finis udgifne bœxelbrev til Knud Herløfsen paa 1 pund Smør udi dend Jord Kielen i Lindaas Schibrede, Dat/eret d/en 15. Junij 1701.

17 H/er/r Johan Madzens udgivne bœxelseddel til Michel Ols/en KnarWiigen paa 1/2 pund Smør och 1 pund fisch udi dend Jord Lerøen, Dat/erit 10. Sept/embris 1703.

Endelig før tinget blev endt, blev mellem fogden Schrifveren och efternefnte Laugrettis och Eedsvorne mend nemblig først alle forhen antegnede och nu dette aars verende Laugrettismend, och foruden dem, Amun Berge, Mogns Hundven Knud Brudevold Rasmus Vedefiel, Johannes Famestad och Thomas Smørdal paa samtlige dette Schibredis Almues

1705: 100

Wegne, denne foreening och contract om tinghold herefter /: efter Høyædelbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens gifne resolution derom som \til/ dette ting for Almuen er bleven oplæst :/ Saaledis udi al mindelighed, med all Wilie och Wenschab for Retten Sluttet och indgaaet, At hver løbs leye her efter Schal Svare erlegge och betale til de trede tingers Holdelse aarligen 20 schilling, 1/2 løb 10 schilling 1 pund 7 schill/ing och saaledis efter Marchetals advenant, hvormed Almuen herefter schal were aldelis fri for tingholds tilsigelse, tilsvær och bekostning, och schall samme tingholdspenge betalis aarligen halffparten til Sommerstingene och den anden halve part til Høstetingene, men for dette aars resterende Høsteting, blifver de tingholdere, som nu \dette/ tinget har holdet och bekostet gandsche fri, och de øfrige af Almuen betaler dette tilstundende høstetings hold, hver løb ichun 10 schill/ing 1/2 løb 5 Schill/ng och 1 pund 3 Schill/ing, marchetal efter advenant, och at dette Saaledis er Sluttet och indgaaet bevidner och tilstaar for benefnte Laugrette och Sorne mend tillige med fogden och Schriveren.

Fogden begierede endelig tingsvidne om dend Jord Søre Fieldsbø, Som ligger aldeelis øde och under fæfoed, och ingen Eyere dertil vidis eller opspørgis Kand; herom Laugrettet och tilstedeverende Almuen paa deris Eed forKlarede, at denne Jord er ike allene nu aldeelis øde, mens hafver ligget som de Kand mindis vel i 30 aar øde, och wiste ingen af dem hvem nu er eyere til samme Jord.

Anno 1705 d/en 13. och 14. Julij Er Almindeligt Sommers Schatte och Sageting Sampt Waabenting holden paa Aschelands tingsted udi Radø Schibrede nerverende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged S/igneu/r Søfren Glad med bøyde lensmanden Rasmus Sæbø och Laugrettismend, Peder Wetaas, Endre Wetaas, Magne Nødtvet, Johannes Manger, Mogns Giere, Ole Miøs, Johannes Bircheland och Johannes Qvidsteen.

1705: 100b

Da efterrat Retten af fogden var sat och Almuen formanet til Eedruelighed fred och

Schichelighed medens Retten och tinget varede, blev først her for Retten læst, alle de Konge breve och høye befallinger, Som forhen ere special/iter antegnede och til foregaaende Sommersting læste. Dernest blev læst andre breve som frem Kom,

- 1 Maren S/a/l/ig/ Peder Buschis udgifne bøkelseddel till Mogns Nielsen Tougle, paa 1/2 løb Smør udi dend gaard Toule i Radø Schibred Dat/eret Oenæs d/en 16. Decemb/ris 1704.
- 2 Mag/ister Niels Smidts ved Peder Hofman udgifne bøkxel Seddel til Knud Nielsen paa 3 1/2 Schilling Jord udi den gaard Indre Helle Dat/eret Sandviig d/en 11. Martij 1704.
- 3 Chatrine S/a/l/ig/ Peder Lems udgifne bøkelseddel til Johannes Olsen paa 1/2 pund Smørs leye udi den Jord Qvalem udi Radø Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 23. febr/uarij 1705.
- 4 Commissar/ij Valqvar Riisbrechs udgivne bøkelseddel till Simen Olufs/en paa 1/2 pund Smør 1 kvarter och 4 Kander Malt udi dend gaard Waagenæs Dat/eret Berg/en d/en 17. Apr/il 1701.
- 5 Cathrine S/a/l/ig/ Peder Lems udgivne bøkelseddel til Mogns Mognsen paa 1 pund Smørs leye udi den gaard Bøe udi Radø Schibrede, Dat/eret Mielde d/en 12. Novemb/ris 1702.
- 6 Magister Ole Storms udgifne Bøkelseddel til Gundmun Jacobs/en Sætre paa 12 march Smør och 6 Kander \Havre/ Malt udi dend Jord Sætre i Radø Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 16 April 1703.
- 7 Madame Maria Riisbrech S/a/l/ig/ van Hattens udgivne bøkxel til Peder Laersen paa 4 1/2 Schillings leye bugilt udi den Jord Ulvatten Dat/eret Iden d/en 3. Febr/uarij 1705.
- 8 Mag/ister Anders Bruns udgifne bøkelseddel til Joen Olsen paa 4 Schill/ing Smør {och 1/4 deel tynde malt} udi dend Jord Waxtoule Dat/eret Berg/en d/en 2. Martij 1703.
- 9 Chatrine S/a/l/ig/ Peder Lems udgifne bøkelseddel till Mogns Olsen Bø paa 4 Schilling Jord udi den gaard Bøe udi Radø Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 19. Decemb/ris 1704.
Hernest bleve Sagerne paaRaabte, och først foretaget

Fogdens Sag mod Søgni Olsdatter och Ole Sæbdal efter Seeniste afSchied och opsettelse d/en 23. Januar/ij nestleden paa Fladøen, och møtte nu Lensmanden Rasmus Søbø med de instefnte widner Som Søgns foster med ham besigtede nemblig Endre Qvame, Hans Qvame, Steffen Sæbø och Brite Indre Sæbø, men Marte Sæbø var Siug och Kunde derfor iche møde.

1705: 101

Som alle forklarede ved deris Eed at de besigtede Søgns foster wel, før det blev Jordet, och at de iche Kunde See eller befinde at det var Schamferet paa nogen lem eller \ved/ nogen handgribelig gierning at vere omKommet, Saasom det Saag vel och heelt ud i alle maader.

Søgni Olsdatter och Ole Sæbdal vare ochsaa udi egne personer for Retten, da blev Endelig udi denne sag Saaledis dømbt och afsagd.

J Hvor wel Sognj Olsdatter haver fød og er forløst med Sit Foster avlet med dend Egtemand Ole Sæbdal, da hun Var alleene, og uden andre Hosværende Menniskers middel og tilhielp, hun og efter egen Bekiendelse tilforn iche hafver Aabenbaret for Nogen, at hun war frugtsommelig, Som hun siger at Wære skied af skam og frygt, Saa dog, Eftterdj Sognj Olsdatter, Er Jt Bare ungt Mennische, der nu første gang er tillochert og forført til Saadan Løsagtighed af Ole Sæbdal, Saa har hun og weret gandsche u-Kyndig og U-forstandig udj Saadane Barnefødsels Nød og tilstand, Som af hendis Bekiendelse, Noeksom Kand Erfaris, Særlig, haver og ingen Mennische efter alle widners forchlaring, Veret med hende widende, Eller haftt nogen Kundschaft, om Saadan hendis tilstand, der hende Som Een u-forstandig i Saadanne Sager Kunde gaa til Haande og hielp, og Raadføre til det Beste, det Befindis og iche, at hun haver forsetlige willet føde udj Løndom, og dølge denne hendis Barnefødsel, Efttersom hun iche, haver Søgt Nogen afweye, Eller Eenlige Steder, Enten udj Skov, March, eller udhuuse fra andre folchis Nerwerelse, Mens mere, da Svagheden og fødsels Nøden Sig hende tilnermede, Søgt det meste publiq Sted paa gaarden, Som Var alle Folchenis daglig Stue, hvor alle gich ud og ind \Saa/ og

hendis Sedwanlige Seng og Leye sted, Hvor fødsels tiden hende Saa pludselig er paafalden og ofverkommen, Just udj dend time, da de andre gaards folch Vare iche tilstede Mens ude, og haver haftt med derris Stigen (stiing) at Bestille, hun har og wæret Baade før og siden Saa meget og heftig Svag, at hun udj ingen deel har *Megtet (magtet?) eller Sandzet at Redde Sig self j Nogen maade, dog haver hun efter forløsningen med Jt dødfød Barn :[: Som efter Besigtelse er Befunden over alt Reent med Een god Coleur, uden ald meen, U-schamferet, alle Lemmer u-schad og u-Brute, Saa der af ingen

1705: 101b

Handgribeligheds gierning til dets død har Kundet forNemmis :] Saa Snart hun Kom til nogen Kreffter og Sandz igien, det Aabenbaret og frembwiist, for de da tilStedeverende folch, som acterne forchlarer,

Thj, Kand Jeg hende iche ansee, for at have forsetlig willet føde udj Løndom; og fordult dette hendis foster, Mens meere tilRegne hendis Ungdoms wanwittighed og u-forstand, denne hendis Stiltiendhed, med hendis frugtsommelighed, Hvorfor hun og frj kiendis denne Sinde for Fogdens tiltale og J Rettesettelse paa hendis Liv, Mens j dend Sted, dømmis efter Lovens 6te Bogs 13 Cap/itul 1 Art/icul at Bøde till Kongen hendis 12 Lod Sølv, og Stande Aabenbare skriftt, Men Ole Sæbdal, som efter egen Bekiendelse, udj Sin Egtestand, dette unge Mennische, saaledis til Løsagtighed har forlochet og forført, Dømmis derfor, efter Lovens 6de Bogs 13 Cap/itul 25de Art/icul først, at Straffis paa Sit Goedz og midler, efter yderste Efne og formue, Saa og, derforuden, at Stande Aabenbare skriftt, og advaris disse Begge personer her efter, at fly og Entholde Sig fra hin andens Omgiegelse, til widere Synd og forargelse at afverge og Forekomme, denne Sags forwolte omKostninger betaler Søgni Olsdatter med 1 Rixdaler och Ole Sæbdal med 2 Rixdaler alt under namb och Exsecution efter Lowen.

Jacob Jensen Lemviig hafde Stefnt Førriige Sorenschriver Christian Aboe och hans Kieriste Elsebe Abois, domb at lide til Schadisløs at indfri och betale deris til hannem udgifne obligation \ paa Capit/al 44 Rixdlr / der om Niels Sæbøe paa Jacob Lemviigs wegne møtte for Retten och fremblagde først een Schriftlig Kaldseddel Som blef læst. Dernest obligationen hvorefter betalningen fordredis Som och blev læst.

Paa Abois wegne møtte hans Kieriste Elsebe Aboe Som tilstoed gielden efter obligationen, i alle maader Retmessig och rigtig at were, nemblig Capital 44 Rixdlr med Renter af de 40 siden obligationens Datum.

1705: 102

Afsagd

Som S/igneu/r Abois Kieriste i egen person her for Retten tilstaar citantens paastefnte Kraf efter obligationen rigtig och retmessig at were, och ingen giensigelse derimod haver, Saa tildømmis S/igneu/r Christian Aboe och hans Kieriste, Som denne obligation begge tillige har undertegnet, Samme Schadisløs at indfri och betale til citanten med Capital 44 Rixdaler, och paaløbende Renter efter forskrivelsen intil betaling Schier, med forvolte omKostning til Dato 4 march alt under namb och Exsecution efter loven.

Dend Sag mellem Brite Brattaule och Sønve Nambtwet, for Slagsmaal, Som nestleden høsteting var for, och til nu opsat formedelst vidnernis Schyld, forKlarede Lensmanden tillige med fogdens Sambyche mellem parterne at være foreenet och derfor ophevet.

Michel Bø Hafde Stefnt Anne Nordbø, efter førriige tiltale och seeniste afsigt til Høstetinget nestleden aar 1704 angaaende dend Schammelige beschyldning.

Michel Bø møtte udi egen person for Retten, och refererede sig til seeniste afsigt, Saavelson Mogns Hansens giorte forKlaring och widnisbyrd, och begierede nu først Anne Nordbøis Svar til sagen at fornemme.

Anne Nordbø møtte personlig for Retten och Self tilstoed at deris Strid Kom først om det for nær Slagne græs, hun tilstoed och at Michel Bøe bød hende samme høe igien, Saasom det war Schied med uwilie werch, mens hun vilde iche tage det igien, ellers beKiende hun och Self for Retten, at hun samme tid Sagde till Michel Bøe, du haver ord for at du hafver ligget paa Jens Lam Sit tag, mens widere vilde hun iche tilstaa til hannem at hafve sagt eller hannem beschylt;

Mogns Hansen møtte och endnu i egen person for Retten, och tilstoed Sin förrige bekiendelse Sandferdig at vere, Som hand til høstetinget nestleden, hafver forKlaret, derpaa hand och gjerne bød sin corporlig Eed at giøre for Retten.

1705: 102b

Derpaa, Som efter det \ene/ førte widne och giorde forKlaring havis vis formodning, at Ane Nordbøe maa vere Schyldig udi denne Schammelige beschyldning och tilleg mod Michel Bø, som hun Self til deels ved gaar, mens vil iche tilfulde beKiende Ti er hende efter lovens anledning udi 1 bog 14 Cap/itul 6 art/icul af Retten paalagd benegtelsens eed at giøre, at hun Michel Bøe denne grove beschyldning iche haver tillagd eller tilsagd.

Derpaa hun for Retten frembstoed och anhørde først Eden lydelig oplæsis, och derefter bød sig at wille giøre eeden Saaledis som foreschrevet staar, hvilchet gandsche laugrettet bad for guds Schyld, hende iche motte tilladis saa formastelig och forstochelig at giøre, Saasom det ey andet Kunde vere, end, hun motte giøre meened och dog af hendis egen bekiendelse Kunde nochsom fornemmis at hund udi denne beschyldning motte være Schyldig hvilchen Almuens och Laugrettes begiering, for at befri hendis Siæl fra Satans *Striche, blef anseet, och blev hende eeden iche tillat mens er dog endelig udi Sagen Saaledis dømbt och afsagd.

Efttersom af det eene vidnisbyrds Mogns Hansens giorte forKlaring, Saavelson Anne Nordbøis egen bekiendelse fornemmis at deris ord och tilstand om denne beschyldning, Stemmer saavit ofvereens, at Anne har foreKast och beschylt Michel Bø for, at have ligget paa Jens Lams tag; mens nermere vill hun iche bekiende, at have Sagd disse ord at hand Schulle have baaret sig der ind igiennem/m Som widnet Mogns Hansen dog beKiender af hende at have hørt, da som Laugrettet och tilstede verende Almue alle berettede at der for nogen tid Siden, war Saadant passeret hos *hos Jens Lam, at nogle Slemme Mennischer hafde veret paa hans tag och baaret sig der ind

1705: 103

Som bemelte Jens Lam paa Predichestolen hafde ladet affliuse och tilkiendegive. Ti haver dog Anne Nordbø, wed de ord och tilleg mod Michel Bø saavit af hende Self er bekient hannem derved nochsom Søgt at beschienne och for utilbørlig Sag at beschylde, och bringe udi it Slemt och foragteligt ord, Som hun hannem udi ingen deel Kand gotgiøre eller beviise

Ti dømmis hun derfor til at giøre Michel Bø her for Retten offentlig erchlering och afbedelse, med bekiendelse at hun imod hannem har talt uret, och intet ont eller utilbørligt om hannem i nogen maade veed at Sige, Saa bør och disse utilbørlige ord och tilleg, iche Komme Michel Bø herefter til nogen forKleinelse paa hans ærlige nafn och rygte i nogen maade, Mens Anne Nordbø eller hendis mand, bør for denne forseelse och hendis utidige tilleg, betale Michel Bø i Schadegield och omKostning for denne sag in allis 9 march dansche, alt under namb och Exsecution efter Loven, och tilRaadis Anne Bø herefter at entholde sig fra at være saa let løbende med hendis mund Saafrembt hun ey til anden och høyere straf vil were anseet.

Hernest blef med LaugRettet och tilsteværende ældste mend af Almuen foruden Laugrettet,

nemblig Joen Sylte, Mogns Helle, Niels Helle Halvor Sæbø, Jacob Wilanger Knud Manger och Magne Qvame, denne foreening och contract paa Samptlige Almuens wegne Saaledis Sluttet och udi all wenlighed indgaet, om tingholdene herefter, efter Stiftamtmandens for oplæste ordre och resolution, nemblig dette Schibredis almue Schal herefter betale aarlig til tingholdet af hver løbs leye, ligesom contracten med Lindaas Schibreds Almue sluttet er, hvilchen forhen udi Protocollen

1705: 103b

indførte contract for denne almue lydelig blef oplæst, och derefter dend samme, ligeledis her Sambycht och Sluttet, af alt Laugrettet och de ofvenbenefnte gamble mend paa samptlige almuens wegne, hvorimod ingen fantis gienstridig, uden allene Johannes Houglund, Som var noget ustyrig och beschencht, och derfor blev denne hans Selfraadige ulyd denne gang u-agtet. Dette bevidner och tilstaar vi Samptlig ofven Schrefne Laugrettis och Eedsvorne mend tillige med fogden och Sorenschriveren.

Sorenschriveren S/igneu/r Christian Aboe Hafde indstefnt welbyrd frue Maria Lilienschiold paa Sletten til Schadisløs betaling domb at lide for hvis (det som) \hand/ citanten efter beviiser hos hende haver at fordre, herom Abois Kieriste fremstoed i Retten, och frem lagde først een Seddel under det naun Lilienschiold Dat/eret d/en 23. Julij Anno 85 \paa/ Rixdlr, 20, assigneret til hans Kieriste at betalis noch een anden revers paa 6 Schill/ings papier given af Sønnen Peder Lilienschiold paa 14 Rixdaler, hvorfor it Speyel er til pant sat er saa tilsammen som fordris Capital 34 Rixdlr noch fordrede hun Rente for samme in allis 21 Rixdlr 3 march 9 s/chilling Som hun paastoed at nyde Schadisløs dom paa

Welb/yrdige frue Lilienschiolds møtte iche ey heller nogen paa hendis vegne.

Stefnevidnerne Mogns Giere och Mogns Ydstebøe forKlarede, at de hende om denne Sag loulig til dette ting haver indstefnt.

Afschiediget

Efterdi Welbyrdige frue Maria Lilienschiolds om denne sag til dette ting loulig er instefnt och dog iche møder eller lader Svare for sig til sagen Saa foreleggis hendis velbyrd/ige Laugdag efter Loven til neste ting til hvilchen tid hun bør møde och Svare til Sagen och Stefnemaalet, Saa frembt da ey Schal Kiendis och dømmis eftter de beviisligheder Som af citanten er i Rette lagde.

1705: 104

Michel Rasmus/en och hans Søn Rasmus Michels/en af Marøen brugende hver udi samme Jord 1 pund och 6 march Smør, tilsammen beggis brug 2 pund och 12 march Smørs leye Som dend Welagtige mand H/er/r Christopher Gaarmand er eyer for, fremstoede for Retten och beKlagede hvorledis deris huse med all deris lille middel af løsøre och huusgeraad med Høe Korn och lefnets middel af ædende varer, altsammen wed een ulychelich och Schadelich ildebrand, af uforvarendis vaadewerch for dennem er fortært och op brent nu nestleden fastetid, da de vare ude om deris brød wed fischerie at vinde, untagen deris Creature, som med nød da blef ud sluppen paa marchen och bierget, mens dog siden formedelst deris høe, foer och føde til Creaturernis fremfoster var op brent, døde och forgich de dog mestendeels, Saa disse fattige folch derudofver ere geraadne udi stoer fattigdom och udarmelse, derom de nu ere it rigtig tingsvidne begierende, da som Laugrettet och tilstede verende Almue, med disse fattige mend Sandede och bekiente vel vitterligt at vere ved deris Sandheds eed, at det sig saaledis i sandhed forholt, och disse tvende mend af Marøen, denne Schadelige ildswaade saaledis var ofvergangen, Kunde dennem det begierte tingsvidne derom iche vegris mens att Saaledis Sig i

sandhed forholder og passeret er attesteris af Retten, under voris Signeter.

Endelig begierede fogden tingsvidne om nogen af almuen eller Laugrettet var vidende at noget Strandevrag her udi Schibredet var falden eller hendet det aar 1700, de da derom vilde gifve deris Sandferdige vidnisbyrd och bekiendelse. Herom Samptlige Almue och Laugrettet som tilstede var Svarede at dennem iche var vitterligt, at noget strandit gods eller wrag det aar, ey heller siden den tid udi dette Schibred er falden, det de med deris eed beKrefttede, hvorefter det begierte tingsvidne ey Kunde vegris at Stedis.

Noch læst Madam Mariæ van Hattens udgifne bøkelseddell til Johannes Arnes/en paa 1/2 løb Smør i den gaard Tveiten i Radø Schibred Dat/eret Iden d/en 9. Aug/ustij 1704.

Noch H/er/r Michel SvartKoppis givne bøkelseddell til Knud Velloms/en paa 5 Schill/ing och 1/2 Hvit (dansk og norsk mynt) bugilt i N/ordre Solem (Nordre Solend i Manger sokn, Radøy sk.r.) Dat/eret Manger d/en 9 febr/uar 1705.

1705: 104b

Anno 1705 d/en 16. och 17. Julij er Almindeligt Sommers- Schatte- Sage och Waabenting holden paa Qvame tingsted udi Allenfits Schibrede, Med tilsteverende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts bestalter Vice foged S/igneu/r Søfred Glad med Bøyde lensmanden *Elleve Mundal och Laugrettismend, Laurids Lechnæs, Ole Mitgaren, Ole Hanisdal, Ole Klevdal Mattias Hosdal, Niels Elsaas, Niels Store Oxe och udi Jacob Tofttingis Sted Ole Watne.

Da eftterat Retten af fogden var sat blef almuen formanet til Eedruelighed fred och Schichelighed medens Retten och tinget varede.

Dernest blef och her læst alle de Konge breve och høye befallinger Som forhen til disse Sommerting ere læste och Specifice anførte deretter andre brevve som fremKom at læsis, Saasom.

1 Kirsten Jonædatters S/a/l/ig/ Borgemester Laers Søfrensens udgivne bøkelseddell til Laers Nielsen paa 18 march Smør och 9 Kander {malt} \Korn/, udi dend gaard Sætre i Allenfits Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 5. Jan/uarij 1705.

2 Anders Seimbs forpantningsbrev til Tollev Mundal udgiven paa 1 qvern 1 beslagen Kiste, 3 Kiør och 1 Stor Kiedel Alt Sat for 26 Rixdlr 1 march 4 s/chilling penge til løsning Dat/eret Berg/en d/en 12. Julij 1705.

Bøyde Lensmanden *Elleve Mundal loed for Retten tingliuse Sin odelsløsningsret til Nedre Mundal, Som hand agtede med guds hielp igien til sig at indløse och iche wilde derudi tabe sin Rett til nogen anden hvorfor hand dette nu offentlig tilkiendegav tillige med Sin pengemangels forfald denne Sinde.

Hernest blef sagerne foretagen och paaraabte, och frem Kom da først.

Ole Oderaas, som til fornyelse her for Retten hafde indstefnt een Laugtingsdom passeret til Laugtings Retten udi Bergen d/en 23. Junij 1702 udsted af den tid verend Vice Laugmand Hans Blix, mellem hannem och hans qvinde paa dend eene och Sønveve Oxe Sampt Sorenschriveren S/igneu/r Christ/ian Aboe paa den anden side, hvorom benefnte Sønveve Oxe, Som eftter Samme anseelige domb, iche endnu sin tildømbte bøder och Straf hafde betalt, var til vedermele Stefnt.

Ole Oderaas møtte personlig for Retten, och i Rette lagde forbenefnte Laugtingsdomb in

originali.

Søneve Oxve Mødte iche, ey heller nogen paa hendis wegne

Lensmanden forklarede at Søneve Oxve iche var stefnt til dette ting, fordi Ole Oderaas begierede det for seent, nemblig iche fult 14 dage før tingets berammelse.

1705: 105

Afschiediget

Ole Oderaas bør Stefne Syneve Oxve loulig hertil med 14 dagis warsel til neste ting, Saa Schal hannem da vederfaris hvis Ret er.

Welbyrd fru Maria S/a/l/ig/ Amptmand Lilienschiolds hafde til dette ting indstefnt *Abet (Abel), Sebion och Gullach Feste efter förrige tiltale til nestleden Høsteting paa Ascheland tingsted, hvor tvende vidner er afhørt, men de Feste mend da forschiodde sig til deris werneting her paa Schibredet och begierde Niels Pletten Som nu mødte paa fruens wegne domb ofver de Feste mend til Schadisløs betaling for dend gamble hest, Som iche duede mere, efterat de Feste mend hafde Kiørt med dend.

De indstefnte Feste mend møtte Sebion och Gullach och Svarede tillige med paa Abels wegne, at de efterat de hafde laant hesten af Kobro och hand givet dem forlov at Kiøre med dend, brugte de dend ichun tvende gange och Kiørte omtrent it half Snes Smaa læs hø med dend hver dag, och som hand var saa udgammel och uduelig *brugde de dend iche meere, mens leverte dend igien hen samme sted som de toge den, och de saag iche hand Schade da mere end da de anammede dend, och hesten levede mod 14 dage, efterat de hafde brugt dend, Som Niels Pletten Self forklarede och iche Kunde modsige ellers hafde de paa Sletten Self alle brugt och ud Kiørt denne gamble hest med deris loe at in Kiøre, at de Feste mend formeente hesten baade formedelst Sin Store alder, och deris eget Slæb och brug paa Sletten, alt var ud Kiørt och til intet, *for (før) de den fich, och efterdi hesten och levede Saa lenge efter at \de/ den hafde Sluppet, Och de iche brugte den uden forlov, eller ofver tilbørlighed, formeente de sig iche være pligtig, at Svare til denne udlevede hest, Saasom dennem langt mindre Kand beviisis at de har Kiørt den ihiel, eller tilføyet den nogen Schade.

Afsagd

Som de indstefnte widner Mogns Ydstebøe och Mogns Giere haver forklaret at denne hest war gammel och udleved ofver 16 aar, och iche Kand beviisis de mend af Fæste ofver, at de dend fra Sig hafver Sluppen enten blodig eller ilde medfaren, mens hesten endnu levet mange dage efter at de dend hafde brugt, som alt var med minde och forlov, de mend paa Sletten hafver och self samme aars tid, drefvet och Slæbet med samme hest mere end de Feste mend, Da Som denne hest nu var saa udgammel, Kunde den iche tiene mere, och Kunde saa vel død af alder och andre tilfelde, som af maadeligt brug, hvorfor som de mend af Fæste iche er

1705: 105b

ofverbeviist at hafve handlet noget utilbørligt med denne gamble hest, Saa frikiendis de aldeelis for denne fruens tiltale och hestens videre tilsvær.

Didrich Hynchen Gastgeber udi Brude Knappen hafde paa Sin wermoder Christinæ S/a/l/ig/ Morten Langis wegne indstefnt Ole Tveten for giæld 7 Rixdaler, som be/mel/te Ole for 14 aar siden af S/a/l/ig/ Morten Lange er bleven laant i Reede penge, hvorpaa hand nu begierede domb til Schadisløs betaling och møtte herom personlig udi Rette, Diderich Hynchen Self.

Ole Tveiten møtte iligemaade personlig och negted ey loulig Stefnt at vere, negtede och iche at hand io har faaet pengene och Sat Sin hand for 7 Rixdlr udi S/a/l/ig/ Morten Langis bog, for saa lang tid siden men hand forklarede Siden at hafve betalt \til/ Morten Lange penge 4 Rixdlr, och

fich da igien een half tynde Korn for 5 1/2 march, Saa hand rettelig er schyldig endnu 3 Rixdlr 5 march 8 s/chilling.

Retten tilspurde Ole Tveiten, Om hand Kunde med eed beKrefte at hand de 4 Rixdaler har betalt paa Sin Schyld til S/a/l/ig/ Morten Lange dertil hand Svarede io, hvorpaa hannem och eeden blev forelagd, och først lydelig oplæst, derpaa hand da med opragte fingre aflagde sin eed at hand de 4 Rixdaler til S/a/l/ig/ Morten Lange betalt haver, och er intet mere Schyldig end de 3 Rixdaler 5 march 8 s/chilling.

Diderich Hynnechen paastoed at nyde renter af sine fordrende penge nemblig de 3 Rixdlr 5 march 8 s/chilling, siden den tid de ware udlaante, efterdi de ware laant ud {det} mest i Rede penge derimod Ole Tveiten formeente at blive for Renten fri.

Parterne hafde iche mere paa begge Sider at fremføre, uden begierede domb.

Afsagd

Som Ole Tveit tilstaar Schylden, Som nu Paa Christine S/a/l/ig/ Morten Langis wegne fordris Saavit Retmessig at vere, at dend af begyndelsen var 7 Rixdaler, mens hand nu med Sin Eed forklaret derpaa at hafve betalt saameget, at ichun rester 3 Rixdlr 5 march 8 s/chilling Saa tildømmis Ole Tveiten Samme resterende 3 Rixdaler 5 march 8 s/chilling til citanten paa Sin vermoders wegne at betale fuldKommen, med Sine renter til 5 pro cento beregnet fra den tid Ole Tveit pengene bekom, Som citanten med S/a/l/ig/ Morten Langis bog bør beviise, och det Schadisløs med 3 1/2 march til Dato forvolte omKostning alt under namb och Exsecution efter Loven.

1705: 106

Brite Christiansdatter paa Mognstad hafde Stefnt til dette ting Anders Seimb til Schadisløs betaling domb at lide for 8 Rixdaler Laante penge, Som hun for 6 aar Siden hannem laant haver i Reede penge, och hand samme tid lovede at fly hende een tynde Kiedel i pant Som hun dog alt Siden iche har Kundet bekomme.

Paa bemelte Britis vegne møtte hendis broder *Hovor Mognstad i Rette och begeerede om det paastefnte een Schadisløs dom med forvolte omKostninger.

Paa Anders Seimbs wegne møtte Ole Tveiten i Rette och tilstoed paa Andersis wegne de paastefnte 8 Rixdaler til Brite retmessig Schyldig at wære, som hand och sagde Anders gerne wil betale, naar hand bliver Krafd med vidne,

Hover Mognstad derimod paastoed domb paa Capitalen med tilbørlige renter Siden hand pengene beKom Som nu er for 6 aar, Saavelsom forvolte omKostninger.

Afsagd

Anders Seimb bør, efttersom hand ved sin fuldmegtig ingen giensigelse haver med Kravet, de paastefnte 8 Rixdaler Schadisløs til Brite Christensdatter at betale med 6 aars Rente siden hand pengene bekom Som beløber 2 Rixdaler 2 march 6 s/chilling, Saaoch udi forvolte omKostning til dato med denne dombs løsning in allis 1 Rixdlr 8 s/chilling tillsammans Capital Rente och omKostninger 11 Rixdaler 2 march 14 s/chilling alt viden 15 dage/ under namb och Exsecution efter Loven.

Herman Møller Kiøbmand udi Bergen Hafde Stefnt Anders Semb for giæld laandte rede penge 10 Rixdaler, derom Schadisløs domb at lide til betaling och møtte Paa citantens wegne Jacob Herslev och Eschede endelig nambs domb derpaa

Anders Semb møtte iche efter lydelig paaraabelse ey heller nogen paa hans wegne.

Stefnevidnerne Elleve Mundal och Ole Oderaas fremstoede och afhiemlede at Anders Seimb ved dem om denne sag loulig var Stefnt.

Afsagd

Anders Seim foreleggis Laugdag til neste ting om denne sag at møde och Svare citanten, Saa

frembt, hand da ey vil lide straf och domb eftter Lovens følge om det paastefnte.

1705: 106b

Michel Jansen Hafde Stefnt Mons/ieu/r Witter Fendrich ved det Bergenhusische Regiment, Saavelsom Jan Christophersen til betalning for hvis (det som) de hannem rester for een afKiøbt Noet, nemblig Fendrichen 2 Rixdlr och Jan Christophersen for 5 Rixdaler, derom Jacob Herslov eftter fuldmagt af citanten fremb lagde Schriftlig Stefnemaal som blef læst.

Jan Christophersen mødte personlig och forKlarede at hand allerede har tilfrids Stillet citanten det Jacob Herslov och tilstoed Saa at were.

Fendrich Witter møtte och personlig och negtede iche at citanten endnu rester hos hannem 2 Rixdaler paa Kiøbet, mens hand sagde de vare saaledis forligte ved Kiøbet, at der Schulde være brisling bolche i noeten, som der iche er, hvorfor hand meener \Sig/ iche pligtig at betale de resterende 2 Rixdaler;

Fendrichen blef tilspurt hvormed han Kunde beviise at de vare ved Kiøbet forligte om brislingsbolcher och hvorfor hand da har betalt de 8 Rixdaler, och iche eftersaag Noeten da hand dend anammede dertil hand Svarede at der var ingen vidnisbyrd hos om denne forliig, och Noeten anammede de fra citanten paa parol.

Afschiediget

Som de paastefnte resterende 2 Rixdaler af Mons/ieu/r fendrich Witter iche benegtis, at hand io samme endnu paa Kiøbet for Noeten Schyldig er Saa Kand iche nu anseeis dend undschyldning om, at der Schulde wæret brisling bolcher udi den eftter forligelsen, som her iche beviisis, men som Mons/ieu/r Witter uden saadan disput haver betalt den Største Summa och modtaget Noeten och den nu saa lang tid nemblig omtrent 2 aar haftt och beholt, Saa bør hand och betale til citanten de resterende 2 Rixdaler och for sin part udi omKost/ning 1 Rixort, inden fembten dage under adfer eftter Loven.

Fogden hafde indstefnt Anders Seimb och Brite Christiansdatter formedelst een Kiedel, Som bemelte Brite Schulle have taget til pant for 8 Rixdlr fra Anders Seim, mod Andersis vilie, hvilchen Kiedel ved lens-

1705: 107

manden til Rettens udgang mellem parterne har veret giort arest paa, ti war Anders Seimb och stefnt at *fore (føre) samme Kiedel hid til tinget, eftersom hand dend igien fra Hans Hopland Schal anammet, hafde och Stefnt Hans Hopland til vedermele till endelig domb, i sagen.

Anders Seimb møtte iche ey heller nogen paa hans vegne

Paa Hans Hoplands wegne møtte Laers Hopland som sagde at Hans Hopland hafver eftter fogdens ordre levert Kiedelen til Anders Seimb;

Lensmanden forKlarede at hafve loulig stefnt Anders Seim och hafde Ole Oderaas med Sig da hand Stefnte.

Brite Christiansdatter var tilstede, och om hende forKlarede Laugrettet och Almuen at hun iche er wel forvaret i hovedet, men er, och lang tid har veret een Schrøbelig qvinde och meget Svag i hofvedet, hvorfor hun och for nogle aar Siden har mott forlade \sit/ Jordebrug och lever nu i gandsche fattig och Slet tilstand.

Fogden paastoed at Anders Seimb motte foreleggis at møde til neste ting under Straf eftter Loven.

Endelig forKlarede Brite at Anders Seimb hafde laant hos hende reede penge 8 Rixdaler, som hun fich for Sin Jords afstaaelse, och derfor hafde Anders Seimb lovet hende denne Kiedel til pant til hun fich sine penge ti meente hun at hafve ret til den Kiedel at tage dend til Sig.

Afschiediget

Anders Seim och Hans Hopland bør møde om denne sag til neste ting under Straf efter Loven, at Svare til sagen och fogdens præntioner, til een Endelig domb om denne Kiedels Anammelse, Saa vitt retten Kand medføre.

Bøyd lensmand Elleve Mundal Hafde Stefnt Niels Kiednes for utilbørlige Schieldsord mod hannem øvet, Uden all aarsage, da hand Sogte hannem for 2 Rixdaler laante penge paa Aase Olsdatters wegne, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter loven, herom var och til widne stefnt Ole Klefdal Mattias Hosdal och Johannes Klefdal.

Niels Kiednæs møtte personlig i Retten och negtede iche at hand io loulig war Stefnt.

De indstefnte vidner møtte alle, och forKlarede at de vare hos paa Kiednæs da lensmanden fordrede enten de 2 Rixdlr penge paa Aasis wegne eller och hendis udleg, Som paa Schiftet efter hans qvinde blev udlagd, hvilchet

1705: 107b

Niels Kiednæs iche wilde da betale eller Sleppe udlegget, hvorudofver de Komme først i ord Sammen och Endelig beschylte Niels Kiednæs lensmanden for 1 *ox (øx) och 4 march i penge paa dend maade som Lensmanden Schulle Staalet dette fra hannem, dette erbød widnerne at aflegge deris eed paa.

Niels Kiednes negtede iche men bekiente Self f/or <Retten> at hand Saaledis hafde tiltalt och beschylt Lensmanden for dend *øx och den Slette daler penge, Som Lensmanden Schulle indeholdet af hans S/a/l/ig/ qvindis Løn, da hun tiente hannem Som nu er mange aar siden;

Lensmanden herimod Svarede och benegtede at hand iche hafver indeholdet denne Sl/ette daler, men erbød sin Eed at hand samme har betalt,

Om øxen forKlarede Niels Kiednæs at Lensmanden hafde for hannem udtaget een øx udi GierWiigen och da Niels Kom til Lensmanden laag der 2 øxer under bordet, nembliq denne, som hand hafde udtaget i GierWiigen och een anden mindre hos, da bad Lensmanden hannem tage Sin øxe, och saa tog hand den minste, i steden for den rette øx, och saaledis forKlarede Sin Beschyltning for øxen efterdi hand iche fich den Rette.

Lensmanden herimod forKlarede at hand iche forholte hannem Sin øx langt mindre hafde Staalet dend, mens dette war Nielsis egen Schyld, om hand iche tog den Rette øx, som dog Kunde vere liden forSchiel paa.

Lensmanden forKlarede med eed och opragte fingre at hand dend forommelte Slette dlr løn har betalt. Sette och endelig i Rette at Niels Kiednæs burde dømmis efter loven til at blifve een løgnere och bøde sine tre march, samt betale hannem sin omKostning igien Schadisløs.

Endelig bad Niels Kiednes inderlig baad (både) Retten saavel som Lensmanden om forladelse for denne Sin grove forseelse, och begierede naade, heller end Ret, ti han nu befant at hand hafde veret ubesindig, och beschylt Lensmanden usandferdigen och uret, hvorpaa Laugrettet endelig med forbøn formaade Lensmanden til at tilgive och efterlade Niels Kiednæs denne sin forseelse, hvortil hand Sig lod beveege mens

1705: 108

paastoed fast een tilbørlig erchlering om omKostningen igien, derpaa Erchlerede Niels Kiednæs Lensmanden for Retten i alle tilbørlige maader, for een ærlig mand, och bekiente at hand hafde talt ilde och løgnagtig beschylt hannem, bad om forladelse och lovede aldrig mere at begegne enten hannem eller andre saaledis derpaa hand Kyste paa haanden och gav Lensmanden for Retten derpaa er

Afschiediget

Som Lensmanden nu har eftergifvet Niels Kiednes denne forseelse, paa hans inderlige bøn

Saa forbliver det derved, och bør saadan ubeqvems tilleg iche Komme Ellev Mundal til nogen præjudice eller forKleinelse i nogen maade, mens Niels Kidnes bør betale lensmanden Sin forvolte omKostning igien med penge 4 march 8 s/chilling och som Kongens Sag med parternis forliigelse iche Kand hindris eller nedleggis, bør och Niels Kiednes tilfrids Stille fogden paa Kongens wegne, Saafrembt hand ey \naar hand/ nermere for denne Sag tiltalis wil derom lide domb.

Fogden \ S/igneu/r Søfren Glad / hafde Stefnt, Ole, Grim och Anne SæleWold at lide tilbørlig domb och straf fordi de hafver negtet fogden Schyds for betaling nu nestleden d/en 27. April, da hand Kom reisende och begiere at Schydsis for betaling.

Ole och Grim møtte for Retten och Svarede at de hafde \da/ nylig været udi fløtning, dog Kunde de iche negte at de io derfor har faaet betaling ellers hafde de intet videre at undschylde sig med, imod deris modvillighed och Schydsis benegtels til fogden.

Afsagd

Som disse indstefnte, nemblig Ole, Grim och Anne SæleWold, har ladet sig finde fortredelig och modwillig udi at Schydse fogden paa Sin Reise for billig betaling, Som hand dennem bød da hand Schydzen begierede, Det de nu her for Retten iche Kand modsige, ti Som Lovens tredie bogs 11 Cap/itul 4 art/icul tilholder at dend Som iche vil Schydze for betaling Schal derfor tilbørlig Straffis, ti dømmis disse mend nemblig Ole och Grim Sælevold; Saavelsom Enchen Anne Sælevold at bøde denne Sinde for \saadan/ modvillighed hver penge 2 march danske til de fattige, som til fogden bør leveris och betalis under Exsecut/ion efter Loven.

1705: 108b

Fogden begierede tingsvidne om Strande vrag her udi dette Schibrede noget er falden det aar 1700. Derom Laugrettet her ligesom paa de andre Schibreder forhen tillige med almuen forKlarede at intet er falden enten da, ey heller pleyer at forefalde i dette Schibrede det de gierne med eed bevidnede, hvorom och tingsvidne er bevilget

Och som efter paraabelse om flere var til dette ting Som vilde gaa i Rette och hafde sager, Sig ingen fremstillede blev dette ting Endet.

Anno 1705 d/en 20. och 21. Julij Er almindeligst Sommers Schatte, Sage och Waabenting Holdet paa Frechougs tingsted udi Herløe Schibrede nerverende Kongl/ig Maj/este/ts Vice Foged S/igneu/r Søfren Trulsen Glad, Saavelsom Bøyd Lensmanden Rasmus Frommereid och Laugrettismend Anders Dale, Joen Kierregaard, Mogns FrechHoug, Ole Koursbø, Gregorius Træet, Niels Herløwær, Hans Frommereyd, och Rasmus Nordre Sæle.

Da efterat Retten af fogden var sat blef Almuen formanet til ædruelighed, fred, och schichelighed medens Retten och tinget warede.

Dernest blef først læst paa dette ting alle de Kongebreve och høye befallinger, Som forhen til dette aars Sommersting ere blevne læste och specificerlig anførte dernest blef læst andre breve som frem Kom, Saasom.

1 Welbyrd fru Zitzele Kaasis udgifne bøkelseddel til Thomas Knudsen Sturen paa 1/2 pund och 6 march fischis Leye udi den Jord Schiold Dat/eret Berg/en d/en 21. Martij 1705.

2 Raadmand Hans Weinviigs udgivne bøkelseddel til Jens Pedersen paa den halfve part udi FlorVaag som er 1/2 løbs leye Dat/eret Berg/en d/en 8. Jan/uarij 1705.

3 Ole Pedersens adKomst til it pund fischis leye udi Herløwær, Som ham arvelig er tilfalden

eftter sin S/a/l/ig/ broder Johannes Petters/en, antegnet paa Schiødet? d/en 11. Junij 1704.

Hernest blef Samptlig Almuen tillige med Laugrettismendene, nemblig de mend foruden Laugrettet paa gandsche Almuens wegne, Ole Ryland, Ole Rong, Erich Rong Ole Kallestad, Amun Miaatvet och Anders Rysland Saaledis eftter oplæste Stiftamtmandens resolution

1705: 109

udi all mindelighed och wenlighed foreenede om tinghold hereftter Saaledis at dette Schibreds Almue holder dette \tilstundende/ høsteting Self, som forsvarligt, men tilkommende aar, begyndis contracten Som Sluttet er, at holdis Saaledis, at hver løb betaler och Svarer aarlig penge for tinghold 20 schilling, 1/2 løb 10 schill/ing 1 pund 7 Schill/ing och Marchetal eftter advenant, Som betaldis halffparten til Sommersting halffparten til høstetinget aarlig hvormed Almuen for all tinghold til de ordinarie ting aarligen, Saavelsom andre tings bekostning Schall were fri och ukrevde,

Dette saaledis til bekræftelse och holdelse hereftter, er sluttet och indgaaet mellem Almuen och fogden och Schriveren Som vi alle testerer.

Fogden begierede til dette ting ligesom til förrige tingswidne om StrandeVrag, nemblig om her udi dette Schibrede det aar 1700, noget Saadant Strande Vrag falden er, de da derom nu vilde give deris Sandheds bekiendelse och widnisbyrd, hvorpaa laugrettet tillige med tilstede verende Almue forklarede och bekiente paa deris eed at de icke wiste eller var bekient at noget Strandevrag det aar her udi Schibrede var falden Som icke Kunde vegrer tingswidne om.

Noch fremkom at læsis, Som och blev læst,

4 Mariæ S/a/l/ig/ Johan Wittis udgifne Schiøde til Gundmun Halvers/en paa den halve gaard Hielmen her udi Schibrede beliggende Schyldende aarlig samme halve gaard 1 Waag och 1/2 pund tørfisch Dateret Hielmen d/en 18. Decemb/ris 1704.

5 Noch Samme Mariæ Wittis udgifne Schiøde af Samme Dato til Hendrich Schröder paa den anden halve part udi dend gaard Hielmen Sc: (altså, d.v.s.) 1 Waag och 1/2 pund tørfisch.

6 Johan Wolpmands udgifne bøxelseddel til Daniel Baards/en paa 1 pund Smørs leye til lands och wands udi dend gaard KougleWaag, Dat/eret Berg/en d/en 15. Julij 1705.

Hernest ere Sagerne paraabte om nogen til dette ting war indstefnte da frem Kom først

Fogdens S/igneu/r Mas Holms Kieriste Som hafde Stefnt Jan paa Jelten domb at lide til Schadisløs betaling for tvende aars forpagtningspeng for den platz Jelten aarlig 10 Rixdaler, dog dette Sidste aars beregnet til dette aars Slutning, Saaoch at betale denne forvolte omKostning Schadisløs;

1705: 109b

Jan paa Jeltens hustru Johanne Jensdatter møtte i Retten och Svarede mod stefnemaalet at hendis mand haver giensigelse mod dette Kraf, och haver wiist fogdens Kieriste regning derom, ellers forklarede hun at hun aldrig har Sluttet nogen saadan contract med fogden eller hans Kieriste at de schulle bygge och reparere noget paa husene for intet, men hvis nødvendig paa huusene Kunde behøvis at giøre ferdig, det meente hun billig burde Decorteris i forpagtningen. Widere i Rette lagde hun Sin mands Schriftlige forset som blef læst.

Afschiediget

Dend udi *Johan Christophersens (Jan paa Jeltens?) indleg begierte Dilation til neste ting, til hvilchen tid hand och beraaber sig paa contrastefning om sine præntioner at erholde domb och Kiendelse paa, Kand ieg hannem icke vegre eller benegte, Særdelis fordi Kravet ike egentlig tilstaaes, ey heller \nten/ noget Schriftlig eller muntlig beviis nu derom fremföris, mens til

denne opsatte tid, bør parterne paa begge sider tydelig fremføre deris præntioner med hosfølgende beviisligheder til een Retmessig adschillelse i sagen.

Fogden Hafde Stefnt Niels Erstad at lide domb til boed efter Loven formedelst hans qvinde er Kommen fortiilig udi Barselseng efter deris bryllop.

Niels Erstad møtte icke ey heller nogen paa hans wegne, efter trede lydelige paaraabelser.

Afsagd

Niels Erstad bør møde til neste ting til sagen at Svare under Straf efter loven om han da udebliver, och Sidder Retten och denne laugdags foreleggelse overhørig.

1705: 110

Noch fremKom at læsis Welædle och Welb/yrdige H/er/r Laugmand Knagis udgifne Bøxelseddel til Gutorm Olsen paa 1 pund Smør och 16 Kand/er malt, udi den Jord Rødsetter, Dat/eret Berg/en d/en 7. Jan/uarij 1704.

Fogdens Kieriste Hafde Stefnt Niels Nielsen til betaling for laante penge 8 Rixdaler, domb at lide til at betale dem Schadisløs under namb och Exsecution efter Loven,

Niels Nielsen møtte personlig for Retten och Kunde icke negte at fogdens Kieriste io hafde laant hannem 8 Rixdaler nu nestleden Waarting som hand brugte at afsone een Sag med, och har hand icke betalt noget tilbage

Afsagd

Som Niels Nielsen tilstaar at hafve laant och faaet de 8 Rixdaler af fogdens Kieriste, och intet der paa igien betalt, Saa dømmis hand til at betale hannem laante 8 Rixdlr igien til citanten med 1 ort til dato giorte omKostning, alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Udi dend sag mellem fogden och Niels Rysland er denne Slutning och afschied giort, at efterdi Niels Rysland hafver haftt Welbyrdige fru Zidzele Kaasis ordre til at anamme fra Gunnil Arnisdatter, hvis Schied er, och bemelte Gunnill har faaet Sit igien af hannem, Saa blifver Niels Rysland denne gang for widere Straf fri, men advaris herefter at tage sig vare och entholde sig fra, at giøre och øve saadant offtere, uden sin Rette øfrigheds befaling och ordre dertil.

Fogden hafde Stefnt Peder i Strudshavn at lide dom til betaling efter Loven, fordi hans qvinde er Kommen for tiilig i barselseng efter brylluppet.

Peder i Strudshavn møtte icke endnu, alt Schiønt Lensmanden forKlarede hand var loulig Stefnt nogle gange.

Afsagd

Peder i Strudshavn bør i det mindste ære Retten och møde efter Stefnemaal til sagen at Svare, Ti foreleggis hannem nu laudag til neste ting at møde under 10 lod Sølfs Straf, Saafrembt hand da udebliver.

1705: 110b

Noch frem Kom at læsis, Som och blef læste

7 Commissar/ij Valchvar Riisbrechs udgifne bøxelseddel til Halvor Fredrichsen paa 1/2 Spand Smør och 1 1/4 Mele Malt udi den Jord Wigebo Dat/eret d/en 27. Febr/uarij 1705.

8 Her/r Otte Edwardsens udgifne bøxelseddel til Peder Knuds/en Tosche paa 1/2 løb Smør i dend Jord Landzviig Dateret d/en 23. April 1705.

9 Welbyrd fru Citzele Kaasis udgifne bøkelseddel til Magne Mognsen Husebø paa 1 pund och 8 Kand/er Malt udi Husebø Dat/eret d/en 2. Maj 1705.

10 Noch frue Kaasis bøkelseddel til Niels Olsen paa sin faders Jordepart, udi Schintvet Dat/eret 2. Maj 1704.

11 Christen Sæds udgifne bøkelseddel til Magne Knuds/en paa 18 march Smør och 18 march fisch och 12 Kand/er malt udi den Jord Bratzhoug Dat/eret 27. Octob/ris 1700.

Som nu eftter paaraabelse ingen mere vilde gaa i Rette, blef dette ting udi protocoll/en Sluttet

Endelig frem Kom endnu Jens Olsen med een bøkelseddel Som hand indstendig begierte at læsis før Retten blef opsagd och adschilt, Som endelig blef bevilget nembliq

12 Susanæ Sophiæ Smits udgifne bøkelseddel til bemelte Jens Olsen paa 1/2 løb Smør och 1/3 part udi it faar udi den Jord *Heldal (ingen gard med det namn i Herdla sk.r.) Dateret d/en 4. April 1705.

Anno 1705 d/en 23. och 24. Julij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa SchougsWaags tingsted udi Sartor Schibrede med tilstede werende Almue nerwærende Kongl/ig Maj/este/ts beschichede Vice foged Mons/ieu/r Søfren Trulsen Glad med Bøyd Lensmanden Anders Bildøen och Laugrettismend Hans Lærøen, Ole Lærøen Hans Schouge, Michel Windenæs, Johannes Aagotnæs, Niels Arefjord, Anders Bache och Mogns Kallestad

Da eftterat Retten och tinget af fogden var Sat blef Almuen først formanet til Eedruelighed fred och Schichelighed medens Retten holtis och tinget warede, dernest blef och her læst alle de Kongl/ig brewe och høye befallinger, Som forhen til de Andre dette aars Sommersting ere blevne læste och Specificeerlig antegnede.

1705: 111

1 Dernest læst Hans Jacobsen Todis beschichelsis tilbud til Abel S/a/l/ig/ Christen Bertelsens paa dend hederlige mand H/er/r Søfren Breders, och Sine egne børns wegne giort, indeholdende, at de ere nermeste odelsberettiget til det Jordegods deris S/a/l/ig/ fader Christen Bertelsen, war ofverdraget af S/a/l/ig/ Raadmand Laers Weiner for den Capital 700 Rixdlr nembliq udi Toftt 2 W/aag fisch for 60 Rixdlr, Søre Echerhofde 1 W/aag Smør 1 1/2 Waag fisch for 75 Rixdlr, Lii och LiSchieret 5 pund fisch for 65 Rixdlr Nordre Biørøen 1 W/aag fisch 18 march Smør for 37 Rdlr, Hagenæs 4 pund fisch (for) 40 Rdlr Eide 2 W/aager fisch for 90 Rdlr Næsse 3 W/aager fisch for 80 Rdlr, Langøen 3 1/2 pund fisch (for) 30 Rdlr MøWiigen 3 1/2 pund fisch (for) 26 Rdlr Mit Fielde 2 W/aager fisch (for) 40 Rdlr SchaleWiig 4 pund fisch (for) 37 Rdlr Lille Sandgolt 1 1/2 W/aag fisch (for) 45 Rdlr, Sandgolts Eide 1 pund fisch (for) 10 Rdlr Søre Fielde 3 Waager fisch for 65 Rdlr, Som de benefnte beschichere alt erbyder at løse for saadan priis igien naar Abel S/a/l/ig/ Christen Bertelsens det vil afhende, Samme beschichelse tilbud var Dateret Berg/en d/en 17 Martij Anno 1705. Dette bref er och læst Paa Herlø Schibredis tingsted formedelst dend eene gaard Toftt der udi Schibredet er beliggende.

2 Herman Schrøder wæрге til KorsKirchen i Bergen hans udgivne bøkelseddel til Laers Ivers/en paa 2 pund fisch udi den Jord Syltøen, Dat/eret Berg/en d/en 21. febr/uarij Anno 1705.

3 Magister Niels Smits udgivne bøkelseddel til Niels Ollsen Sechinstad paa 1/2 pund Smør och 1/6 part af it Spand fisch udi dend gaard Sechingstad Dateret Steen d/en 16. April 1705.

4 Iver Olsen och Mogns Jensen Dalis udgifne bøkelseddel til Clemmet Olsen paa 15 march fischis leye udi dend gaard Aase udi Fields Sogn Dateret Berg/en d/en 12 Febr/uarij 1705.

5 Hans Nielsens och Niels Andersens Bildøen udgifne bøkelseddel til Mogns Erichsen paa 1/2 Waag och 8 march fischis leye udi den Jord Kaartvet i Field Sogn beliggende Dat/eret Bildøen d/en 25. Novemb/ris 1704.

6 Mag/ister Niels Smits udgivne bøkelseddel til Erich Erichsen paa 2 1/2 Schilling Jord udi KnapSchoug, Dateret Steen d/en 28. Martij 1705.

1705: 111b

7 Ole Olsen Nedre Goltens udgifne bøkelseddel til Michel Mattisen paa 1/2 Waag fisch udi den Jord Steensland Dat/eret Nedre Golt/en d/en 3. Novemb/ris 1704.

8 Knud Bachis udgivne Bøkelseddel til Anders Hansen paa 1 pund och half ottende march fisch udi dend Jord Berge, Dat/eret Bache d/en 12. April 1705.

9 Anders Bildøens udgivne bøkelseddel til Niels Rasmus/en paa 1/2 Waag fischis leye udi *Leuchøen (Låkøy?) Dat/eret Bildøen d/en 16. Martij 1705.

10 Axel Mørchis udgifne bøkelseddel til Hendrich Nielsen paa 2 pund fischis leye udi den Jord Eide Dat/eret Sund d/en 8. Novemb/ris 1704.

11 Tollef Andersen Kobbeltvets udgivne bøkelseddel til Jacob Hansen Sechingstad paa 18 march Smørs leye udi dend Jord Kobbeltvet i Fields Sogn, Dat/eret Schougsvaag d/en 21. Febr/uarij 1705.

12 Herbaar Knudsdatter Schougis Wilie och bebrevelse til hendis mand Simen Michelsen; paa at nyde bruge och besidde all sin livis tid it pund och 3 march fischis leye udi dend Jord Schouge med dertil hørende fischeWaag Angehschot, Som nu er hendis eget arvelig Paa Schifftet efter Sin S/a/l/ig/ førrige mand tilfalden och det uhinderlig af hendis børn ok arvinger, om gud hende for hannem wil ved døden henkalde Saa at dette bref Schal were hannem saa fast een bestyrchelse som beste bøkøl til dette Jordeparts brug for sin livis tid. Dateret SchougsVaag dend 24. Julij Anno 1705 med mend til vitterlighed gamble Hans Schouge, och Anders Bache, Dette tilstoed och begierede Herbaar ochsaa \Self personlig/ for een Siddende Ret samme dag, før brefvet blef læst.

Hernest blef Sagerne paraabte och foretagne som til dette ting war indstefnte, da fremKom først

Kongl/ig Maj/este/ts foged Som begierede tingsvidne af denne Schibredis Almue om noget Strandet gods eller wrag udi dette Schibreds district var falden det aar 1700. Dertil tilstede verende Almue Saavelsom LaugRettismendene Svarede ney, och at Slet intet var falden Som de gierne med Eed bekreftede hvorpaa fogden det begierte tingswidne blef tilsagd och bevilget.

1705: 112

Grim, Amun och Michel Midttvet och de mend af Ydste Tvet, hawer Stefnt Anders Nipen fordi hand i nogle aars tid har brugt fische Kast paa Tellevaagen och faaet lotter til Sig, Som citanterne tilkom, och dem beholdet hvilchet de formeener hand iche burde saaledis taget Sig self til Rette før domb mellem dennem var gangen efttersom denne Sag om hvers Rettighed, lenge forhen for Retten har weret paatalt, mens ingen Endelighed derudi endnu er falden, formedelst de mend af Nipen deris egen fortrædelighed och aarsage hvorfor de formeente hand \burde/ lide domb til straf for saadan egen Raadighed, och entholde sig herefter derfra med Sine Naboer paa Nipen, at fare saaledis fort, intil hovedstridigheden ved endelig domb er adschilt.

Anders Nipen møtte nu iche i Rette ey heller Niels och Morten, Men Michel møtte vel, mens sagde at ingen flere var Stefnte *at (af) de mend paa Nipen end Anders allene.

Afschiediget.

Som citanterne Klager ofver Anders i Nipen formedelst Selfraadighed och tag, *foruden

(føruden) de ved Retten er bleven adschilte, och deris hovedstridighed om fische Kast paa hin andens Land vel tilforn for nogle aar siden er bleven stefnt paa, mens da formedelst {deris} \parternis/ egen ustyrihed for Retten motte sagen Saaledis ophævis, och parterne tilholdet at Kalde een Retsforhandling derom paa aasteden, Som Siden paa ingen af siderne er schied Saa bør det endnu Schie om parterne iche vil och Kand forliigis, Saaledis Som tilforn mellem dem herudi har weret brugeligt, Och forinden det Schier bør iche Anders Nipen Raade sig Self, mens lade det blifve Som før har veret, och som hand nu iche møder at Svare til denne Sags beschyldning for tag, leggis hannem derom Laudag for till neste ting, til hvilchen tid hand bør møde och enten forsvare sig for dette tilleg, eller och lide tilbørlig domb derfor, Som Retten Kand got finde.

Kongl/ig Maj/este/ts foged haver Stefnt Barbra \Siversdatter/ tienende hos Abraham Wessel for leyermaals boed 6 Rixdaler, efterdi hun baade har ligget her udi Schibredet i barselseng, hun och tiener her udi Schibredet och har her ochsaa Staat Schrift Anviiste derhos Preste Attesten derom.

1705: 112b

Niels Hambre møtte paa indstefnte Barbræ wegne och Svarede til Stefnemaalet, at hendis ord var saaledis at det Kom hende i een sted hvor hun sin boed schulde betale, enten her, eller udi Byen, hvor hun beretter barnet Schal vere aulet med een baadsmand.

Afsagd.

Som Barbra Siversdatter baade tiener her i Schibredet, saa och har fød barnet her, och staaet Kirchens Disciplin derfor her, ti bør hun och her betale for hendis leyermaals forseelse til fogden Kongens tilfaldne bøder med 12 lod Sølf alt <Schadisløs> under namb och Exsecut/ion efter Loven, eller och lide fengsel efter lovens formeld.

Fogden Hafde och indstefnt Michel Bache, fordi hand forleden aar paa een Søndag, meget usømmelig udi Kirchen af fuldschab, hafver givet sig ofver och Spyed, derfor at lide vedbørlig dom til straf efter Loven, herom var til vidne indKaldet hans Sognepræst Mag/ister Nichlas Stabel, saaoch Kari Børnæs

Michel Bache møtte och benegtede at saadan gierning af hannem iche er Schied, mens begierde at den som Sigter ham der for bør det beviise.

Af de indstefnte vidnisbyrd møtte ingen, Ti blef

Afschiediget.

Citanten bør føre sine vidnisbyrd herom til neste ting, til hvilchen tid Kari Børnæs bør møde under Straf efter loven hendis vidnisbyrd herom eedlig at aflegge. Och Om Magister Stabel iche til Samme tid Schulle ville give Sit vidnisbyrd Eedlig her for Retten, da bør han af citanten derom loulig Søgis til Sit werneting for den geistlige Ret, hvorefter da siden i sagen Schal gaais hvis Ret er.

Fogden Hafde och Stefnt Niels Hambre formedelst hand Langfredag nestleden Schal were Kommen meget druchen i Kirchen paa Sund, och da efter predichen øvet Schieldsmaal mod Ole Kleppe och hans hustru och truet Ole Kleppe, derfor at lide tilbørlig domb och Straf, herom var til vidne stefnt Lensmand Anders Bildøen, hans tiener Ingelbert, och til gienmæle Ole Kleppe.

1705: 113

Niels Hambre møtte udi egen person for Retten tilstoed loulig Stefnt at vere, och Svared til sagen at hand iche Schal beviisis at weret druchen \ey/ heller giort nogen usømmelighed eller forargelse i Kirchen, mens forKlarede, at Her/r Jørgen Brede, hafde Schienchet ham een liden

drich brendeviin før hand gich i Kirchen och om Ole Kleppe och hans hustru, benegtede hand at hand iche har gjort dem nogen forfang ti hand hafde iche seet Ole Kleppe, Men til hans hustru berettede hand, at hafve sagt disse ord, angaaende torschegarn som de bruger, at dersom hand vilde gjøre det, Saa som de iche holder op før, da Schulde hand gjøre dem til Schielmere derfor;

Bøyde Lensmanden forklarede samme ord om Torschegarnene, Som Niels Hambre Self, dog med denne forandring, at Niels Hambre sagde disse Schieldsord til Sønveve Kleppe om hendis mand, Nemblig at hand Schulle gjøre ham til Schielm for Torschegarns brug. Ellers wiste Lensmanden intet at vidne enten hand var druchen eller ey.

Ole Kleppe och hans qvinde møtte iche, ey heller nogen paa deris wegne.

Afsagd

Ole Kleppe och hans qvinde Sønveve bør møde herom til neste ting deris Sandferdige vidnisbyrd om denne Sag at gifve, saavit dennem vitterligt Kand vere, och det under Straf efter Loven om de ude blifver, Saa schal nermere gaais i sagen hvis Ret er, och Niels Hambre bør och da at være til gienmæle.

Om tingholdene udi dette Schibrede vilde *Almu (almuen) denne gang iche lade sig beqvemme til nogen foreening at indgaa, men Stoed alle paa, at det motte blifve som før med tingholdets omgang, och at det her efter Schulle forbedris.

Och som ingen flere hafde noget for mig i Retten at fremføre til dette ting, er det hermed Sluttet.

Anno 1705 d/en 27. och 28. Julij Er almindeligt Sommers Schatte, Sage, och Waabenting holden paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede, med tilstede værende Almue nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged Søfren Truls/en Glad med Bøyde Lensmanden Laers Dyngeland och Laugrettismend, Tomas Dolwiig, Niels Tittelstad, Ole Houge, Mogns Søilen, Jacob Nedre Bratland, Peder Lille Borge, Niels Steensviig och paa Halvor Hornæsis wegne, Jens Midtun.

1705: 113b

Da efterter Retten och tinget af fogden var Sat, och Almuen formanet til edruelighed, fred, och Schichelighed medens tinget warede, blef dernest læste alle de Konglig brewe och høye befalninger, her ligesom til førrige Sommersting forhen Specialiter antegnet er.

Hernest blef frem Kaldet och foretaget

Dend Sag mellem, dend Welærverdige mand Mag/ister Ole Storm och Jørgen Elfering Møller, \och/ efter Seeniste afschied d/en 26. Febr/uarij nestleden udi nærverelse af parterne nemblig paa Mag/ister Ole Storms vegne Herman Strangesen men Paa Jørgen Elferings vegne møtte ingen ti blef Lensmanden paa hans vegne tilkaldet at anhøre dom, och ham ankynde och er da endelig Saaledis udi denne sag for Retten *for Retten* dømbt och afsagd.

Dend Hederlige og Høylærde Mand, Mag/ister Ole Storm, med Sit, Baade til hjemting og Laugting Publicerede nu j Rette lagde Loulige skiøde, Dateret Lunggaarden d/en 11 Junij 1701 /: af dend wellByrdige nu S/a/l/ig/ frue, Anne Juuel, Sampt Jomfru Blantzeflor Schott, med derris werge, Saasom de Rette da werende OdelsEyre till Aarestad og Møllendal, med til og underliggende herlighed, Som og har haft Autentiqve magt, Samme at Selge, og afhende /: Beviiser, at hand nu efter Sit Kiøb med dem Rettelig er Eyende og tilkommende Møllendal, med all dendz tilliggende, af Lotter og Lunder, Ager og Eng, Skoug og Marck, Fischewand og fægang, wot og tørt, til fieldz og fiere, Som hannem iche med Nogen føye, af Nogen anden Kand Disputeris, Hvorfor, som hand er Kommen udj Erfaring, Hvorledis S/a/l/ig/ Jacob Giise /:

der tilforn, ichun har weret Een Leylending, Boende paa Møllendal, og ingen Eyendeel der udj haftt mere End allene dend Mølle hand Brugte, sampt wanbruget der till, og det waanhuus wed Møllen StaaEnde :/ Forhen udj It Skiøde, da hand Bem/el/te Sin tilkommende Mølle med wanbrug og waanhuus, d/en 14 Junij 1695 haver Solt og afhendt, till S/a/l/ig/ Hendrich Slutter, skall udj Samme Sit skiøde, foruden sit eget tilhørende, ogsaa tillige, Saasom, till Selging og afhendelse meldt, alt Mølledals Brug op og Neder, med alle Appertinentier, flor og Lade, Lotter og Lunder, skov, March, og fægang, wot og tørt, til fieldz og fiere, intet med alle undertagendis, som hannem af Eldgammel tid fuldt er, og hand

1705: 114

Nydt haver, etc: Ligesom, hand Kunde have wæret Een fuld Eyere til Samme Jord og tilliggende herlighed, Som hand dog aldrig har werret, Eller Nogen Sinde Beviisis Kand, hand Ringeste deel der udj har eyet, undtagen forommelte Mølle, med wandbrug og Hosstaaende waanhuus, Og som It andet skiøde, om Samme Mølle med wanbrug og waanhuuse gifvet af Samme S/a/l/ig/ Jacob Giise og Johan Hendrich Slutter, tillige, dend 7de Majj *1691 (seinare, på s. 114b, retta til 1697) til dend nu S/a/l/ig/ mand Jochum Gevertz, Som denne Jacob Giisis Mølle og huus, paa Jørgen Elfrings weigne eftter sit der om gifne Brev til hannem, Kiøbt haver, Mentionerer Saawit om det Samme, at det Refererer Sig om alle Saadanne Møllendals Jordz tilhøRigheder, til det for ommelte skiøde af d/en 14 Junij 1695. Saa for Betimelig at forekomme dend u-Lempe, Som Sig j fremtiden, af Saadan misforstand, Kunde Entstaa, Særlig, Som dend nu Werende, Samme Møllis Eyere, Jørgen Elfring /: eftter Saadan, de forbemelte skiødebrevs wrange og u-Rette indhold, Som allene maa were skied wed Misforstand og Een wrang underRetning, for den som Brevene skrefvet haver :/ Endnu formene Sig Nogen Ret til Samme Eyendele, eftter disse u-Rette, og i Saa maader, Saawit dette angaar, magtisløse Breve Haver Mag/ister Ole Storm, Som Mølledals Jord, med alle sine tilleggers, nu Rette werende Eyere, weret Nødvendig Aarsaget, Bemelte Jørgen Elfring, med disse u-Rette Breve, til derris Mortification at indstefne, Saawit, dette forbemelte angaar, Hvorfor, Eftterdj, Jacob Giise, aldrig Kand bewiisis, at hafve weret Eyere til Nogen deel udj Mølledals Jord og tilleggers, Mens allene Een Brugende Leylending der till, Som hand self betalte Aarlig Landschyld af, saa Lenge hand levede, og Ligesaa, Endnu, hans Enche eftter hannem, Som og her for Retten d/en 8de Octobr/is 1704 Haver Bekient Sandheden, at hendis Salig Mand, Slet intet Var Eyende udj Møldals Jord etc:

Thi, Kiendis og dømmis nu her wed for Rett, at Samme forbemelte skiødebreve, Nemblig, det første, af S/a/l/ig Jacob Giise udgifven, til S/a/l/ig/ Henrich Slutter, dat/eret d/en 14 Junij 1695 Og det andet, jligemaade

1705: 114b

Af Salig Jacob Giise og Johan Hendrich Slutter tillige udgifven, Til S/a/l/ig/ Jochum Gevers, d/en 7de Majj *1697 Som Siden igien til Jørgen Elfring er ofverdragen, Bør begge, Saawit de Mentionerer om Mølledals Jord og tilhørende huuse, med Lotter og Lunder, Lade og flor, fischevand og fægang, *wat og tørt, og andre Appertinentier, wære der udj, og Saa wit dette angaar, aldeelis Krafttisløse og Mortificerede, og dend Rette Eyere der wed, til Sin Eyende Jord Møllendal med alle Sine tilleggers, U-Præjudiceerlig j alle maader, Saasom, S/a/l/ig/ Jacob Giise, aldrig har haftt, Eller Kunde have Nogen magt at Selge, det hand iche Eyede; Og som Jørgen Elfring, wed Saadan wel widende u-Ret, og skiede mishandling udj de benefnte skiøder, Sig dog wed Samme har villet fast holde, og iche til forandring her udj Frawiige, Hvor udofver, Citanten, denne proces har Veret foraarsaget at Søge til Endelig domb, Saa bør og Jørgen Elfring, denne forwolte omkostning igien till Citanten betale med Tre Rixdlr, under Namb og Exsecution eftter Loven.

Hernest frembkom følgende brevfe at læsis Saasom først.

Bischoppens Doctor Niels Randulfis udgifne Schiøde och MageSchifftebref grundet paa Kongl/ig aller naadigst bevilling Dat/eret Jegersborg d/en 18. Junij 1703 til Manufactur Directeuren udi Bergen S/igneu/r Jacob van Wida paa dend gaard Hope udi Schiold Schibrede Schyldende aarlig landschyld 3 løb 18 march Smør, Saasom hand der imod har wederlagd andet gods dobbelt saa meget til Bispstolen, nemblig, Fondenæs udi Lindaas Schibred Schyldende aarlig 2 løb Smør Malt een och 3/8 deel tynde och to faar med bøxel; Een part udi den gaard Ytre Omme (Oma) udi Strandebarms Schibred, Schyldende aarlig 3 løber och 9 march Smør med bøxel, Noch een Jordepart udi den gaard Ytre Hambre udi Fielbergs Schibrede, Schyldende aarlig 1/2 løb Smør, det var Dateret Berg/en d/en 12. Maj 1705.

Ingebaar Baarsdatter, Ole Ivers/en Bynæs, Ole Michels/en Dolviig, Johannes Niels/en Mølledal, Rasmus Knappen, Ole Hans/en och Marte Iversdatters Samptlig Iver Bynæsis arvinger

1705: 115

deris udgifne Schiøde til Poul Ivers/en Byenæs och hans qvinde Siri Michelsdatter paa 1/2 løb Smør och 1/2 huud udi Byenæs her udi Schiold Schibrede beliggende Dateret Byenæs d/en 12. Febr/uarij 1705.

S/igneu/r Jacob van Wida Loed dernest for Retten ved fogden formane opsidderne paa gaarden Hope til dend tilbørlige lydighed och pligt, som Lowen *Leilendiger tilholder, och dernest ting liuste och forbød dennem her effter at hugge eller bruge mere af Schougen end loven tillader, Ligesaa iche at brende Kul eller hugge weed eller baand och anden træfang, at føre til Byen och selge, imod loven och uden hans minde och vilie, men hvis (det som) de effter Loven maa hugge, och føre til at Selgis i byen bøed hand Self af dem at Kiøbe och beholde, och forbød dem at Selge til andre noget deraf, dette hand begierte at protocolleris, til loulig paamindelse for dem, nemblig begge Oler Laers och Michel til effterretlighed for dem hereffter.

1 Mag/ister Niels Smits udgifne bøxelseddel til Anders Mattis/en Tongeland paa Sex Schilling Jord udi Rødland i Schiold Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 11. Maji 1705.

2 Noch Mag/ister Niels Smits gifne bøxelseddel til Michel Tomes/en Midtun paa 2 pund Smør och 3/4 parter udi een huud udi den Jord Øfre Tittelstad Dat/eret Steen d/en 4. Febr/uarij 1705.

3 Mogs Salomonsen Øfre Totlands udgifne bøxelseddel til Michel Michelsen paa 3 Spand Smørs leye, udj Smør och huud beregnet, Noch 1/16 deel huud i den gaard Søviigen i Phanø giæld Dat/eret Øfre Totland d/en 9. Maji 1705.

Mons/ieu/r Hendric Kortzis och hans Kieriste Blantzeflor Schottis udgifne Schiøde til Welædle och Welb/yrdige H/er/r Cammer Raad Hans Schrøder, Sampt hans Velb/yrdige frue Beata Christina Bournett paa dend gaard Lundgaarden med all sin Rettighed lotter och lunder, huuse och murer, med underliggende Jorder af Ager Enge och Engehaver inden och uden for Bergens byis po[rt?], op imod Calfaris March och Eng, med tilliggende grunder och herligheder, effter Samme Schiødis nermere indhold Dat/eret Berg/en d/en 27. April 1705 Som och udi den tilordnede Schiødebog er indført paa Fol/io 40.

Mag/ister *Andreæ Bruns udgifne Schiøde til Diderich Hansen Møller paa den gaard Alføen, med dens Møller och andre Dependencier Dateret Bergen d/en 1. Martij 1704.

1705: 115b

Hendrich Korts comparerede for Retten och begierede udi protecollen at motte antegnis det hand nu beklager sig Som med sandhed er at bewiise, at hand nu er gandsche boisliden och husevild, Siden hand formedelst Sin trang och nød schyld, har mot Selge Lungaarden, hvor hand hidintil har haft Sin *bobæl och tilhold, mens nu herefter ingen mere tilhold der Kand forvente, efttersom Kiøberen wil tiltrede sit, Ti begierte hand denne sin nødlidenhed nu her for Retten at motte publiceris, Som hand formeente, hannem iche Kunde vegris, efttersom *hand (hands?) fornødenhed denne publication udKrevede.

Magister Ole Storm hafde til dette ting indstefnt dombProusten Magister Andreas Brun som nu verende Eyere til den gaard Hunstad, til een fornyelsis dombs hendelse paa een gammel Laugtingsdom passeret d/en 20. Sept/embris 1694 angaaende det nu indhegnede næs ved Hunstad, derom ha\n/s fremsente tiener Herman Stranges/en fremblagde it Schriftlig Stefnemaal som blev læst.

Mag/ister Anders Brun møtte iche ey heller nogen paa hans wegne til Stefnemaalet at Svare, alt Schiønt hand Stefnemaalet med egen haand har paategnet hannem Louligen at vere anviist, hvorfor hans nafn trende gange lydelig er paraabt och dog sig ingen paa hans vegne fremstillede.

Citanten wed sin tiener lod i Rette legge dend udi Stefnemaalet paaberaabte Laugtingsdomb, hvis Slutning Saavit denne sag ved Kommer ochsaa blev læst.

Afschiediget.

Efterdi dend Velærverdige mand Mag/ister Anders Brun med egen paategnede Haand paa Kaldseddelen bevidner och tilstaar udi och om denne Sag loulig at vere Stefnt, och hand dog ey enten møder eller lader for Sig møde til Sagen noget at Svare, Saa foreleggis hannem herom Laugdag til neste ting efter loven, til hvilchen tid hand bør at møde, eller for Sig møde lade, hvilchet om hand da Sidder ofverhörig efter loulig warsel, Schal dog \da/ hendis een Endelig fornyelsis domb udi sagen til Exsecutions paafølge efter loven.

1705: 116

Tolleu Hope Hafde indstefnt Ole Eide efter förrige tiltale och Seeniste afschied d/en 26. Febr/uarij nestleden, Saa er da udi denne Sag denne Slutning i dag Schied, at efterdi citanten Tolleu Hope har efterladt alle Sine præentioner til Soldaten Ole Eide, och de indbyrdis ere forliigte, Saa udi det øfrige, efterdi Ole Eidis gierning och forseelse mod *Tolleu Hope efter widnernes forklaring, henstrecher Sig, baade, formedelst Schieldsord och Slags ofverveldelse paa hans fri och almindelige wey, Saavel til een æris Som een volds Sag, ti, baade efter Lovens, och den ny Kongl/ig forordning om Landmilitien, anledning, henviisis denne sag for det øfrige til den militaire paaKiendende, hvad Ole Eide med Saadan Sin forseelse der Kand findis at have fortient til straf.

Laers Sandal Hafde Stefnt Jacob Øfstue och Laers Hope for Schieldsord och Slagsmaal af dem øfvet mod hanne/m forleden anden dag Paasche her paa gaarden Hope da hand var her udi festerøl, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Lovens, herom var och til widne stefnt Michel Mittu, Poul Bynæs och Mattias Øfstue.

Jacob Øfstue och Laers Hope møtte personlig i Retten

De indstefnte vidner møtte i lige maade personlig \uden Poul Bynes/ och forklarede Michel Mittun at deris første Strid samme tid Kom om een dreng som Laers Hope hafde gifvet penge paa haanden, for hand Schulle Slaa for ham om sommeren, och Laers Sandal hafde med drengens husbunds minde leyet samme dreng til arbeid samme Sommer hvorom Laers Sandal

och Laers Hope hafde ord sammen och Schielte hin anden, da Kom endelig Laers Sandals broder som boer i byen, naunlig Rasmus Laersen Sælen och Slog til Laers Hope med haanden, och endelig saag hand at Laers Hope och Laers Sandal haarluggedis med hin anden och Schilte Michel Mittu och Jacob Øfstu dem ad, och gaf Jacob Øfstu dennem it Slag imellem til adschillelse.

Mattias Øfstu Kunde intet vidne herom give efterdi, hand war her iche da dette Schiede.

Afsagd

Som Poul Bynæs nu iche møder givis sagen Rum til neste ting, til hvilchen tid hand personlig bør møde tillige med Michel Mittun, da deris vidnisbyrd eedlig at aflegge udi de andre parters nerverelse, til een Retmessig paafølgende dom i sagen.

1705: 116b

Fogden hafde Stefnt Lensmanden Laers Dingeland, Mogns Grimen och Niels Dingeland til Eedlig at vidne och forklare, hvad ord och bekiendelse de d/en 9. Maji nestleden hørde udi Fløen af Svertemanden Ole och hans datter Dorthe, angaaende Den person Jens Mortens/en, Som Schal weret Fader til Daartis første aulede barn Saavel som hans fader Morten Sergiant, Som herom hid til wedermeele och widnerne at høre var indstefnt, hvorefter fogden derpaa it tingsvidne begierede.

Ole Fløen och hans datter møtte iche ey heller Morten Sergiant, ey heller nogen anden paa deris vegne, altschiønt de loulig har veret Stefnte, Som Lensmanden forklarede var Schied med Niels Rødland och Niels Tveten.

Fogden paastoed at de motte foreleggis alvorlig Laudag til neste ting under straf efter Loven.

Afsagd

Indstefnte Ole Fløen och hands datter Daarte, bør møde her for Retten til neste ting \under straf efter Loven/ och bør Morten Sergiant ochsaa endnu een gang til samme tid warslis at vere til gienmæle, med de widner som fogden indstefner och hvis hand enda udeblifver Schal vidnerne dog Edlig blifve forhørte, och tingswidne da stedis.

Fogden hafde Stefnt *Lasse Steen arbejdsmand* (eller Lasse Steenarbejdsmand. Seinare kalla Laers Laersen) och een anden løsgiengersche och Kieltring heder Randi for begangen Leyermaal at lide straf och boed efter Loven,

Lasse møtte och bekiente leyermaalet. Men {af} den indstefnte \Randi/ møtte \iche/, almuen forklarede at de begge hafver ingen fast bopæl, och besynderlig at hun \er/ een omløbende tiggere

Afsagd

Som Laers Laersen for Retten tilstaar Leyermaals forseelsen begangen med Randi Thomesdatter, Som er Schied forleden aar, saa bør hand der for bøde til Kongen 24 lod Sølf och Stande aabenbare Schrift, och hvis hand iche haver at bøde med da at lide i andre maader efter loven, och qvindfolchet Randi bør Stefnis igien til neste ting, da och at lide tilbørlig domb.

1705: 117

Laers Bynæs Hafde indstefnt Ole Olsen Indre Hope efter forrige tiltale och Seeniste afschied d/en 26. Febr/uarij nestleden om de 10 march penge.

Anders Søwiig møtte och forklarede at hand wed aldeelis intet at widne om dette, enten S/a/l/ig/ Halver Mognsen war ham Schyldig eller iche.

Brite Hope forklarede for Retten at hun viste aldeelis intet af at hendis S/a/l/ig/ mand skulle veret ham noget Schyldig, och hafde hand haft noget at Kræve, da burde hand Krevd det paa

Schifttet.

Afschiediget

Som Laers Bynæs iche Kand beviise Sit Kraf och Ole Olsen det aldeelis wedersiger, Hand hafver iche heller angifvet det paa Schifttet eftter S/a/l/ig/ Halvor Hope, och Loven befaler at dend som Sigter bør beviise, Som Laers Bynæs iche Kand, Loven och disforuden tilholder, at hvo giæld vil Kreve eftter død mand, bør dend med loulig handschrift eller anden god beviis belegge, Som citanten alt fattis, Ti frikiendis Ole Olsen aldeelis for dette Kraf och citantens tiltale, Som formedelst for anførte motiver Kiendis ubillig och Magtisløs.

Ole Olsen Hafde Stefnt Laers Bynæs for Schieldsord øved imod hans qvinde Brite Olsdatter nu nestleden \paasche/ for een gandsche giestebuds forsamling her paa gaarden herom var til vidne Stefnt Michel Mittun och Jacob Øfstun, til een Endelig och retmessig dombs hendelse.

Laers Bynæs møtte i egen person i Retten och tilstoed loulig Stefnt at vere.

Michel Mittu och Jacob Øfstun møtte og personlig och nest (nest etter) deris corporlig aflagde Eed forklarede de at de da de vare her nestleden paasche i festerøl, hørte de at Laers Bynæs uden nogen gifven anledning Schielte citantens qvinde for een letferdig udygd, och it tornebarn; och widere wiste de iche.

Laers Bynæs begierte herom Dilation til neste ting

Afsagd

Den begierte Dilation bevilgis Laers Bynæs til neste ting, midlertid Raadis parterne til forening, om det udi mindelighed mellem dem Kan schie.

Endelig blef parterne før de gich fra Retten forliigte och Laers erclerede Brite Hope for een ærlig qvinde

1705: 117b

Fogden hafde ladet Stefne Kirsten Axelsdatter ved Aarestad, at dømmis til Egteboed fordi hun Schal vere Kommen fortiilig i barselseng.

Indstefnte Kirsten møtte iche ey heller nogen paa hendis vegne.

Lensmanden sagde det Schal vere mere end to aar siden, hun blef giftt; men wiste iche hvad hendis mand heder eller hvor hand er, Ey heller *h wiste citanten enten at forklare eller beviise hvor lang tid, Kirsten beschyldis for.

Afsagd

Fogden bør erKyndige sig bedre om saadanne Sager, saa och betimeligere dem paatale end med denne Schied er, ligesaa forsiune Sig med Sicher bewiisligheder, Som een Retsindig dommere endelig maa have at grunde sig paa *for (før) hand Kand eller bør give nogen Kiendelse udi dislige mørche sager.

Om tingholden hereftter, som Almuen blev foreholt eftter foroplæste Stifttbefalingsmandens resolution, wilde dette steds almue sig iche beqvemme, nogen forening at indgaa, anderledis end de lowede med tingholdet forbedring her eftter, och fast paastoed iche Kunde fraviige dend gamble Schich med tingholds omgang.

Om Schibs Wrag och Strandet gods forklarede LaugRettet och Almuen paa Fogdens begier at dennem aldeelis iche war vidende at her udi Schibredet var forefaldet noget saadant det aar 1700 det de gerne Eedlig bekræftede och deris tingsvidne vil give, som och fogden blev bevilget.

Anno 1705 d/en 3. och 4. \och 5./ Aug/ustij er almindeligt Sommers Schatte, Sage och

Waabenting holden paa Esemb udi Echanger Schibrede, med samme Schibredis nerverende

1705: 118

Almue præsens Kongl/ig Maj/este/ts foged Paa Mas Holms vegne Mons/ieu/r Søfren Trulsen Glad, med Bøyd Lensmand Iver Esem och Laugrettismend, Siufver Eidsnæs Paa Joen Echangers vegne som er Siug Iver Echenæs, Laers Nedre Echanger, Anders Ytre Eidsnæs, Iver Ytre Eidsnæs, Aslach Lij, Ole Olsen Lij, Ole Kalsaas.

Da efterat Retten och tinget af fogden var sat, blef først læst til dette ting, alle de Kongelig breve och høye befalninger, som forhen paa de andre dette aars Sommersting ere blefne læste, och tilforn Specialiter antegnede ere, dernest Andre breve som fremKom at læsis nemblig.

1 Ole Andersen Otterstads udgifne Schiøde til hans Søn Anders Olsen paa 9 march Smør och tre Kander malts leye udi dend Jord Otterstad i Echanger Schibrede, Dateret Berg/en d/en 15. Junij 1705 denne Jordepart bruger och beboer Anders Olsen self.

2 Madame Tale Sophie S/a/l/ig/ Gaardmands udgifne bøkelseddel til Johannes Knuds/en paa 1 Spand Smør och 3 Waager næver udi dend Jord Faristvet i Echanger Schibred Dat/eret Hammer d/en 26. April 1705.

3 Mag/ister Niels Smits udgifne bøkelseddel til Johannes Ivers/en paa 2 pund Smør udi dend gaard Echenæs Dat/eret Sandwiigen d/en 31. Martij 1705.

4 Christen Søfrensen paa Hospitals forpagterens Benjamin Harbois vegne udgivne bøkelseddel til Ole Bastesen paa 18 march Smør och 1/4 deel tynde malt udi dend Jord Moldwiig i Echanger Schibr/ed Dat/eret Berg/en d/en 3. Martj 1705.

5 Mons/ieu/r Peder Hofmands paa Mag/ister Smits vegne udgifne bøkelseddel til Salomon Olsen paa een fierdepart udi den Jord Echenæs i Echanger Schibred, Dat/eret Sandviig d/en 20. Febr/uarij 1705.

6 Maren S/a/l/ig/ Arnoldi de Finis udgifne bøkelseddel till Johannes Olsen paa een fierde part udi dend Jord Fyllingen i Echanger Schibred Dat/eret Phanø d/en 6. Apr/il 1704.

7 S/igneu/r Johan Frimands udgifne bøkelseddel til Knud Nielsen, paa 1 Span Smør och een Mæle Malt, udi dend Jord *Hægsetter (Hagsetter) i Echanger Schibred Dateret Lille-Sandviigen d/en 18. Maji 1704.

8 Herman Gaarmands udgivne bøkelseddel til Ole Halvers/en paa den gaard Stalden, Schyldende 18 march Smør, Dat/eret Mielde d/en 25. April 1705.

9 Else S/a/l/ig/ Hofmands udgifne bøkelseddel til Mogns Joens/en Schaar paa 1/2 løb Smør och 1 kvarter Malt (udi) den Jord Schaar Dat/eret Sandviig d/en 23. Jan/uarij 1705.

1705: 118b

10 Else S/a/l/ig/ Hofmands udgivne bøkelseddel til Ole Nielsen paa 12 march Smør 6 Kander malt och 2 Kander Korn udi dend gaard Jordal i Echanger Schibred Dat/eret Sandviig d/en 10. Maji 1704.

Hernest blef Sagerne foretagen nemblig.

Bøyd Lensmand Iver Esem hafde indstefnt til dette tingsted Elling Solberg af Mielde Schibrede, til vidner at anhøre, nemblig, Iver Hope, Jacob och Ole Hope, Jacob Miøanger, Sæfind Ascheland, Ole Førland och Ole Røe, Som alle vare indstefnte deris Eedlige widner loulig at aflegge, angaaende een bielche Som har veret Stridighed om mellem citanten och Elling Solberg, derom Iver Esem først fremblagde Sit Schriftlige Stefnemaal som blef læst.

De ofvenantegnede widnisbyrd møtte alle for Retten i egne personer och tilstoed loulig herom stefnt at være.

Elling Solberg møtte iche ey heller nogen paa hans vegne.

Citanten indgaf hernest een beschichelse til de ofvenbenefnte widnisbyrd passeret d/en 28 Octobr/is 1704 med deris derpaa tegnede Svar som och blef læst. Derpaa citanten begierede och paastoed at de indstefnte motte giøre deris sandferdige eedlige forKlaring och tilstand, och hannem derefter it tingsvidne meddeelis, Som hand fast protesterede paa, nu motte schie, altschiønt Elling Solberg iche har villet møde, efftersom loulig hertil er bleven stefnt.

Derpaa blef Eden efter Loven for de instefnte vidnisbyrd lydelig oplæst.

Hvorefter først Iver Hope, Ole Hope och Jacob Miøanger fremtredde, och med opragte fingre gjorde deris eed, Saa sandt dem gud Schulde hielpe at wilde Sige och bekiende deris sandhed, Saavit dennem om denne Sag och bielche er vidende och derpaa forKlarlig och tydelig udsagde det samme, Som de tilforn paa beschichelsen har Svaret, nemblig at Iver Esem hafde forleden aar

1705: 119

Kiøbt it Bielchetræ af Ole Andersen Soldat som war 20 Allen lang, och huggen i Hops Schoug och var paa Samme bielche af Ole Anders/en Schaaren it merche paa med en O lidet fra den Smale ende, och denne Bielche førte disse attestanter med flere \for citanten/ udi een elf ned til Siøen. Widere wiste de iche at widne derom.

Sæfin Ascheland, Ole Førland och Ole Røe, forKlarede ligesaa med eed och opragte fingre, Saa sant dem gud Schulle hielpe dette følgende nemblig at de forleden aar bant for Iver Esem een flaade sammen, och da borede de paa it langt bielchetræ udi een Sloug 2 huller Jefnsids och it andet hull paa een anden Sloug, och Iver Kom til och blef vred fordi de hafde baaret de 2 huller i den bielche ti hand sagde dend var for god dertil, mens de gaf ingen acht efter om der var noget merche paa bielchen, widere viste de iche herom at vidne.

Hvorpaa Iver Esemb det begierte tingsvidne blev bevilget, Som wi til sandheds bestyrchelse med voris undersatte Signeter beKreffter.

Hernest blef læst Iver Esems Kiøbe contract paa een flaade timmer Som hand haver Solt til Niels Hendrichsen och Giert Turman Dat/eret Esem d/en 5. Aug/ustij 1705.

Fogden opbød for Retten paa Kongl/ig Maj/este/ts wegne dend Jord Nesbøe til bøxel om nogen libhabere sig dertil fant, eller och dend at antage paa andre billigste maader til brugs, at Rettighederne der af Kunde udredis, mens nu var ingen tilstede som sig dette tilbud vilde antage enten paa een eller anden maade.

Ole Ascheland hafde indstefnt Anders Eide for een wey ofver Eide, som Anders schal hannem forbødet der dog samme wey har weret een gammel wey som citanten formeente hannem eller andre iche Kunde formeenis, hvorfor hand paastoed domb iche allene til at nyde och bruge samme gamble wey, mens och Anders Eide burde lide hvad loven Kand medføre for saadant uforsvarligt forbud, saaoch betale omkostning igien

1705: 119b

Ole Ascheland møtte udi *egne person, men paa Anders Eidis wegne, indlagde Jacob Herslov sit Schrifttlige Svar Som blef læst.

Retten tilspurde Ole Ascheland, om denne wey Schulle wære ofver Anders Eidis ager eller eng allene och iche ofver de Andre mends paa Eide, der till Ole Svarede, at samme wey Schulle gaa lige saa vel ofver de andre mends Ager och eng som ofver Andersis

Afsagd

Efterdi citanten self tilstaar at denne vey Schal were ligesaavel ofver de andre mends ager och Eng paa Eide, som ofver Andersis, Saa Kand Anders Eidis paastand, om de andre hans naboers

indstefning tillige, om denne sag, iche anseeis ubillig ey heller hannem dend begierte Dilation wegris. Men citanten bør til neste ting loulig lade indKalde herom alle opsidderne paa Eide, efterdi denne sag dennem alle Schal angaa, Ligesaa bør hand til den tid føre gyldige beviisligheder om denne gamble vey och sin paastands retmessighed Saa Schal da om alt udi sagen nermere Kiendis och gaais hvis Ret er.

Anders Totland hafde til dette ting stefnt Erich Olsen Totland fordi hand Schal hafve beschylt hannem for at hafve hugget i hans Schoug, och hugget merchetræ bort, och intaget til ager af hans eng hvilchen utillbørlige beschyldning, hand formeente hand burde beviise och gotgiøre, eller och lide derfor tilbørlig dom och straf, Saaoch betale omKostningerne igien Hand Schal och beschylt hannem for at have fløttet merchesteene, och Schieldt hannem for een bedrager. Hertil Anders och hafde indstefnt Anders Ytre Eide och Hemming Ytre Eide, deris Sandhed at forKlare.

Erich Totland møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne, men \af/ de indstefnte widner møtte allene Anders Eide.

Lensmanden forKlarede at hand med de tvende mend Ole Eichenæs och Hans E\i/chenæs loulig er bleven Stefnt, mens disse Stefnevidner vare nu iche tilstede

1705: 120

deris Stefnemaal loulig at afhiemble.

Afsagd

Som Erich Totland iche møder nu til Stefnemaalet at Svare, ey heller de Stefnevidner, som hannem Schal hawe Stefnt til Loulig afhiembling møder, Saa Kand denne Sag, som hensigter paa Ærrørighed ey videre wedhandlis, før den wedKommendis personlige biverelse, eller ochsaa rigtig beviislighed och afhiembling føris at hand loulig er Stefnt hvorfor Erich Totland herom til neste ting igien wil Loulig indstefnis, och da stefningsmendene møde til deris Stefnemaals loulige afhiembling, och bør Erich da møde och Svare til sagen, saafrembt hand ey for ofverhørighed wil Straffis efter Loven, Och Raadis parterne midlertid mellem hin anden om denne sag at foreenis, som muligt Kand geraade dennem bedre, end om de ved endelig domb Schal adschillis.

Amun Mulen Hafde Stefnt Hemming Eide formedelst uloulig Schougerhugst udi Amuns Schoug nu i aar omtrent wed Sanct Johanni tider, derfor at lide tilbørlig domb til straf, Sampt Schadens och omKostnings betaling herom Stefnt til widne Laers och Peder Schaaren.

Amun Mulen mødte i egen person for Retten, Laers och Peder Schaaren møtte iligemaade personlig for Retten, men Hemming Eide møtte iche efter trende paaraabelser ey heller nogen paa hans vegne

Laers och Peder Schaaren forKlarede at de hafver seet at Hemming hug udi Aamunds Schoug, och de hafver talt Stubberne som hand hug, som var 45 Stubber af bierch och fure.

Lensmanden forKlarede at Mogns och Ole Eide war stefnevidner i denne sag, mens de ware nu iche tilstede.

Afsagd.

Som Stefnemaalet iche Rettelig efter Loven afhiemlis och Hemming iche møder, Saa Kand de indstefnte vidner nu iche eedlig afhøris uden Hemmings biverelse Men Hemming vil stefnis igien til neste ting och foreleggis hannem laudag til samme tid at møde, hvis iche Schal da vidnerne dog eedlig forhøris, och domb efter Loven hendis.

1705: 120b

Ole Bastesen Moldwiigen Paa egen och Ole Iversens wegne begge boende paa Moldwiigen loed offentlig tingliuse freed ofver deris Jords tilliggende Schoug, med adwarsel at ingen understaar sig her eftter uden deris wilie och sambytyche derudi at hugge noget enten til it eller andet brug, hvilchet om nogen gjør da maa de vere tiltenchte eftter denne adwarsel derfor at lide tilbørlig tiltale.

Laers och Peder Schaar loed iligemaade Som nest ofven anført offentlig freedliuse deris Jords tilliggende Schoug, for andre fremmedis ofvergang och uloulig huggen, enten Med Kippeband, hessieband eller andet saadant hvormed deris Schoug gandsche for..lis? och ruineris, til fordervelse.

Ole Olsen Kar\l/saas (Kalsaas) hafde Stefnt Niels Øfre Echanger fordi hand har hyret ham i tieniste nest leden waar, och da citanten instillede sig udi samme tieniste Som er paa hans egen legd, da Sagde Niels Echanger ham tienisten op igien och vilde iche have hannem, hvorfor Ole Olsen som er Soldat for samme legd, paastod at Niels Øfre Echanger ham sin løn for it aar bør betale, efttersom *ham (han?) nu har opholdet sig hos de andre paa legden.

Niels Øfre Echanger møtte personlig och Kunde iche negte, at hand io hafde hyret Ole Olsen, mens fordi hand Kunde iche faa een anden til at tiene halv hos, wilde hand iche beholde ham, Citanten fordrede løn 3 Rixdaler \penge/ foruden Klæder eftter Sedvanlig LandsSchich.

Endelig bleve parterne formedelst god mellem *hanling saaledis for Retten foreenede, at Niels Øfre Echanger lowede at gifve Ole Ols/en for Sine præntioner in allis 2 Rixdaler i penge, och det til høsten, før høstetinget bliver, hvorpaa de gafve hin anden deris hender Och er saa denne sag dermed ophævet.

1705: 121

Amund Mullen lod och offentlig fredliuse och advare alle at entholde sig fra at hugge noget udi Mulens Schoug enten Smot eller Stort, loug eller andet, uden hans minde och tilladelse, hvorwed hans Schoug ichun til fordervelse ruineris, och hvis nogen uvedKommende det hereftter wofver, da derfor vere tiltencht at lide tilbørlig Straf.

Anno 1705 d/en 6. 7. och 8. Aug/ustij Er Almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa HorsHofde tingsted udi Hosanger Schibrede, med tilstede verende Almue, nærwerende Kongl/ig Maj/este/ts bestalte vice foged S/igneu/r Søfren Glad med bøyde lensmanden Rasmus Hanistveit och Laugrettismend, Paa Johannes Rachnæsis wegne Ole Aasem, Joen Bysem, Siuver Aschilds/en och Siur Andersen Fieldschaall, Ole Lødtvet, Wemmen Ware, Ole Grimstad, och Johannes Langeland.

Da eftterat Retten af fogden var Sat och Almuen til freed och Schichelighed formanet meedens tinget varede blef dernest læst paa dette tingsted alle de Kongl/ig breve och høye befalninger, Som forhen specificcerlig ere antegnede, och til de andre Sommersting læste dernest er och andre brefve frem Kommen at læsis som følger.

1 S/a/l/ig/ H/er/r Anders Gaarmands udgifne bøkelseddell til Ole Pedersen paa 1/2 løb Smør udi den gaard Svenom Dat/eret Hammer d/en 7. Maj 1704.

2 Ole Hanistveits udgifne bøkelseddell til Ole Andersen paa 1 pund och 4 march Smørs och 16 Kander malts leye udi dend Jord Søre Bysem, Dat/eret Hanistvet d/en 5. Jan/uarij 1705.

3 Mag/ister Niels Hiermans udgivne bøkelseddell til Niels Magnes/en paa 1/2 løb Smørs leye udi dend Jord Kaleviig Dat/eret Hougs Prestegaard d/en 26. April 1705.

4 Ole Hoplands och Helge Olsdatter Rachnæsis udgifne bøkelseddel til Niels Mognsen Hole paa 1/2 løb Smør och een half tynde malt udi den gaard Rachnæs Dat/eret Rachnæs d/en 4. Februarij 1705.

Angaaende tingholdningen hereftter udi dette Schibrede eftter for oplæste respective Stiftamtmandens resolution, blev af de forantegnede Laugrettismend, Sampt Johannes Kleppe, *Elleve Ladviigen, Ole Brørwiig, Peder Kleppe, Niels Øfsthuus och Ole Tirevold,

1705: 121b

Paa Samptlig Almuens vegne, denne forening Med all wilie och wenschab Sluttet och indgaaet Saaledis, at til alle trende tingers holdelse aarlig Schal betalis af hver løb for aaret 20 s/chilling och 1/2 løb 10 Schill/ing, och Pund 7 s/chilling Marchetalet eftter advenant hvormed almuen Schal vere aldeelis fri for all tingholds bekostning, och Schal disse penge betalis halfparten til Sommerstinget och den anden halve part til Høsttinget, och Schal dette begynde och angaa nest Kommende aar 1706. Men dette aars resterende Høsteting Schall \alle/ de af Almuen betale som iche nylig har holt ting, och saaledis bære byrden med hin anden, Saa at de blifver allene fri, som disse dette aars forledne ting, hafver holt och bekostet, dette Saaledis foreenet, bekiender och tilstaa ofvenmelte Laugrettis och Svorne mend tillige med fogden och Sorenschrivren.

Noch blef læst for Retten

5 S/igneu/r Herman Gaarmands, Sampt Rasmus och Ole Hanistvets udgifne bøkelseddel til Knud Olsen Brørwiigen paa 1 pund 9 march Smør och 1/2 tynde Malt udi den gaard Tveit i Hosanger Schibred Dat/eret Tvet d/en 12. Febr/uarij 1705.

6 Rasmus Hanistvets udgifne bøkelseddel til Iver Johansen Hessiedal paa 1 Span Smør och 1 1/2 Waag Newer, udi dend gaard Egemo Dat/eret Horshofd/e d/en 9. Jan/uarij Anno 1705.

7 Fru Mariæ MacKodiæ udgifne bøkelseddel til Mogns Johansen, paa 21 march Smør och 15 Kander malts leye udi dend Jord Hatland udi Hosanger Schibrede, Dateret, Berg/en d/en 31. Martij 1705.

Peder Hofmand hafde ladet indstefne Iver och Anders Høwiigen eftter førrige tiltale for uloulig Schouger hugst, hafde och stefnt Johannes och Ole Hanistveit eftter Seeniste afschied.

De indstefnte møtte alle for Retten, och forKlared Hanistvetmendene at de har faaet det hugne bolwerchtimmer och betalt det med 7 march tylten foruden 1 1/2 tylt Som var noget Støt, hvorfor de betalte noget mindre, mens af det Som enda var i Elven er intet siden ned Kommen eller af dennem Kiøbt.

1705: 122

Iver och Anders Høviigen blef tilspurt hvad de gifver aarlig i Landschyld, dertil de Svarede at de bruger begge it punds Leye, och betaler derfor aarlig 1 Rixdlr 6 s/chilling de bade ellers instendig om Dilation til neste Rettis dag \och ting/, at de midlertid Kunde Søge deris Jordeyere om forliigelse och Stille ham tilfrids før dom gaar, hvilchet de loved at Schulle Schie eftter aanden, dog før Høstetinget Kommer, och hvis de iche tilfrids Stiller ham midlertid, Kand de da ey andet vente end domb.

Afsagd

Denne begierte Dilation bevilgis Iver och Anders Høwiigen endnu til neste ting, om de Kand disforinden forliige sagen, hvis iche blifver sagen nu optagen til dombs, Som de til nest Kommende høsteting bør møde och anhøre.

Mas Pedersen Bang borger udi Bergen hafde ved bøyde lensmanden och widner indstefnt

Steffen Lone domb at lide til at holde it Kiøb, citanten paastaar at vere mellem dem giort om een Jord Kaldet Windaas, hvorfor Steffen Loene Schulle gifvet 30 Rixdaler, och Møtte Ole Hanistvet i rette paa Bangs wegne, och i Rette lagde tvende Schriffter som \det eene/ bleve læst mens det andet tilbage *Iveret (leveret) som udueligt och ulovligt.

Steffen Loene møtte personlig i Rette at Svare mod sagen, och hafde tillige med sig Mogns Gierstad til vidne hvorledis Samme tid er tilgaaen, och hvorledis Steffen var conditioneret, ellers forklarede Steffen at hand aldrig wiste af dette Kiøb, før andre sagde ham derom, ti den tid de vare sammen hos Jacob Grot Johan hvor hand siger dette Kiøb Saaledis Schulle vere Schied, da war hand Saa beschiencht, at hand iche Kunde Santze Sig hvad hand haver giort, och tabte hand samme dag och tid een Schieppe Salt, een biile och een Kuffte, och wiste aldrig hvor det var bleven, och hafde hand druchet \samm.../ baade før hand Kom ind til Grot Johan, och drach oksaa derinde, saasom det er it almindeligt drichehuus,

Mogns Gierstad møtte for Retten och bekiente at Steffen Loene var samme dag, da Mas Bang talte med Och *Asede med ham om dette Kiøb, saa aldeelis beschencht at hand intet Kunde Zantze sig, och at det och er sant hand tabte Samme tid Sin bile, Kuffte och noget Salt.

1705: 122b

Det baade Steffen Loene och Mogns Gierstad, begge, gerne erbød med deris eed at vilde forklare sandhed at vere och Steffen Lone derfor paastoed for saadant Kiøb at blive fri.

Afsagd.

Som Steffen Loene haver weret druchen och beschiencht, da hand med Mas Peders/en Bang om dette Kiøb hafver talt, Saa hand iche Kand mindis eller da Sandzet hvad hand gjorde, det samme Mogns Gierstad, som da hos var med ham bevidner, sandhed at were, Ti som een druchen mands ord i saa maade passerit udi it drichehuus iche Kand vere eller anseeis gyldige til nogen efterretlighed, efttersom det igien da Steffen er bleven Edru fragaais, och Loven tredie bogs 4 Cap/itul 12 articul forbyder Kiøb och Sal at Schie wed drich, Saa frikiendis Steffen Loene aldellis for dette Kiøb och citantens tiltale, som paa ingen Loulig foed beviisis at were grundet.

Dend Sag mellem fogden, Bøyde lensmanden Rasmus Hanestveit och de mend begge Laerser paa Jelviig, Saavel som med de Mend Knud och Anders Tveiten om den hacheSpade, blef nu, formedelst ingen tilstreichelig beviislighed om nogen forgribelse eller saadan forseelse som boed Kunde vedhenge, gandsche ophevet, och de Sigtede for videre tiltale fri.

Noch frem Kom at læsis som och blef læst.

Den hederlige mands H/er/r Christen Hendrichsen Urdals udgifne bøkelseddel til Ole Jensen Jelviig paa 1/2 løb Smørs leye udi bemelte Jord Jelviig Dateret Lille Hammer, d/en 21. April 1704.

Anno 1705 d/en 10. och 11. Aug/ustij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Reistad tingsted udi Mielde Schibrede, med Samme Schibredis Almue nærverende Kongl/ig Maj/este/ts bestalte vice foged i Nordhorlehn S/igneu/r Søfren Truelsen Glad, med Bøyde Lensmand Johannes Øfste Mielde, och Laugrettismend Niels Mit Mielde, Jens Hundhammer, Ole Rongveed

1705: 123

Niels Rongweed, Niels Kleveland, Haldor Wichne Anders Ascheland och Ole Ole Wefle.

Da eftterat Retten af fogden var sat, och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget och Retten warede blef dernest, læst alle de Kongebreve och høye befalninger, Som forhen til dette aars sommersting ere blefne læste, och tilforn Specialiter antegnede dernest andre følgende antegnede brevve som frem Kom nemblig

1 Hover Sebiørnsen Rachnæsis, och Laers Sebiørnsen Jelviigs udgifne Schiøde til Magne Olsen Borge, hans hustru och arvinger, paa 15 march Smør och 11 Kander malt udi den gaard Borge i Mielde Schibrede och Gierstads Sogn beliggende Dat/eret Rachnæs d/en 19. Febr/uarij 1705 Magne beboer dette Self.

2 Hans Andersens, Baste Johansens, Johannes Hansen, Mogns Andersen, *Mogn och Johannes Johannesønner, Jacob Johans/en Gunille och Ingebor Johannisdøttre, Tollev och Steffen Raunangers udgivne Schiødebref til Anders Andersen Ascheländ paa 4 1/2 Schillings leye udi den gaard Nedre Ascheländ i Mielde Schibrede, och paa 5 Schilling to hvid (dansk/norsk mynt) udi *udi dend Jord Brudevold i Lindaas Schibrede, Dateret Reistad d/en 10. Aug/ustij Anno 1705 det udi Ascheländ bruger Anders self.

3 Johannes Laersen Store Tuenæs og Anders Dalis paa egne vegne och Lensmand Johannes Øfste Miöldis, som tilsuinsmand och formynder for Fabian Laersen och Berte Laersdatter deris udgivne Schiøde til Ole Laersen Søre Vefle paa 4 Schillings 5 1/2 march Smørs leye udi Søre Vefle Dateret Berg/en d/en 12. Jun/ij 1705 dette bruger Ole Self med mere i samme gaard.

4 Lensmandens Johannes Øfste Miöldis udgifne bøkelseddell som formynder for S/a/l/ig/ Lars Gabrielsens børn, til Niels Joensen paa 1 pund och 2 march Smør och 8 Kander Malts leye udi dend gaard Havre, Dat/eret Øfste Mielde d/en 16. April 1705.

5 Johannes Øfste Miöldis udgifne bøkelseddell Som formynder for S/a/l/ig/ Laers Fabiansens børns vegne till Ole Laersen paa 1/2 løb 2 1/4 march Smørs leye udi dend gaard Søre Wevle, Dat/eret Mielde d/en 20. Febr/uarij 1705.

6 Herman Gaarmands StichtSchriferis udgifne bøkelseddell til Stephen Michelsen paa 18 march Smør och 12 Kander Malts leye udi den gaard Blom i Mielde Schibrede, Dateret Mielde d/en 15. Maji 1705.

7 Jacob Philips udgifne bøkelseddell paa hans myndlings Nielsche Lindgaars vegne til Siuver Siuversen paa 1/2 løb Smør och it faars leye udi den Jord Rivenæs i Mielde Schibr/ede Dat/eret Berg/en d/en 11. Febr/uarij A/nn/o 1705.

8 Mag/ister Niels Hiermans udgivne bøkelseddell til Ole Rasmus/en Hartvet paa 1/2 løb Smør och 12 Kand/er Malt udi den Jord Schiestad i Mielde Schibred Dat/eret Hougs d/en 15. April 1705.

1705: 123b

9 Christopher Jens/en *Hiermuns (Hiermans) udgifne bøkelseddell til Fabian Nielsen paa det halfve brug udi den gaard Hunham/m/er Som S/a/l/ig/ Niels Laers/en er fradød, Dat/eret Hougs Prestegaard d/en 17. April A/nn/o 1705.

10 Jacob Widings udgivne bøkelseddell til Anders Nielsen [paa] 1/2 løb Smørs leye udi den Jord Wefletvet, udi Mielde Schibred Dat/eret Bergen d/en 18. Febr/uarij 1705.

11 Madame Mariæ MacKodiis udgivne bøkelseddell til Knud {.....} \ Fabians/en / paa 1 pund Smør och 16 Kander malt udi dend gaard Nordre Wesetter Dat/eret Berg/en 31. Jan/uarij 1704.

12 Baste Olsen Røschelands udgivne bøkelseddell til Erich Hendrichsen paa 18 march Smør och 6 Kander malt udi den Jord Schafftun Dat/eret Røscheländ d/en 28. Jan/uarij 1705.

Laers Johansen Houge fremstoed for Retten och paa Sin Svaager (svigerson) Siufver Siuversens vegne lovede och godsagde sig til Jertrud Fabiansdatter, at hende schal rigtigen aarlig betalig och gotgiörig af Siuver Siuversen Rivenæs it Koefoster, 1 tynde Korn och 2 Smalefoster, fordi hun Jorden och bruget for ham haver afstaaet.

Hernest bleve sagerne paaraabte som til dette ting vare indstefnte da frem Kom først

Knud Olsen, Johannes Olsen och Ole Helgesen alle oppsiddere paa den gaard Revim, Som beklagede hvor ulychelig deris huuse med all deris der indehavende Eyendom, nu føre Paasche nest leden wed een ulychelig ildebrand \om midnats tide/ er afgaaen och fortert Saa intet af all deris eyendeele er bleven bierget, ia end iche saa mange Klæder de Kunde Schiule sig udi, undtagen deris creaturer med floer och lade, som Stode noget styche fra deris Waanhuuse, hvorudofver disse fattige folch ere udi armød geraaden, Ti formodede de underdanigst at nyde Kongl/ig allernaadigst efterladelse paa Schatter och rettigheds tilsvar intil de noget igien Kand reise sig begierte derfor tingsvidne om denne deris tilslagne ulyche, Derpaa dend gandsche Almue med Samptlige Laugrettet med disse fattige folch bevidnede at saaledis som ofven forklaret er disse trende mends huuse och Eyendeeler, wed den Schadelige ildebrand forteret er nu før Paasche nestleden, Och som Ilden opKom om Nattetider,

1705: 124

Kunde ingen wide hvorledis eller hvoraf dend reiste sig, ellers war samme Nat een haard Storm och tordenslag, \alt/ dette, ofvenmelte Laurettismend med Eed beKreftede Sandferdigt at were, hvilchet til Sandheds bestyrchelse givis under voris Signeter och bomercher.

Hans Jørgensen Guldarbeider Hafde Stefnt Hans Mele efter førrige tiltale til betalning for de tvende Render. Herom møtte Jacob Herslov paa citantens vegne och indlagde een attest af Johan Schrøder om Renderne, at de paa hans huus var op lagd, men han iche viste hvor Hans Bresten dem har faaet.

Hans {Bresteen} Mele Kunde iche negte endnu at hand io har Solt Hans Jørgens/en de tvende Render for 14 march, som hand och hafver anammet betalningen Men Kunde iche Sige eller beviise at hand Renderne til citanten har leveret, men sagde Ellers at hafve hørt at Michel Oenæs Schal taget disse Render och lagt dem op paa Johan Schrøders huus.

Afsagd.

Efterdi Hans Mele bekiender at hafve faaet 14 march betalning for de tvende Render, och dog iche levert Renderne til Kiøberen, eller ført dem til hans huus, mens ladet dem af andre borttage, Johan Schrøder derforuden med sin attest forklarar, at were foreenet med Hans Mele at hand schulle forskaffe ham baade Render och Sper Som er schied hvorfor hand och Hans Mæle har betalt Saa Kand ieg ey Rettene finde, end Hans Mele io bør igien betale citanten de anammede fiorten march, efterdi hand hannem de Kiøbte Render iche har tilleveret, och bør hand der foruden for forvolte omKostning betale hannem 1 Rixdaler alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Anders Wiig Hafde Stefnt Michel Blom for een Koe som hand til Michel hafde leyet, och Michel for ham udsultet, saa den iche var Marchefør da Michel leverede dend fra sig, mens Koen strax døde, hvorfor hand paastaar Michel bør betale ham Koen igien, saasom hand iche eyed meer end den eene Koe

1705: 124b

Och er nu self een bureising och fattig mand.

Michel Blom møtte for Retten och negtede iche at hand io hafde denne Koe i tvende aar, och da hand dend Anammede, da Schade Koen iche noget, dog melchet hand dend iche første aar, mens andet aaret melched hand dend, och bar Koen tvende gange medens hand dend hafde, och fich Koen Sit meen (mén) udi Kalfbæringen.

Endelig forklarede Erich Blom som er Michels naboe at Koen fich sin Siuge wed Kalfvebæringen, och hafde ingen nød for Sult.

Afsagd

Som disse begge parter ere fattige mend och Kand liden Schade taale, och ingen af dennem eftter denne sags beschaffenhed, Kand tilfindis at bære denne schade allene, efttersom her tviflis at Koen Kand hafve faaet sin Schade udi Kalfbæringen, Som Michel Paastaar, ti Siunis mig Retteste at Schaden bør deelis lige mel/lem dennem, hvoreftter Michel bør betale Anders Wiig igien for Sin Schade 9 march dansche, och Komme ham til hielp udi \hidintil anvente/ omKostning Med 1 ort hvilchet tilsammen 10 march 8 s/chilling om hand det iche inden fembten dage til citanten betaler bør det søgis wed namb och Exsecution Schadisløs eftter Loven.

Hendrich Urdal hafde stefnt Anders Simens/en Giersta for giæld eftter Regning 20 Rixdlr 4 march 5 s/chilling at lide Schadisløs domb til betaling, herom Jacob Herslev møtte paa citantens vegne och i Rette lagde een Regning paa Kravet som blev læst.

Anders Gierstad møtte personlig och benegtede at være Schyldig de penge som er anført eftter Abois domb, meente och at blifve fri for fierde pengers forhøyelse paa *Lanschylden, eftterdi hand af sin Jord\brug/ som er 1/2 tynde Malt och 1 pund Smør betaler aarlig 2 Rixdlr.

Jacob Herslov beraabte sig paa Abois dom, mens hafde dend nu iche at frembviise, begierde ellers dom paa det øfrige, som er Landschylden aarlig med sine forhøyelse eftter Loven,

1705: 125

Afsagd

Dend paastefnte Resterende Landschyld for de aaringer, 1702 \1703 och/ 1704, Som Anders Gierstad tilstaar ubetalt at were, bør Anders Gierstad til citanten Schadisløs betale med sin aarlig fierde pengers forhøyelse, Saavelsom it aars tredie tage alt eftter Loven, nemblig beløbende tilsammen til penge 7 Rixdaler 1 march, med foraarsaged omKostning til Dato 3 march 8 s/chilling alt under namb och Exsecution eftter Loven, men hvad sig dend øfrige citantens fordring angaar, eftter dend paaberaabte domb, da naar citanten derom frembviiser imod Anders Gierstads benegtelse bedre beviis och rigtighed schal derom nermere gaais hvis Ret er.

Hendrich Urdal Hafde Stefnt Mogns Gierstad, for Resterende Landschyld och Rettighed for de trende aar 1702 1703 och 1704 med forhøyelsepenge eftter loven eftterdi Landschylden ey er i Rette tid betalt, nemblig tilsammen penge 8 Rixdaler 1 march 6 s/chilling herom Jacob Herslov fremblagde citantens Regning och paastoed een Schadisløs domb.

Mogns Gierstad møtte udi egen person och sagde sig iche Schyldig for mere end to aar resterende Landschyld och Rettighed, men hand hafde hverchen bog eller qvittans for hvis (det som) hand har betalt.

Afschiediget

Som Mogns Gierstad benegter det eene aars landschyld at were Schyldig, och hafver ingen bog af Jordrotten til beviis om den Rigthighed Som mellem dennem bør være, Saa bør citanten Hendrich Urdal forschaffe denne Landbunde saadan bog med Rigtig afskrivelse hvad betalt er och hvad endnu Resterer, Saa Schal dereftter naar nermere paatalis om det benegtede eene aars resterende Landschyld dømmis hvad Ret er, Men de 2 aars resterende Landschyld som Mogns Gierstad tilstaar, bør hand af sin brugende Jord 1 pund Smør och 1/2 tynde malt, betale med aarlig fierde pengis forhøyelse eftter loven som beløber aarlig Landschylden 1 Rixdlr 4 march 8 s/chilling och forhøyelsen 2 march 10 s/chilling tilsammen for 2 aar 4 Rixdlr 2 march 4 s/chilling och for tredie taget in allis 4 march med forvolte omKostning 3 march 8 s/chilling alt inden fembten dage under namb och Exsecution eftter loven.

1705: 125b

Erik Eide och Iver Esem Kirchevergere til Hosanger Kirche Hafde Stefnt opsidderne paa Houge, nemblig <Enchen> Karen, Niels, Laers, Ole, Johannes och Magne Houge, alle til betaling, for Resterende 11 aars Rettighed til dette aar 1705 Exclusive, Som af Alders tid af den gaard Houge er gifven till Hosangers Kirche nemblig aarlig 2 march danske derom Erich Eide fremblagde først een Schriftlig paastand af StifttSchrivener S/igneu/r Herman Gaarmand som blef læst dernest fremblagde hand Kirchestolen til Hosangers Kirche hvorudi \ til indtegt A/nn/o 1640 / var indført Amun Houge for 2 march 2 s/chilling Noch beviiste hand med it andet Document passeret d/en 15. Maj 1661 under 20 Mends Signeter saasom een commissions forretning om een deel gaarder och gods udi Mielde Schibrede, at Houge Staar derudi anført til Hosanger Kirche at eye 1 Mele Korn och 2 Schill/ing penge, Som blef læst, och Kommer samme ofvereens med General Matriculen udi denne post.

Opsidderne af Houge møtte iche ey heller nogen paa deris wegne, Altschiønt de med tvende widne efter Lensmandens forKlaring loulig Schal vere Stefnte.

Afsagd.

De indstefnte opsidderne paa Houge foreleggis hermed Laudag til neste ting, til hvilchen tid de bør møde och til sagen Svare, under den straf som Loven byder, Saa Schal da herudi een Endelig Kiendelse och domb Schie.

Bøyd Lensmanden Johannes Øfste Mielde hafde nu indstefnt Elling Solbjerg efter førrige tiltale och seeniste afschied d/en 4 Novemb/ris nest leden aar 1704 til høstetinget, Som tilholder Elling at efterleve Amptmandens gifne resolution af Dato 7. Martij 1704.

Elling Solberg møtte i Egen person och sagde han viste iche af Stefnemaalet.

Stefnevidnerne Anders Weset och Anders Prestue fremstoede for Retten och afhiemlede ved Eed, at de personlig har weret for 3 uger Siden paa gaarden Solberg och Stefnt i denne sag for Johannes Øfste Mielde, och forKynte de stefnemaalet til Ellings qvinde, efterdi

1705: 126

Elling da iche fantis hiemme.

Elling Solberg gjorde herpaa offentlig for een Siddende Ret tilbørlig afbedelse och Erchlering til Lensmanden Johannes Øfste Mielde, och forKlarede at hand aldels intet ont wiste enten med eller om ham at sige, mens om noget er Schied herimod da er det Schied af hastig ubesindighed, som ham fortrydis och beder derfor om forladelse, hvormed Lensmanden var fornøyet, och Loved Elling Solberg at fornøye Stefnevidnerne for deris umage hvormed denne sag da er ophevet.

Lensmanden Johannes Øfste Mielde hafde paa Samptlige Almuens wegne udi Gierstad sogn, Stefnt Elling Solberg til een fornyelsis dombs erlangelse paa den dom som er passeret d/en 23. Junij 1704 her til tinge, mellem bemelte Elling och Almuen, angaaende Mielde broen, Som Elling da er tildømbt at ferdig giøre.

Elling Møtte i egen person och negted iche at ville ferdig giøre broen naar hand efter accord faar rigtig betaling.

Fogden paastoed at Elling burde efter Lovens 1 bogs 22 Cap/itul 14 [articul] bøde 3 lod sølf, for hand dend ergangne domb ey har efterlevet.

Afsagd

Dend paastefnte och forleden aar her til tinge passerede domb d/en 23. Junij 1704 Som tildømmer Elling Solberg, Mieldebroen at ferdig giøre Kiendis hermed fornyed til efterlevelse \inden 6 uger herefter/ under Exsecution efter Lovens 1 bogs 22 Cap/itul 14 art/icul och bør

Elling betale for denne ny forvolte omKostning med denne dombs indløsning in allis 5 march 8 s/chilling alt wed Exsecutions adfær, om hand denne domb ey godvillig efterlever.

Johannes Øfste Mielde hafde Stefnt Elling Solberg paa S/a/l/ig/ Peder Hagenæsis vegne efter førrige tiltale om de 7 Rixdaler 4 march, til seeniste afschieds efterlevelse.

Elling Solberg møtte i egen person och efter seeniste afschied gjorde sin benegtelsis eed, at hand har betalt och er iche Schyldig 1 schilling af de fordrende 7 dlr 4 march hvormed Elling blef fridømbt for denne tiltale.

1705: 126b

Mons/ieu/r Nichlas Tilhof hafde til dette ting ladet Stefnen dend Ærverdige mand Magister Niels Hierman, till Schadisløs domb at lide om sin udgifne pure obligation at indfri och betale, alt efter førrige tiltale och seeniste afschied d/en 4. Novembr/is nestleden aar 1704 til høstetinget. Hvorefter Jacob Herslov paastoed nu endelig domb at Nyde, ey allene til Schadisløs betaling paa Capitalen, mens och paa \fulde/ Renter siden Obligationens Datum efterdi dette er umyndigis penge, saavelsom och paa forvolte omKostning hvorom hand fremviiste een specification bedragende til.

Paa Mag/ister Hiermans vegne møtte hans broder Mons/ieu/r Christopher Hierman, som indgaf mod Stefnemaalet sit Schriftlige Svar som blef læst. Dernest een Supplication til Stiftamtmanden med paategnede resolution af Dato 11. Febr/uarij 1705 Som denne indlagde pure obligation iche til nogen hinder vedrører;

Parterne blef tilspurt om de nu paa nogen af siderne videre hafde at i Rette legge, dertil de Svarede ney.

Afsagd

Som S/igneu/r Niclas Tiilhofs fuldmegtig Jacob Herslov fremblegger een puur obligation paa Capital 164 Rixdlr 1 march 9 s/chilling udgiven d/en 5. Novembr/ris 1703 af Magister Niels Hierman \under egen haand och Segl/ til velb/emel/te Tiilhof, som tilsiger uden alle conditioner eller modsigelser Schadisløs betaling for Samme Capital til nest følgende Sanct: Johanni 1704 hvilchet iche er paafult, hvorimod nu intet gyldigt, eller imod obligationens fuldbiurdelse hinderligt, af Mag/ister Niels Hiermans befuldmegtigede broder i denne sag frembleggis, ti Kiendis och dømmis for Ret at Mag/ister Niels Hierman bør denne sin udgifne pure obligation och forschrifvelse Schadisløs indfri och til citanten betale dends fulde sum med Capital 164 Rixdlr 1 march 9 Schill/ing med paaløbende Renter Siden d/en 5. Novembr/ris 1703 aarlig 5 procento alt intil fuldKommen afbetaling Schier, Saaoch i forvolte omKostning med denne dombs løsning in allis 10 Rixdlr alt inden fembten dage under nam och Exsecution efter loven.

1705: 127

Mag/ister Ole Storm hafde ladet Stefnen Mag/ister Niels Hierman efter førrige tiltale til at indløse och betale dend beschrefne consistorial domb, Som citantens fuldmegtig Jacob Herslov i Rette lagde och var fuld Schreven paa 12 arch papier, hvilchen Mag/ister Hierman hafde begiert at forferdigis beschreven, och siden efter forferdigelsen ey villet indløse, hand referered sig udi øfrige til førrige i Rette settelse nestleden ting.

Mag/ister Niels Hiermans broder Mons/ieu/r Christopher Hierman møtte paa sin hederverdige broders vegne och i Rette lagde it Schriftlig svar, under Mag/ister Niels Hiermans egen hand som blef læst. Och wedgich Mag/ister Herman derudi at wilde tilfrids stille citanten, med een assignation.

Afsagd

Efterdi Mag/ister Niels Hierman Self tilstaar ved Sit Schriftlig indgivende denne consistorial domb at have begiert beschreven, och end ydermere dend nu wedtager, at wille Stille Citanten tilfrids for, med een assignation; Saa Kand ieg dog iche efter saadant tilbud forbinde citanten Mag/ister Ole Storm til nogen assignation at modtage, men som fordringen efter Specificerede Regning til 5 Rixdaler 4 march 6 schill/ing ansees billig, Saa bør Magister Niels Hierman samme femb Rixdlr 4 march 6 schilling til citanten imod dommens Extradering Schadisløs betale med 1 Rixdlr \2 march/ forvolte omkostning til Dato alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Mag/ister Niels Hierman hafde ladet Stefne Johannes Mogns/en Søre Kleppe, Som Mag/ister Hierman hafde antaget i tieniste och givet ham festpenge 3 march, och siden efter at hand hafde veret paa Prestegaarden 7 uger, er hand igien gaaen bort af sin tieniste om natter tide uden nogen forlov, eller anden given aarsage hvorfor hand paastoed at {Steffen} Johans/en \Mogns/en/ (Johannes Mognsen) burde dømmis til boed och straf efter Loven Sampt at betale forvolte omKostninger igien.

1705: 127b

Johannes Mogns/en møtte udi egen person for Retten mod citantens broder Mons/ieu/r Christopher Hierman och Svarede Johannes mod Sagen, at hand Kunde iche lenger udholde i den tieniste, ti han fich iche der Kost eller underholding, som tilbørligt och een arbeidstiener burde have, hvorfor det var ham iche mueligt der lenger at Kunde bestaa ti i steden for tilbørlig mad och driche som een tiener burde nyde, fich de idelig Schiends och onde ord och meente Johannes hand hafde tient lenge och Surt noch for de 3 march hand fich paa haanden.

Herimod Mons/ieu/r Christopher Hierman Svarede, at Johannes war een Kiempe i it grødefad, mens een dverg i sit arbeide, och war utreven, och i steden for arbeid Søgte Søfn.

Johannes derimod Svarede, at det schulle hannem aldrig ofverbeviis, at hand io var baade flittig och tro i sin tieniste saa lenge den varede, mens da hand talte om at de motte forbedre det med mad och driche for tiererne, da blefve de trued, at herefter Schulle maden maalis och weyis ud til dem och blef det iche bedre siden end før, ti flere tienere motte Klage det samme som hand ellers negtede hand at hand iche gich bort om Natten, mens om Morgen gich hand derfra hiem til sine egne foreldre, som er Jordebrugende paa Kleppe, och hafver tient dem alt siden.

Om Kosten forKlarede Johannes Mogns/en at de fich ey anden Kost, end wandgrød af hafremeel och Mungot at dyppe dend udi, och til qvels vansuppe med it Styche brød til, och da hand talte om at de motte faa noget melch til grøden, Spurde presten om de torde vere saa dristig at begiere Melch til, dog fich de det iche men blef siden werre, och fich de siden intet til wandgrøden eller Suppen, dette modsagde Christopher Hierman at det iche var saa Johannes derimod erbød med sin Saligheds eed at forklare at det hand har berettet er sandhed,

1705: 128

Afsagd

Denne sag optagis til dombs til neste ting, hvor forinden parterne betimelig Schal advaris i Rette \tid/ at møde, om noget widere, til Sagens fornødne opliusning for Retten Schulle behøvis.

Angaaende tingholdene herefter blefve Sluttet udi all wenschab denne foreening med almuen, {eftter,} efter før oplæste høy øfrigheds resolution Saaledis, at her udi dette Schibred Schal *betaalis aarlig her efter af hver løb 20 schill/ing 1/2 løb 10 Schill/ing och 1 pund 8 s/chilling Marchetallet efter advenant, hvilche penge Schal betalis den halve deel til Sommertinget och den anden halfve part til Høstetinget aarlig hvormed almuen herefter Schal

vere aldelis fri for alle tinghold och tingholds tilsvar i alle maader. Ok schall tingholds betalningen eftter denne contract angaa først Kommende och tilstundende aar 1706. Men tilstundende høsteting Svarer och bekoster Almuen \til forsvarlighed/ dend eene med den anden, som iche dette aar har bekostet noget til førre ting, saa at dend eene maa bære byrden med den anden, dette samptlige dette aars forantegnede Laugrettismend, Saavel som de dannemend, Niels och Baste Reistad Ole och Niels Søre Reistad, Peder Hannisdal, <Johans Vea,> Mogns Laersen Wichne, Thomas Sundland och Jørgen Sundland, paa samptlige almuens wegne, Saaledis som ofvenmelt tillige med fogden och Schriveren har Sluttet och indgaet, Som de gierne vil beKreftte under hender och boemercher.

Fogden hafde Stefnt Anders Tveteraas som var een giftt mand och haver forseet sig i Leyermaal med it qvindfolch naunlig Brite Olsdatter, forleden aar, derfor at lide domb til boed och straf eftter loven, ligesaa var och stefnt qvindfolchet her at møde til at lide dom til boed och straf eftter loven.

Ingen af de indstefnte møtte altschiønt Lensmanden forKlaredede at de loulig var indstefnt.

Afsagd

De vil stefnis igien til neste ting och foreleggis til den tid at møde under straf eftter Loven.

1705: 128b

Anno 1705 d/en 12. och 13. Aug/ustij Er Almindeligt Sommers Schatte och Waabenting holden paa Arne tingsted udi Arne schibrede med tilstede verende Almue, nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged S/igneu/r Søfren Truls/en Glad, med bøyde Lensmand Børge Selviigen och Laugrettismend Niels Hiorteland Mogns Hiorteland, Anders MielKeraaen i Mogns Bogtvets Sted, Knud i Berget, Iver Riisnæs, Marchus Hole, Gregorius Toftt, och Mogns Blindem.

Da eftterat Retten och tinget af fogden var Sat blef Almuen formanet til Edruelighed, fred och Schichelighed medens tinget warede.

Dernest blef oplæst alle de Kongelig breve och høye befalinger som tilforn ere antegnede och til dette aars sommerstinger forhen læste ere dernest blef och andre breve læste nemblig.

1 Gregorius Mognsen Herllands (Opprinneleg skrive Helland, men bokstaven r føydd til) udgivne bøkelseddel til Johannes Johansen paa 1 pund och 3 march Smørs leye udi dend gaard Herlland i Arne Schibrede Dateret *Herland d/en 5. Febr/uaruj 1705.

2 Mag/ister Niels Hiermands udgifne bøkelseddel til Hans Jons/en Eide paa 1 Spand Smør och 1 Waag never udi den Jord Qvame i Arne Schibrede (Stamnes sokn) Dat/eret Hougs Presteg/aard d/en 17. Apr/il 1705.

3 Mag/ister Hiermans udgivne bøkelseddel til Johannes Christensen Exingdal (Yksendal) paa 1 Span Smør och 1 Waag never udi den Jord Qvame (i Stamnes sokn) Dat/eret Hougs d/en 27. Maji 1705.

4 Arnoldi Lems udgivne bøkelseddel til Niels Helges/en paa een part udi dend Jord Dale, som Johan Andersen tilforn paa boede och for ham opsagd haver Dat/eret Berg/en d/en 30. April 1705.

5 Johannes Brøgers udgifne bøkelseddel til Niels Lars/en paa 2 Spand Smør 1/2 huud och 1/8 deel tynde Malts leye udi den gaard Seim i Arne Schibrede Dateret Berg/en d/en 12. Maji 1705.

6 Mag/ister Ole Storms udgivne bøkelseddel til Johannes Olsen paa 1/2 løb Smør och 1 1/2 kvarter Malt, udi dend gaard Bogtvæt i Arne Schibred Dat/eret Berg/en d/en 30. Decem/bris 1704.

7 Johannes Brøgers udgivne bøkelseddel til Laers Nielsen paa 18 march Smør och 1 fierding Malt udi den Jord Aaseim i Arne Schibred Dat/eret Bergen d/en 27. Febr/uarij 1705.

1705: 129

8 Johannes Brøgers udgifne bøkelseddel till Johannes Michelsen paa 1 pund Smør och 1/3 deel huud udi dend Jord Indre Arne, Dateret Bergen d/en 29. Martij 1705.

Hernest blewe Sagerne paaraabt Som til dette ting ware indstefnte nembliq.

Ane Bocholt af Sandwigen Hafde Stefnt Knud Tors/en for overfald med hug och Slag och Klæders Sønner rivelse paa hendis liv udi hendis eget huus da hand Sad der och drach for 2 schill/ing i driche Som er schied omtrent 1/4dings aar siden herom til vidne var stefnt Hendriche Nielsdatter, och Christopher Olsen och paastoed Ane Bocholt som møtte personlig i Rette, at hand derfor ved domb tilbørlig efter Loven motte Kiendis til straf och boed, sampt at betale hende forvolte omKostninger igien.

Knud Torsen møtte i egen person for Retten och forKlarede at hand var i huset hos Anne Bocholt och drach for 2 schill/ing driche, och da han stoed tillige med Ane Bocholt allene i stuen och saag igiennem it vindue efter \een/ qvinde, da Kom der it par Ruder i stycher, som hand iche saa egentlig Kand vide om de med hans Albue blev trygt i Stycher, hvorfor Ane Bucholt begyndte at blive vred och Schielte ham ud, och som hand vilde gaa bort wilde hun iche slippe ham før hand Schulde betale vinduet igien, hvorudofver hand tog i hende och Kunde iche negte at hendis trøye derved gich i Stycher, mens at hand i andre maader Slog hende eller haardrog hende det negtede hand, och sagde at der var ingen widner hos da dette Schiede uden paa det sidste Kom Hendriche Nielsdatter ind, da gich hand paa døren,

Ane Bocholt der imod forKlarede, at Striden mellem dem Kom først om winduet, som Knud trygte Sønner, hvilchet hun sagde til Knud at hand Schulde betale, och da Knud gich først {ud for} til døren och bad hende Komme ud, drog hand hende med det samme ud med sig och ref hendis trøye først i Stycher, som

1705: 129b

hun hafde for Retten at frembwiise, Slog hende saa ned til Jorden och slog hende brun och blaa, forfulde hende saa ind i stuen igien, och ved hendis egen bordende Slog hende enda langt mere saa hun saa Jammerlig ud, och hafde hun een gansche handfuld haar med sig som hun sagde hand hafde draget af hende.

Paa de indstefnte widners vegne blev tvende Schriffter indlagd som blev læste.

Afsagd

Denne sag efter widnernes indgifne Schriftlig forKlaring, ansees af dend vigtighed, at de bør personlig møde och deris forKlaring med Corporlig eed bekræfte, hvorfor *bmelte (bemelte) vidner Hendriche Nielsdatter och Christopher Olsen foreleggis til neste ting udi egne personer at møde for Retten til samme eedlige forKlaring at gjøre, hvortil Knud Torsen da och bør were til wedermæle, Saa Schal da derefter nermere gaais efter Loven hvis ret er.

Jacob Hintz i Sandwigen Hafde stefnt Knud Nielsen Alføen udi Sandwiigen boende for laante penge af hans qvinde 5 Rixdlr 2 march, Saaoch for 1 1/2 aars huseleye 4 Rixdlr, derom Jacob Herslov fremblagde hans Schriftlige Stefnemaal och paastand som blev læst.

Knud Nielsen møtte iche ey heller nogen paa hans vegne, altschiønt Lensmanden Børge Selviigen och Steffen Flachtvet, afhiemlede Stefnemaalet, at hand loulig er blefven stefnt.

Afsagd

Knud Nielsen Alføen foreleggis til neste ting at møde och til sagen at Svare under tilbørlig straf efter Loven, Saa Schal och, om hand enda modwillig udeblifver efter denne laudags

foreleggelse, dog endelig domb Schie, til paafølgende Exsecution efter Loven.

1705: 130

Ole Jansen af Sandwiigen Hafde Stefnt Hendrich Castendich samme Steds til betaling for 2 Rixdlr 14 s/chilling, for nogen Sæbe hans hustru har bekommet derom Børge Selviigen fremblagde citantens regning som blev læst, och paastoed der efter een Schadisløs domb til betaling.

Paa Hendrich Castendich eller hans hustruis wegne møtte ingen.

Steffen Flachtvet och Mogns Blindem som stefnevidne forKlarede och eedlig afhiemlede, at udi denne sag loulig ved dennem er stefnt.

Afsagd

Hendrich Castendich foreleggis Laudag til neste ting, til hvilchen tid hand bør møde under *fals maal* (Norsk Hist. Leksikon: Fallsmål = bot for å utebli frå retten) efter loven her til sit rette werneting och Svare til sagen, Som da nermere Schal Kiendis udi efter Loven.

Anne S/a/l/ig/ Johannes Birchelands Hafde Stefnt Laers Bircheland for 3 Rixdlr 2 march, som hende Schulle restere for gaardens opsagn 5 march och for noget timmer 2 Rixdlr 3 march derom domb at lide til betaling.

Laers Bircheland møtte och forKlarede at hand har betalt hende alt hvis (det som) hun af ham Schulle have, och er hende aldeelis intet Schyldig enten for it eller andet.

Afsagd

Som Laers Bircheland benegter dette Kraf aldeelis, Saa at hand siger sig slet intet til Anne Birchelands at vere Schyldig, och hun Sit paastaaende Kraf udi ingen deel beviislig gjør, Saa frikiendis Laers Bircheland gandsche for denne tiltale.

Niels Tuenæs Hafde Stefnt Kari Romsloe for giæld 3 Rixdlr 3 march, som hand Sagde hendis S/a/l/ig/ mand Schulle veret ham Schyldig, derpaa hand begierede domb til betaling ofver Enchen.

1705: 130b

Karen Romslo møtte Self i Rette och sagde hun viste aldeelis intet af denne Schyld, och hørte hun iche heller hendis S/a/l/ig/ mand nogen tid talte om at were disse penge Schyldig.

Citanten blev tilspurt naar S/a/l/ig/ Mogns Romslo Schulde faaet disse pengene af ham, dertil hand Svarede at det er nu ofver 20 aar siden

Afsagd

Som dette Kraf altschiønt det Kunde veret Ret er ofven den tid loven tillader, at giæld maa Søgis, naar Debitor dend ey wil vere gestendig Loven derforuden udi fembte bogs 13 Cap/itul 45 Art/icul udtrychelich befaler at hvo giæld wil Kreve efter død mand, bør det beviise enten med rigtig hanschriftt eller anden god beviis Som Niels Tuenæs iche haver at belegge sit Kraf med, altsaa frikiendis Karen Romslo for denne hans fordring och tiltale aldeelis.

Jørgen Qvame Hafde Stefnt Michel Qvame for han schulle Kastet beenet i Stycher paa een gied for ham, hvilchet hand formeente utilbørligt af een naboe, och hand derfor burde Straffis och betale ham Schaden igien.

Michel Qvame forKlarede at dette var Schied med uvilie och iche af nogen ondschab, Ti gieden Stod inde i hans lade da dette Schiede, och bød hand Jørgen enten een anden god gied igien eller och dend samme med sit Kied, Som nu er frisch och ferdig igien, hvormed Jørgen Qvame endelig var tilfrids, Saa Schal och Michel betale ham Paa den giorte omKostning igien

12 schill/ing hvormed denne sag er forliigt for Retten och ophevet.

Fogden begierede tingsvidne om den Jord Melingen Som er Kongens gods, nemblig om een løbs leye Som <nu> derudi ligger gansche øde, efterat Enchen Gundvor er formedelst alderdom och armod {er} faren derfra, herom forKlarede Laugrettet Edlig, at

1705: 131

*at udi samme Jord er een løbs leye Som denne Enche tilforn brugte gansche øde, och brugis nu af ingen, hvorfor fogden nu offentlig for Retten opbød samme Kongens Jordepart til brugs antagelse først til nogen af Kongens Soldater Som dertil Kunde hafve lyst, at de sig derom hos ham vil anmelde, Saa Schal dem Samme Jordeparts brug bevilgis, herom fogden det begierte tingsvidne iche Kunde vegris.

Mogns Selviigen frem Kom och begierede it tingsvidne af Almuen och Retten, om hvorledis hand sig har forholdet, medens hand har veret Lensmand her udi Schibredet, och om Almuen noget ofver hannem hafde at Klage, eller och om nogen anden Kunde Klage noget ofver hanem, derpaa Almuen Svarede at de for deris part iche hafde noget ofver ham at Klage, undtagen Jens Rødland, Johannes Rødland, Gregorius Li Laers och Ole Aastvet \och Steffen Flachtvet/ som Klagede at de hafde leveret Mogns Selviigen deris bøger och penge til deris Schatters betaling, men har iche endnu Kundet faa det afschreven och rigtighed der for i deris bøger.

Kongl/ig Maj/este/ts foged opstoed och Svarede til dette begierte tingsvidne at Mogns Sælviigen d/en 6. Novembr/is 1704 Er dømbt at bøde for utilbørlig och utro handel udi sin lensmandstieniste, hvilche bøder hand endnu ey har betalt, och har fogden for saadanne aarsager Schyld Seet \nødvendig/ aarsaget, at tage sig een anden Lensmand udi hans Sted til Kongens tienistis bedre obagt och fornødenhed.

Herom blef Mogns Selwiigen det begierte tingsvidne bevilget.

Noch frem Kom Jacob Widings udgifne bøkelseddel til Knud Olsen paa 2 pund Smør och 1 1/2 Mele Malt udi dend Jord Houchaas i Arne Schibrede Dateret Bergen d/en 20. Maj 1705 Som blef læst.

1705: 131b

Noch Valqvar Riisbrechs udgifne bøkelseddel til Ole Laersen paa 18 march Smør och 1/2 Mele Malt udi den Jord Breisten udi Arne Schibrede Dateret GravDal d/en 31. Martij 1705.

Siufver Garnæs hafde Stefnt Ole och Peder Garnæs efter förrige tilltale och seeniste afschied, dend 6. Novemb/ris nestleden aar 1704. Hertil var och Stefnt Anders Garnæsis qvinde Marte sit vidne eedlig at forKlare efter afsigtens tilhold, Noch hafde Siuver Stefnt Laers Aasem, Mogns Seim och Anders Seim at widne om den Sigde, som Ole och Peder Garnes hafde fra ham.

Ole och Peder Garnæs møtte personlig for Retten och hafde iligemaade Stefnt nu til vidne Anders Garnes och hans qvinde, Som och begge møtte for Retten.

Da blef Parterne for Retten, af mig och LaugRetten paa begge sider formanet til forligelse, Saaledis, at de som største forseelsen har begaaet nemblig Ole Garnes och Peder, motte giøre Siuver som største uret har lid, een tilbørlig fornøyelse her for Retten med afbedelse och erchlering.

Hvorpaa Parterne efter denne mellemhandling Saaledis blefve for Retten med haande baand forliigte, Saavit deris indbyrdis mellemverende Schiendsmaals beschyldning, och anden strid angich at Ole och Peder Garnæs offentlig for Retten bade Siuver Garnæs om forladelse for

denne deris mod hannem begangne forseelse, och derhos Erchlerede ham offentlig for een Erlig och Schichelig mand och Naboe, som iche hafde forschylt af dennem med saa haard angribelse och beschyldning at forneemis, hvilchet de bekiente at vere Schied af een ubesindig hastighed som dennem hiertelig fortrød, och lovede de herefter aldrig mere at Komme saa igien, eller lade sig merche med nogen utilbørlige ord eller omgiengelse mod hannem, men schulle herefter Som Kierlige

1705: 132

Naboer bevise hannem all ære och got, och derforuden lofvede de at betale hannem Sin paa denne proces foraarsagede omkostning igien Saa hand med dem her efter i alle maader schal være och blifve vel tilfrids.

Herimod Siuver Garnes efterat hannem denne Erchlering och afbedelse for Retten var giort, gaf dennem begge sin haand och eftergav, hvis (det som) mod hannem war forseet och forbrut, untagen hans omKostninger, Som hand endelig vilde have igien, Ellers i det øfrige vilde hand efterlade dem alle sine prætentioner och tiltale Saavit til hennem Støed, och herefter Kiende dem for erlige mend och Naboer, och betee dem all naboelig wenschab, men om nogen af dem herefter mod denne forligs tilsagn Schulle bryde da Stande Sagen, den Schyldige aaben for til at lide tilbørlig straf.

Herpaa er da saaledis for Retten afschiediget

Efterdi Parterne indbyrdis for Retten ere foreenede om deris mellemverende Stridighed och Ole och Peder Garnes hafver giort fornøvelig Afbedelse och Erchlering mod Siuver Garnes for dend begangne deris hastmodige och urette beschyldning, Som de ingen føye til har haftt, saa bør saadanne hastige ord och uret paasagn herefter iche Komme Siufver Garnes til nogen præjudice misagt, eller æris forKleinelse efter denne dag i nogen maade, efftersom ey allene saadan utilbørlig tilsagn och beschyldning ofver ham er ubeviislig men och (av) Contraparterne self\for Retten/ tilbagekaldet, och hand af dem tilbørlig erchleret, hvorfor Ole och Peder Garnes bør efter deris løfte igien betale ham Sin forvolte omKostning med 2 Rixdaler och herefter forholde sig efter deris foranførte forligelsis løfte i alle maader Sømmelig och Schichelig med deris Nabo, Men hvad Kongens Rettighed for denne begangne forseelse Angaar, hafver Ole och Peder Garnæs der for, at tilfrids Stille Kongens foged som haver herudinden sine prætentioner forbeholden.

1705: 132b

Besse Johans/en och Jacob Mogns/en Paa deris Hustruers vegne hafde Stefnt Niels Indre Arne efter førrige tiltale for deris hustruers arvemidler efter deris Lodseddel, Som de nu i Rette lagde under Christian Abois haand och begierte derpaa een Endelig domb, efter deris ingifne

*Schrifttere som blef læste

Niels Indre Arne møtte personlig och indgaf Sit Schriftlige svar, som och blef læst.

Derefter blef for Retten med parterne liqvideret hvad de efter lodseddelen har faaet, och hvad dem endnu resterer, och befant sig da at Besse endnu resterer hos Niels paa sin Konis arv in allis 3 Rixdaler 7 schilling och Jacob Mognsen paa sin Konis vegne 2 Rixdlr 2 march 10 s/chilling.

Afsagd

Det som \formynderen/ Niels Indre Arne, efter dend for Retten mellem dennem Schiede liquidation, til citanterne befindis paa deris hustruers arvepart endnu Schyldig, nemblig til Besse Johansen 3 Rixdaler 7 s/chilling och til Jacob Mogns/en 2 Rixdlr 2 march 10 s/chilling bør Niels Indre Arne til citanterne Schadisløs betale med 4 march onKostning inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Noch frembkom som blef læst for Retten.

Friderich Christian Holbergs udgivne bøkelseddell Paa H/er/r Niels Tostrops wegne, til Ole Nielsen paa 21 march Smør och 9 Kander malt udi dend Jord Bredsteenlj i Arne Schibrede, Dat/eret Berg/en d/en 2. Martij 1705.

Mag/ister Niels Hiermans udgifne bøkelseddell til Niels Nielsen paa dend Jordepart udi Bredsteen som Hans Bredsteen tilforn paa boede, Dat/eret 8 Febr/uarij 1702.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet stefne Marte Gudmundsdatter, at lide domb til boed efter Loven, for leyermaals forseelse med *Øryen Gutormsen. Hertil var och Øryan Stefnt til wedermele.

Ingen af de instefnte møtte, altschiønt *lensmand *afvhiemlede wed Jens Toftt och Jens Horwig at de loulig var indstefnte.

Afsagd.

De indstefnte foreleggis Laudag til neste ting, da at møde under vedbørlig straf efter Loven.

1705: 133

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde indstefnt Mas Æcherne och Rubbert, i Sandwiigen for modvillighed at Schydze S/igneu/r Schaboe ofver KrigsCommissariens fuldmegtig, paa generalmønstring, Som hand efter forordningen bør nyde fri, derfor de at lide tilbørlig domb och straf;

Ingen af de indstefnte møtte men Lensmanden sagde at de ere loulig Stefnte, och da de blefve stefnte, Klagede de sig at vere siug, saa de ey Kunde Schydze.

Afsagd

Mas Æcherne och Rubbert i Sandviigen bør stefnis igien til neste ting, och til den tid bør de møde och svare til Sagen och Stefnemaalet under Straf efter Loven.

Niels Ascheländ som formynder for S/a/l/ig/ Niels Qvamis datter Sidzele Nielsdatter Hafde stefnt Laers Johansen Biercheland for een leyeKoe hand forgangen aar hafde, til betaling for samme leyeKoe och renten deraf, efterdi ham som formynderer iche er levert Koen igien.

Laers Biercheland møtte och svarede at hand forleden aar Sommermaal fich een gammel Koe hos Sidzelis broder Siufver Qvame, hvilchen da hand dend hafde haftt 8 uger och fornam dend var gammel och uduelig, da bød hand Siufver enten tage Koen igien, eller Selge den, och bød een Rixdlr for hendis foster, at hand Kunde blifve af med dend, ti hand Saag Koen var utienlig baade formedelst alder och Swaged. Derimod bad Siuver ham tale derom med formynderen men som Siuver ey vilde Anamme Koen fra ham blef Koen endelig hos ham mens hand ingen melch eller nytte hafde af dend, och til høsten blef Koen Saa *eelendig, at den iche Kunde reise sig self, denne tilstand om Koen, at dend iche melchede, och at dend war saa Svag och Schrøbelig, och at Laers gaf dend føde noch om hun ellers hafde veret at bierge dette bevidnede Naboerne Niels och Joen Biercheland.

1705: 133b

Formynderen Niels Ascheländ Sagde at Laers Biercheland bød ham Koen igien wed Michelstid, Lars derimod Svarede at hand bød ham dend een Maaned før Michelstid, det hand erbøed med sin Eed at ville tilstaa, ligesaa at hand forsørgede dend Koe mere med god føde end noget creatur Kunde behøfve, mens hun Kunde iche trivis for Elde och Swaged, hvorfor hand ved Korsmis førte dend hiem til Siur Qvame igien, hvor Koen er døed omtrent ved Pintzetider derefter.

Steffen och Michel Qvame Sagde Koen var saa Elendig da den blef hiemført at de iche vilde

give 2 schill/ing for den.

Niels Ascheland paastoed at Laers Johansen burde betale Koens fulde verd saavel som leyn for it aar, efterdi hand var tvende gange paa Qvame och besaag den, *for (før) hand dend anammede fra gaarden.

Niels Ascheland blef tilspurt, om hand Kunde beschylde Laers, at Koen hafde Sultet hos ham och iche faaet sin tilbørlige agt och foster dertil Svarede \hand/, at han Krevede een god Koe igien, och iche saadan eelendig beest, som denne blev igien leveret.

Laers herimod efter Rettens gotfindende forKlarede med sin Saligheds eed, at denne Koe hos ham, al den tid dend der var blef saa rygtet och fostret fuldKommen och wel och gaf hand den idelig Korn och meelRøre, men Kunde alt intet hielpe.

Afsagd.

Efterdi Niels Ascheland iche Kand beviise at denne Ko har fattedis foster och Rygt som tilbørligt hos Laers Bircheland, derimod Laers {As}\Bir/cheland med Sin corporlig eed har forKlaret, at hand forsørgede Samme Koe med føde fuldKommeligt och i aller beste maader, Saa dend aldels ingen nød hafde for Sult, mens war ellers baade gammel och indvortis Siug, hand derforuden med Naboerne Niels och Joen Bircheland beviiser at Koen saaledis

1705: 134

som før er melt med god føde noch som er bleven udi hans were forsiunet, och dog hand ingen nytte af dend Kunde haftt med Melchen formedelst dens indvortis Svagheit, Som hand ey Kunde hindre eller hielpe. Ti som Koen saaledis iche er død af Sult, mens mere af alder och Lungesot, Saa efter lovens anledning udi fembte bogs 8 Cap/itul 10 och 11 art/icler fri Kiendis Laers Bircheland for denne Kois tilsvær samt leye deraf, efterdi hand ingen nytte af dend har Kundet hafve, hvilchen Schade formynderen Niels Ascheland och i sin tid bør were fri for at tilsvære myndlingen men den giorte omKostning bør citanten och Laers Bircheland til lige deel betale och bære den schade med hin anden.

Endelig fremkom Ole Olsen Brudewiig och loed for Retten liuse Sin odelsberettighed til Samme Jord Ytre Brudwiig her udi Arne Schibrede hvilchen Jord hand war Sindet igien at indløse fra dend som den hafver, derfor til hans løsningsrets behold, hand dette lod tingliuse.

Anno 1705 d/en 19. Aug/ustij Hafver ieg igien, Dog efter høy ordre och befaling af de høye herrer committerede udi Slotz Loven i Norge, Dateret Agershuus d/en 23. Junij 1705 under det Kongelige Segl:, och deris Excellentzis \den/ Høyædelbaarne Herris Vice Statholderens H/er/r Frideric van Gabels egen haand betient Bytings Retten udi Bergen udi den forhen i denne protocol anførte Wideners forhørelsis Sag, mellem S/a/l/ig/ Minch van Høvens arvingers fulmegtig S/igneu/r Hinrich Hartvig, och Welædle och Welbyrd/ige H/er/r Schout bj nacht Hinrich Greve, och war da paa tinget nerverende Laugrettismend, Berent Nagel, Danchert Danchers/en, Christian Hellemand, Herman Lading, Lyder Geven, Ole Christens/en Paa Giert Mesters vegne, Jacob Jensen och Hendrich Hechsov.

1705: 134b

Da efterat ieg med Laugrettet war samlede och tinget Sat, blef først Byting Schrifveren budsent, om hand med Sin protocol wille comparere och betiene Retten i denne sag, derom hand Self Kom och gaf til Svar at, som hvis forhen udi denne sag passeret var, Er af mig self udi min egen protocol anført, saa Kunde hand nu iche bruge sin protocol til det øfrige hvormed det forblef, och ieg fremdeelis brugte min egen protocol

Derneft blef da sagen nermere foretagen och først læst de høye herris committerede udi Slots Loven deris gifne resolution. Derneft Sagsøgerens S/igneu/r Hartvigs ny derpaa udgangne Kaldseddel.

Paa Welbyrd/ige H/er/r Schout bj Nacht Hendrich Grevis vegne møtte Procurator Mons/ieu/r Petter Badscher och imod denne opKaldede procedur och Rettergang, igientog hans førrige fremsatte exceptioner, hvilche hand formeente at vere grundet paa Loven, och finde bifald hos dommeren, nemblig at citanten bør absolut at give indstefnte H/er/r Schout bj Nacht, fuld sag, saa och i hans Stefnemaal giøre forKlaring hvad hand meener om Kister och Schriners opluchelse, och papirers giennemsøgning, enten H/er/r Schout bj Nacht noget Schal have frataget eller och tillagd, Sterfboen och arvingerne til præjudice, och forinden det Schier, protesterede hand at de indstefnte widner iche bør tagis til nogen forKlaring, saaoch at H/er/r Schout bj Nacht forinden imod saadan Sigtelse, sig har erchleret hvilchet hand forventede at Retten ville tage udi consideration, och derpaa Kiende.

Paa citanten Hartviigs wegne møtte Mons/ieu/r Poul Juel och replicerede imod denne H/er/r Schout b/j N/achts fuldmegtigis fornyede protestation, at dend ey for denne Ret mere end forhen Schied er Kand tagis udi nogen ofverveyelse, efterdi dend forhen ved førrige ergangne Kiendelse, saavelsom ved de høye Committerede udi Slotz Loven, under det Kongl/ig Segl udstedde resolution, er Sat til side, til hvilchen høye resolution, hand Sig underdanig refererede, och derefter paastoed de indstefnte vidners førelse,

Hvorpaa, Som Badscher endnu paastoed sit førrige, ieg derfor opleste igien, min nest forhen i denne sag gifne \afschieds och/ Laudags foreleggelse, och foreholdt de indstefnte vidnisbyrd som nu alle møtte personlig i Rette, /: uden ofverformynderen Dideric Mule, och Christopher Becher, Som nu iche møtte, eller vare til stede :/ at de nu deris

1705: 135

Edlige forKlaring denne protestation uagtet motte giøre

Stefnewidnerne Bottel Anders/en och Erich Mogns/en, fremstoede for Retten och med eed och opragte fingre afhiemlede, at de alle udi Stefnemaalet benefnte och denne sag {.....} vedKommende personer, loulig Stefnt haver, nemblig saavel Diderich Mule och Christopher Becher, som de andre.

Derpaa Mons/ieu/r Petter Bascher vigede fra Retten och *ich ville anhøre vidnernes forKlaring. Hvorefter blef fremKaldet, først *Raadmans Hans Wegner, Som hafde sin forKlaring Schriftlig opsat, aflagde dog først for Retten sin corporlige Eed at wille widne sin sandhed i denne sag, saavit hannem var Ret vidende, derpaa hand fremblagde Sit Schriftlig forfattede \Som blev læst *x/ och sagde sig aldeelis intet mere at wide, eller Kunde erindre at vidne udi denne sag, end hvis (det som) derudi forfattet er, och altschiønt citantens fuldmegtig Mons/ieu/r Juel, gjorde andre qvestioner, om hans widenschab och vidne at udforsche, blef hand bestandig wed, ey mere at wide eller Kunde vidne, end, allerede indgivet var;

S/igneu/r Thomas Christens/en derneft fremstoed och sin Eed aflagde at wille widne sin sandhed om hvis (det som) hannem udi alt, denne sag angaaende, var vidende, och derpaa gaf sit vidne Schriftlig \ord for ord/ lige eens, som Raadmand Wegners, och sagde sig ey videre at wide, eller Kunde \erindre med sandhed at/ vidne i denne sag; och paa citantens fuldmegtigis Andre Spørmaaler, viste hand intet at Svare eller tilstaa noget, men forblef ved sit forrige indgifne alleene.

Derneft fremstoed Byfogden S/igneu/r Hans Ruus som och aflagde Sin corporlig eed at ville vidne Sin Sandhed i denne sag, och derpaa self oplæste Sit eget Schriftlige forfattede vidnisbyrd och forKlaring i denne Sag. *Sc: (altså, d.v.s.)

Foruden dette forKlarede byfogden paa Mons/ieu/r Juels tilspørgelse, at, da hand udi *boen (Sterfboen?) indKom, och fant dend udi saadan tilstand, som forKlaret er, advarte och paaminte hand de som hand der for sig fant, at det var iche wel at de saaledis lod *sid finde udi denne

Sterfboed uden Rettens middels ofververelse, och spurte

1705: 135b

derhos hvem der har givet dem tilladelse till saadant, da Svarede allene, Welb/emelte H/er/r Schout bj Nachts frue, Magdel Tor Møllen, at hvad som \der/ giort var wille de forsvare, och alt hvad udi S/a/l/ig/ Menchis (Minch van Høvens) boe war det hørte dem til och end mere, dertil S/igneu/r Thomas Christensen da Svarede, och Klappede fruen paa sin wenstre Schulder, Sigende, Byfogden Raade dem iche ilde herudi, at boen schulde af Rettens midler forseglis och forvaris, Ellers laag der adschillige bøger och Documenter paa bordet, som byfogden lod nedlegge udi Kofferten igien under forsegling.

S/igneu/r Ludolph HanneKen fremstoed dernest, och aflagde sin Corporlige eed at wilde sige sin sandhed i denne sag, om alt hvis (det som) hannem derudi var vidende och derpaa oplæste Sit Schriftlig forfattede, for Retten Som hand sagde, var, alt hvis (det som) hannem om denne handel war witterligt, och mere wiste hand iche, *x

Imod dette Schriftlige af S/igneu/r Hannechen protestered Mons/ieu/r Juel, at hvis (det som) derudi indført findis, Som iche er paastefnt, eller for Retten begiert at meldis noget om, motte af dette forhør udeladis, nemblig dette, som handler om een Regning mellem S/a/l/ig/ Minch och Schout bj Nacht, Som denne sag och forhør aldeelis iche wedrører.

Endelig forKlarede S/igneu/r HanneKen widere under samme Eed paa citantens tilspørgende, at da hand samme tid indgich paa \ S/a/l/ig/ / Menchis Kammer, da fulte hand tillige derind med H/er/r Schout bj Nacht Greve och hans frue, och Johan Ipping, Men om Christopher Becher gich da tillige med dem derind Kunde hand iche erindre, och war da liget tilforn nedbaaret i stuen af Kammeret, før de Kom der op, Mens da attestanten Kom ind udi liigstuen Som var før de gich paa Cammeret, da stoed Greve och hans frue och *Jan Ipping der udi stuen før hand der ind Kom, Endelig forKlarede hand, at det Kunde vere omtrent een halv time, det hand med Schout bj Nacht Greve \och de andre/ vare paa Cammeret, før Rettens middel der anKom, och til slutning forKlarede hand endnu, at hand iche hafde Seet \med sine Øyen/ nogen ting der blev forrycht eller borttagen, uden hvis (det som) hand forhen har forKlaret, men {.....} da de paa Cammeret opKom

1705: 136

Stoed Nøgelen i Schabet, men Kufferten var til (attlukka) och enten nøgelen Stoed i dend, eller iche Kand hand iche erindre, ey heller wiste hand at sige hvem der lugte Kufferten op, men Schabet oplugte hand self.

Afschiediget

De i dag udeblefne Widnisbyrd, Dideric Mule och Christopher Becher, foreleggis endnu Laugdag til d/en 26. Aug/ustij førstKommende, under Kraft af Lovens bydende udi første bogs 13 Cap/itul 6 och 7 art/icler \her for Retten personlig at comparere/ Saa at hvis de til denne forelagde tid endnu uden loulig forfald udeblifver, och sidder Rettens paaleg ofverhörig, Schal de da uomgiengelig til Straf efter Loven worde anseet, til samme tid, maa och Welb/emelte H/er/r Schout bj Nacht Hendrich Greve til gienmele warslis, och parterne da paa begge sider til slutning fremføre, hvis (det som) de udi dette forhør vil have udi tilbørlige maader incorporeret.

Anno 1705 d/en 26. Aug/ustij hafver ieg atter betient Retten paa Bytinget udi denne forhørs Sag, mellem Mons/ieu/r Henric Hartwig och H/er/r Schout bj Nacht Henric Greve, da nerverende, samme Laugrettismend, Som til Seeniste ting i denne sag tilstede war.

Paa parternis wegne møtte i dag {begge} deris forbenefnte Procuratorer: S/igneu/r Poul Juel och Petter Badscher, de til i dag indKaldede widner S/igneu/r Dideric Mule och Christopher

Becher møtte nu ochsaa udi egne personer.

Badscher blev tilspurt om hand i dag møtte paa H/er/r Schout bj Nacht Grevis vegne, Sagen at bivaane och widner at anhøre, dertil hand Svarede ney at hand i dag haver ingen ordre fra H/er/r Schout bj Nacht Greve at comparere {...}, enten at anhøre vidner eller Svare noget udi denne sag.

Poul Juel paastoed dog vidnernes eedlige forhør, hvorpaa Eden for dennem af Loven først lydelig blev oplæst och fremstoed da først

1705: 136b

Ofverformynderen Dideric Mule, som gjorde for Retten sin Corporlige eed, at hand intet wilde dølge, mens Sige sin sandhed i denne sag om alt hvis (det som) ham vidende var derpaa hand forklarede, at hand tilforn har gifvet sit Svar til Notarius Publicum paa S/igneu/r Hendrich Hartvigs requisition om dette samme, saavit hannem vidende var det samme forbliver hand endnu wed, och sagde sig ey mere at Kunde wide eller vidne, hvorpaa hand samme forklaring endnu for Retten repeterede saaledis Sc: (altså, d.v.s.) at hand Kom samme dag tillige med Byfogden, Raadman Weiner och Thomas Christens/en udi S/a/l/ig/ Minch van Høvens Logement och da de der ind Kom, saag hand Commendeur Capitain Hinric Greve och hans Kieriste, Sampt Ludolph Hanneken Johan Ipping och Christopher Becher, Som hafde der for sig aaben dend S/a/l/ig/ mands Kiste och it Schab, och een deel bøger Laag paa bordet, som de stode om, men hvad de der med gjorde wiste hand iche, widere Kunde hand iche heller erindre, hvad ord der samme tid passerede, Mens blev da strax Kisten Schabet och andet dend S/a/l/ig/ mands \Sterboe/ wedkommende af byfogden forsegleet. Widere wiste hand iche at widne eller erindre.

Dernest frem stoed S/igneu/r Christopher Becher, som och aflagde sin corporlig eed at ville sige sin sandhed om alt hvis (det som) hannem i denne sag var widende och derpaa forklarede saaledis, at da S/a/l/ig/ Minch van Høven døde da war hand Becher, och Johan Ipping paa Cammeret hos hannem, och efter hand var død, bare de ham ned i stuen af Cammeret, hvor da var tilstede Schout bj Nacht Greve Ludolph Hanneken, Johan Ipping och Berent Camp, och i det samme gich Greve, Johan Ipping och Hanneken fra dem ud af stuen, men hvor de gich hen viste hand iche. Siden da ingen af dem Kom ind i stuen igien, gich attestanten med Berent Camp och ud och gich paa Cammeret hvor hand (Minch) døde, och da de Kom der op stoed Ludolph Hanneken for it Schab som breve och documenter laag udi som var aabnet, och Schout bj Nacht Greve och hans Kieriste var der med oppe, och hafde nogen Documenter for sig, men hvad det var for nogen viste hand iche, Men Hanneken flydde it Document udi Grevis haand, och sagde det var angaaende Jens Laersen paa Syndmør om noget gods hand vilde have, Strax derefter Kom Byfogden Raadmand Wegner och Thomas Christens/en \med ofverformynderen/ der {...} om boen at forsegle, Men det bref eller document som hanneken flydde Greve, det stach hand strax udi Sin tasche, och wiste Attestanten iche hvad det var for it brev, och da byfogden var kommen talte hand strax om, och var iche vel tilfrids, at de hafde saadant for sig før Rettens middels bj och ofverwerelse.

1705: 137

Poul Juel tilspurte attestanten, om nogen Schabe eller Kister var aaben paa Cammeret enten før eller da Minch døde och før de bare ham ned af Cammeret, dertil attestanten Svarede ney, at hand saag iche noget *aabet enten Schab eller Kiste, da de var paa Cammeret før liget blev nedbaaren, mens om der da laag nogen breve oppe, enten paa bordet eller anden steds før liget blev nedbaaret, Kand hand saa just iche erindre. Endelig protesterede Juel mod Ludolph Hanekens vidne, at hand Sine præntioner derimod vil have reserveret, Saasom, hand af de andris forklaring befinder hannem at veret med udi gierningen som paaschadigis; och begierte

til slutning beschreven, under tilbørlig forsegling alt hvis (det som) i denne sag och wed dette forhør fra første til sidste passeret er som hannem blev bevilget.

Hermed er da denne Protocol Sluttet och endt af mig
Gloria in Excelsis Deo
Hans Teiste

Udi denne Protocol, Som indeholder Et Hundrede Sex og Trædeve Nummererede, igiennem dragne og forseglede Blade, Hafver dend Constituerede Soerenskrifver udj Nordhorlen Hans Theiste Eftter Embedis pligt at indskrifve, hvis for Retten passerer, og hand efter lougen og Kongl/ig forordninger indføre Bør, Som hand agter ansvarlig, og ved aarets udgang dend indlevere igien paa Sit Behørig Stæd, huorimod En anden protocol igien udtagis under Behørig forseigling.

Bergen d/en 21 April A/nn/o 1704.

Udj Stifttbefalningsmandens fraværelse
Niels Knag;

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -